Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
М И Н И С Т Е Р С К И С Ъ В Е Т

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 597

от 6 август 2026 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОМЕНИ В АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г., ОДОБРЕНА С РЕШЕНИЕ № 484 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2026 Г.

На основание чл. 79, ал. 7 от Закона за публичните финанси

М И Н И С Т Е Р С К И Я Т С Ъ В Е Т
Р Е Ш И:

Одобрява промени в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г., одобрена с Решение № 484 на Министерския съвет от 2026 г., съгласно приложението.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ РУМЕН РАДЕВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА

Приложение

Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г.

2026 г.

Съдържание

Въведение 5

Част I. Икономически перспективи за периода 2026-2028 г. 17

1. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА ПРЕЗ 2025 Г. И НАЧАЛОТО НА 2026 Г. 17
2. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА 18
3. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГНОЗАТА И МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 21
4. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 23

Част II. Фискална политика и основни параметри за периода 2026-2028 г. 29

1. СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА 29
2. ОСНОВНИ ФИСКАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 30
3. ПРОГНОЗА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 32

Част III. Приоритети на политиките и основни допускания за периода 2026-2028 г. 53

1. ПОЛИТИКИ В ПРИХОДИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 53
2. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 70
3. ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 123

Част IV. Фискална децентрализация и бюджетни взаимоотношения с общините за периода 2026-2028 г. 127

Част V. Управление на средствата от европейските фондове и програми за периода 2026-2028 г. 131

1. НАЦИОНАЛЕН ФОНД 131
2. ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ 132
3. ДРУГИ СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС И СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА РЕЖИМ НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС 133
4. ПРОГНОЗА ЗА ВНОСКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС 135
5. ПРОГНОЗА ЗА ВНОСКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ СЪГЛАСНО СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ФИНАНСОВ ПРИНОС ПО ИНСТРУМЕНТА МАКРОФИНАНСОВА ПОМОЩ + ... 136

Част VI. Политика по дълга и финансирането за периода 2026-2028 г. 137

1. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ. ОБСЛУЖВАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ 137
2. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ 145
3. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ ЧРЕЗ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И ДРУГИ ФОРМИ НА ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ 147
4. ДРУГИ ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО 147

Част VII. Перспективи за развитието на публичните финанси 152

1. УСТОЙЧИВОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ 152
2. АНАЛИЗ НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТТА 154
3. ПРОЦЕДУРИ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ 156

Част VIII. Приложения 161

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1: ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г., ПРЕДВАРИТЕЛЕН ОТЧЕТ ЗА 2025 Г. И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 30.04.2026 Г. 161

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г. 161

2. ПРЕДВАРИТЕЛЕН ОТЧЕТ НА КФП ЗА 2025 Г. 166

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 30.04.2026 Г. 170

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2: ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ ПО АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 174

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3: КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЕРИОДА 2024-2028 Г. 185

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4: ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 189

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5: ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 191

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6: РАЗМЕРИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИТЕ) НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ С БЮДЖЕТИТЕ НА БНТ, БНР, БТА, БАН, ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА И ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 191

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7: РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 192

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8: РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОБОСОБЕНИ ЛИЦА И СТРУКТУРНИ ЕДИНИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В КФП ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 193

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9: РАЗМЕРИ НА ОСНОВНИТЕ БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 194

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10: ДАНЪЧНИ РАЗХОДИ ЗА 2024 Г. И 2026 Г. 195

Списък с включените в текста таблици

Табл. I-1: Основни допускания за развитието на външната среда 22
Табл. I-2: Основни макроикономически показатели 23
Табл. I-3: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП 27
Табл. I-4: Сравнение на макроикономическата прогноза на МФ с прогнозата на ЕК 28
Табл. II-1: Основни показатели на КФП (касова основа) 29
Табл. II-2: Основни показатели по КФП (2026-2028 г.) 30
Табл. II-3: КФП – Национален бюджет (2026-2028 г.) 31
Табл. II-4: КФП – Сметки за средства от ЕС (2026-2028 г.) 32
Табл. II-5: Фискален ангажимент 34
Табл. II-6: Изменение на показателите на сектор „Държавно управление“ за периода 2025-2028 г. 36
Табл. II-7: Бюджетна прогноза на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики за периода 2025-2028 г. 38
Табл. II-8: Дискреционни приходни мерки на начислена основа, млн. евро 41
Табл. II-9: Дискреционни разходни мерки на начислена основа, млн. евро 42
Табл. II-10: Сравнение на бюджетната прогноза на МФ с прогнозата на ЕК 43
Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2026-2028 г. с разпределен резерв по функции (без вноска в общия бюджет на ЕС) 70
Табл. III-2: Разходи за отбрана за периода 2025-2028 г. 84
Табл. IV-1: Основни бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет за периода 2026-2028 г. 128
Табл. V-1: Разходи и плащания за селскостопанската политика за периода 2026-2028 г. 133
Табл. V-2: Разходи и плащания за рибарската политика за периода 2026-2028 г. 133
Табл. VI-1: Държавен дълг – вътрешен и външен и съотношение спрямо БВП 142
Табл. VI-2: Структура на държавния дълг за периода 2024-2028 г. 144
Табл. VII-1: Индикатори за устойчивост 152
Табл. VII-2: Обобщение на допусканията, използвани в алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия) 155
Табл. VII-3: Основни макроикономически показатели при алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия) 155

Въведение

Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. (АСБП 2026-2028) е изготвена на основание чл. 79 от Закона за публичните финанси. Тя представлява мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

С Решение № 484 на Министерския съвет от 1 юли 2026 г. са одобрени проектът на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. Законът за държавния бюджет на Република България за 2026 г. е приет от Народното събрание на 24 юли 2026 г. и е обнародван в „Държавен вестник“, бр. 69 от 31 юли 2026 г. Приети са също Законът за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г., Законът за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. и промени в данъчните закони.

Настоящите промени в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. са изготвени на основание чл. 79, ал. 7 от Закона за публичните финанси и имат за цел осигуряване на съответствието ѝ с параметрите на приетите от Народното събрание бюджетни закони за 2026 г. и промени в данъчните закони.

Във връзка с въвеждането на еврото от 1 януари 2026 г. информацията и документите по бюджетната процедура за 2026 г. се изготвят в евро при официален валутен курс съгласно чл. 5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.

Бюджетната процедура за 2026 г. беше приета с Решение № 474 от 17 юли 2025 г. на Министерския съвет - значително по-късно, предвид неприемането в срок на Бюджет 2025, който се явява база и отправна точка за стартирането на подготовката на бюджета за следващата година.

Първоначално разработените проекти на бюджетни закони за 2026 г., които бяха одобрени от Министерския съвет и внесени за разглеждане в Народното събрание през м. ноември 2025 г., бяха оттеглени с Решение № 839 от 2 декември 2025 г. на Министерския съвет поради липса на консенсус със социалните партньори относно някои от предлаганите консолидационни мерки. С Решение № 860 на Министерския съвет от 8 декември 2025 г. беше повторно одобрен законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. като мотиви към него, но поради последвалата оставка на правителство законопроектът не беше разгледан в Народното събрание.

С Решение № 886 на Министерския съвет от 15.12.2025 г. беше одобрен проектът на Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г., който беше приет от Народното събрание на 17 декември 2025 г. (обн., ДВ[1], бр. 113 от 23.12.2025 г.).

[1] Държавен вестник.

С приетия удължителен закон за бюджета се осигури правна рамка за безпроблемното функциониране на държавата и общините, а от друга страна се гарантираха правата и законните интереси на гражданите, предоставяйки им правна сигурност във връзка с изплащането на възнаграждения, пенсии, социални помощи и други социални плащания, ползване на данъчни преференции и облекчения, както и извършването на други плащания. Едновременно с това беше осигурено прилагането на специалните закони уреждащи специфични обществени отношения до приемането на бюджетните закони за 2026 г., в т.ч. и редът за извършване на плащанията по бюджетите на общините, бюджета на ДОО[2] и бюджета на НЗОК[3].

Законът за изменение и допълнение на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. беше приет на 18 март 2026 г. (обн., ДВ, бр. 30 от 27 март 2026 г.). С него беше удължен срокът на действие на удължителния закон да приемането редовен бюджет за 2026 г.

Освен това беше предложена възможност предвиденото увеличение на възнагражденията с еднократна индексация и от ръста на минималната работна заплата, както и увеличението на социалните плащания, произтичащи от влезли в сила нормативни актове, включително и трансферите за общини, да може да се финансират и за сметка на наличности от предходната година с изключение на средствата на Държавния фонд за гарантиране на устойчивост на държавната пенсионна система.

Осигурена беше възможност общините да извършват разходи за делегираните от държавата дейности при отчитане на влезли в сила нормативни актове. Беше уредено след решение на общинския съвет кметът на общината да може да финансира разходи за местни дейности в размери, по-големи от разходите за същия период на предходната година, до размера на собствените приходи на общината за съответния период, бюджетните взаимоотношения с централния бюджет и с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз и заемните средства на общината. Също така беше удължен срокът за оценка на общините с финансови затруднения, по реда на ЗПФ[4], в условията на неприет бюджет за 2026 г.

Беше дадена възможност до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., освен дълга по чл. 87, ал. 2 от Закона за публичните финанси, Министерският съвет да може да проведе преговори и да сключи с Европейската комисия споразумение за заем в размер до 3 261,7 млн. евро за получаване на финансова подкрепа под формата на заем по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“, при условие за последваща ратификация.

По този начин значително се разхлабва предвиденото в ЗПФ ограничение за извършването на разходи до приемането на годишния закон за държавния бюджет за 2026 г. При база Бюджет 2025, чието изпълнение по отношение на дефицита се постига при значително неизпълнение на данъчно-осигурителните приходи и при по-ниско ниво на разходите, основно в резултат на неусвояване на капиталови разходи за сметка на средствата от Европейския съюз (ЕС), продължаващото вече половин година изпълнение в условията на удължителен закон за бюджета е предпоставка за натрупване на дефицит,

[2] Държавно обществено осигуряване.

[3] Национална здравноосигурителна каса.

[4] Закон за публичните финанси.

който на годишна база не може да бъде свит в рамките на ограниченията, дори ако бъдат приложени консолидационни усилия от приемането на Бюджет 2026 до края на годината.

След проведените парламентарни избори на 19 април 2026 г. и сформирането на ново редовно правителство една от първите задачи беше да бъдат разработени законопроект за държавния бюджет за 2026 г. и Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. като мотиви към него.

Независимо че Бюджет 2025 по програма и по предварителни отчетни данни е в рамките на ограничението за дефицита, в отчета са налице значителни отклонения от номиналните нива на приходите и разходите – неизпълнение на приходите (които са били силно надценени) и съответно в разходите или не са били разчетени всички нормативно регламентирани разходи или са били отложени/задържани, където е било възможно.

В същото време през 2025 г., независимо от неизпълнението на приходите, разходите по националния бюджет са извършени почти в пълен размер за сметка на неизпълнението на разчетените разходи по сметки за средства от ЕС и при използване на възможността, предвидена в чл. 82, ал. 6 от ЗДБРБ за 2025 г. под формата на възстановяване на трансфери от минали години, като използването на тези наличности води до необходимост от дългово финансиране през 2026 г.

Това на практика означава, че към момента при база 2025 г. се надграждат разходи за сметка на поемани ангажименти, водещи до натрупване на нови постоянни разходи с целогодишен ефект при запазване на нивото на приходите, които реалната икономика генерира без допълнителни мерки.

В условията на т.нар. удължителен закон за бюджета почти половин година значителното увеличаване на разходите не може да бъде ефективно контролирано, тъй като ръстът се дължи на целогодишния ефект от прилагането на политики в областта на заплатите в публичния сектор, социалните плащания, инвестициите и др., а приходната част на бюджета не нараства със същите темпове.

Предвид действието към момента на удължителния закон за бюджета, с правителствени решения са одобрявани допълнителни разходи за 2026 г., които не фигурират в рамката на Бюджет 2025, за които е предвидено след приемането на ЗДБРБ за 2026 г. да бъдат осигурени по реда на Закона за публичните финанси.

Веднага след сформирането на редовния кабинет на 8 май 2026 г. бяха изготвени разчети при непроменени политики и допускания в приходната и в разходната част на бюджета спрямо 2025 г. По КФП на касова основа за 2026 г. се очерта дефицит в значителен размер (7,4% от БВП), което е значително над определените законови ограничения от 3% от БВП. В тези разчети не са отразени поети ангажименти през 2024 г. и 2025 г., които са възникнали като задължения и/или се очаква да възникнат като задължение през 2026 г. в размер на около 2,2 млрд. евро или 1,8% от БВП. Това са основно инвестиционната програма на общините (по приложение № 3 към ЗДБРБ за 2025 г.) и инвестиционната програма на Агенция „Пътна инфраструктура“. Тези разчети са изходната позиция за подготовката на новата бюджетната рамка, или Базов бюджет.

Значителният размер на дефицита се дължи на натрупаните структурни дисбаланси през последните години в резултат на неудържимия ръст на разходите, най-вече за персонал в публичния сектор, за социални плащания, за компенсации за бизнеса и домакинствата,

като в същото време приходната част на бюджета остава непроменена или са прилагани еднократни мерки за частично покриване на дефицитите.

В допълнение към това е и непоследователната и финансово необвързана национална инвестиционна политика, включваща списъци от проекти в две приложения към законите за държавния бюджет на Република България за 2024 и 2025 г.

Неефективното управление на публичните средства, непрозрачните обществени поръчки и липсата на контрол върху разходите допълнително увеличава натиска върху бюджета.

Горните констатации се потвърждават и в Годишния доклад за България за 2026 г. на Европейската комисия, в който се посочва, че големите и постоянни увеличения в разходната част, без компенсаторни структурни финансиращи мерки, са довели до продължителни дефицити въпреки положителния растеж. Прогнозата е, че страната ни може да се изправи през предизвикателства за изпълнение на ангажиментите си по средносрочния фискално-структурен план при липсата на строги консолидационни усилия. На 3 юни 2026 г. Комисията прие доклад по член 126, параграф 3 от ДФЕС[5]. В този доклад беше оценено положението на България по отношение на критерия за дефицит. През 2025 г. дефицитът беше под 3% от БВП, като се отчете увеличението на разходите за отбрана от 2024 г. насам съгласно националната клауза за дерогация в областта на отбраната. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се очаква дефицитът да надхвърли референтната стойност от 3% от БВП през 2026 г., също и след като се вземе предвид увеличението на разходите за отбрана от 2024 г. насам. В доклада се заключава, че като се вземат предвид всички съответни фактори, критерият за дефицит не е изпълнен от България. В светлината на това и след като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет, създаден съгласно член 126, параграф 4 от ДФЕС, Комисията предложи да открие процедура при прекомерен дефицит, като препоръча на Съвета да приеме решение по член 126, параграф 6 от ДФЕС, с което да се установи наличието на прекомерен дефицит поради неспазване на критерия за дефицит през 2026 г.

Съставянето на Бюджет 2026 е истинско предизвикателство, особено в контекста на Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 година, одобрен с Решение № 111 на Министерския съвет от 2025 г., който съдържа политики, приоритети, реформи и планове за инвестиции в средносрочен хоризонт.

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. отразяват наследеното състояние на публичните финанси и натрупаните дисбаланси, като са съобразени с възможностите за реализиране на краткосрочни мерки в рамките на 2026 г. и с набелязаните цели и приоритети на политиките, включително и за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план.

Пролетната макроикономическа прогноза за периода, изготвена от Министерството на финансите (МФ), предвижда растежът на икономиката да достигне 2,6% през 2026 г. и 2,5% през 2027 г. През 2028 г. се очаква растежът да се запази на ниво от 2,5%. Вследствие на военния конфликт в Близкия изток и блокирането на Ормузкия проток и свързаното с това рязко повишение на котировките на суров петрол и природен газ през март 2026 г., прогнозата е за съществено ускорение на темпа на инфлация в страната. Средногодишната инфлация през 2026 г. се очаква да се повиши до 4,3% според ХИПЦ, а нарастването на потребителските цени в края на годината да възлезе на 5,2%, при 3,5%

[5] Договор за функционирането на Европейския съюз.

към декември 2025 г. на годишна база. Средногодишната инфлация за 2027 г. се очаква да бъде 3,8%, след което ще се забави до 2,5% през 2028 г.

Разчетите в АСБП за периода 2026-2028 г. отразяват тенденциите в пролетната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика, основните допускания и оценките за ефекта от приходните и разходните дискреционни мерки. Параметрите на разходите за прогнозния период са съобразени с възможностите на бюджета за финансиране на политиките, както и с перспективите за развитие на публичните сфери, фискалните цели и приоритети на правителството.

Параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г., доколкото позволяват възможностите за корекции още от тази година, са съобразени с процедурата по прекомерен бюджетен дефицит и с необходимостта от стабилизиране на публичните финанси в средносрочен план. В Годишния доклад за България за 2026 г. на Европейската комисия се посочва, че големите и постоянни увеличения в разходната част, без компенсаторни структурни финансиращи мерки, са довели до продължителни дефицити въпреки положителния растеж. Прогнозата е, че страната ни може да се изправи пред предизвикателства за изпълнение на ангажиментите си по средносрочния фискално-структурен план при липсата на строги консолидационни усилия.

Размерът на бюджетното салдо по консолидираната фискална програма (КФП), изразен като дял от БВП, през прогнозния период 2026-2028 г. е дефицит от 5,7% от БВП през 2026 г., 3,8% от БВП през 2027 г. и 3,0% от БВП през 2028 г. Консолидирането на нивото на дефицита по КФП на този етап осигурява завръщане към ограниченията в края на периода.

При това ниво на дефицита размерът на приходите, помощите и даренията по КФП е съответно – 49 615,3 млн. евро през 2026 г., 50 272,0 млн. евро през 2027 г. и 53 394,9 млн. евро през 2028 г., като ръстът през 2026 г. спрямо предварителните отчетни данни от 44 014,7 млн. евро през 2025 г. се дължи на различни фактори - заложените приходни мерки, от ръста на икономиката, повишена събираемост в условията на стабилност в работата на приходните администрации, както и на очакваните по-високи приходи от ЕС.

Размерът на общите разходи по КФП по годините от периода е съответно 56 807,2 млн. евро през 2026 г., 55 350,8 млн. евро през 2027 г. и 57 687,0 млн. евро през 2028 г., като за ръста през 2026 г. причините са посочени по-горе, въпреки приложените краткосрочни мерки, но следва да се отбележат също и значителните разходи в последната година от изпълнението на мерките по ПВУ[6].

По националното правило по чл. 28, ал. 1 от Закона за публичните финанси разходите са в размер на 39,3% от БВП за 2026 г., 37,7% от БВП за 2027 г. и 37,1% от БВП за 2028 г. при 37,6% от БВП по предварителните отчетни данни за 2025 г.

Дефицитът на сектор „Държавно управление“ се увеличава до 5,4% от БВП през 2026 г., след което се очаква постепенно консолидиране до 3,9% от БВП през 2027 г. и 3,3% от БВП през 2028 г. Нарастването на дефицита през 2026 г. отразява главно ефекта от структурното увеличение през предходните години на разходите за възнаграждения в публичния сектор и на социалните плащания като дял от общите бюджетни разходи. Планираният размер на бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ за периода 2026-2028 г. ще се реализира при дял на приходите 39,9% от БВП през 2026 г., и 37,0% от БВП през 2028 г. Разходите като дял от БВП достигат 45,3% през 2026 г., като след

[6] План за възстановяване и устойчивост.

това намаляват до 40,3% от БВП за 2028 г. Според настоящите прогнози на МФ, нетните разходи, финансирани на национално ниво, се очаква да нараснат със 7,5% през 2026 г., 2,8% през 2027 г. и 4,4% през 2028 г.

Въз основа на допусканията през периода 2026-2028 г. се предвижда държавният дълг да достигне съответно до 37,7 млрд. евро (30,1% от БВП) през 2026 г., 44,7 млрд. евро (33,2% от БВП) през 2027 г. и 50,5 млрд. евро (35,2% от БВП) през 2028 г.

Минималният размер на фискалния резерв към 31.12.2026 г. е заложен в размер на 2,6 млрд. евро.

Политики и мерки

Основните цели на данъчната политика за периода 2026-2028 г. са насочени към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план.

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид измененията в данъчното законодателство и това в областта на хазарта, някои от които са както следва:

- Ускорено реализиране на вече въведения акцизен календар за периода 2025-2029 г. в Закона за акцизите и данъчните складове за поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия. В тази връзка е необходимо изменение на действащия акцизен календар като се намаляват периодите за достигане на нивата на акцизни ставки, с оглед постигане на пропорционалност при бъдещото прилагане на новата акцизна рамка, и съответно акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия се предвижда да бъдат променени и от 01.08.2026 г.;

- Разширяване на обхвата на лицата, прилагащи режима по глава 21а от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез включване и на лицата, представляващи публичните предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия. С оглед постигане на равнопоставеност между лицата, разходващи публични средства, и в контекста на повишаване на приходите от просрочени публични задължения с мярката се предвижда разширяване на обхвата на лицата, които ще прилагат режима по глава 21а, като се добавят и публичните предприятия по смисъла на чл. 2 от Закона за публичните предприятия;

- Погасяване на задължения за неплатени данъци и осигуровки чрез ефективно насочване на изпълнението спрямо касовите наличности в търговските обекти с цел по-ефективно събиране на публичните вземания и лихвите по тях;

- Въвеждане на лицензионен режим в Закона за хазарта за афилиейт оператори, които популяризират хазартни игри на лицензирани оператори на територията на Република България;

- Въвеждане на двукомпонентна държавна такса върху комисионното възнаграждение на афилиейт операторите въз основа на предварително договорени показатели за ефективност. С цел повишаване на събираемостта на данъчните приходи и предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци се предвижда въвеждане на двукомпонентна държавна такса, състояща се от годишна такса в размер на 6 000 евро, и променлива част в размер на 10 на

сто върху стойността на комисионното възнаграждение, обвързано с резултати - брой привлечени регистрирани потребители, депозити, залози или друг измерим резултат, постигнат чрез дейността на афилиейт оператора по популяризиране на хазартните игри, организирани от хазартния оператор и др.

- Блокиране на плащания от и към нелицензирани хазартни оператори от банки и други платежни институции с цел намаляване на нелегалния хазарт и блокиране на играли нелегални сайтове от мобилни оператори, интернет доставчици и други.

С приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. продължава действието на следните мерки:

- Размер на общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна от 818 067 009,91 евро и общия размер на сумата, подлежаща за възстановяване на земеделските стопани от акциза за газьола - 51 129 188,12 евро;

- Увеличен размер на данъчните облекчения по чл. 22в и 22г от ЗДДФЛ (за деца и за деца с увреждания), както следва: 3 067,75 евро годишно за едно ненавършило пълнолетие дете, 6 135,50 евро - за две ненавършили пълнолетие деца, 9 203,25 евро - за три и повече ненавършили пълнолетие деца и съответно, за деца с увреждания в размер на 6 135,50 евро годишно, с възможност за авансово ползване през годината.

При прогнозиране на постъпленията от данъци е взет предвид и пакет от мерки за намаляване дела на сивата икономика, както следва:

- Засилване на действащия фискален контрол върху стоките с висок фискален риск;

- Дигитално проследяване в реално време на веригата за доставките на горива от производител/вносител до краен потребител;

- Засилен контрол върху електронната търговия.

Пакетът от мерки е насочен към ограничаване на сивата икономика, повишаване на бюджетните приходи и създаване на по-справедлива конкурентна среда за коректните икономически оператори. Намаляването на неформалната икономическа дейност е сред ключовите предпоставки за подобряване на фискалната устойчивост и повишаване на ефективността на публичните политики.

Краткосрочни приходни мерки за фискална консолидация през 2026 г.:

- Повишаване на максималния осигурителен доход на 2 300 евро, считано от 01.08.2026 г. - очакваният положителен бюджетен ефект в приходите за 2026 г. е 90,8 млн. евро;

- Повишаване на минималните осигурителни прагове за определени икономически дейности и професии над МРЗ[7], считано от 01.08.2026 г. - очакваният положителен бюджетен ефект в приходите за 2026 г. е 50,9 млн. евро;

- Повишаване на приходите от опериране на тол системата (поетапно увеличение на два пъти през 2025 г.) и увеличение на винетните такси с 30% - считано от

[7] Минимална работна заплата.

01.08.2026 г., очакваният положителен бюджетен ефект в приходите за 2026 г. е 53,3 млн. евро;

- Подобрена събираемост на приходите от ДОО – 100,0 млн. евро;
- Концесионно възнаграждение от Летище София – 50,0 млн. евро;
- Пактет от данъчни мерки за намаляване дела на сивата икономика – 200,0 млн. евро;
- Увеличение на приходи от хазарт със 100,0 млн. евро;
- Увеличение на приходи от Модернизационния фонд във връзка с одобрени нови проекти от ЕИБ със 100,0 млн. евро.

Краткосрочни разходни мерки за фискална консолидация през 2026 г.:

- За 2026 г. е приложена еднократна индексация за всички бюджетни организации от 5% увеличение на индивидуалните работни заплати, достигнати към 31.12.2025 г., в изпълнение на чл. 3, ал. 2, изречение трето от Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. В тази връзка не се предвижда увеличение на разходите за персонал (в т.ч. за т.нар. „изборни длъжности“ - длъжностите, които се заемат въз основа на избор), по механизми, политики и нормативни разпоредби, свързани с определяне, преизчисляване или индексация на възнагражденията на база ръста на средната брутна работна заплата/минимална работна заплата. Ангажиментите по колективните трудови договори се изпълняват, като се отчитат предвидените разходи по бюджетите на съответните първостепенни разпоредители с бюджет (ако се приложат механизмите, ефектът е допълнителни разходи в индикативен размер от 564,7 млн. евро за 2026 г.);
- Намаляване с 10 на сто, считано от 1 септември 2026 г. (за 4 месеца за 2026 г. и целогодишно за периода 2027-2028 г.), на разходите за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и служебни правоотношения и свързаните с тях задължителни осигурителни вноски от работодатели по бюджетите на ПРБ[8] – индикативно 85,0 млн. евро, като се запазват достигнатите размери на индивидуалните основни възнаграждения/заплати, с изключение на:
  - ✓ общините;
  - ✓ лицата по чл. 69 от КСО[9] - военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България; по Закона за Министерството на вътрешните работи; по Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“; по Закона за Националната служба за охрана; по Закона за Държавна агенция „Разузнаване“; по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и др.;

[8] Първостепенни разпоредители с бюджет.

[9] Кодекс за социално осигуряване.

- ✓ разпоредители с бюджет, прилагащи делегиран бюджет;
- ✓ разпоредители с бюджет – лечебни заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения.

- Премахване на ковид добавката към пенсиите за новоотпуснатите пенсии след 01.07. 2026 г. – 2,9 млн. евро;

- Намаляване на държавната субсидия за вероизповеданията от 10,2 евро на глас на не по-малко от 7,7 евро на глас, считано от 1.10.2026 г. – 5,0 млн. евро;

- Намаляване на държавната субсидия за един получен действителен глас по чл. 26, ал. 1 от Закона за политическите партии, считано от 30.04.2026 г. от 4,09 на 3,0 евро – 2,1 млн. евро;

- Подобряване на ефективността на механизмите за оценка и контрол при определяне правото на достъп до социални плащания - лична помощ, социална помощ, финансова подкрепа на хора с увреждания и други – 200,0 млн. евро;

- Оптимизиране на контрола върху разходите за помощи и обезщетения за безработица от бюджета на ДОО – 20,0 млн. евро;

- Оптимизиране на текущите и на капиталовите субсидии за БДЖ, НКЖИ, Български пощи и други, в т.ч. за индексации на договори за капиталови разходи – 285,3 млн. евро;

- Оптимизация на разходи по централен бюджет (отпадане на средства, предвидени за: обезпечаване на механизми за определяне на разходи за персонал, обвързани със СБРЗ[10] поради мярка за отпадане на механизмите, за индексации на договори за текущ ремонт и поддръжка и за капиталови разходи за МРРБ[11] и АПИ[12] поради мярка за промяна на законовото основание в ЗОП[13] за индексиране на договори, отпадане на средства за увеличаване на потребителите на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ във връзка с продължаване на финансирането със средства от оперативна програма и др.) – 545,5 млн. евро;

- Преразглеждане на механизма за определяне на минималната работна заплата, регламентиран в чл. 244 от Кодекса на труда. Новият механизъм следва да бъде въведен през 2027 година. До приемането му се предвижда размерът на МРЗ да се запази на нивото на 2026 г.;

- Предприемане на действия за промяна на Закона за обществените поръчки и свързаната подзаконова нормативна уредба с цел отмяна на възможността за индексации на действащите договори; да се преустанови прилагането на индексация на договорите/споразуменията, в т.ч. и за текущ ремонт и поддръжка и капиталови разходи; да се въведе регламент за размера на авансовите плащания и въведе таван на авансовите плащания по договорите, след възлагане по ЗОП.

[10] Средна брутна работна заплата.

[11] Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

[12] Агенция „Пътна инфраструктура“.

[13] Закон за обществените поръчки.

- **Поетапно въвеждане на задължение държавните служители по Закона за държавния служител и заетите по Закона за съдебната власт да заплащат лични осигурителни вноски**, както следва:

  - **От 01.08.2026 г. се предвижда съотношението между осигурителя и осигуреното лице да е 80:20** разпределено по фондове, както следва:

  - Размер на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване:

    - ✓ за фонд „Пенсии" посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени преди 31 декември 1959 г. – 19,8% разпределени между работодател и работник – 15,8% и 4%;

    - ✓ за фонд „Пенсии" посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд – 14,8% разпределени между работодател и работник – 11,8% и 3%;

    - ✓ за фонд „Общо заболяване и майчинство" – 3,5% разпределени между работодател и работник – 2,8% и 0,7%;

    - ✓ за фонд „Безработица" – 1% разпределени между работодател и работник – 0,8% и 0,2%;

    - ✓ за фонд „Трудова злополука и професионална болест" – вноската е за сметка на работодател 0,7%.

  - Размер на осигурителната вноска за здравно осигуряване – 8% разпределени между работодател и работник – 6,4% и 1,6%;

  - Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални пенсионни фондове) – 5% разпределени между работодател и работник – 4% и 1%.

  - **От 01.01.2027 г. се предвижда съотношението между осигурителя и осигуреното лице да достигне размерите и съотношенията** като за категорията лица, които и към момента заплащат личните си осигурителни вноски съобразно установеното в чл. 6, ал. 3, т. 7 от КСО за фонд „Общо заболяване и майчинство" и фонд „Безработица" и в чл. 6, ал. 1, т. 4, б. „а" и б. „б" и ал. 3, т. 8, б. „а" и т. 9, б. „б" от КСО за фонд „Пенсии";

  - Допълнително, от 2027 г. се предвижда разработването на подобен механизъм за поемане на личните осигурителни вноски в размерите за останалите категории лица и за заетите лица по реда на специалните закони, като например Закона за МВР[14], Закона за отбраната и въоръжените сили и др.

При прилагането на тези промени на модела на осигуряване за 2026 г. и 2027 г. за тези категории лица се предвижда компенсиране на възнагражденията, с оглед запазване на достигнатия нетен доход.

[14] Министерство на вътрешните работи.

Инвестиционна политика

Средствата за капиталови разходи през 2026 г. възлизат на 9 360,6 млн. евро, като в т.ч. са тези с национално финансиране от 4 028,9 млн. евро и с европейско финансиране от 5 331,7 млн. евро (в т.ч. НПВУ [15]). В съответствие с наличния бюджетен ресурс и извършената от ПРБ приоритизация са обособени основните стратегически инвестиционни проекти, които са включени в „Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2026-2028 г.“ – приложение към Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., като срокът на програмата е съобразен с Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г. Средствата за капиталови разходи през 2026 г. за финансово обезпечаване на приоритетните стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране са в рамките на утвърдените капиталови разходи по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г.

С цел подобряване на инвестиционната среда и на условията за приличане на стратегически инвеститори, в Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. са предвидени общо 70 168,8 хил. евро за финансиране на мерки по Закона за насърчаване на инвестициите. От тях по бюджета на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията за 2026 г. по Бюджетна програма „Насърчаване на инвестициите“ са планирани целеви средства в размер на 10 168,8 хил. евро като субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия за финансиране на мерки по издадени сертификати за настоящата година, а още 60 000,0 хил. евро за наръчване на инвестициите са разчетени по централния бюджет за 2026 г. С тези средства ще бъдат подпомогнати водещи компании, с които са сключени договори и меморандуми за подпомагане на общо **18 дружества** със сертифицирани инвестиционни проекти на обща стойност **583,31 млн. евро** и заявили създаването на **3 095 нови работни места**.

Продължава разплащането на проекти по Инвестиционната програма за общински проекти (ИПОП), стартирала още през 2024 г., като за целта през 2026 г. е разчетен общ ресурс в размер на 1 108,0 млн. евро, от които:

- 48,0 млн. евро, одобрени за разплащане чрез ББР[16] през 2025 г.;
- 460,2 млн. евро, одобрен ресурс за разплащане чрез ББР през 2026 г. с удължителния закон за бюджета;
- до 600,0 млн. евро - средства от централния бюджет по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси.

Със закона за бюджета за 2026 година се предвижда да отпадне Списъка с Приложение относно обхвата на Инвестиционните проекти на общините.

Предвижда се Министерският съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройство да одобри списък с проекти от Инвестиционната програма за общински проекти, включени в колона „Прогнозна стойност на проекта за 2025 г.“ на Приложение № 3 към чл. 113 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., за които има сключено споразумение, дейностите по проекта са стартирали и няма възможност за осигуряване на финансиране с европейски средства.

[15] Национален план за възстановяване и устойчивост.

[16] Българска банка за развитие.

Финансирането на утвърдените проекти ще се извършва при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството, за проекти със стартирало изпълнение, както следва:

1. Чрез разплащане от Българската банка за развитие до изчерпване на одобрения ресурс;

2. След изчерпване на средствата по т. 1, финансирането на проектите да продължи чрез бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за сметка на предоставени средства от централния бюджет по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси - до 600,0 млн. евро.

В случай, че одобрен за финансиране проект по ИПОП, е одобрен за финансиране по програми и механизми на Европейския съюз, както и по други международни програми и договори, съответната община подава заявление за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и рефинансиране на извършените разходи по съответната програма, механизъм или договор, а получените средства от държавния бюджет се възстановяват по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Част I.
Икономически перспективи за периода 2026-2028 г.

1. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА ПРЕЗ 2025 Г. И НАЧАЛОТО НА 2026 Г.

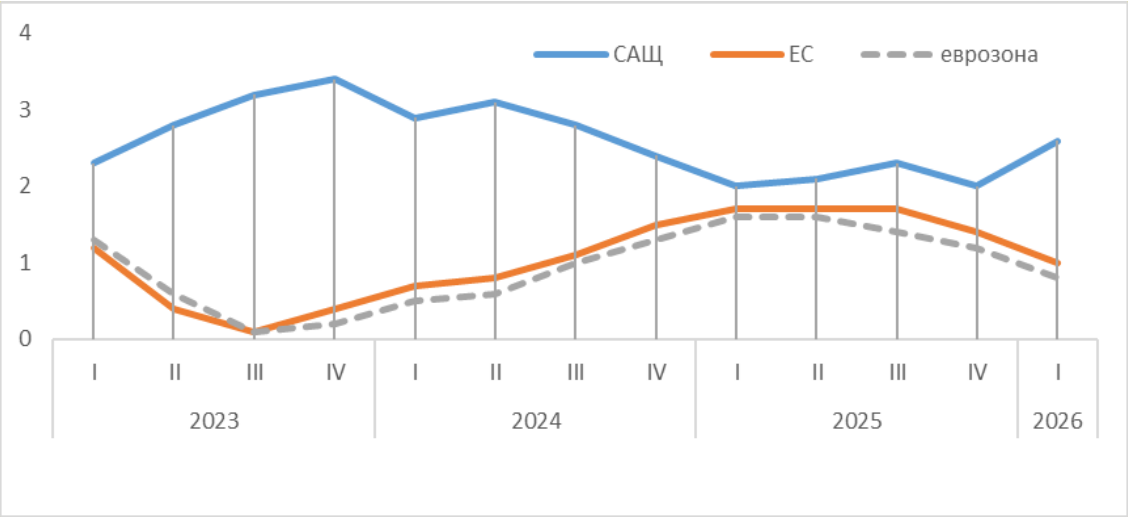
Въпреки първоначалните очаквания за постепенно ускорение на световната и на европейската икономика през 2025 г., годината бе поредната, характеризираща се с геополитическо противопоставяне, нарастващи рискове, нестабилност на международните цени и проблеми във веригите на доставки. Несигурността, произтичаща от войната в Украйна и конфликта в ивицата Газа, допълнително се изостри с промяната в икономическата политика на САЩ след встъпването в длъжност на администрацията на президента Доналд Тръмп. След първоначалното обявяване на съществено покачване на митническите ставки за внос в САЩ последваха месеци на нестабилност. В рамките на последвалите преговори бяха сключени „тарифни примирия“, но пълно нормализиране на ситуацията не бе постигнато. Постоянните промени в регулаторната база увеличиха несигурността и повишиха търговската фрагментация.

През 2025 г. растежът на БВП в ЕС леко се ускори. Основен принос имаха потреблението на домакинствата, водено от нарастване на разполагаемия доход и стабилния пазар на труда, и инвестициите. Растежът в най-голямата икономика, Германия, остана минимален (0,2%). В САЩ силното потребление на домакинствата, на фона на реалния растеж на доходите при понижаваща се инфлация, продължи да подкрепя растежа, въпреки отчетеното забавяне в темпа.

Текущата година започна с леко повишени очаквания за реалния растеж в ЕС, на фона на отчетеното ускорение през втората половина на 2025 г. и подобрението в някои от краткосрочните показатели. Военните действия в Близкия изток обаче бързо започнаха да дават отражение върху икономическите процеси, като очакванията за икономическата активност през 2026 г. се влошиха спрямо периода преди началото на конфликта.

Граф. I-1: Реален БВП в ЕС, еврозоната и САЩ

(изменение спрямо същото тримесечие на предходната година, %)

Източник: Евростат, Бюро за икономически анализи на САЩ

2. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

2.1. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

През 2025 г. реалният растеж на брутния вътрешен продукт на България се забави до 3,1% спрямо 3,4% през 2024 г. Основен фактор за това бе влошаването на външнотърговското салдо, както и отрицателният принос на изменението на запасите. В същото време вътрешното търсене отбеляза съществено нарастване.

Потреблението на домакинствата се увеличи със 7,8%, подкрепено от растеж на реалния разполагаем доход и на кредитите, отпуснати на домакинствата. При публичното потребление растежът достигна 7% като съществен принос имаше нарастването на компенсацията на наетите. Увеличението на инвестициите в основен капитал се ускори до 11,4% с принос както от публичните капиталови разходи, така и от частните инвестиции. Частните инвестиции нараснаха подкрепени от растеж на фирмените и жилищните кредити, както и на печалбите на фирмите (измерени чрез брутния опериращ излишък). При публичните инвестиции ефект оказаха разходите за отбрана и изпълнението на проекти по Плана за възстановяване и устойчивост. Износът на стоки и услуги спадна с 2,1% поради временни ограничения в производството и износа на водещи компании. В същото време силното нарастване на потреблението и доставката на военна техника увеличиха вноса на стоки и услуги с 5,9%. В резултат нетният износ имаше отрицателен принос към растежа на БВП през годината.

За първото тримесечие на 2026 г. растежът на БВП достигна 2,9% и както през 2025 г. продължи да бъде движен от стабилно нарастване на вътрешното търсене. Потреблението на домакинствата се повиши с 10,5%. Инвестициите в основен капитал са увеличиха със 7,6%. Износът на стоки и услуги спадна с 8,8%. В същото време поради високото вътрешно търсене вносът отчете растеж от 8,5%.

2.2. ПАЗАР НА ТРУДА И ДОХОДИ

През 2025 г. броят на заетите в българската икономика продължи да следва тенденцията на увеличение, наблюдавана от 2022 г. насам, като темпът на растеж на заетостта през последната година съществено се повиши до 2,2%. Секторите, които имаха основен

принос за увеличаването на броя на работните места в икономиката, бяха *строителство* и останалите икономически дейности от сектора на услугите, където заетостта се увеличи съответно с 5,5% и 3,9%. В същото време продължи спада на броя на заетите в промишления и аграрния сектор.

Коефициентът на безработица бе 3,5% (намаление с 0,7 пр.п.[17]) и през 2025 г. регистрира най-ниските си стойности за цялата история на провеждане на Наблюдението на работната сила.

През първото тримесечие на 2026 г. броят на заетите в българската икономика продължава да се увеличава. Техният брой достига 3518 хил.д. и е нараснал с 1,2% на годишна база. Растежът на заетостта отново изцяло се дължи на строителството (с годишен ръст от 3,2%) и на услугите (3,1%), докато заетостта в аграрния сектор и в промишлеността отчете понижение. Въпреки че темпът на общия брой на заетите се запазва относително висок, трябва да се отбележи, че през първите три месеца на 2026 г. се наблюдава съществено забавяне в темпа на растеж на наетите работници и служители (0,4% на годишна база), което може да е първи сигнал за бъдещо пречупване на тренда на показателя.

През първото тримесечие на 2026 г. се наблюдава и съществен спад в коефициента на безработица на годишна база. Стойността на показателя за първите три месеца на годината бе 3,2%, и е с 0,7 пр.п. по-нисък спрямо първото тримесечие на 2025 г. Според данните на Агенция по заетостта, обаче, броят на регистрираните безработни се движи около наблюдаваните през 2025 г. нива, което дава основание да се смята, че през настоящата година ще се преустанови бързия спад на този показател.

През 2025 г. растежът на компенсацията на един нает се забави до 10,4% при 14,1% през 2024 г. Показателят все още остава висок, движен основно от повишението на минималната работна заплата, според механизма за актуализирането ѝ в Кодекса на труда, както и поради по-високите разходи за заплати в бюджетния сектор. Общо за икономиката, средната работна заплата се повиши с 11,6% в номинално изражение, а реалният ръст на показателя се забави до 7,7% (дефлиран с ХИПЦ[18]).

През първото тримесечие на 2026 г. средната работна заплата се увеличи с 12,7% спрямо същото тримесечие на 2025 г. Растежът на заплатите в обществения[19] сектор (с 15,3%) изпревари този в частния (11,8%). Растежът на реалната работна заплата достигна 10% (дефлатор ХИПЦ). Номиналните разходи за труд на единица продукция се повишиха с 9,4%.

Реалният растеж на производителността на труда достигна 1,6% през първото тримесечие на 2026 г. Текущото развитие отрази нарастване в селското стопанство (с 8,1%), строителство (1%) и услуги (1,3%), докато при индустрия (без строителство) се наблюдаваше намаление от 3,7%. Номиналните разходи за труд на единица продукция се увеличиха с 8,5%, което отчете забавяне спрямо четвъртото тримесечие на 2025 г.

[17] Процентни пункта.

[18] Хармонизиран индекс на потребителските цени.

[19] В някои сектори на икономиката като „Държавно управление“ и „Образование“, които можем да приемем, че са част от обществения сектор, нарастването на СРЗ през първото тримесечие беше съответно 18,1% и 17,7%.

2.3. ИНФЛАЦИЯ

Средногодишната инфлация за 2025 г. беше 3,5% според ХИПЦ. Годишният темп на инфлация отчете известно ускорение през годината, но се забави също до 3,5% към декември. Всички основни компоненти на индекса имаха положителен принос, като водещ бе този на храните, следвани от услугите. Факторите за това бяха преобладаващо вътрешни, а сред тях могат да се посочат връщането на стандартната ставка на ДДС за хляба и ресторантьорските услуги от началото на годината, както и повишението на акциза за тютюневите изделия от януари и май. Базисната инфлация беше 2,5% на годишна база в края на 2025 г.

Цените на храните се повишиха средно с 6,0% към декември 2025 г. и имаха водещ принос за инфлацията в края на годината, следвани от услугите, с поскъпване средно от 4,0% на годишна база. Енергийните стоки също имаха положителен принос поради повишението на административните цени на електрическа и топлинна енергия през юли, което не бе компенсирано от поевтиняването на транспортните горива във връзка с низходящата тенденция при цените на суровия петрол.

През първите четири месеца на 2026 г. инфлацията (ХИПЦ) по месеци на годишна база следваше тенденция на ускорение, като за април достигна 6,0%. Във връзка с конфликта в Близкия изток и блокираните доставки на суровини през Ормузкия проток, с голямо поскъпване бяха енергийните стоки, чиито цени през април се повишиха с 14,7% спрямо същия месец на 2025 г. Цените на храните се увеличиха с 5,1%, а най-голям принос в годишната инфлация имаше групата на услугите, които поскъпнаха с 8,3%. Базисната инфлация, която изключва храни, енергийни стоки, алкохол и цигари, беше 4,6% на годишна база през април.

2.4. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

През 2025 г. по текущата и капиталовата сметка бе отчетен дефицит в размер на 3,8 млрд. евро (3,3% от БВП) при излишък от 1,2 млрд. евро през 2024 година.

Дефицитът по текущата сметка нарасна с 5,2 пр.п. до 5,7% от БВП. Износът на стоки намаля с 3,0%, докато вносът нарасна с 6,0%. Това определи и увеличението на търговския дефицит спрямо предходната година до 8,0% от БВП. Понижението на износа в количествено отношение бе движено от по-слабото външно търсене основно в страните от ЕС, както и от временни ограничения в производството и износа на водещи компании. Номиналният растеж на вноса бе определен както от нарастване на количествата, така и от повишение на цените.

Излишъкът при услугите достигна 7,0% от БВП през 2025 г., при излишък 7,8% от БВП предходната година. Нарастване бе отбелязано при износа на услуги, свързани с посещенията на чужденци в страната, информационни технологии и далекосъобщения и транспорт, което доведе до общо повишение на износа на услуги с 3,6%. Растежът на вноса на услуги изпревари този на износа и достигна 7,9%. Значително повишение бе отчетено при вноса на транспортни услуги, пътувания на български граждани в чужбина и технически услуги, услуги, свързани с търговията и други бизнес услуги. Дефицитът по първичния доход се увеличи до 5,9% от БВП през 2025 г., при 4,5% година по-рано, поради повишението на изплатения доход от преки инвестиции. Излишъкът по вторичния доход достигна 1,1% от БВП.

През първото тримесечие на 2026 г. дефицитът по текущата сметка достигна 2,3% от прогнозния БВП, при леко влошаване на баланса в търговията със стоки и услуги и нарастване на изплатения инвестиционен доход.

2.5. ПАРИЧЕН СЕКТОР

През 2025 г. банковата система запази стабилност и продължи да функционира при високи нива на ликвидност и капиталова адекватност.

Търсенето на кредит от частния сектор продължи да се засилва през 2025 г. и увеличението му възлезе на 15,4% на годишна база при 14,7% в края на 2024 г. Водеща роля за това имаха кредитите за домакинства, чийто темп на растеж достигна 21,1% спрямо 20,8% в края на декември 2024 г. Жилищните кредити, подкрепени от ниските лихвени проценти, ръста на доходите и не на последно място от стабилния двуцифрен ръст на цените на жилищата, нараснаха на годишна база с 28,2% и отчетоха леко забавяне спрямо 29,1% в края на 2024 г.

В края на 2025 г. кредитите за нефинансови предприятия запазиха темпа си на растеж от края на предходната година от 10,1%. При тях ръстът се дължеше изцяло на редовните кредити, които се ускориха в края на годината до 13,5% при 3,9% година по-рано. Корпоративният овърдрафт, който имаше водеща роля през 2024 г., се забави значително от 21,0% ръст в края на 2024 г. до 9,5% в края на 2025 г.

Търсенето на заемни ресурси от частния сектор се запази високо и през първото тримесечие на 2026 г. Темпът на нарастване на кредита за частния сектор възлезе на 15,8% в края на март. Кредитите за нефинансови предприятия (НФП) към края на март се увеличиха с 11,8%, ускорявайки се спрямо края на предходната година. Кредитите за домакинства нараснаха с 20,8% на годишна база. Кредитите за покупка на жилища се забавяха последователно през първите три месеца и ръстът им се понижи до 27,5%. Въпреки лекото забавяне, все още силното търсене на кредити за покупка на жилище продължи да бъде подкрепяно от рекордно ниските номинални лихвени проценти, растежа на доходите и продължаващия двуцифрен годишен ръст на цените на жилищата.

3. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГНОЗАТА И МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Прогнозата е изготвена с основно допускане, че военният конфликтът в Близкия изток ще бъде относително краткосрочен, като ще продължи най-много до средата на 2026 г., след което се очаква постепенно възстановяване на икономическата активност и нормализиране на цените на петрола и природния газ.

Прогнозата е съставена при допускане, че реалният растеж на БВП на света и на ЕС ще се забави през 2026 г. спрямо предходната година, съответно до 3,1 и 1,2%. През 2027 г. се очаква известно ускорение, в съответствие с нормализирането на средата. В периода след това темповете на растеж ще останат по-умерени, съответно около 1,5% в ЕС и 3,2% средно за света.

Табл. I-1: Основни допускания за развитието на външната среда

Международна среда	Отчетни данни		Прогноза		
	2024	2025	2026	2027	2028
Световна икономика (реален растеж, %)	3,3	3,5	3,1	3,3	3,2
Европейска икономика – ЕС (реален растеж, %)	1,1	1,5	1,2	1,6	1,5
Валутен курс щ.д./евро	1,08	1,13	1,16	1,15	1,15
Цена на петрол „Брент“ (щ.д./барел)	80,7	69,0	83,9	77,3	73,7
Цена на неенергийни суровини (в щ.д., %)	2,0	2,6	4,9	1,0	-0,9
EURIBOR 3м. (%)	3,3	2,0	2,0	2,0	2,0

Източник: МВФ[20], СБ[21], ЕК[22], Евростат[23], ЕЦБ[24], МФ[25]

Допусканията за международните цени на суровините в прогнозния период се основават на информация за фючърсите към 23 март 2026 г. Те отразяват повишената волатилност най-вече при енергийните суровини във връзка с избухналия на 28 февруари военен конфликт в Близкия изток, който доведе до прекъсване на доставките на нефт и втечнен природен газ през Ормузкия проток. Според тези данни цената на петрола сорт „Брент“ се очаква да достигне най-високата си стойност от малко над 91 щ.д./барел през второто тримесечие на 2026 г., след което постепенно ще се понижава и средно за годината ще бъде 83,9 щ.д./барел, което е повишение с 21,5% в сравнение с 2025 г. През 2027 г. цената на суровината ще отчете спад със 7,9%, след което ще продължи да се понижава до малко над 72 щ.д. през 2029 г. При природния газ се предвижда средно повишение на цената от 35,5% през 2026 г. до почти 48 евро/МВтч, последвано от поевтиняване в периода 2027-2028 г. до 26 евро в края на прогнозния хоризонт.

При неенергийните суровини се очаква поскъпване от 4,9% и 1% в доларово изражение, съответно през 2026 и 2027 г., като цените на храните ще се повишат средно с 0,5% и 1,8% през двете години. При останалите основни подгрупи се очаква повишение на цените при селскостопанските суровини с 5,2%, метали – с 19,5%, от които мед – с 31,2%, торове – с 9,5%, докато напитките ще отчетат спад с 31,5% през 2026 г. През 2028 г. както при енергийните, така и при неенергийните суровини ще има поевтиняване.

Техническото допускане[26] за валутния курс щ.д./евро, с дневни данни към 23.03.2026 г., показва средногодишна стойност от 1,1570 долара за едно евро през 2026 г., което е номинално поскъпване на единната европейска валута с 2,4%. През 2027 г. ще бъде наблюдавана номинална обезценка от 0,3% до 1,1539 долара за едно евро, след което валутният курс ще остане на това ниво до края на прогнозния период.

[20] Международен валутен фонд.

[21] Световна банка.

[22] Европейска комисия.

[23] Статистическа служба към Европейската комисия.

[24] Европейска централна банка.

[25] Министерство на финансите.

[26] Изчислява се среден курс щ.д./евро с дневни данни за последните десет работни дни към датата на изготвяне на допусканията, който се фиксира за дните до края на прогнозния хоризонт.

4. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Табл. I-2: Основни макроикономически показатели

Основни макроикономически показатели	Отчетни данни		Прогноза		
	2024	2025	2026	2027	2028
Брутен вътрешен продукт					
БВП (млн. евро)	104 767	116 018	125 247	134 592	143 254
БВП (реален растеж, %)	3,4	3,1	2,6	2,5	2,5
Потребление	4,6	7,6	3,5	3,3	3,0
Брутообразуване на основен капитал	1,5	11,4	3,3	1,0	5,3
Износ на стоки и услуги	1,8	-2,1	2,9	3,5	3,1
Внос на стоки и услуги	3,9	5,9	4,5	4,1	4,9
Пазар на труда и цени					
Заетост (СНС[27]) (%)	1,1	2,2	0,6	0,4	0,1
Коефициент на безработица (НРС) (%)	4,2	3,5	3,4	3,4	3,4
Компенсации на един нает (%)	14,1	10,4	8,0	6,4	5,7
Дефлатор на БВП (%)	7,2	7,4	5,2	4,8	3,8
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) (%)	2,6	3,5	4,3	3,8	2,5
Платежен баланс					
Текуща сметка (% от БВП)	-0,5	-5,7	-6,2	-5,3	-5,0
Търговски баланс (% от БВП)	-4,8	-8,0	-8,8	-8,5	-8,8
Преки чуждестранни инвестиции (% от БВП)	2,7	3,7	3,7	3,7	3,8
Паричен сектор					
Вземания от фирми (%)	10,1	10,9	10,7	8,7	8,6
Вземания от домакинства (%)	20,8	21,1	14,5	11,8	9,9

Източник: МФ, НСИ[28], БНБ[29]

4.1. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

За 2026 г. се очаква растеж на БВП от 2,6%. Растежът на потреблението на домакинствата ще се забави в съответствие с по-слабото нарастване на реалния разполагаем доход. При инвестициите също се предвижда по-нисък темп на увеличение спрямо 2025 г. От една страна това се обуславя от динамиката на публичните инвестиции поради базов ефект по линия на разходите за отбрана (доставка на военна техника през 2025 г.). От друга срана се очаква забавяне на растежа на частните инвестиции поради повишената несигурност и очаквания за известно отслабване на строителна активност, във връзка с вече наблюдаваните признаци за охлаждане на търсенето на жилища. По отношение на износа на стоки се очаква възстановяване на растежа предвид изчерпването на отрицателните еднократни ефекти от временното ограничаване на производството в някои основни износители през 2025 г. Същевременно, все още слабата икономическа активност в ЕС и отрицателните ефекти върху международната търговията, в резултат от конфликта в Близкия Изток, ще ограничат темпа на растеж на износа на стоки до 3,1%. Приносът на нетния износ към БВП ще остане отрицателен, но леко ще се подобри спрямо 2025 г.

През 2027 г. се очаква растежът на БВП да достигне 2,5%. Износът ще се ускори с нормализирането на международната среда, а растежът на потреблението леко ще се забави. Очаква се и по-слабо нарастване на инвестициите. Подобрението на външната среда и повишението на износа ще окажат положително въздействие върху частните

[27] Система на националните сметки.

[28] Национален статистически институт.

[29] Българска народна банка.

инвестиции, но тяхното нарастване няма напълно да компенсира забавянето на публичните инвестиции след приключване на изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост.

През 2028 г. се очаква растежът да се запази на 2,5%. Очаква се стабилно нарастване на потреблението, подкрепено от растежа на реалния разполагаем доход. Понижаването на несигурността ще допринесе за по-благоприятна динамика на частните инвестиции. В същото време развитието на общите инвестиции ще се определя от очакваните доставка на военна техника през 2028 г., както и повишение на инвестициите по линия на европейските фондове в рамките на програмния период 2021-2027 г. Темповете на растеж на износа леко ще се забавят, в отговор на по-умерените очаквания за икономическата активност в ЕС. Вносът ще остане с по-високи темпове на растеж в сравнение с износа, като ще бъде повлиян и от доставките на военно оборудване. Приносът на нетния износ за растежа на БВП ще остане отрицателен.

4.2. ПАЗАР НА ТРУДА И ДОХОДИ

Неблагоприятните демографски процеси допълнително ще ограничат предлагането на труд през следващите години. Това обуславя прогнозата за динамиката на заетостта през периода 2026-2028 г. През 2026 г. темпът на растеж на заетите в икономиката ще се забави до 0,6%, а през 2027-2028 г. се очаква растежът на заетостта да продължи да се забавя до 0,1%.

Въпреки прогнозираното постоянно нарастване на заетостта в икономиката измененията в безработицата се очаква да бъдат минимални. Коефициентът на безработица се очаква да намалее до 3,4% през 2026 г., а през следващите две години се очаква да се колебае около това достигнато ниво. Все по-ограничени са възможностите за преход от безработица към заетост и основното допускане е, че през следващите години увеличаването на заетостта ще се случва преимуществено чрез привличане на част от неактивните лица обратно в работната сила или чрез привличането на работна сила от други държави.

През 2026 г. се очаква забавяне на растежа на доходите от труд, като в номинално изражение темпът на повишение е оценен на 8%. Според механизма в Кодекса на труда за актуализирането на минималната работна заплата тя се увеличи с 12,6% до 620,2 евро от началото на 2026 г. Това, заедно с приетото вече увеличение на заплатите в публичния сектор с 5%, ще допринесе за общото увеличение на доходите от труд през годината. Забавяне на растежа компенсацията на един нает се очаква и през 2027 г. като ще се задържи малко над 6%. През 2028 г. растежът допълнително ще се забави до 5,7%.

От 2026 г. със забавянето на растежа на БВП се очаква и по-чувствително забавяне на растежа на заетостта, което ще доведе до ускорение на растежа на производителността на труда. Забавянето на растежа на доходите от труд и увеличението на производителността на труда ще доведат до ограничаване на растежа на номиналните разходи за труд на единица продукция (НРТЕП), които ще достигнат 5,9% през 2026 г. През 2027 г. растежът на производителността ще остане близък до този от предходната година, а увеличението на НРТЕП ще продължи да се забавя. През 2028 г. се очаква ускорение на производителността на труда, движено основно от по-слабия ръст на заетите. Това, в съчетание с по-ниския растеж на разходите за труд ще се отрази в допълнително забавяне на растежа на НРТЕП.

4.3. ИНФЛАЦИЯ

Вследствие на военния конфликт в Близкия изток и блокирането на Ормузкия проток и свързаното с това рязко повишение на котировките на суров петрол и природен газ през март 2026 г., прогнозата е за съществено ускорение на темпа на инфлация в страната. Средногодишната инфлация през 2026 г. се очаква да се повиши до 4,3% според ХИПЦ, а нарастването на потребителските цени в края на годината да възлезе на 5,2%, при 3,5% към декември 2025 г. на годишна база.

Във връзка с актуалните допускания за динамиката на международните цени и валутния курс щ.д./евро, очакванията за цените на транспортните горива е те да се повишат с малко над 20% в края на 2026 г. Въпреки съществения принос на енергийните стоки, базисната инфлация и в частност услугите запазват водещия си принос за формиране на инфлацията, което произтича от действието на вътрешни фактори от страна на пазара на труда и процеса на реална конвергенция, като може да се очаква и принос по линия на вторични ефекти от повишените цени на енергийните стоки.

Средногодишната инфлация за 2027 г. се очаква да бъде 3,8%, след което ще се забави до 2,5% през 2028 г. Компонентите на базисната инфлация, и по-конкретно услугите, ще запазят водещия си принос за формиране на инфлацията в страната, но той постепенно ще се свива. Този процес ще е по-изразен през 2027 г., когато действието на базовите ефекти от 2026 г. ще е по-голямо. Въпреки това той ще остане по-висок от историческа гледна точка най-вече във връзка с протичащия процес на реална конвергенция. Прогнозира се низходяща ценова динамика при транспортните горива в периода 2027-2028 г., като се очаква цените на петрола сорт „Брент“ да се върнат към нива от 75 щ.д./барел в края на 2027 г. и постепенно да се понижат до около 73 долара в края на 2028 г.

4.4. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

През 2026 г. се очаква допълнително влошаване на баланса по текущата сметка до дефицит от 6,2% от БВП, отново движено от търговията със стоки. Нарастването на международните цени в следствие от военния конфликт в Близкия изток ще е по-ясно изразено при енергийните суровини, и съответно при дефлатора на вноса на стоки. В резултат се очаква формиране на отрицателни условия на търговия при стоките. Вътрешното търсене ще продължи да нараства, при умерено възстановяване на износа. Съответно, номиналният растеж на вноса на стоки се очаква да бъде 8,7% и да изпревари този на износа (около 6,5%). Излишъкът при вторичен доход ще нарасне до 1,4% от БВП, отразявайки постъпленията на средства от ЕС при финализиране на проектите от НПВУ. Не се очакват съществени промени в салдата по първичен доход и услуги като съотношение спрямо БВП в сравнение с 2025 г.

През 2027 и 2028 г. се очаква постепенно свиване на дефицита по текущата сметка, съответно до 5,3% и 5% от БВП. Очакват се положителни условия на търговия, но номиналният растеж на вноса на стоки ще продължи да изпреварва растежа на износа. Дефицитът в търговията ще се запази на относително високи нива около 8,5-8,8% от БВП. Излишъкът при услугите ще бъде около 7,1% от БВП, при устойчиво развитие на износа на туристически и други услуги. Дефицитът по първичния доход постепенно ще се свие от 5,1% от БВП през 2027 г. до 4,7% от БВП през 2028 г. като по този начин ще е близък до средните съотношения през последното десетилетие. Приближаването на крайния срок за разплащания по проекти от многогодишната финансова рамка 2021-2027 г. и свързаното с това ускоряване на усвояване на средства ще се отрази в

поддържане на излишък по вторичен доход около 1,3-1,4% от БВП. Входящите преки чуждестранни инвестиции ще възлизат на 3,7-3,8% от БВП.

4.5. ПАРИЧЕН СЕКТОР

Вземанията от частния сектор ще забавят нарастването си през 2026 г. до 12,6%. Принос за това ще имат почти изцяло вземанията от домакинства, които ще понижат значително темпа си на растеж до 14,5% успоредно с по-слабото нарастване на потреблението, заетостта и доходите. В по-голяма степен ще се забавят жилищните кредити, предвид очакваното охлаждане на пазара на недвижими имоти. От своя страна, вземанията от предприятия ще нараснат през 2026 г. с 10,7%, като темпът им остава сходен с отчетения през 2025 г. (10,9%). При вземанията от НФП редовните кредити ще запазят двуцифрен темп на растеж, докато овърдрафтът ще се забави.

През 2027 г. вземанията от предприятия също ще започнат да забавят нарастването си в синхрон с очакваното забавяне на ръста на инвестициите, като темпът им на увеличение ще достигне 8,7% в края на годината. Вземанията от домакинства ще продължат да следват развитието на пазара на труда и доходите и ще понижат темпа си до 11,8%. Общо вземанията от частния сектор ще нараснат с 10,1% през 2027 г.

През 2028 г. кредитирането и респективно вземанията от частния сектор ще продължат плавно да се забавят. Вземанията от домакинствата ще имат по-голям принос за това, като в края на 2028 г. ръстът им ще достигне 9,9%. Очакваният по-висок растеж на инвестициите в края на програмния период за усвояване на фондовете на ЕС ще допринесе за запазване на сравнително стабилен ръст на вземанията от предприятия, който през 2028 г. ще бъде 8,6%.

4.6. РИСКОВЕ ПРЕД ПРОГНОЗАТА

Международната икономическа среда остава основен рисков фактор за реализирането на прогнозата. Възможно е блокирането на Ормузкия проток да продължи по-дълго от очакваното и/или възстановяването на производството и доставките на определени стоки след края на военния конфликт в Близкия изток да се осъществява по-бавно. Съществува риск растежът на световната икономика, както и на ЕС, да бъде по-нисък от предвидения в базовия сценарий, което би се отразило в по-слаб износ на България вследствие на ограничено външно търсене. В допълнение, в резултат на повишената инфлация, ЕЦБ може да предприеме по-агресивно повишаване на основния лихвен процент, което също би ограничило икономическата активност в еврозоната и съответно външното търсене на български стоки и услуги. По-продължителните военните действия биха могли да окажат допълнително отрицателно въздействие върху икономическия растеж чрез намаляване на доверието на бизнеса и повишена предпазливост на компаниите по отношение на инвестиционните разходи.

Рисковете по отношение на инфлацията от гледна точка на международната среда са преобладаващо във възходяща посока и се свързват най-вече с повишената несигурност и геополитическо напрежение, които биха могли да доведат до последващо поскъпване на основните суровини и транспортните разходи и съответно до по-висока от очакваната инфлация.

Риск пред прогнозата представлява и очакването за пълно изпълнение на проектите по НПВУ през 2026 г. Възможно неизпълнение ще доведе до по-слабо нарастване на инвестициите през годината.

Военните действия в Близкия изток е възможно да повишат доходността по ДЦК, което ще означава по-висока цена за дългово финансиране на държавния бюджет.

Съществува положителен риск за по-висок ръст на заетостта през периода 2026-2028 г., свързан с усилията на работодателите и на правителството за привличане на трудов ресурс извън България.

В средносрочен период може да се наблюдава по-голяма от очакваното гъвкавост на икономиките при възстановяването от военния конфликт, което да се отрази в по-голям растеж на търговията и ускорена икономическа активност.

4.7. ПОТЕНЦИАЛЕН РАСТЕЖ

Потенциалният растеж на БВП е изчислен по методологията на ЕК[30] (EUCAM)[31] и с прогнозата на МФ[32]. Потенциалният растеж за 2025 г. е оценен на 3,3%. Очаква се той да се забави до 2,9% през 2026 г. За 2027 г. и 2028 г. е оценен съответно на 2,8% и 2,7%. С основен принос за растежа ще бъде общата факторна производителност. Приносът на труда постепенно ще намалява, но ще остане положителен, тъй като увеличението на коефициента на икономическа активност ще компенсира намалението на населението в трудоспособна възраст.

За 2026 г. се очаква положително отклонение от потенциала от 0,2%, след което отклонението ще се затвори и ще премине на отрицателна територия.

Табл. I-3: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП

	2025	2026	2027	2028
Потенциален растеж, %	3,3	2,9	2,8	2,7
Отклонение от потенциалния БВП, %	0,5	0,2	-0,1	-0,3

Източник: МФ

4.8. СЪПОСТАВКА НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ПРОГНОЗА С ТАЗИ НА ЕК

Направено е сравнение на прогнозата на МФ с пролетната макроикономическа прогноза на ЕК, публикувана на 21 май 2026 г. Различният период на изготвяне на двете прогнози предопределя използването на различни редове от отчетни статистически данни и различни допускания.

Очакванията на МФ за растежа на БВП за 2026 г. са сходни с тези на ЕК, а за 2027 г. са по-високи. Различията между двете прогнози произтичат основно от по-консервативните очаквания на Комисията относно динамиката на потреблението на домакинствата, обусловени от прогнози за по-умерено нарастване на доходите и заетостта.

[30] Европейска комисия.

[31] Havik, K., & Kieran Mc Morrow, K., & Fabrice Orlandi, F., Christophe Planas, C., Rafal Raciborski, R., Werner Roeger, W., Alessandro Rossi, A., Anna Thum-Thysen, A. & Valerie Vandermeulen, V.,"The Production Function Methodology for Calculating Potential Growth Rates & Output Gaps," European Economy – Economic Papers 535, 2014.

[32] Министерство на финансите.

Табл. I-4: Сравнение на макроикономическата прогноза на МФ с прогнозата на ЕК

Основни макроикономически показатели	2025	2026		2027	
		МФ	ЕК	МФ	ЕК
БВП [реален растеж, %]	3,1	2,6	2,5	2,5	2,2
Заетост (СНС) [%]	2,2	0,6	0,3	0,4	0,2
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) [%]	3,5	4,3	4,2	3,8	2,6

Източник: ЕК, МФ

И двете институции очакват значително забавяне в темповете на растеж на заетостта през 2026 и 2027 г. в сравнение с 2025 г., но на ЕК са по-ниски от МФ. Може би това се дължи на факта, че ЕК прогнозира по-ниски темпове на реален растеж на БВП през прогнозния период от МФ.

Прогнозите на МФ и на ЕК по отношение на инфлацията през 2026 г. са близки. През 2027 г. МФ очаква средногодишна инфлация от 3,8%, а ЕК – 2,6%. Разликите могат да се дължат на различни фактори, но в прогнозата на Комисията прави впечатление, че те очакват по-ниско нарастване на заплащането на труда през 2027 г., което се отразява в по-ниско платежоспособно търсене на домакинствата, както и в по-ниско нарастване на номиналните разходи за труд в икономиката в сравнение с прогнозата на МФ.

Част II.
Фискална политика и основни параметри за периода 2026-2028 г.

1. СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. отразяват наследеното състояние на публичните финанси и натрупаните дисбаланси, като са съобразени с възможностите за реализиране на краткосрочни мерки в рамките на 2026 г. и с набелязаните цели и приоритети на политиките, включително и за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план.

Параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г., доколкото позволяват възможностите за корекции още от тази година, са съобразени с процедурата по прекомерен бюджетен дефицит и с необходимостта от стабилизиране на публичните финанси в средносрочен и дългосрочен план.

Разчетите за периода 2026-2028 г. отразяват тенденциите в пролетната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика, основните допускания и оценките за ефекта от приходните и разходните дискреционни мерки. Параметрите на разходите за прогнозния период са съобразени с възможностите на бюджета за финансиране на политиките, както и с перспективите за развитие на публичните сфери, фискалните цели и приоритети на правителството.

Реалистичната оценка за параметрите на фискалната политика се базира на предварителните отчени данни за 2025 г., напредналия етап на изпълнението на бюджета за тази година и възможните ефекти от прилагане на краткосрочни мерки с консолидационен ефект за 2026 г. и в средносрочен план.

Табл. II-1: Основни показатели на КФП (касова основа) [33]

Показатели	2024 Отчет		2025 Предв. отчет		2026 Програма		2027 Прогноза		2028 Прогноза	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП
Приходи, помощи и дарения	**36 820,8**	**35,1%**	**44 014,7**	**37,9%**	**49 615,3**	**39,6%**	**50 272,0**	**37,4%**	**53 394,9**	**37,3%**
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	**39 972,2**	**38,2%**	**47 507,2**	**40,9%**	**56 807,2**	**45,4%**	**55 350,8**	**41,1%**	**57 687,0**	**40,3%**
в т.ч. Разходи чл. 28, ал. 1 от ЗПФ	**37 959,7**	**36,2%**	**43 619,5**	**37,6%**	**49 194,5**	**39,3%**	**50 798,8**	**37,7%**	**53 075,7**	**37,1%**

[33] Поради закръгление (в млн. евро и като процент от БВП) някои сумарни позиции в таблиците и графиките в актуализираната бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. и приложенията към нея не се изчерпват от съставните им числа.

Бюджетно салдо (+/-)	**-3 151,4**	**-3,0%**	**-3 492,5**	**-3,0%**	**-7 191,9**	**-5,7%**	**-5 078,8**	**-3,8%**	**-4 292,1**	**-3,0%**

Източник: МФ

За 2024 г. отчетните данни показват дефицит по КФП в размер на 3,2 млрд. евро или 3,0% от БВП.

Предварителните отчетни данни на КФП за 2025 г. показват приходи от 37,9% от БВП и разходи на ниво от 40,9% от БВП, при което се формира дефицит от 3,0% от БВП.

Повече информация за изпълнението на КФП за 2024 и 2025 г. се съдържа в прегледа по приложение № 1.

В бюджетната рамка за 2026 г. при отразени фискални ефекти от наследеното състояние на публичните финанси и натрупаните дисбаланси, както и предвидените нови приходни и разходни мерки, бюджетното салдо по КФП е планирано да е дефицит от 5,7% от БВП при ниво на разходите от 45,4% от БВП и съответно ниво на приходите от 39,6% от БВП. Бюджетното салдо по КФП е 3,8% от БВП за 2027 г. и 3,0% от БВП за 2028 г., като постепенната му консолидация гарантира осигуряването на разходните политики, обезпечени с приходни мерки.

В средносрочен план се очаква устойчив номинален ръст на приходите, вкл. на данъчно-осигурителните, като помощите от чужбина след ръст през 2026 г. намаляват през 2027 г. и отново нарастват през 2028 г., което се дължи на етапите на реализация на програмите, съфинансирани от ЕС, вкл. НПВУ.

При това ниво на дефицита размерът на приходите, помощите и даренията по КФП е съответно - 49 615,3 млн. евро през 2026 г., 50 272,0 млн. евро през 2027 г., и 53 394,9 млн. евро през 2028 г., като ръстът през 2026 г. спрямо предварителния отчет от 44 014,7 млн. евро през 2025 г. се дължи основно на заложените нови приходни мерки.

Размерът на общите разходи по КФП по годините от периода е съответно 56 807,2 млн. евро през 2026 г., 55 350,8 млн. евро през 2027 г. и 57 687,0 млн. евро през 2028 г.

По националното правило по чл. 28, ал. 1 от Закона за публичните финанси разходите са в размер на 39,3% от БВП за 2026 г., 37,7% от БВП за 2027 г. и 37,1% от БВП за 2028 г.

2. ОСНОВНИ ФИСКАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Параметрите на националната бюджетна рамка за периода 2026-2028 г. отчитат ефектите от макроикономическата прогноза за развитието на националната икономика и оценките за ефекта върху основните показатели на КФП.

Включените в АСБП за периода 2026-2028 г. разчети за приходите, помощите и даренията по КФП са в диапазона 39,6-37,3% от БВП. Съобразено с необходимостта от финансовото обезпечаване на провежданите политики и мерки на правителството, свързани с приоритетните разходни политики, финансирането на публичните разходи ще е в диапазона 45,4-40,3% от БВП. В средносрочен план се предвижда дефицитът по КФП да се вмести в рамките на ограничението от 3% от БВП по ЗПФ през 2028 г.

Табл. II-2: Основни показатели по КФП (2026-2028 г.)

КФП млн. евро		2024 Отчет	2025 Предв. отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ		**36 820,8**	**44 014,7**	**49 615,3**	**50 272,0**	**53 394,9**
	% от БВП	***39,0%***	***37,9%***	***39,6%***	***37,4%***	***37,3%***
Данъчно-осигурителни приходи		30 010,3	34 603,1	38 440,1	41 431,8	44 343,7
Неданъчни приходи		4 953,3	6 063,4	5 784,1	6 126,0	6 219,9
Помощи и дарения		1 857,1	3 348,2	5 391,1	2 714,2	2 831,3
ОБЩО РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС		**39 972,2**	**47 507,2**	**56 807,2**	**55 350,8**	**57 687,0**
	% от БВП	***42,3%***	***40,9%***	***45,4%***	***41,1%***	***40,3%***
Разходи		39 158,1	46 466,3	55 525,0	53 964,3	55 897,6
Нелихвени разходи		38 642,2	45 729,1	54 465,9	52 535,1	54 112,5
Лихви		515,9	737,1	1 059,2	1 429,2	1 785,1
Вноска в общия бюджет на ЕС		814,1	1 041,0	1 282,2	1 386,5	1 789,4
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)		**-3 151,4**	**-3 492,5**	**-7 191,9**	**-5 078,8**	**-4 292,1**
	% от БВП	***-3,3%***	***-3,0%***	***-5,7%***	***-3,8%***	***-3,0%***
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)		**3 151,4**	**3 492,5**	**7 191,9**	**5 078,8**	**4 292,1**
	% от БВП	***3,3%***	***3,0%***	***5,7%***	***3,8%***	***3,0%***

Източник: МФ

Приходите, помощите и даренията по националния бюджет за периода 2026-2028 г. са в диапазона 35,3-35,4% от БВП.

Табл. II-3: КФП – Национален бюджет (2026-2028 г.)

КФП НАЦИОНАЛЕН БЮДЖЕТ млн. евро		2024 Отчет	2025 Предв. отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ		**35 021,7**	**40 877,0**	**44 248,2**	**47 582,8**	**50 588,6**
	% от БВП	*37,1%*	*35,2%*	*35,3%*	*35,4%*	*35,3%*
Данъчно-осигурителни приходи		30 010,3	34 603,1	38 440,1	41 431,8	44 343,7
Неданъчни приходи		4 956,7	6 068,0	5 784,1	6 126,0	6 219,9
Помощи и дарения		54,7	205,9	24,0	25,0	25,0
ОБЩО РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС		**37 959,7**	**43 619,5**	**49 194,5**	**50 798,8**	**53 075,7**
	% от БВП	*40,2%*	*37,6%*	*39,3%*	*37,7%*	*37,1%*
Разходи		37 145,6	42 578,5	47 912,4	49 412,3	51 286,4
Нелихвени разходи		36 629,8	41 841,4	46 853,2	47 983,1	49 501,2
Лихви		515,9	737,1	1 059,2	1 429,2	1 785,1
Вноска в общия бюджет на ЕС		814,1	1 041,0	1 282,2	1 386,5	1 789,4
ТРАНСФЕР ЗА СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС (НЕТО)		**-438,1**	**4,2**	**-2 134,1**	**-1 366,5**	**-1 331,0**
	% от БВП	*-0,5%*	*0,0%*	*-1,7%*	*-1,0%*	*-0,9%*

БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)		**-3 376,1**	**-2 738,2**	**-7 080,4**	**-4 582,4**	**-3 818,1**
	% от БВП	*-3,6%*	*-2,4%*	*-5,7%*	*-3,4%*	*-2,7%*
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)		**3 376,1**	**2 738,2**	**7 080,4**	**4 582,4**	**3 818,1**
	% от БВП	*3,6%*	*2,4%*	*5,7%*	*3,4%*	*2,7%*

Източник: МФ

Разходите, трансферите и вноската в бюджета на ЕС по националния бюджет в средносрочен план показват тенденция на намаление от 41,0% от БВП през 2026 г. до 38,0% от БВП през 2028 г. Нетният размер на трансфера за сметките за средства от ЕС е в диапазона от 1,7% до 0,9% от БВП.

И през следващия тригодишен период приоритет за страната ни остава успешното усвояване на средствата от европейските фондове и програми на ЕС.

Въздействието върху бюджета за периода 2026-2028 г. от финансовите взаимоотношения с ЕС е представено в Табл. II-4.

Табл. II-4: КФП – Сметки за средства от ЕС (2026-2028 г.) [34]

КФП СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС млн. евро		**2024 Отчет**	**2025 Предв. отчет**	**2026 Програма**	**2027 Прогноза**	**2028 Прогноза**
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ		**1 799,1**	**3 137,7**	**5 367,0**	**2 689,2**	**2 806,3**
	% от БВП	*1,9%*	*2,7%*	*4,3%*	*2,0%*	*2,0%*
ОБЩО РАЗХОДИ		**2 012,5**	**3 887,8**	**7 612,7**	**4 552,0**	**4 611,3**
	% от БВП	*2,1%*	*3,4%*	*6,1%*	*3,4%*	*3,2%*
ТРАНСФЕР ОТ/ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ (НЕТО)		**438,1**	**-4,2**	**2 134,1**	**1 366,5**	**1 331,0**
	% от БВП	*0,5%*	*0,0%*	*1,7%*	*1,0%*	*0,9%*
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)		**224,7**	**-754,3**	**-111,5**	**-496,4**	**-474,0**
	% от БВП	*0,2%*	*-0,7%*	*-0,1%*	*-0,4%*	*-0,3%*
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)		**-224,7**	**754,3**	**111,5**	**496,4**	**474,0**
	% от БВП	*-0,2%*	*0,7%*	*0,1%*	*0,4%*	*0,3%*

Източник: МФ

3. ПРОГНОЗА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

За целите на международните сравнения бюджетната рамка се представя както по национална методология (по показатели на КФП на касова основа), така и на базата на

[34] В таблицата са включени сметки за средства от ЕС на: ДФ „Земеделие“; Национален фонд и другите сметки за средства от ЕС и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС.

европейската методология ЕСС 2010 за показателите за сектор „Държавно управление“, като следва да се отбележи, че фискалните параметри отразяват по еднакъв начин фискалната политика.

Представената прогноза е разработена на базата на последната макроикономическа прогноза на МФ, на предприетите мерки и политики, които оказват фискално въздействие през прогнозния период.

3.1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ И ТРАЕКТОРИЯ НА НЕТНИТЕ РАЗХОДИ

Траекторията на нетните разходи представлява бюджетно ограничение за допустимото нарастване на нетните публични разходи през следващите години с цел държавният дълг да се движи по устойчива низходяща траектория или да се поддържа на устойчиво равнище, а бюджетният дефицит да остане под референтната стойност от 3% от БВП.

Приетата от Съвета на ЕС траектория на нетните разходи за България предвижда максимален годишен растеж на национално финансираните нетни първични разходи от 4,9% през 2026 г., 4,4% през 2027 г. и 4,0% през 2028 г. Според настоящите прогнози на МФ, нетните разходи, финансирани на национално ниво, се очаква да нараснат със 7,5% през 2026 г., 2,8% през 2027 г. и 4,4% през 2028 г.

През юли 2025 г. Съветът на ЕС активира за България националната клауза за дерогация, която предоставя допълнително бюджетно пространство за увеличаване на разходите за отбрана в съответствие с фискалните правила на ЕС. Клаузата е приложима за период от четири години и допуска отклонение от одобрената траектория на нетните разходи в размер до 1,5% от БВП.

Дефицитът на сектор „Държавно управление“ се увеличава до 5,4% от БВП през 2026 г., след което се очаква постепенно консолидиране до 3,9% от БВП през 2027 г. и 3,3% от БВП през 2028 г. Нарастването на дефицита през 2026 г. отразява главно ефекта от структурното увеличение през предходните години на разходите за възнаграждения в публичния сектор и на социалните плащания като дял от общите бюджетни разходи.

Нарастването на инвестициите в отбраната оказва влияние върху бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“, което води до задържането на дефицита над референтната стойност от 3% от БВП през прогнозния период, но с оглед действието на националната клауза за дерогация по Регламент (ЕС) 2024/1263, това въздействие се разглежда като временно и не води до трайно влошаване на бюджетната позиция или до нарушаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план.

В подкрепа на инвестициите за отбрана беше разработен специален инструмент „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ („инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г., по линия на който на държавите членки се предоставя финансова помощ, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка. В тази връзка България е заявила намерение да се възползва от този инструмент за финансиране в размер до 3,2 млрд. евро, който е включен в лимита за

дълга за 2026 г., и ще се усвоява поетапно съгласно одобрен от Народното събрание национален план за включване на проекти, одобрени от Европейската комисия и финансирани по инструмента SAFE.

Табл. II-5: Фискален ангажимент

		2025	2026	2027	2028
Препоръка на Съвета					
1	Нетни първични разходи, финансирани на национално ниво	6,2	3,6	3,7	3,5
Отчетни данни/прогноза					
2	Нетни първични разходи, финансирани на национално ниво	12,3	7,5	2,8	4,4

Източник: ЕК, МФ

Съгласно методологията на Европейската система от сметки (ЕСС 2010) разходите за придобиване на военно оборудване се отчитат през годината на доставката, независимо от момента на извършване на плащането. Поради това дефицитът на сектор „Държавно управление“ на начислена основа отразява времевото разминаване между извършените плащания и признаването на разходите за доставки на военно оборудване, за които плащанията са осъществени през предходни години. Най-съществено е влиянието на този ефект през 2027 г.

В областта на отбраната са предвидени значителни инвестиции за поддържане и развитие на националните отбранителни способности и способностите, свързани с колективната отбрана. Също така, с оглед на повишаването на разполагаемите доходи и професионалното развитие в областта на сигурността и отбраната, осигуряване на средства за запазване на сигурността на границите и за гарантиране безопасността на гражданите е разчетено увеличение на разходите за персонал и други текущи разходи в сектор „Отбрана и сигурност“.

Планираният размер на бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ за периода 2026-2028 г. ще се реализира при дял на приходите 39,9% от БВП през 2026 г., и 37,0% от БВП през 2028 г. Разходите като дял от БВП достигат 45,3% през 2026 г., като след това намаляват до 40,3% от БВП за 2028 г.

В приходната част на бюджета се запазват основните приоритети на политиката, свързани с подобряване на събираемостта, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и осигуровки и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите. За изпълнение на приоритетните цели на данъчната политика се извършват нормативни промени и действия на приходните администрации в областта на събирането и контрола. Прогнозният растеж на приходите на сектор „Държавно управление“ спрямо предходната година възлиза на 13,0%.

Растежът на приходите през 2026 г. ще се базира на увеличения, произтичащи от благоприятното въздействие на макроикономическата среда, на мерки за увеличаване на приходите от ДДС и акциз, повишаване на събираемостта и намаляване дела на сивата

икономика, на увеличение на минималния и на максималния осигурителен доход, на пакет от мерки в областта на хазартната дейност и др.

Приходите от данъци върху производството и вноса се очаква да нараснат с 13,1%, като основен принос за това има увеличението на приходите от ДДС с 16,2%. Нарастването на приходите от ДДС се дължи на благоприятната макроикономическа среда и предвидените мерки за повишаване на събираемостта, включително засилване на действащия фискален контрол върху стоките с висок фискален риск, дигитално проследяване в реално време на веригата за доставките на горива от производител/вносител до краен потребител и засилен контрол върху електронната търговия. Приходите от акцизи се очаква да се увеличат с 3,9%, основно в резултат на повишаването на акцизните ставки за цигарите, тютюна и останалите тютюневи изделия съгласно ускореното реализиране на вече въведения акцизен календар за периода 2025-2029 г. в Закона за акцизите и данъчните складове за поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия.

Приходите от текущите данъци върху доходите и богатството ще се увеличат с 15,7% спрямо предходната година. Влияние за нарастването на тези приходи оказва нарастването на компенсацията на наетите съгласно макроикономическата прогноза.

С цел осигуряване на устойчивостта на системата за социално осигуряване е предвидено изменение на минималните осигурителни прагове по икономически дейности над минималната работна заплата, считано от 01.08.2026 г., както и увеличение на минималния осигурителен доход на 620,20 евро и на максималния осигурителен доход на 2 300 евро за периода от 1 август 2026 г. до 2028 г. Като се вземат предвид тези ефекти, ръстът на приходите от социални осигуровки възлиза на 10,0%.

При неданъчните приходи растежът от 10,9% се дължи на пакет от мерки в областта на хазартната дейност, както и на актуализиране размерите на тол таксите в зависимост от въглеродните емисии на пътните превозни средства и увеличение на цената на електронните винетки.

Разходите на сектор „Държавно управление“ през 2026 г. се очаква да възлязат на 45,3% от БВП, което е с 3,6 пр.п. по-високо от нивото през предходната година. С най-висок дял в структурата на разходите са социалните трансфери без тези в натура, които обхващат пенсиите и социалните плащания (13,0% от БВП), и компенсацията на наетите (11,7% от БВП). Увеличение в номинално и процентно изражение се наблюдава при капиталовите трансфери. Брутообразуването на основен капитал се очаква да нарасне в номинално и процентно изражение до 5,8% от БВП.

Разходите за компенсация на наетите лица през 2026 г. се очаква да намалеят с 0,8 пр.п. като дял от БВП спрямо 2025 г. Това се дължи на предприетите мерки за ограничаване на темпа на нарастване на възнагражденията в бюджетния сектор с цел спазване на фискалните правила и постигане на устойчиво намаляване на бюджетния дефицит. Тази динамика се наблюдава въпреки вече реализираното увеличение на възнагражденията в публичния сектор с 5% от началото на годината, увеличението на минималната работна заплата, както и нарастването на разходите за социално- и здравноосигурителни вноски вследствие на предвиденото повишаване на минималния и максималния осигурителен доход.

При социалните трансфери в натура, които включват плащанията към изпълнителите на медицинска помощ, делът на разходите в БВП през 2026 г. се увеличава с 0,7 пр.п. спрямо 2025 г. и достига 3,1% от БВП. Другата категория социални трансфери – социалните

трансфери, различни от тези в натура, обхваща разходите за пенсии, помощи и обезщетения за домакинствата. През 2026 г. техният дял в БВП нараства с 0,1 пр.п. до 13,0% от БВП. Основен принос за това има увеличението на разходите за пенсии вследствие на ежегодното им осъвременяване от 1 юли по реда на чл. 100 от Кодекса за социално осигуряване („швейцарското правило“), както и повишаването на размерите на социалните помощи и обезщетенията за домакинствата.

През 2026 г. субсидиите се увеличават с 0,3 пр.п. от БВП до 2,3%, което се дължи на разходите, свързани с програмите и мерките за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия за битови и небитови крайни клиенти. Разходите за лихви нарастват с 0,1 пр.п. до 1,0% от БВП.

Разходите за брутообразуване на основен капитал като дял от БВП нарастват с 1,3 пр.п. през 2026 г. до 5,8% от БВП. Значително въздействие върху капиталовите разходи оказват тези, финансирани от държавния бюджет съгласно програмата за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2026-2028 г. и от общините по Инвестиционната програма за общински проекти. Значително увеличение има и на капиталовите разходи по програми на ЕС в рамките на програмния период 2021-2027 г. и по НПВУ. Национално финансираното капиталообразуване за 2026 г. се очаква да достигне до 3,1% от БВП, а финансираното по програми на ЕС - 2,8% от БВП.

Общият ефект от предприятията и болниците, включени в сектор „Държавно управление“, върху баланса на сектора за периода 2026-2028 г. е съответно: 30,8 млн. евро за 2026 г., -167,2 млн. евро за 2027 г и -117,7 млн. евро за 2028 г. За отрицателния ефект върху баланса на сектора най-голямо влияние имат Националната компания „Железопътна инфраструктура“ и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД.

Табл. II-6: Изменение на показателите на сектор „Държавно управление“ за периода 2025-2028 г. [35]

Показатели, млн. евро	2025		2026		2027		2028	
	Предв. отчет	Изменение, %	Програма	Изменение, %	Прогноза	Изменение, %	Прогноза	Изменение, %
1. Данъци върху производството и вноса	16 699,9	8,9%	18 894,2	13,1%	20 051,8	6,1%	21 343,0	6,4%
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	7 528,8	11,0%	8 708,5	15,7%	9 390,1	7,8%	9 985,0	6,3%
2a. - в т.ч. платени от домакинствата	*4 404,6*	12,0%	*4 949,3*	12,4%	*5 323,9*	7,6%	*5 645,5*	6,0%
2b. - в т.ч. платени от фирмите	*3 124,2*	9,6%	*3 759,2*	20,3%	*4 066,1*	8,2%	*4 339,5*	6,7%
3. Социално-осигурителни вноски	10 637,9	14,6%	11 699,2	10,0%	12 740,7	8,9%	13 845,8	8,7%
3a. - в т.ч. действително платени вноски	*10 637,9*	14,6%	*11 699,2*	10,0%	*12 740,7*	8,9%	*13 845,8*	8,7%
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	6 096,0	38,1%	6 759,3	10,9%	6 732,4	-0,4%	6 862,0	1,9%
5. Общо текущи приходи	**40 962,7**	**14,3%**	**46 061,2**	**12,4%**	**48 915,0**	**6,2%**	**52 035,8**	**6,4%**

[35] Поради закръгление (в млн. евро и като процент от БВП) някои сумарни позиции в таблиците и графиките в актуализираната бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. и приложенията към нея не се изчерпват от съставните им числа.

Показатели, млн. евро	2025		2026		2027		2028	
	Предв. отчет	Изменение, %	Програма	Изменение, %	Прогноза	Изменение, %	Прогноза	Изменение, %
6. Компенсация на наетите лица	14 441,6	21,6%	14 624,8	1,3%	14 932,7	2,1%	15 273,6	2,3%
7. Междинно потребление	5 610,4	15,1%	6 901,4	23,0%	6 838,7	-0,9%	6 811,9	-0,4%
8. Социални трансфери в натура	2 794,1	14,6%	3 844,2	37,6%	4 133,7	7,5%	4 307,9	4,2%
9. Социални трансфери без тези в натура	14 909,2	11,2%	16 268,0	9,1%	17 264,6	6,1%	18 225,9	5,6%
10. Лихвени разходи	953,6	76,0%	1 200,4	25,9%	1 565,3	30,4%	1 886,2	20,5%
11. Субсидии	2 320,0	0,4%	2 865,5	23,5%	2 222,1	-22,5%	2 072,8	-6,7%
12. Други текущи плащания	1 334,6	-1,7%	2 166,8	62,4%	2 204,9	1,8%	2 590,9	17,5%
13. Общо текущи разходи	**42 363,3**	**15,1%**	**47 871,1**	**13,0%**	**49 162,0**	**2,7%**	**51 169,2**	**4,1%**
14. Брутни спестявания (5-13)	-1 400,7	41,9%	-1 809,9	29,2%	-247,0	-86,4%	866,6	-450,9%
15. Капиталови трансфери, получени	**3 295,5**	61,1%	**3 924,5**	19,1%	**1 028,7**	-73,8%	**935,7**	-9,0%
16. Брутообразуване на основен капитал	**5 243,5**	58,4%	**7 321,5**	39,6%	**5 550,2**	-24,2%	**5 992,2**	8,0%
17. Други капиталови разходи	**763,9**	-18,6%	**1 544,4**	102,2%	**452,2**	-70,7%	**509,5**	12,7%
		% от БВП		***% от БВП***		***% от БВП***		***% от БВП***
18. Общи правителствени приходи	**44 258,1**	**38,1%**	**49 985,7**	**39,9%**	**49 943,7**	**37,1%**	**52 971,5**	**37,0%**
19. Общи правителствени разходи	**48 370,7**	**41,7%**	**56 737,1**	**45,3%**	**55 164,4**	**41,0%**	**57 670,8**	**40,3%**
20. Баланс	**-4 112,6**	**-3,5%**	**-6 751,4**	**-5,4%**	**-5 220,7**	**-3,9%**	**-4 699,4**	**-3,3%**
20a. - първичен баланс	*-3 159,0*	-2,7%	*-5 550,9*	-4,4%	*-3 655,5*	-2,7%	*-2 813,2*	-2,0%
21. Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“	**34 634,9**	**29,9%**	**40 426,5**	**32,3%**	**45 438,3**	**33,8%**	**51 105,2**	**35,7%**

Източник: МФ

3.2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ И ПРОГНОЗА ПРИ НЕПРОМЕНЕНИ ПОЛИТИКИ

Таблицата по-долу представя прогнозата за сектор „Държавно управление“ при непроменени политики, съпоставена спрямо основната бюджетна прогноза в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. Във фискалната прогноза при непроменени политики не се отчита въздействието на дискреционните приходни и разходни мерки на правителството, които са описани подробно в част 3.3 „Дискреционни мерки и фискални ефекти на начислена основа“. Промените, които се наблюдават в бюджетния сценарий при непроменени политики (т.нар. базисен сценарий) между прогнозните години, са основно в резултат на промени в икономически и/или демографски показатели, които имат ефект върху фискалните параметри.

В приходите разлики между базисния сценарий и бюджетната прогноза се наблюдават при данъците върху производството и вноса, данъците върху доходите, социално-осигурителните вноски, както и при неданъчните приходи.

При разходите разлики между базисния сценарий и бюджетната прогноза се наблюдават основно в разходите за персонал, субсидиите и социалните трансфери.

Табл. II-7: Бюджетна прогноза на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики за периода 2025-2028 г.

Показатели, млн. евро	2025		2026		2027		2028	
	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %
1. Данъци върху производството и вноса	16 699,9	8,9%	18 634,9	11,6%	19 644,2	4,0%	20 881,3	4,1%
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	7 528,8	11,0%	8 721,6	15,8%	9 336,8	7,2%	9 931,8	5,8%
2a. - в т.ч. платени от домакинствата	4 404,6	12,0%	4 947,3	12,3%	5 304,2	7,2%	5 625,8	5,7%
2b. - в т.ч. платени от фирмите	3 124,2	9,6%	3 774,3	20,8%	4 032,6	7,3%	4 306,0	5,9%
3. Социално-осигурителни вноски	10 637,9	14,6%	11 557,5	8,6%	12 335,4	5,4%	13 440,5	5,5%
3a. - в т.ч. действително платени вноски	10 637,9	14,6%	11 557,5	8,6%	12 335,4	5,4%	13 440,5	5,5%
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	6 096,0	38,1%	6 665,3	9,3%	6 368,8	-5,8%	6 498,4	-3,5%
5. Общо текущи приходи	40 962,7	**14,3%**	45 579,2	**11,3%**	47 685,3	**3,5%**	50 752,0	**3,8%**
6. Компенсация на наетите лица	14 441,6	21,6%	14 270,8	-1,2%	14 749,4	0,9%	15 090,3	1,1%
7. Междинно потребление	5 610,4	15,1%	6 901,4	23,0%	6 838,7	-0,9%	6 811,9	-0,4%
8. Социални трансфери в натура	2 794,1	14,6%	3 844,2	37,6%	4 133,7	7,5%	4 307,9	4,2%
9. Социални трансфери без тези в натура	14 909,2	11,2%	16 240,9	8,9%	17 225,3	5,9%	18 206,5	5,5%
10. Лихвени разходи	953,6	76,0%	1 200,4	25,9%	1 565,3	30,4%	1 886,2	20,5%
11. Субсидии	2 320,0	0,4%	2 642,2	13,9%	2 005,9	-30,0%	1 996,8	-10,1%
12. Други текущи плащания	1 334,6	-1,7%	2 166,8	62,4%	2 204,9	1,8%	2 590,9	17,5%
13. Общо текущи разходи	42 363,3	**15,1%**	47 266,7	**11,6%**	48 723,1	**1,8%**	50 890,5	**3,5%**
14. Капиталови трансфери, получени	3 295,5	**61,1%**	3 924,5	**19,1%**	1 028,7	**-73,8%**	935,7	**-9,0%**
15. Брутообразуване на основен капитал	5 243,5	**58,4%**	7 321,5	**39,6%**	5 550,2	**-24,2%**	5 992,2	**8,0%**
16. Други капиталови разходи	763,9	**-18,6%**	1 544,4	**102,2%**	452,2	**-70,7%**	509,5	**12,7%**
		% от БВП		***% от БВП***		***% от БВП***		***% от БВП***
17. Общи правителствени приходи	44 258,1	38,1%	49 503,7	39,5%	48 714,0	36,2%	51 687,6	36,1%
18. Общи правителствени разходи	48 370,7	41,7%	56 132,6	44,8%	54 725,6	40,7%	57 392,1	40,1%

Източник: МФ

3.3. ДИСКРЕЦИОННИ МЕРКИ И ФИСКАЛНИ ЕФЕКТИ НА НАЧИСЛЕНА ОСНОВА

Дискреционни мерки са всички нови мерки и политики на правителството – приети или планирани, които имат пряко въздействие върху бюджетните параметри и основните фискални показатели. Те представляват мерки, предприети по преценка и решение на правителството, с цел постигането на определени приоритети (напр. повишаване събираемостта на приходите). Отнасят се до промяна в политиката на приходите (данъчната база и/или ставка) или промяна в разходните политики и трансферите от страна на правителството с цел стимулиране на икономиката и увеличаване на доходите.

В бюджетната прогноза са оценени всички приходни и разходни дискреционни мерки, които са приети през предходните години и имат бюджетен ефект през прогнозния период 2026-2028 г., като е отразено допълнителното им въздействие за съответната година спрямо предходната.

Приходни дискреционни мерки

Приходните дискреционни мерки се очаква да доведат до общо увеличение на приходите в размер на 1 283,9 млн. евро за периода 2026-2028 г. През 2026 г. се очаква увеличение на приходите с 482,0 млн. евро или 0,38% от БВП, през 2027 г. – увеличение на приходите със 747,7 млн. евро или 0,56% от БВП, а през 2028 г. – увеличение на приходите с 54,1 млн. евро или 0,04% от БВП.

С най-голям бюджетен ефект в приходната част през 2026 г. са мерките, свързани с повишаването на акцизната ставка на тютюна и всички тютюневи изделия – допълнителни приходи от ДДС и акциз в размер на 155,9 млн. евро за 2026 г. и общо 341,4 млн. евро за целия прогнозен период.

Изпреварващото реализиране на акцизния календар по Закона за акцизите и данъчните складове за увеличаване на акцизните ставки за всички тютюневи изделия (от 01.08.2026 г., 01.03.2027 г. и 01.01.2028 г.) се очаква да доведе до допълнителни приходи от ДДС и акциз в размер на 41,9 млн. евро за 2026 г. и общо 115,6 млн. евро за тригодишния прогнозен период.

Пакетът от мерки в областта на хазартната дейност се прогнозира да доведе до допълнителни приходи от 100,0 млн. евро през 2026 г. и 150,0 млн. евро през 2027 г.

Очакваният положителен ефект от пакета от мерки за повишаване на събираемостта на данъчните приходи (от корпоративен данък, данък върху доходите на физическите лица и данък върху добавената стойност) е в размер на 17,0 млн. евро през 2026 г. и 161,7 млн. евро през 2027 г.

Допълнителните приходи от осигурителни вноски в резултат на увеличението на максималния осигурителен доход (2 300 евро за периода от 1 август 2026 г. до 2028 г.) са в размер на 90,8 млн. евро за 2026 г. и 168,3 млн. евро за 2027 г.

Изменението на минималните осигурителни прагове по икономически дейности служебно над минималната работна заплата, считано от 01.08.2026 г., се очаква да генерира допълнителни приходи в размер на 50,9 млн. евро през 2026 г. и 95,3 млн. евро през 2027 г.

Очаква се повишаване на приходите от оперирane на тол системата, като за 2026 г. е отразен ефектът от поетапното увеличение на тол таксите на два пъти през 2025 г. – с

ефект от 28,7 млн. евро, и е предвидено увеличение на винетните такси с 30% – считано от 01.08.2026 г. – с ефект от 24,6 млн. евро. Общият очакван положителен бюджетен ефект в приходите за 2026 г. по тази мярка е разчетен в размер на 53,3 млн. евро и и 31,7 млн. евро през 2027 г.

Допълнителните очаквани приходи, свързани с диференциране на тол таксите в зависимост от въглеродните емисии на пътните превозни средства, са в размер на 63,8 млн. евро през 2026 г. и 45,5 млн. евро през 2027 г. Тези допълнителни приходи са в изпълнение на чл. 10б, ал. 6 от Закона за пътищата, съгласно който се предвижда и диференциране на тол таксите в зависимост от клас емисии CO2[36] и специфични емисии CO2 на пътните превозни средства.

Актуализацията на концесионните възнаграждения при добив на подземни богатства, свързана с промените в Закона за подземните богатства, с които се повишават размерите на концесионните възнаграждения при добив, се очаква да започне да се прилага за всички сключени концесионни договори от 2027 г. и да генерира допълнителни приходи от 42,4 млн. евро.

Еднократната допълнителна отстъпка за 2026 г. по схемата за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство" ще доведе до намаление на приходите от акциз с 21,5 млн. евро през 2026 г. Тъй като мярката е еднократна, тя е отразена със същата стойност, но с обратен знак в следващата година.

Въвеждането в ЗКПО на по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели на електрическите автомобили, като годишната данъчна амортизационна норма се увеличава от 25 на сто на 50 на сто, се очаква да доведе до намаление на данъчните приходи с 8,1 млн. евро през 2026 г.

Въвеждането на данъчно облекчение при извършване на научноизследователска и развойна дейност (НИРД), при което на данъчно задължените лица ще бъдат признати за данъчни цели допълнително 25 на сто от разходите им за НИРД, се очаква да доведе до намаление на данъчните приходи с 12,0 млн. евро през 2026 г.

Във връзка с продължаване на действието на програмите и мерките за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия за небитови крайни клиенти и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи, за предоставяне на компенсации чрез крайния снабдител, покриващи част от разходите за електрическа енергия на битовите крайни клиенти и за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители, са предвидени през 2026 г. да постъпят приходи от целеви вноски от производителите и търговците на ел. енергия, в размер на 392,5 млн. евро, съгласно §2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г., което е отразено в приходите по бюджета на фонд „Сигурност на електроенергийната система". Ефектът в приходите от целеви вноски от производители и търговци на ел. енергия за финансиране на програмите и мерките в областта на енергетиката за смекчаване на икономическите последици от нестабилността

[36] Въглероден диоксид.

на цените на електрическата енергия е оценен като увеличение в приходите със 73,0 млн. евро през 2026 г. спрямо 2025 г.

Изменението на параметрите на политиката по дивидентите през 2026 г., изразяваща се в намаляване от 100% на 70% на размера на отчисления от печалбата/дивидента на дъщерните дружества на държавните предприятия и търговските дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала, се очаква да доведе до намаление на приходите със 123,0 млн. евро през годината. През 2027 г. и 2028 г. се предвижда запазване на обхвата и ставката на дивидента.

Табл. II-8: Дискреционни приходни мерки на начислена основа, млн. евро

Приходни мерки - изменение спрямо предходна година	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Приходи от ДДС и акциз от повишаването на акцизната ставка на тютюна и всички тютюневи изделия	155,9	99,1	86,4
Приходи от ДДС и акциз от изпреварващо реализиране на акцизния календар по Закона за акцизите и данъчните складове	41,9	30,7	43,0
Пакет от мерки в областта на хазартната дейност	100,0	150,0	
Повишаване събираемостта на данъчните приходи	17,0	161,7	
Приходи от осигурителни вноски в резултат на увеличение на максималния осигурителен доход	90,8	168,3	
Изменение на минималните осигурителни прагове по икономически дейности над МРЗ, считано от 01.08.2026 г.	50,9	95,3	
Актуализиране на размерите на тол таксите и електронна винетка	53,3	31,7	
Диференциране на тол таксите в зависимост от въглеродните емисии на пътните превозни средства	63,8	45,5	
Актуализация на концесионните възнаграждения при добив на подземни богатства		42,4	
Еднократна допълнителна отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в селското стопанство	-21,5	21,5	
Данъчна преференция за електрически автомобили - увеличение на годишната данъчна амортизационна норма от 25 на сто на 50 на сто	-8,1		
Данъчно облекчение при извършване на научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - на данъчно задължените лица се признават за данъчни цели допълнително 25 на сто от разходите им за НИРД	-12,0		
Приходи от целеви вноски от производители и търговци на ел. енергия	73,0	-98,5	-75,2
Изменение на параметрите на политиката по дивидентите	-123,0		
Общо:	**482,0**	**747,7**	**54,1**

Източник: МФ

Разходни дискреционни мерки

Разходните дискреционни мерки се очаква да доведат до общо нетно увеличение на разходите с 278,7 млн. евро за периода 2026-2028 г. През 2026 г. се очаква увеличение на разходите с 604,4 млн. евро или 0,48% от БВП, през 2027 г. – намаление на разходите със 165,6 млн. евро или 0,12% от БВП, а през 2028 г. – намаление на разходите със 160,1 млн. евро или 0,11% от БВП.

С най-голям бюджетен ефект в разходната част на дискреционните мерки за 2026 г. е политиката по доходите – еднократна индексация на основните месечни заплати към 31.12.2025 г. в бюджетните организации с размера на натрупаната годишна инфлация (5% по данни на НСИ), вкл. заплати и осигурителни вноски, която се очаква да доведе до допълнителни разходи от 439,0 млн. евро през 2026 г.

Намалението на разходите за персонал в бюджетната сфера с 10%, вкл. заплати и осигурителни вноски, считано от 01.09.2026 г., е с допълнителен ефект от 85,0 млн. евро спестени средства през 2026 г. и 170,7 млн. евро през 2027 г.

Въвеждането на нова целева помощ по чл. 12а от Закона за социално подпомагане за покриване на разходи за великденските и коледните празници (предоставяна съответно през март и ноември) ще доведе до допълнителни разходи в размер на 30,0 млн. евро за 2026 г. и още 30,0 млн. евро за 2027 г.

Разходите във връзка с мерките и програмите в областта на енергетиката за компенсиране на високите цени на електроенергията, изпълнявани през 2025 г., са в размер на 394,8 млн. евро, като действието на тези мерки и програми продължава и през 2026 г. Като дискреционна разходна мярка за 2026 г. е отразен ефектът от действието на програмите и мерките за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия за небитови крайни клиенти и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи, за предоставяне на компенсации чрез крайния снабдител, покриващи част от разходите за електрическа енергия на битовите крайни клиенти и за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители - допълнителни разходи от 225,4 млн. евро за 2026 г. спрямо 2025 г.

Ефектът от намалението на размера на субсидиите за финансиране на политическите партии и коалиции по Закона за политическите партии от 4,09 евро на 3 евро за един получен действителен глас е намаление на разходите с 2,1 млн. евро през 2026 г. и с 1 млн. евро през 2027 г.

Отпадането на ковид добавката за новоотпуснатите пенсии се очаква да доведе до намаление на разходите с 2,9 млн. евро през 2026 г. и общо 40,6 млн. евро за тригодишния прогнозен период.

Табл. II-9: Дискреционни разходни мерки на начислена основа, млн. евро

Разходни мерки - изменение спрямо предходна година	**2026 г.**	**2027 г.**	**2028 г.**
Политика по доходите - еднократна индексация на основните месечни заплати, достигнати към 31.12.2025 г. в бюджетните организации, с размера на натрупаната годишна инфлация (5% по данни на НСИ), вкл. заплати и осигурителни вноски	439,0		
Намаление на разходите за персонал в бюджетната сфера с 10%, вкл. заплати и осигурителни вноски, считано от 01.09.2026 г. - ефект спрямо 2025 г.	-85,0	-170,7	
Предоставяне на целева помощ по Закона за социално подпомагане за посрещане на великденските и коледните празници - през месец март и месец ноември	30,0	30,0	
Програми и мерки за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия и природния газ	225,4	-6,1	-140,2
Намаление на размера на субсидиите за финансиране на политическите партии и коалиции по Закона за политическите партии от 4,09 евро на 3 евро за един получен действителен глас	-2,1	-1,0	
Отпадане на ковид добавката за новоотпуснатите пенсии	-2,9	-17,8	-19,9
Общо:	**604,4**	**-165,6**	**-160,1**

Източник: МФ

3.4. СЪПОСТАВКА НА ПРОГНОЗАТА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ С ТАЗИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

В тази част се прави съпоставка на средносрочната прогноза за сектор „Държавно управление“ на Министерството на финансите спрямо последната фискална прогноза на Европейската комисия от пролетта на 2026 г., която обхваща периода 2026-2027 г. Следва да се имат предвид различните бази и изменения в макроикономическите сценарии на двете институции, които обуславят различията по отношение на очакваните фискални резултати.

Прогнозата на ЕК е за по-нисък дефицит на сектор „Държавно управление“ за 2026 г. в сравнение с прогнозата на МФ – съответно 4,1% на ЕК спрямо 5,4% на МФ за 2026 г., а за 2027 г. прогнозата на МФ е за спад на дефицита до 3,9%, докато прогнозата на ЕК е за нарастване на дефицита до 4,3%.

Бюджетното салдо за 2026 г. в прогнозата на ЕК се постига при по-ниски приходи – с 0,5 пр.п. и по-ниски разходи – с 1,8 пр.п. в сравнение с прогнозата на МФ. За 2027 г. бюджетните приходи в прогнозата на ЕК са по-високи с 1,1 пр.п. в сравнение с прогнозата на МФ, а разходите съответно с 1,5 пр.п. ЕК планира лихвени разходи за 2026 г. с 0,2 пр.п. и за 2027 г. с 0,1 по-високи в сравнение с МФ.

За 2026 г. МФ и ЕК прогнозират инвестиции в брутообразуване на основен капитал в размер съответно на 5,8% и 4,4% от БВП. За 2027 г. се очаква спад до 4,1% от БВП в прогнозата на МФ и до 4,0% от БВП според прогнозата на ЕК.

Табл. II-10: Сравнение на бюджетната прогноза на МФ с прогнозата на ЕК

Показатели, % от БВП	2025	2026		2027	
	МФ % от БВП	МФ % от БВП	ЕК % от БВП	МФ % от БВП	ЕК % от БВП
Лихвени разходи	0,8%	1,0%	1,2%	1,2%	1,3%
Брутообразуване на основен капитал/публични инвестиции/	4,5%	5,8%	4,4%	4,1%	4,0%
Общо приходи	38,1%	39,9%	39,4%	37,1%	38,2%
Общо разходи	41,7%	45,3%	43,5%	41,0%	42,5%
Общ баланс	-3,5%	-5,4%	-4,1%	-3,9%	-4,3%

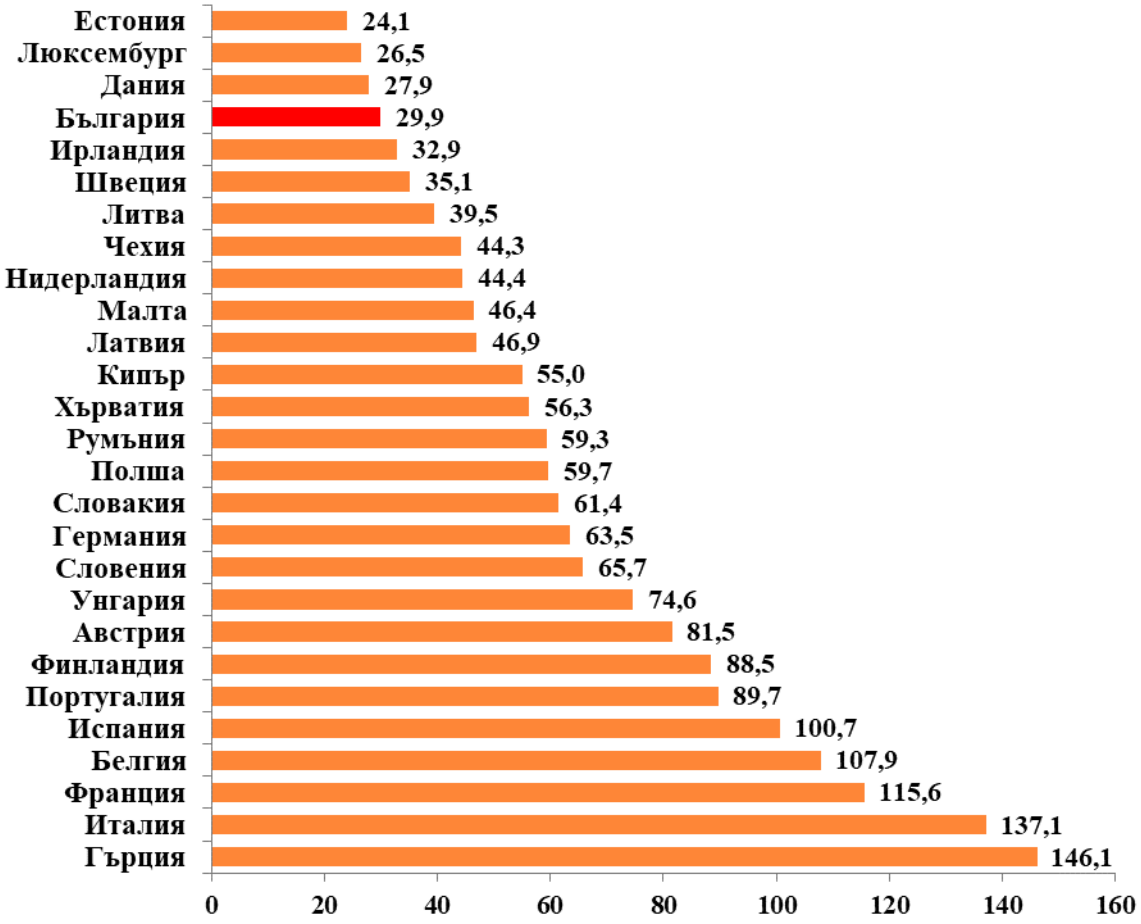
Източник: ЕК, МФ, НСИ

3.5. КОНСОЛИДИРАН ДЪЛГ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

В края на 2025 г. дългът на сектор „Държавно управление“ отбелязва ръст в номинално изражение спрямо нивото от предходната година, като достига до 34,6 млрд. евро (25,0 млрд. евро в края на 2024 г.). Съотношението на дълга към БВП също нараства с 6,0 пр.п. до ниво от 29,9% (23,8% към 31.12.2024 г.), което нарежда България на четвърто място сред държавите-членки на ЕС и е второто най-голямо нарастване в ЕС след Финландия. За сравнение, средните нива за страните както в еврозоната, така и на ниво ЕС бележат леко увеличение съответно до 87,8% (87,0% в края на 2024 г.) и до 81,7% (80,7% в края на 2024 г.). Увеличението на показателя се дължи основно на поемането на дълг с цел финансиране на бюджетния дефицит и на извършени операции по увеличаване на капитала на „Български енергиен холдинг“ ЕАД и на „Българска банка за развитие“ ЕАД, респ. класифициране по решение на Евростат на неусвоения остатък от средствата за капитализация, съхранявани по сметки на Министерството на финансите и Министерството на енергетиката като дълг: пасив (инструмент депозит).

През 2025 г. най-ниските нива на този показател са отчетени в Естония (24,1%), Люксембург (26,5%), Дания (27,9%) и България (29,9%), като дванадесет държави членки имат коефициенти на държавен дълг над 60% от БВП, в т.ч. най-високите са регистрирани в Гърция (146,1%), Италия (137,1%) и Франция (115,6%) и пр.

Граф. II-1: Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“/БВП на страните-членки на ЕС към края на 2025 г.

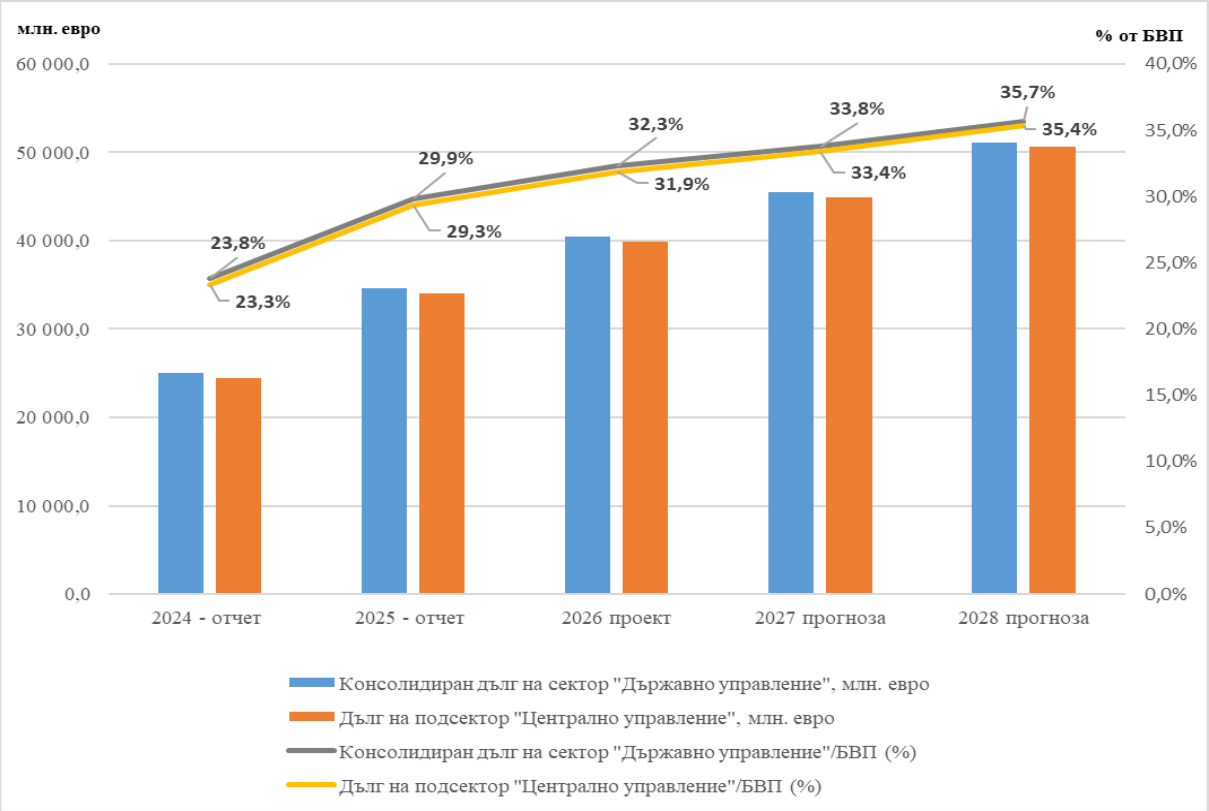
Източник: Евростат, МФ

В средносрочен план се прогнозира запазване на тенденцията за увеличение в нивото на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ както в номинално изражение, така и като дял от БВП, движена основно от влиянието на дълга на подсектор „Централно управление“ и в частност на държавния дълг, като негов основен компонент. Дълговата задлъжнялост на единиците, включени в обхвата на подсектора, продължават да заемат сравнително нисък дял и имат минимално влияние върху общия размер на дълга на сектора. Въздействието на дълга на другите два компонента, формиращи дълга на сектора (подсектор „Местно управление“ и подсектор „Социалноосигурителни фондове“) се запазва минимално.

Очаква се дългът на сектора, представен в абсолютна стойност, да достигне до 40,4 млрд. евро в края на 2026 г., 45,4 млрд. евро в края на 2027 г. и 51,1 млрд. евро в края на 2028 г. (вкл. усвоявания по инструмента SAFE). При тези допускания се предвижда ръст средно за прогнозния период 2026-2028 г. от около 5,5 млрд. евро годишно. Общата дългова задлъжнялост на сектор „Държавно управление”, съотнесена спрямо БВП, също се очаква да се увеличи до 32,3% през 2026 г., 33,8% през 2027 г. и 35,7% през 2028 г., със средногодишен темп на нарастване за периода 2026-2028 г. от 1,9 пр.п. Независимо

от тези развития, показателят остава под референтната стойност от 60% от БВП в средносрочна перспектива.

Граф. II-2: Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“

Източник: Евростат, МФ

3.6. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ С ПОТЕНЦИАЛНО ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

Съгласно изискванията на чл. 73, т. 8 от Закона за публичните финанси, средносрочната бюджетна прогноза и нейната актуализация следва да съдържат информация за условните задължения с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“, включително на равнище подсектори. Това се прави и в контекста на засиленото икономическо управление на ЕС, в съответствие с чл. 14, параграф 3 от Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 година за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки[37].

[37] Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 година за изменение на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401265). Съгласно член 14, параграф 3 от тази директива: *„За всички подсектори на сектор „Държавно управление“ държавите членки публикуват съответна информация за условните задължения с потенциално значително въздействие върху публичните бюджети, включително държавни гаранции, необслужвани кредити и задължения, произтичащи от дейността на публични дружества, както и техния размер. Държавите членки публикуват също, доколкото е възможно, информация за условните задължения, свързани с бедствия и климата. В публикуваната информация се взема предвид информацията за фискалните разходи,*

Високите стойности на условните задължения биха могли да бъдат индикатор за нежелано равнище на риск. Поради това наблюдението и оценката на условните задължения с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“ е важно за поддържането на фискалната устойчивост и управлението на фискалните рискове.

Задълженията се наричат условни, тъй като по своята същност те са само потенциални, а не действителни. Това са задължения, които зависят от настъпването на определено събитие в бъдеще или настоящи задължения, при които няма вероятност за извършване на плащането към държавата или сумата на възможното плащане не може да бъде изчислена по надежден начин.

Условните задължения включват:

- задължения, произтичащи от дейността на публичните дружества;
- гарантиран дълг на сектор „Държавно управление“;
- необслужвани кредити;
- задължения, свързани с публично-частни партньорства.

Граф. II-3: Разпределение на условните задължения на сектор „Държавно управление“, % от БВП

Източник: НСИ

възникнали вследствие на бедствия и сътресения, свързани с климата. Държавите членки публикуват информация за дяловете на сектор „Държавно управление“ в капитала на частни и публични дружества, които възлизат на значими в икономически план суми.“.

Общите условни задължения на сектор „Държавно управление“ за 2024 г. възлизат на 9,33% от БВП, като най-високо е нивото на задълженията, произтичащи от дейността на публичните дружества. Техният размер е 8,80% от БВП (9,21 млрд. евро.), като задълженията на финансовите предприятия са само 0,88%, а на нефинансовите - 7,91% от БВП.

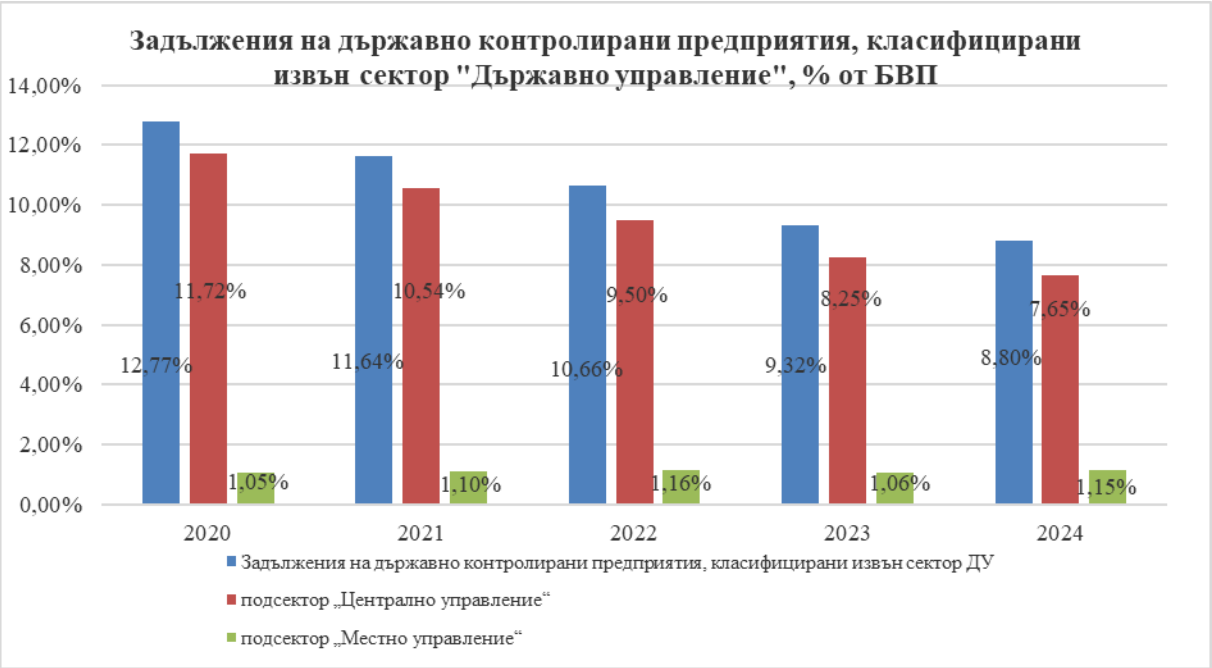
От тях под наблюдение, във връзка с потенциално значително влияние върху условните задължения на сектор „Държавно управление“, са всички държавни и общински дружества с общ размер на задълженията към 31.12.2024 г. над 0,1% от БВП, които не са част от консолидираната фискална програма и не попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“. Тези предприятия представят информация и оценка на прогнозите за приходите и разходите и за активите и пасивите с отчетни данни за 2024 и 2025 г. и прогноза за периода 2026-2028 г. На база на получената информация за периода 2024-2028 г. се прогнозира увеличение с 3,6% на задълженията на публичните предприятия от нефинансовия сектор, обект на наблюдение. Отчетеният към 31.12.2024 г. размер на дългосрочните и краткосрочните неконсолидирани задължения на тези дружества е общо 7,5 млрд. евро, като към 31.12.2028 г. прогнозите са същите да са в размер на 7,8 млрд. евро.

Сумарният коефициент на задлъжнялост се понижава от 0,77 към 31.12.2024 г. до 0,68 в края на периода през 2028 г. Сумарното съотношение на дълга на тези дружества спрямо активите им намалява от 0,44 през 2024 г. до 0,40 през 2028 г. Коефициентът на ликвидност нараства от 1,15 през 2024 г. до 1,61 през 2028 г.

Нивото на задълженията на държавните предприятия с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“ е по-ниско в сравнение със средното ниво на задлъжнялост в ЕС, което е 27,35% за 2024 г.[38]

Граф. II-4: Задължения на държавно контролирани предприятия, класифицирани извън сектор „Държавно управление“, % от БВП

[38] Съгласно данни от Евростат, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_cl_liab__custom_18387252/default/table.

Източник: НСИ

През 2025 г. **гарантираният дълг на сектора** отбелязва ръст в номинално изражение с 78,7 млн. евро спрямо нивото, отчетено в края на 2024 г. (545,8 млн. евро), като възлиза на 624,5 млн. евро или 0,5% от БВП (при същото съотношение през 2024 г.), вследствие основно на реализирани усвоявания по издадени държавни гаранции по заемни споразумения на „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД и „Българската банка за развитие“ ЕАД. Външният гарантиран дълг на сектора през 2025 г. възлиза на 400,2 млн. евро (при 421,2 млн. евро за 2024 г.), а вътрешният на 224,3 млрд. евро (при 124,6 млн. евро за 2024 г.). Доминиращ дял в отрасловата структура на гарантирания дълг през 2025 г. имат издадените гаранции за сектор „Енергетика“ – 50,6%, следвани от сектор „Инструменти на ЕС“ – 25%, сектор „Финансов“ – 20%, сектор „Образование“ – 3,8% и сектор „Други“ – 0,6%, докато през 2024 г. преобладават гаранциите за сектор „Енергетика“ с 45,6%, следвани от гаранциите, издадени по линия на инструменти на ЕС - 29,3%, за сектор „Финансов“ - 19,6% и за сектор „Образование“ до 4,9%.

Всички гарантирани заеми се обслужват регулярно като дължимите плащания се извършват в съответствие с поетите договорености.

Гарантираният дълг на сектора се формира основно от издадените гаранции от подсектор „Централно управление“ с дял от 99,9%. Подсектор „Местно управление“ заема около 0,1%, а съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси социалноосигурителните фондове не могат да издават гаранции.

В края на прогнозния период 2026-2028 г. се очаква гарантираният дълг на сектора да достигне до 2,9 млрд. евро или 2,0% от БВП, предимно в резултат на планираните усвоявания на средства от гарантирани заеми и при допускания за издаване на предвидените в закона за държавния бюджет за 2026 г. държавни гаранции и пълното усвояване на заемните средства.

Необслужваните заеми към сектор „Държавно управление“ са само в сектор „Централно управление“ и се запазват на ниво под 0,1% от БВП през последните пет години. Размерът им за 2024 г. е 0,02% от БВП, което е под средното за ЕС ниво от 0,51% от БВП.

Коригирана капиталова стойност на извънбалансовите **публично-частни партньорства** (ПЧП) не се докладва, тъй като към момента в България няма ПЧП, които да отговарят на дефиницията на ЕСС 2010 за ПЧП. Методологията ЕСС 2010 препоръчва да се използва терминът ПЧП само за тези договори, където правителството е основният купувач на услугата.

3.7. ОЦЕНКА НА МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ И РЕЙТИНГОВИ АГЕНЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И ФИНАНСОВИ ПЕРСПЕКТИВИ НА БЪЛГАРИЯ

Министерството на финансите успешно изпълнява ангажиментите на страната по договорите за предоставяне на суверенен кредитен рейтинг от водещите международни рейтингови агенции - Moody's, Standard&Poor's и Fitch. Освен това, Scope Ratings също предоставя непоискан държавен кредитен рейтинг за България.

През м. май т.г. международната рейтингова агенция **Standard and Poor's Global Ratings** повиши перспективата пред рейтинга на страната на положителна от стабилна и потвърди дългосрочния и краткосрочния рейтинг в чуждестранна и местна валута, „BBB+/A-2". Положителната перспектива отразява потенциала за повишаване на доходите и ускоряване на растежа в България, подкрепен от подобрената политическа стабилност, планираните реформи и изплащането на средства от фондовете на ЕС.

S&P Global Ratings прогнозират, че БВП на глава от населението в България ще продължи да нараства, като отбелязват, че показателят вече се е удвоил от 2019 г. насам. Нетният държавен дълг остава умерен при глобално сравнение, като очакванията са да се запази под 30% от БВП до 2029 г.

Според рейтинговата агенция конфликтът в Близкия изток ще забави растежа в България в краткосрочен план, но до 2029 г. растежът на БВП ще бъде средно 2,6%, като ще надхвърля този в еврозоната. Според анализаторите структурата на енергийния микс в България би трябвало да спомогне за смекчаване на последиците от енергийната криза.

Сред разглежданите фактори, които биха довели до повишение на рейтинга, са засилване на икономическия растеж на България и ръст на средния доход на глава от населението, подкрепени от реформи и усвояване на средства от фондовете на ЕС.

S&P Global Ratings биха могли да променят перспективата пред рейтинга на страната на стабилна през следващите две години, ако икономическият растеж на България се окаже по-слаб от очакванията. Друг фактор за понижение на перспективата би било съществено влошаване на фискалната позиция на страната.

С рейтингово действие от 27 март 2026 г. международната кредитна агенция **Fitch Ratings** потвърди дългосрочния рейтинг на страната в чуждестранна валута „BBB+" със стабилна перспектива.

Рейтингът отразява стабилната външна и фискална позиция на България и надеждната политическа рамка, подкрепена от членството на страната в ЕС и еврозоната. Същевременно, нестабилните коалиционни правителства и честите избори през последните години забавят напредъка в прилагането на реформи. Рейтинговата агенция отбелязва, че при запазване на настоящите темпове на растеж доходът на човек от населението се очаква да остане по-нисък спрямо държави със сходен рейтинг.

Стабилната перспектива отразява очакванията на Fitch, че подновената вътрешнополитическа несигурност и външните геополитически рискове няма да попречат на солидния икономически растеж на България, нито да доведат до натрупване на макроикономически, фискални или външни дисбаланси. Външните финанси остават силна страна на рейтинга, въпреки отчетеното увеличение на дефицита по текущата сметка.

Като фактори, които потенциално могат да доведат до понижение на рейтинга, са отбелязани натрупването на макроикономически дисбаланси или забавяне на икономическия растеж, например в резултат на неблагоприятни политически събития, които биха затруднили провеждането на реформи; значително увеличение на съотношението на държавния дълг спрямо БВП в средносрочен план, дължащо се, например, на по-експанзионистична фискална политика или по-слаби икономически резултати.

Бъдещо повишение на рейтинга може да се очаква при устойчиво нарастване на политическата стабилност и институционалния капацитет, което би подпомогнало провеждането на реформи и сближаването на структурните показатели на страната с тези на държавите с по-висок рейтинг. Положителен ефект върху рейтинга биха имали и намаляването на макроикономическите дисбаланси и постигане на по-висок икономически растеж, подкрепени от провеждането на структурни реформи или ефективното усвояване на средствата от ЕС.

През м. януари 2025 г. рейтинговата агенция **Moody's Ratings** потвърди дългосрочния и краткосрочния рейтинг на България „Baa1" със стабилна перспектива. Потвърждаването на рейтинга на България „Baa1" се основава на следните положителни очаквания: показателите за дълга и кредитоспособността на България ще останат значително по-силни от тези на страните със същия рейтинг; българската икономика ще продължи да расте със стабилен темп през 2025 г. и през следващите години, което ще доведе до по-нататъшно сближаване на доходите със страните от същата рейтингова група; кредитният профил на България ще бъде подкрепен и от приемането на еврото. Отчитат се и предизвикателствата, свързани с отслабналата институционална ефективност, и като риск се отбелязва отслабването на фискалната позиция.

Moody's Ratings очакват държавният дълг на България да нарасне умерено през следващите години, достигайки 27% от БВП в края на 2025 г. и около 29% от БВП в края на 2026 г. спрямо очакваните 24,8% от БВП в края на 2024 г., а дефицитът да остане близо 3% от БВП през 2025 г. и 2026 г. В съчетание със забавяне на номиналния ръст на БВП, рейтинговата агенция очаква инфлацията да се нормализира средно до около 2,6% през 2025-2026 г., което ще движи постепенното увеличение на дълга през следващите години. Въпреки това, дългът на България ще остане около половината от този на страните от групата с рейтинг „Baa1".

Рейтинговата агенция очаква реалният БВП на България да нараства с темпове от 2,5% през 2025 г. и 2,7% през 2026 г. Растежът на икономиката ще продължи да бъде движен основно от частното потребление, тъй като нарастването на реалните заплати остава високо в среда на значителен недостиг на работна сила и ниска инфлация.

Рейтинговата агенция очаква, че пълноправното членство на България в Шенгенското пространство от началото на 2025 г. ще подпомогне секторите на туризма и транспортните услуги, като същевременно ще подобри условията за бизнес за износителите на стоки. Приемането на еврото през 2026 г. също би подпомогнала по-

нататъшната интеграция с икономиките на еврозоната и укрепването на българската икономика във времето.

През м. юли 2025 г. **Scope Ratings** повиши дългосрочния кредитен рейтинг на България на „A-“ от „BBB+“ в местна и чуждестранна валута. С тази оценка България за първи път получава рейтинг, който е от високия инвестиционен клас. Перспективата пред рейтинга е стабилна.

Според агенцията присъединяването към еврозоната ще укрепи кредитния профил на България чрез подобрения на множество области, свързани с рейтинга, включително чрез елиминирането на валутния риск, подобрение на гъвкавостта на паричната политика и улеснявайки достъпа до развитите капиталови пазари на еврозоната. Допълнително, присъединяването ще осигури достъп на местните банки до улесненията на ЕЦБ, което ще подпомогне финансовата стабилност и ще намали разходите за финансиране, както за публичния, така и за частния сектор.

Scope Ratings очакват в средносрочен план икономическата перспектива на България да бъде подкрепена от продължаващия приток на европейски фондове и членството в еврозоната. БВП прогнозират да нарасне с 2,6% през 2025 г. и с 2,9% през 2026 г. в реално изражение, след растеж от 2,8% през 2024 г. Траекторията на растежа е подкрепена от съществени европейски средства. В средносрочен период присъединяването към еврозоната се очаква да насърчи преките чуждестранни инвестиции и да задълбочи търговската интеграция с други държави членки на еврозоната, което допълнително ще засили благоприятните макроикономически перспективи.

Част III.
Приоритети на политиките и основни допускания за периода 2026-2028 г.

1. ПОЛИТИКИ В ПРИХОДИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

През периода 2026-2028 г. данъчната политика ще е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Основните цели на данъчната политика за периода са насочени към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. В изпълнение на целите за гарантиране на устойчива и предвидима публична финансова среда, която подкрепя икономическия растеж, социалните политики и доверието в държавните институции, са формирани приоритети, свързани с подобряване на събираемостта на приходите, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и осигурителни вноски и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите. В международен аспект данъчната политика на страната е насочена в подкрепа на функционирането на единния пазар на ЕС, успешното осъществяване на цифровата трансформация на обществото и икономиката в Европа и на дейностите по справяне с климатичните промени и опазване на околната среда. През прогнозния период Министерството на финансите ще продължи активно да участва в дейностите, свързани с обсъждането, анализа и оценката на въздействие от планираните от ОИСР[39] мерки в различни области на данъчната политика.

За изпълнение на приоритетните цели на данъчната политика се извършват нормативни промени и действия на приходните администрации в областта на събирането и контрола. Постигането на по-добра ефективност при изпълнение на мерките е в пряка връзка със засилването на междуинституционалното сътрудничество, координация и ефективен обмен на информация както на национално ниво, така и на ниво ЕС и трети страни.

1.1. ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА

Прогнозните данъчни приходи за периода 2026-2028 г. са базирани на основните показатели от пролетната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите, планираните законодателни изменения на данъчните закони и на резултатите от прилаганите мерки от страна на приходните агенции за подобряване на събираемостта.

[39] Организация за икономическо сътрудничество и развитие.

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид ***измененията в данъчното законодателство и това в областта на хазарта***, както следва:

- ***Ускорено реализиране на вече въведения акцизен календар за периода 2025-2029 г. в ЗАДС[40] за поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия.*** Със закона се предвижда по-ранно въвеждане на по-високите ставки за данъка, така че планираното увеличение да се осъществи през периода до 2028 г. Мярката има за цел повишаване на данъчните приходи, но също така е и в контекста на напредналите преговори на ниво ЕС свързани с изменението на Директива 2011/64/ЕС на Съвета от 21 юни 2011 година относно структурата и ставките на акциза върху обработен тютюн, и предложените значително по-високи минимални нива на данъчно облагане на тютюневите изделия и свързаните с тях продукти. В тази връзка е необходимо изменение на действащия акцизен календар като се намаляват периодите за достигане на нивата на акцизни ставки, с оглед постигане на пропорционалност при бъдещото прилагане на новата акцизна рамка, и съответно акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия се предвижда да бъдат променени и от 01.08.2026 година;

- ***Разширяване на обхвата на лицата, прилагащи режима по глава 21а от ДОПК[41] чрез включване и на лицата, представляващи публичните предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия.*** С оглед постигане на равнопоставеност между лицата, разходващи публични средства, и в контекста на повишаване на приходите от просрочени публични задължения с мярката се предвижда разширяване на обхвата на лицата, които ще прилагат режима по глава 21а като се добавят и публичните предприятия по смисъла на чл. 2 от Закона за публичните предприятия.

- ***Погасяване на задължения за неплатени данъци и осигуровки чрез ефективно насочване на изпълнението спрямо касовите наличности в търговските обекти с цел по-ефективно събиране на публичните вземания и лихвите по тях.*** Мярката има за цел повишаване на събираемостта на публичните вземания и ограничаване нарастването на просрочените задължения чрез своевременно насочване на принудителното изпълнение към наличните парични средства в търговските обекти.

- ***Осигуряване на възможност за обезпечаване и изпълнение върху сумите, собственост на длъжника, по сметки на трети лица.*** С тази мярка в закона се предвижда усъвършенстване на правната уредба на обезпечителното и изпълнително производство по събиране на публични вземания чрез създаване на възможност за налагане на обезпечителни мерки и предприемане на изпълнителни действия върху парични средства, които са собственост на длъжника, но се намират по платежни или други сметки на трети лица.

- ***Замяна на декларативен режим с проверка по електронен път за наличие/липса на непогасени задължителни осигурителни вноски при вписване на прехвърляне на предприятие и на дружествен дял.*** С мярката се извършва промяна в Търговския закон, където се предвижда отпадане на изискването за представяне на декларации от прехвърлители и приобретатели относно наличието или липсата на непогасени задължения за задължителни осигурителни вноски при вписване на

[40] Закон за акцизите и данъчните складове.

[41] Данъчно-осигурителен процесуален кодекс.

прехвърляне на предприятие или на дружествен дял и замяната му с проверка по електронен път за наличие/липса на непогасени задължителни осигурителни вноски.

- ***Въвеждане на лицензионен режим в Закона за хазарта за афилиейт оператори, които популяризират хазартни игри на лицензирани оператори на територията на Република България.*** С мярката се предвижда въвеждането на задължителен лицензионен режим за всички физически и юридически лица, които популяризират хазартни игри на лицензирани оператори на територията на Република България. Дейност като афилиейт оператор ще може да се осъществява единствено след издаване на лиценз от изпълнителният директор на Националната агенция за приходите (НАП).

- ***Въвеждане на двукомпонентна държавна такса върху комисионното възнаграждение на афилиейт операторите, въз основа на предварително договорени показатели за ефективност - брой привлечени регистрирани потребители, депозити, залози или друг измерим резултат, постигнат чрез дейността на афилиейт оператора по популяризиране на хазартните игри, организирани от хазартния оператор.*** С цел повишаване на събираемостта на данъчните приходи и предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци се предвижда въвеждане на двукомпонентна държавна такса, състояща се от годишна такса в размер на 6 000 евро, и променлива част в размер на 10 на сто върху стойността на комисионното възнаграждение, обвързано с резултати - брой привлечени регистрирани потребители, депозити, залози или друг измерим резултат, постигнат чрез дейността на афилиейт оператора по популяризиране на хазартните игри, организирани от хазартния оператор.

- ***Блокиране на плащания от банки и платежни институции към нелицензирани хазартни оператори и сайтове.*** По този начин се цели преминаване от фрагментирани технически мерки към цялостен модел на финансов контрол, който е доказал своята по-висока ефективност в европейската практика и осигурява реално ограничаване на нелегалната дейност.

- ***Въвеждане на динамичен списък на нелицензираните хазартни оператори, тъй като действащият към момента статичен модел на регистър се актуализира със закъснение и не отразява достатъчно бързо високата динамика на онлайн нелегалния пазар.*** С мярката се предвижда изграждане на интегрирана динамична система за мониторинг и актуализация в реално време - централизирана платформа, поддържана от НАП, която ще събира, обработва и актуализира информация за всички релевантни идентификатори, свързани с нелицензираните оператори.

- ***Въвеждане на декларативен режим за вноските за социално отговорно поведение.*** С мярката се въвежда задължение за лицата, организиращи хазартни игри, да декларират дължимите вноски за социално отговорно поведение чрез подаване на декларация по образец в НАП.

При прогнозиране на постъпленията от данъци е взет предвид и пакет от мерки за намаляване дела на сивата икономика, както следва:

Пакетът от мерки е насочен към ограничаване на сивата икономика, повишаване на бюджетните приходи и създаване на по-справедлива конкурентна среда за коректните икономически оператори. Намаляването на неформалната икономическа дейност е сред ключовите предпоставки за подобряване на фискалната устойчивост и повишаване на ефективността на публичните политики.

По последни оценки България е сред държавите членки на Европейския съюз с най-висок дял на сивата икономика, който достига 34,6% от БВП. Този значителен обем нерегистрирана или частично декларирана стопанска дейност води до съществени загуби на данъчни и осигурителни приходи, изкривява конкуренцията на пазара и създава условия за нелоялни практики спрямо предприятията и гражданите, които спазват законодателството.

В условията на необходимост от подобряване на бюджетното салдо и укрепване на публичните финанси ограничаването на сивата икономика представлява един от най-ефективните инструменти за увеличаване на приходите без повишаване на данъчната и осигурителната тежест. Чрез повишаване на събираемостта на данъците и осигурителните вноски, засилване на контрола, разширяване на дигитализацията и подобряване на междуинституционалния обмен на информация може да бъде реализиран значителен допълнителен приходен потенциал за бюджета.

Предвидените мерки целят постепенно изсветляване на икономическите отношения, намаляване на стимулите за укриване на доходи и обороти, повишаване на доброволното спазване на законодателството и създаване на по-прозрачна и конкурентоспособна бизнес среда. Реализирането им ще допринесе едновременно за нарастване на бюджетните приходи, подобряване на фискалната дисциплина и укрепване на доверието в институциите и икономическата система.

Мярка: Засилване на действащия фискален контрол върху стоките с висок фискален риск

Мярката предвижда надграждане и разширяване на действащия фискален контрол върху движението на стоките с висок фискален риск чрез въвеждане на допълнителни контролни механизми, засилено използване на цифрови технологии и по-ефективен анализ на риска.

Мярката предвижда изготвянето на цялостен анализ на обхвата на наблюдаваните стоки и в обхвата на стоките с висок фискален риск да бъдат включени стоките с най-висок риск от укриване на данъци, разширяване на физическия контрол върху вътреобщностните придобивания и доставки и местните доставки, по-широко използване на електронното проследяване на транспортните средства и товарите, както и пълна интеграция на данните от информационните системи на Националната агенция за приходите, Агенция "Митници", Министерството на вътрешните работи и други компетентни институции.

Специален акцент ще бъде поставен върху контрола на стоки, при които традиционно се наблюдават най-високи нива на данъчни измами и укриване на обороти - плодове и зеленчуци, месо и месни продукти, мляко и млечни продукти, захарни изделия, строителни материали, горива и други рискови групи стоки.

Стоките с висок фискален риск продължават да бъдат сред основните канали за осъществяване на данъчни измами, укриване на обороти и неправомерно ползване на данъчен кредит. Независимо от досега постигнатите значителни резултати от въведения фискален контрол и предварителното деклариране, продължават да съществуват значителни рискове, свързани с недекларирани доставки, фиктивни сделки, липсващи търговци и други форми на данъчни злоупотреби.

Практиката показва, че значителна част от нарушенията са концентрирани именно в секторите, обхванати от режима на фискален контрол. Едновременно с това развитието

на технологиите и възможностите за обмен на информация между институциите създават възможности за повишаване на ефективността на контролната дейност без съществено увеличаване на административната тежест за коректните икономически оператори.

Засилването на фискалния контрол ще допринесе за ограничаване на сивата икономика, подобряване на събираемостта на ДДС, корпоративен данък и данък върху доходите на физическите лица и за по-справедлива конкурентна среда.

Предстои със заповед на министъра на финансите да бъде въведено изготвянето на ежемесечни отчети за реализираните дейности по фискален контрол, постигнатите резултати, бюджетните ефекти и предложения за нови мерки за подобряване на контролните механизми.

Мярка: Дигитално проследяване в реално време на веригата за доставките на горива от производител/вносител до краен потребител

Мярката ще бъде реализирана чрез разширяване на обхвата на контролните функции на Агенция „Митници“ и НАП[42], чрез дигитално наблюдение над цялата верига за доставки в реално време, а именно: данъчни складове (реализирано към момента), движение на товарни превозни средства (частично реализирано от АПИ камери и КТСРВ[43]) до крайни потребители и разпространители (бензиностанции) (частично реализирано през системата за контрол над горивата на НАП). Предвижда се подобряване на контрола над акцизните стоки и на стоките с висок фискален риск, включително в условията на компенсиращи мерки в шенгенското пространство.

Мярката ще допринесе за увеличение на годишна база на приходите от акциз и ДДС при потреблението на горива, като за реализирането са необходими инвестиции в информационните системи и оборудване с камери, разпознаващи номерата на превозните средства. Ще се осигури завършване на последната част от веригата за доставки и ще се повишат приходите и на двете приходни администрации.

Мярка: Засилен контрол върху електронната търговия

Бързото развитие на електронната търговия създава значителни възможности за икономически растеж, но същевременно създава възможности за укриване на обороти, доходи и печалби и избягване на данъци. Най-рискови са продажбите през социални мрежи, онлайн платформи и куриерски услуги с наложен платеж.

Липсата на интегрирана информация за всички участници в процеса, създава затруднения за осъществяване на ефективен контрол от Националната агенция за приходите при идентифициране на некоректните търговци и проследяването на реалните обороти, печалби и доходи.

Целта на мярката е повишаване на прозрачността и проследимостта на електронната търговия чрез създаване на механизми за събиране, обмен и анализ на информация, позволяващи осъществяването на ефективен контрол и намаляване дела на сивата икономика.

Мярката ще обхваща онлайн търговци (юридически и физически лица), платформи за електронна търговия (маркетплейси), куриерски и логистични компании, доставчици на

[42] Национална агенция за приходите.

[43] Контрол на транспортни средства в реално време.

платежни услуги (включително наложен платеж) и социални мрежи, използвани за търговска дейност.

Предоставената информация на НАП от доставчиците на платежни услуги ще се използва в алгоритми за идентифициране на несъответствия между декларирани и реални обороти на рискови търговци и икономически сектори, включително чрез кръстосани проверки между различни източници на данни.

Засиленият контрол върху електронната търговия представлява ключов инструмент за адаптиране на фискалната политика към дигиталната икономика. Чрез интегриран подход, базиран на данни и междуинституционално сътрудничество, мярката ще допринесе за ограничаване на сивата икономика и нелоялната конкуренция, за устойчиво увеличаване на бюджетните приходи, и за повишаване на доверието в електронната търговия и по-ефективна защита на потребителите.

Ще се използват механизмите на Регламент ЕС 904/2010 на Съвета за административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на ДДС, чието изменение предстои да бъде прието от Съвет ЕКОФИН[44] през юни 2026 г. като при нарушения и престъпления в големи размери ще се търси съдействието на Европейската прокуратура и ОЛАФ[45].

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид и основните промени в данъчното законодателство в сила от 1 януари 2026 г., както следва:

- ***Въвеждане на по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели по Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) на електрически автомобили.*** Във връзка с изпълнението на НПВУ, Реформа 5 „Електрическа мобилност“, Компонент 8 „Транспорт“, и по-конкретно Цел 178 от Решението за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (CID Annex), в ЗКПО са направени промени (обн., ДВ, бр. 30 от 27.03.2026 г.), предоставящи възможност за по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели на електрически автомобили, като годишната данъчна амортизационна норма се увеличава от 25 на сто на 50 на сто. Чрез мярката се насърчава придобиването и ползването на електромобили с цел намаляване на въглеродните емисии от транспорта чрез преминаване към електрическа мобилност. С оглед на последното изменение на НПВУ и постигнатата договореност с Европейската комисия годишната данъчна амортизационна норма влезе в сила от 1 януари 2026 г. за електрически автомобили, които са придобити на или след тази дата.

- ***Въвеждане на данъчно облекчение при извършване на научноизследователска и развойна дейност (НИРД).*** В ЗКПО е въведено данъчно облекчение при извършване на научноизследователска и развойна дейност (обн., ДВ, бр. 30 от 27.03.2026 г.), при което на данъчно задължените лица, извършващи НИРД, ще бъдат признати за данъчни цели допълнително 25 на сто от разходите им за НИРД, в годината на отчитането им, когато са изпълнени определени условия. В случай, че в резултат на развойна дейност бъде формиран дълготраен нематериален актив, се предвижда данъчно задълженото лице да има право да увеличи с 25 на сто разходите за развойна дейност, включени в историческата цена на този актив. Целта на данъчното облекчение е да стимулира компаниите да инвестират повече в иновации и нови технологии, което се очаква да доведе до създаването на висококвалифицирани работни

[44] Съвет по икономически и финансови въпроси.

[45] Европейска служба за борба с измамите.

места, насърчаване на предприемаческата активност и повишаване на конкурентоспособността на бизнеса.

- ***Въвеждане на постоянно действащо освобождаване от данък върху капиталовите печалби за сделки с финансови инструменти и от лихви по облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на пазарите за растеж.*** В Закона за корпоративното подоходно облагане и в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 113 от 23.12.2025 г.) са направени допълнения, чрез които се освобождават от облагане доходите от сделки с финансови инструменти и от лихви по облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на пазар за растеж. Действащият до края на 2025 г. временен режим на освобождаване от данък върху капиталовите печалби създава несигурност за инвеститорите и ограничава ефективността на стимула. Превръщането на освобождаването за сделки на BEAM в постоянна мярка изравнява условията за всички участници, тъй като сделките на регулирания пазар вече се ползват от същото данъчно облекчение. Очаква се мярката да увеличи интереса на индивидуалните и институционалните инвеститори към пазарите за растеж. Това ще създаде по-благоприятна среда за компаниите, които набират капитал, и ще осигури устойчиво развитие на пазара и подобрена ликвидност.

- ***Въвеждане на изисквания на европейското законодателство в разпоредбите на Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС)***

- ***Въвеждане в ЗДДС на разпоредбите на Директива (ЕС) 2020/285 на Съвета от 18 февруари 2020 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на специалния режим за малките предприятия и Регламент (ЕС) № 904/2010 относно административното сътрудничество и обмена на информация за целите на наблюдението на правилното прилагане на специалния режим за малките предприятия (Директива (ЕС) 2020/285).*** В изпълнение на задължението за въвеждане на Европейското право в ЗДДС са създадени разпоредби за специални режими за малки предприятия - режим за малки предприятия в страната и режим за малки предприятия в ЕС. Основната цел на приетите правила е създаването на среда, благоприятстваща растежа на малките предприятия чрез намаляване на понасяната от тях административна тежест и подпомагане на създаването на фискална среда, която да улеснява растежа им и развитието на трансграничната търговия.

- ***Въвеждане на разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/542 на Съвета от 5 април 2022 година за изменение на директиви 2006/112/ЕО и (ЕС) 2020/285 по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност (Директива (ЕС) 2022/542).*** В ЗДДС е направена промяна на определяне на мястото на изпълнение на услугите, свързани с дейности, излъчвани на живо в интернет, или до които по друг начин е предоставен виртуален достъп. С новото правило тези услуги ще се облагат на мястото, където е установен потребителят.

- ***Въвеждане на разпоредби, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“ във връзка с изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“ (Регламент (ЕС) 2023/2831).*** В ЗДДС са приети изменения за привеждане в съответствие на разпоредбите, регламентиращи издаването на разрешение

за прилагане на специален ред за начисляване на ДДС при внос и/или възстановяване на данък в 30-дневен срок във връзка с инвестиционни проекти, с тези на Регламент (ЕС) 2023/2831.

- ***Въвеждане на Решение от 29 юли 2019 г. на Съда на Европейския съюз (СЕС) по Дело 388/18, Finanzamt.*** Съгласно решение на СЕС по Дело 388/18 данъчната основа за целите на определяне на годишния оборот, съответно на годишния праг, при доставки на стоки втора употреба и на доставки на обща туристическа услуга, извършени от данъчно задължено лице, прилагащо режимите за малки предприятия, е възнаграждението, получено от или дължимо на доставчика. С оглед на привеждане в съответствие с решението на действащата уредба в закона и данъчната практика, е прието облагаемият оборот на данъчно задължени лица, които извършват доставки на стоки втора употреба или доставки на обща туристическа услуга, вече да не се формира чрез сбор от маржовете.

- ***Промени в ЗДДС с цел намаляване на административната тежест, контролни мерки и прецизиране на разпоредби в закона, вкл. във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона***

- С цел намаляване на административната тежест на лицата от началото на годината са приети промени, свързани с въвеждане на епизод от живота „Стартиране на бизнес“ и епизод от живота „Закриване на бизнес“, с което е намален срокът за проверка за регистрация от 14 дни на 7 дни;

- От началото на годината са приети промени в начина на заявяване пред Агенцията по вписванията за продължаване на регистрацията на лицето по ЗДДС до момента на заличаване в Търговския регистър. Така процесът е аналогичен на процеса по регистрация по ЗДДС, при който потребителят има възможност да заяви желание за регистрация по ЗДДС още в Агенцията по вписванията. С измененията се цели подобряване на качеството и бързината на предоставяните административни услуги;

- Във връзка с навлизането на нови съвременни технологии в сферата на търговията с горива от началото на годината е прието при регистриране и отчитане на продажби в обекти за търговия/зареждане на течни горива чрез фискални устройства, вградени в автоматите на самообслужване, фискалният бон, регистриращ продажбата, да може да се визуализира само на дисплей, без да се издава хартиен документ;

- По отношение на средства за измерване на разход и обем (от одобрен тип и с оценено съответствие), включени в състава на електронната система с фискална памет (ЕСФП), както и с цел осигуряване на тяхното нормално функциониране в съответствие с метрологичните изисквания на Закона за измерванията и на Наредбата за средствата за измерване, подлежащи на метрологичен контрол, от началото на годината е въведено задължение за лицата, използващи ЕСФП, да сключват писмен договор за сервизно обслужване и ремонт на средствата за измерване, включени в състава на системата.

- Направени са изменения и допълнения в Закона за данък върху добавената стойност, които са насочени към уреждане третирането с ДДС на услуги по изграждане, доизграждане и реконструкция на водоснабдителни и канализационни мрежи, които представляват публична държавна или общинска собственост и са финансирани по Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. (ОПОС 2014-2020 г.) и/или Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС 2021-2027 г.).

С приемането на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г. продължава действието на следните мерки:

✓ Размер на общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна от 818 067 009,91 евро и общия размер на сумата, подлежаща за възстановяване на земеделските стопани от акциза за газьола - 51 129 188,12 евро;

✓ Увеличен размер на данъчните облекчения по чл. 22в и 22г от ЗДДФЛ (за деца и за деца с увреждания), както следва: 3 067,75 евро годишно за едно ненавършило пълнолетие дете, 6 135,50 евро - за две ненавършили пълнолетие деца, 9 203,25 евро - за три и повече ненавършили пълнолетие деца и съответно, за деца с увреждания в размер на 6 135,50 евро годишно, с възможност за авансово ползване през годината.

При прогнозиране на приходите от данъци е отчетено ***продължаващото действие на следните мерки в данъчното законодателство*:**

- **Въведено задължение за подаване на стандартен одитен файл за данъчни цели** (SAF-T)**.** Въведеният в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДВ, обн., бр. 26 от 2025 г.) стандартен одитен файл за данъчни цели съдържа данни относно икономическата дейност и счетоводната отчетност на задълженото лице, подавани в стандартизиран формат. От 1 януари 2026 г. стандартен одитен файл ще се подава в НАП от големите данъкоплатци на месечна база, а на следващи етапи от средни, малки и микропредприятия. Внедряването на SAF-T ще подобри спазването на данъчното законодателство и ще улесни комуникацията между данъкоплатците и данъчната администрация;

- **Прилагане на минимално ефективно корпоративно данъчно облагане на многонационални групи предприятия и на големи национални групи предприятия** в съответствие с Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 14 декември 2022 година за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза. С разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/2523 се въвежда рамка за глобалното минимално равнище от 15 на сто на данъчно облагане на ниво ЕС на многонационална група предприятия. В страната е въведен и национален допълнителен данък, съгласно който съставните образувания на една многонационална група предприятия, които се намират в Република България, или на голяма национална група предприятия, се предвижда да подлежат на облагане с национален допълнителен данък. В съответствие с установените срокове се очаква през 2026 г. в бюджета да постъпят вноски за този данък;

- Прилагане на нова схема на **данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие** (одобрено от ЕК в съответствие с Насоките за регионална държавна помощ 2021/C 153/01), с което започна да се прилага преотстъпването на корпоративен данък съгласно чл. 184 във връзка с чл. 189 от ЗКПО[46] в срок до 31 декември 2027 г. Данъчната преференция се предоставя с цел да насърчи икономическата активност на МСП[47], като ги стимулира да инвестират в материални и нематериални активи в предприятия, намиращи се в общини с безработица, по-висока от средната за страната, като се очаква така да се запазят или увеличат нивата на заетост в тези общини;

[46] Закон за корпоративното подоходно облагане.

[47] Малки и средни предприятия.

- **Продължаване прилагането на данъчното облекчение за извършване на производствена дейност в общини с безработица, по-висока от средната за страната в случаите на минимална помощ по чл. 188 от ЗКПО.** Целта на мярката е да продължи да се прилага данъчното облекчение за преотстъпване на корпоративен данък по чл. 184 от ЗКПО във връзка с чл. 188 от ЗКПО под формата на минимална помощ, като средство за насърчаване на икономическата активност чрез стимул за инвестиране в материални и нематериални активи в предприятия, намиращи се в общини с безработица по-висока от средната за страната, като се очаква така да се запазят или увеличат нивата на заетост в тези общини. За продължаване прилагането на данъчното облекчение, представляващо минимална помощ са разработени текстове за минимална помощ, които са в съответствие с новия Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (Регламент (ЕС) 2023/2831), срокът за прилагане на който е от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 година.

- Прилагане на **нова схема за държавна помощ за земеделски стопани** във връзка с изменение на правната уредба за прилагане на държавна помощ за земеделски стопани под формата на данъчно облекчение по чл. 189б от ЗКПО и чл. 48, ал. 6 от ЗДДФЛ[48], съобразно условията на Регламент (ЕС) № 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от ДФЕС[49] (Регламент (ЕС) № 2022/2472). Новият регламент за групово освобождаване в земеделието - Регламент (ЕС) № 2022/2472 се прилага от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2029 година. Регламентът предвижда промяна в интензитета и прага за уведомяване по помощта за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство, предвид което е разработена нова схема за държавна помощ, която е в съответствие с новите правила на Регламент (ЕС) № 2022/2472 и за прилагането на която се получи одобрение от Комисията на 16.01.2024 г. под номер на помощта SA.111877.

1.2. ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

1.2.1 Приходи от корпоративни данъци (вкл. данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица) и други данъци по ЗКПО

Прогнозните приходи от корпоративни данъци и други данъци по ЗКПО за 2026 г. са 3 626,7 млн. евро.

В прогнозата са включени следните данъци по ЗКПО:

- Корпоративен данък (от финансови институции и нефинансови предприятия) – 3 418,7 млн. евро;

- Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица – 79,7 млн. евро;

- Други данъци по ЗКПО – 128,3 млн. евро.

[48] Закон за данъците върху доходите на физическите лица.

[49] Договор за функционирането на Европейския съюз.

Приходите от *корпоративни данъци* (вкл. корпоративен данък и данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица) са прогнозирани на база показателя „бруто оперираш излишък/смесен доход“ от макрорамката на МФ, данни за изпълнението на приходите от тези данъци през 2025 г. и при отчитане на наличната информация относно:

- ✓ размера на деклариираната облагаема печалба или загуба за предходната година;
- ✓ размера на авансовите вноски, които правят данъчно задължените лица, формирали данъчна печалба за предходната година;
- ✓ размера на изравнителната вноска по годишната данъчна декларация;
- ✓ сумата на данъка за възстановяване за надвнесен корпоративен данък по годишни данъчни декларации;
- ✓ дела на дружествата, ползващи преференцията за пренасяне на данъчни загуби;
- ✓ размера на плащанията по ревизионни актове и вноски за минали години;
- ✓ прилагане на възможността за допълнителна еднократна корекция на годишната данъчна декларация при откриване на счетоводни или други грешки и при отразяване на коригиращи събития по смисъла на приложимите счетоводни стандарти в срок до 30 септември на текущата година;
- ✓ ефекта от въвеждането на национален допълнителен данък (domestic top-up tax) за дружествата от многонационални групи предприятия във връзка с Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 14 декември 2022 година за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза, който се очаква да се прояви касово през 2026 г.;
- ✓ ефекта от въвеждане на по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели по ЗКПО на електрически автомобили;
- ✓ ефекта от въвеждане на данъчно облекчение при извършване на научноизследователска и развойна дейност;
- ✓ ефекта от предприемането на активни действия от страна на НАП за справяне със сивата икономика и повишаване приходите от данъци за бюджета.

По отношение на постъпленията от *данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица* прогнозите отчитат изпълнението на този данък през 2025 г. и предходните години, състоянието на икономиката, предприетите мерки от правителството, както и провежданите тематични кампании за контрол от страна на органите по приходите.

Планираните приходи от корпоративни данъци и други данъци по ЗКПО са съответно в размер на 3 974,8 млн. евро за 2027 г. и 4 256,0 млн. евро за 2028 г.

1.2.2 Приходи от ДДФЛ

Прогнозните приходи от данъци върху доходите на физически лица за 2026 г. са в размер на 4 752,0 млн. евро.

Прогнозата за постъпленията от ДДФЛ[50] е изготвена, като са взети предвид следните фактори:

- ✓ номинален ръст на показателя компенсация на наетите лица, съгласно макроикономическата прогноза на МФ;
- ✓ прогнозен брой заети лица;
- ✓ ниво на безработицата;
- ✓ ефектите от увеличението на минималната работна заплата, на размера на минималните осигурителни доходи на наетите лица и самоосигуряващите се и на максималния осигурителен доход;
- ✓ влиянието на увеличението на разходите за персонал в държавния сектор и увеличението на заплатите на педагогическия персонал;
- ✓ влиянието върху ръста на приходите през прогнозния период на увеличения размер на данъчните облекчения за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ;
- ✓ ефектът от планираните мерки за спазване на данъчното законодателство и подобряване събираемостта на приходите, включително провежданите от НАП тематични кампании за контрол;
- ✓ ефектът от планирани мерки за намаляване дела на сивата икономика, за борба с данъчните измами, укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане.

За 2027 г. прогнозните постъпления от ДДФЛ са в размер на 5 122,7 млн. евро, а за 2028 г. достигат 5 438,7 млн. евро.

1.2.3 Приходи от ДДС

Прогнозните приходи от данъка върху добавената стойност (ДДС) за 2026 г. са 12 803,8 млн. евро. При прогнозиране на приходите от ДДС са взети предвид следните фактори:

- ✓ валутен курс (щ.д./ евро) - 1,16 евро за 2026 г.;
- ✓ ръст на показателите за внос и износ за периода 2026-2028 г. За вноса ръстът е 8,0% за 2026 г., 4,7% за 2027 г. и 5,5% за 2028 г. За износа ръстът е 6,5% за 2026 г., 5,2% за 2027 г. и 4,9% за 2028 г.;
- ✓ информация за физическите обеми на стоките, пораждащи ДДС;
- ✓ прогнозна цена на суровия петрол;
- ✓ ефектът в ДДС от въведения акцизен календар за поетапно увеличаване на акцизните ставки за всички тютюневи изделия, включително от предвиденото ускорено реализиране на графика за увеличаване на акцизните ставки за тези продукти;
- ✓ положителният ефект от оптимизиране на контролната дейност, включваща мерки за намаляване дела на сивата икономика, за борба с данъчните измами,

[50] Данък върху доходите на физическите лица.

укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане, които имат за цел повишаване приходите от данъци за бюджета, в т.ч. засилване на действащия фискален контрол върху стоките с висок фискален риск.

Приходите от ДДС за отчетния период се влияят и от промените в икономическата активност в страната, изменението на потреблението, вноса, износа, приетите законодателни изменения и въздействието на фактори, обусловени от промени във външната среда.

За 2027 г. прогнозните постъпления от ДДС са в размер на 13 894,0 млн. евро, а за 2028 г. достигат 14 823,6 млн. евро.

1.2.4 Приходи от акцизи

Прогнозните приходи от акцизи за 2026 г. са 3 963,5 млн. евро.

Приходите от акцизи се формират основно от две групи стоки - тютюневи изделия с относителен дял от 56,7% и горива с относителен дял от 38,0% в общата сума на касовите постъпления за 2025 г. Останалите акцизни стоки (вкл. електрическа енергия и други стоки) са с относителен дял в размер на 5,3%.

При прогнозиране на приходите от акцизи е отчетено влиянието на следните фактори:

- ✓ относителна устойчивост на структурата на потреблението на акцизните продукти в рамките на различните групи акцизни стоки;
- ✓ увеличаване на акцизните ставки за всички тютюневи изделия с въведения акцизен календар (2025-2029 г.), с цел балансирано увеличение на минималното облагане с акциз на цигарите и другите категории тютюневи изделия;
- ✓ ефектът от предвиденото изпреварващо реализиране на акцизния календар по ЗАДС;
- ✓ ефектът от прилагането на схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“, в т.ч. от отпускането на еднократна допълнителна отстъпка от стойността на акциза за 2026 г.;
- ✓ положителният ефект от оптимизиране на контролната дейност върху търговията с акцизни стоки и подобряване на събираемостта на акцизите.

За 2027 г. прогнозираните постъпления от акцизи са 4 157,7 млн. евро, а за 2028 г. – 4 408,1 млн. евро.

1.2.5 Приходи от мита

Прогнозираните приходи от мита за 2026 г. са в размер на 220,0 млн. евро.

На основание постигнатите договорености в рамките на Световната търговска организация за улесняване на търговията, търговската политика на ЕС е либерална, вследствие на което има множество сключени споразумения или предоставени на автономно основание преференциални мита.

Приходите от мита са в размер на 230,2 млн. евро за 2027 г. и 243,5 млн. евро за 2028 г.

1.2.6 Приходи от данък върху застрахователните премии

Прогнозните приходи от данък върху застрахователните премии за 2026 г. са 43,4 млн. евро. Допусканията за размера на приходите от данъка върху застрахователните премии са базирани на следните допускания:

- ✓ запазване на ставката от 2% за периода;
- ✓ запазване на динамиката на нарастване на брутните премийни приходи в общото застраховане;
- ✓ запазване на тенденцията за разширяване и обогатяване на застрахователните продукти.

Очакваните приходи от застрахователни премии са 46,6 млн. евро за 2027 г. и 49,7 млн. евро за 2028 г.

1.3. ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА

За периода 2026-2028 г. по отношение на социално и здравноосигурителните вноски се предвижда:

- От 01.08.2026 г. се предвижда поетапно държавните служители по Закона за държавния служител и заетите по Закона за съдебната власт да започнат да плащат лични осигурителни вноски, като съотношението между осигурителя и осигуреното лице е 80:20 разпределено по съответните фондове;
- От 01.01.2027 г. се предвижда държавните служители по Закона за държавния служител и заетите по Закона за съдебната власт да започнат да плащат лични осигурителни вноски, като съотношението между осигурителя и осигуреното лице достига размерите и съотношенията както за категорията лица, които и към момента заплащат личните си осигурителни вноски съобразно установеното в чл. 6, ал. 3, т. 7 от КСО за фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“ и в чл. 6, ал. 1, т. 4, б. „а“ и б. „б“ и ал. 3, т. 8, б. „а“ и т. 9, б. „б“ от КСО за фонд „Пенсии“;
- Допълнително, от 2027 г. се предвижда разработването на подобен механизъм за поемане на личните осигурителни вноски в размерите за останалите категории лица и за заетите лица по реда на специалните закони, като например Закона за МВР, Закона за отбраната и въоръжените сили и др.;
- За периода 2026-2028 се запазва размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии”, както и съотношението между осигурителя и осигуреното лице на нивото от 2025 г., като се променя плавно осигурителния режим за служителите по ЗДСл[51] и ЗСВ[52]. Запазват се размерите на осигурителните вноски за останалите фондове на ДОО, както и съотношението при разпределянето им между осигурител и осигурено лице се запазват на нивата от 2025 г. и за целия период до 2028 г., като се променя плавно осигурителния режим за служителите по ЗДСл и ЗСВ;

[51] Закон за държавния служител.

[52] Закон за съдебната власт.

- Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава от 1 август 2026 г. на 620,20 евро;

- Изменение на минималните осигурителни прагове по икономически дейности над МРЗ, считано от 01.08.2026 г.;

- Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава от 1 август 2026 г. на 2 300 евро и се запазва за периода 2027-2028 г., което цели:

  ✓ по-добро съответствие между динамиката на доходите и реалната база на осигуряване;

  ✓ повишаване на справедливостта на системата чрез по-адекватно участие на лицата с високи доходи;

  ✓ увеличаване на приходите във фонд „Пенсии“ без промяна в осигурителните ставки;

  ✓ подкрепа на фискалната устойчивост при минимално влияние върху пазара на труда.

- За периода 2026-2028 г. не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”, като се запазва разпоредбата на чл. 22, ал. 2 от ЗГВРСНР[53], относно максималния месечен размер на гарантираното вземане, който не може да бъде по-малък от 2,5 минимални работни заплати;

- Запазва се размерът на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд – 4,3 на сто;

- Запазва се размерът на здравноосигурителната вноска – 8 на сто.

1.4. НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

1.4.1 Приходи от такси

- По бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството:

От 1 януари 2019 г. започна поетапното въвеждане на тол системата с въвеждането на т.нар. „електронна винетка“ за леките автомобили, а от месец март 2020 г. стартира поетапното въвеждане на тол сегменти в обхвата на платената пътна мрежа на база изминато разстояние, с което започна тарифирането и на товарните автомобили над 3,5 т. През 2022 г. беше направена промяна на обхвата на републиканската пътна мрежа и актуализация на тарифата за изминато разстояние. В тази връзка за периода 2024-2028 г. се очаква ръст на приходите от държавни такси. По отчетни данни за 2025 г. изпълнението на приходите от оперирането на тол системата е в размер на 525,0 млн. евро, докато през 2026 г. се очаква същите да възлязат на 642,2 млн. евро.

За периода 2026-2028 г. са планирани приходи в размер на 109,3 млн. евро във връзка със спазване на изискванията за въвеждането на Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г., относно заплащането на такси от тежкотоварни

[53] Закон за гарантираните вземания за работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя.

автомобили за използване на определени инфраструктури. Планираните допълнителни приходи са в изпълнение на чл. 10б, ал. 6 от Закона за пътищата, съгласно който се предвижда и диференциране на тол таксите в зависимост от клас емисии CO2[54] и специфични емисии CO2 на пътните превозни средства. Техният първоначален ефект в размер на 63,8 млн. евро от въвеждането им в сила, считано от 01.06.2026 г. е отразен през 2026 г., като за следващите години размерът им се увеличава с 45,5 млн. евро за 2027 г. и запазва на 109,3 млн. евро през 2028 г.

Във връзка с поетапното увеличение на тол таксите през 2025 г., както и възстановяването на цената на годишната електронна винетка на нивото от 2021 г., е разчетен допълнителен ефект за 2026 г. в размер на 28,7 млн. евро.

Планирано е увеличение на размера на винетните такси с 30% от 01.08.2026 г. Техният първоначален ефект в размер на 24,6 млн. евро е отразен през 2026 г., като за следващите години размерът им се увеличава с 31,7 млн. евро и се запазва на 53,3 млн. евро за 2028 г.

1.4.2 Други приходи

За прогнозния период 2026-2028 г. приходите на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) са определени, както следва: за 2026 г. – 1 261,3 млн. евро, за 2027 г. – 1 246,3 млн. евро и за 2028 г. – 1 217,5 млн. евро, като същите спрямо тези за 2025 г. се увеличават съответно с 349,6 млн. евро за 2026 г., а за следващите години се прогнозира спад с 15,0 млн. евро за 2027 г. и с 28,9 млн. евро за 2028 г.

Промяната в приходите отразява:

- приходите от вноски на производители на електрическа енергия, търговци на електрическа енергия и др. (за 2026 г. регламентирани с § 2 от ЗСПИР[55], а за 2027 и 2028 г. - регламентирани ежегодно със ЗДБРБ);
- приходите от продажба на квоти, при определянето на които: 1) е взета предвид изразената негативна пазарна тенденция за месеците до края на действащия ценови период, вследствие на свръхпредлагането от страна на ЕК, с цел набиране на средства за RePowerEU (което ще продължи и през 2026 г.) и намаляването от 2027 г. нататък на предлагането, което следва да доведе до повишение на цената; 2) отчетено е вливането на част от приходите от търговете на държавите членки в общия бюджет на ЕС като нов собствен ресурс, като при действието на механизма за солидарност отражението му за България ще е в намаление на приходите, както и годишно намаление на броя търгувани квоти съгласно действието на Резерва за пазарна стабилност (MSR);
- приходите от 5%-ни вноски от приходите на производителите и търговците на електрическа енергия, като при определянето на размера им отражение са дали постигнатите по-ниски цени на електроенергията от прогнозните в ценовото решение, вследствие на което се наблюдава трайна тенденция за намаляване на размера на тези приходи.

[54] Въглероден диоксид.

[55] Закон за събирането на приходи и извършването на разходи.

1.4.3 Приходи от дивидент за държавата

Приходите от дивидент за държавата за периода 2026-2028 г. са изготвени при 100% отчисления, на база представена от министерствата информация за очакваните финансови резултати на ресорните им предприятия и търговски дружества.

Размерът на прогнозираните приходи от дивидент е, както следва:

- за 2026 г. – 331,2 млн. евро;
- за 2027 г. – 355,0 млн. евро;
- за 2028 г. – 440,0 млн. евро;

Основните допускания, на база на които е изготвена прогнозата за приходите от дивидент, са следните:

- ставка за отчисления за периода 2026-2028 г. - 100 на сто;
- отчисление от печалбата за съдружниците, съответно разпределяне на дивидент за акционерите в размер 70 на сто от дъщерните дружества на държавните предприятия и търговските дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала;
- разпределяне и внасяне на междинен дивидент въз основа на междинен финансов отчет към 30.06.2026 г. от публични предприятия - акционерни дружества, при спазване на чл. 247а от Търговския закон. Предвидена е разпоредба в закона за държавния бюджет за 2026 г. в тази посока, даваща възможност и на публичните предприятия да разпределят междинен дивидент;
- изключване на лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, бюджетните организации и дружествата от отрасъл „Водоснабдяване и канализация“ от обхвата на Разпореждането на Министерския съвет за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата от държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала.

1.4.4 Приходи от наеми за държавата

Приходите от наеми за държавата за периода 2026-2028 г. са разчетени при 50% отчисления от наемите, получени от държавните предприятия и едноличните търговски дружества, в т.ч. от дъщерните им дружества, отдали под наем предоставените им застроени или незастроени недвижими имоти.

Размерът на прогнозираните приходи е 6,7 млн. евро за 2026 г., 6,4 млн. евро за 2027 г. и 6,2 млн. евро за 2028 г.

1.4.5 Приходи от концесионни възнаграждения

Прогнозните приходи от концесии по КФП за 2026 г. възлизат на 184,1 млн. евро, като от тях 131,5 млн. евро се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 52,6 млн. евро по бюджетите на общините, на чиито територии се намират находищата на подземни богатства, минералните води, морските плажове и концесионната площ по концесионния договор „Ски зона с център Банско – част от територията на Национален парк – „Пирин”.

За 2027 г. се предвиждат приходи от концесии по КФП в размер на 243,5 млн. евро, като от тях 166,7 млн. евро се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 76,8 млн. евро по бюджетите на общините.

За 2028 г. се предвиждат приходи от концесии по КФП в размер на 244,3 млн. евро, като от тях 167,5 млн. евро се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 76,8 млн. евро по бюджетите на общините.

Основните допускания, на базата на които е изготвена прогнозата са:

- завишаване приходите от концесионни възнаграждения по договорите за добив на подземни богатства вследствие от приемане на нова Наредба за определяне на концесионното плащане за добив на подземни богатства, в сила от 30.01.2026 г.; след извършване на промени в Закона за подземните богатства новият ред ще се прилага от всички концесионери по сключени договори за добив на подземни богатства, считано от 2027 г.;

- възобновяване, считано от 2026 г., на плащането на концесионно възнаграждение по Концесионния договор за възлагане на строителство на обект „Гражданско летище за обществено ползване София“ – публична държавна собственост, във връзка с по-бързото възстановяване на предепидемичните нива на показателите за преминали пътници през летището и на общите приходи на концесионера „СОФ Кънект“ – след извършен анализ и оценка на показателите от министъра на транспорта и съобщенията, на основание чл. 3 от Допълнителното споразумение към Концесионния договор, сключено на 9 април 2021 г.;

- повишаване събираемостта на приходите от концесии чрез подобряване на контрола върху концесионните договори, както и своевременно начисляване и предявяване на предвидените неустойки по договорите, завеждане на съдебни дела и прекратяване на концесионни договори със стари задължения. Предвижда се и сключване на нови договори за концесия.

2. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2026-2028 г. с разпределен резерв по функции (без вноска в общия бюджет на ЕС)

ПОКАЗАТЕЛИ	млн. евро				% от БВП			
	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
	Програма	Програма	Прогноза	Прогноза	Програма	Програма	Прогноза	Прогноза
Общи държавни служби	**2 515,8**	**3 000,6**	**2 794,9**	**2 615,5**	**2,3%**	**2,4%**	**2,1%**	**1,8%**
- изпълнителни и законодателни органи	1 963,1	2 333,4	2 200,7	2 021,3	1,8%	1,9%	1,6%	1,4%
- общи служби	115,0	147,8	100,4	100,2	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
- наука	437,6	519,5	493,8	494,0	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%
Отбрана и сигурност	**6 050,7**	**6 460,3**	**6 743,6**	**7 227,2**	**5,5%**	**5,2%**	**5,0%**	**5,0%**
- отбрана	2 126,8	2 467,8	2 903,1	3 395,2	1,9%	2,0%	2,2%	2,4%
- полиция, вътрешен ред и сигурност	2 750,4	2 750,3	2 645,0	2 639,7	2,5%	2,2%	2,0%	1,8%

ПОКАЗАТЕЛИ	млн. евро				% от БВП			
	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
	Програма	Програма	Прогноза	Прогноза	Програма	Програма	Прогноза	Прогноза
- съдебна власт	819,5	870,6	814,1	809,4	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%
- администрация на затворите	222,3	229,1	238,9	240,5	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
- защита на населението, управление и дейности при стихийни бедствия и аварии	131,6	142,4	142,5	142,4	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Образование	**5 233,9**	**5 599,7**	**5 390,4**	**5 435,7**	**4,8%**	**4,5%**	**4,0%**	**3,8%**
Здравеопазване	**6 043,8**	**6 664,4**	**6 765,9**	**6 981,4**	**5,5%**	**5,3%**	**5,0%**	**4,9%**
Социално осигуряване, подпомагане и грижи	**17 341,9**	**19 240,7**	**20 047,5**	**21 268,6**	**15,8%**	**15,4%**	**14,9%**	**14,8%**
- пенсии	12 389,0	13 578,7	14 655,4	15 708,5	11,3%	10,8%	10,9%	11,0%
- социални помощи и обезщетения	3 217,4	3 596,8	3 818,5	3 892,7	2,9%	2,9%	2,8%	2,7%
- програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта	1 735,6	2 065,2	1 573,6	1 667,4	1,6%	1,6%	1,2%	1,2%
Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда	**2 086,3**	**2 710,8**	**2 560,3**	**3 329,6**	**1,9%**	**2,2%**	**1,9%**	**2,3%**
- жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство	1 259,2	1 886,4	1 554,6	2 071,9	1,1%	1,5%	1,2%	1,4%
- опазване на околната среда	827,1	824,4	1 005,7	1 257,8	0,8%	0,7%	0,7%	0,9%
Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело	**776,2**	**967,7**	**899,9**	**853,0**	**0,7%**	**0,8%**	**0,7%**	**0,6%**
- почивни дейности	13,5	18,2	16,2	16,5	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- физическа култура и спорт	127,9	162,6	145,1	146,9	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
- култура	588,7	736,4	692,4	643,3	0,5%	0,6%	0,5%	0,4%
- религиозно дело	46,2	50,6	46,2	46,2	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Икономически дейности и услуги	**7 533,3**	**9 821,6**	**7 332,7**	**6 401,4**	**6,8%**	**7,8%**	**5,4%**	**4,5%**
- минно дело, горива и енергия	1 613,4	2 801,2	1 354,4	1 279,2	1,5%	2,2%	1,0%	0,9%
- селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов	1 924,9	1 409,4	1 273,4	1 291,3	1,7%	1,1%	0,9%	0,9%
- транспорт и съобщения	2 921,5	3 449,4	3 191,5	3 085,5	2,7%	2,8%	2,4%	2,2%
- промишленост и строителство	2,7	1,5	1,5	1,5	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- туризъм	41,4	41,4	25,6	27,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- други дейности по икономиката	1 029,4	2 118,6	1 486,3	716,9	0,9%	1,7%	1,1%	0,5%
Р-ди некласифицирани в другите функции	**830,0**	**1 059,2**	**1 429,2**	**1 785,1**	**0,8%**	**0,8%**	**1,1%**	**1,2%**

Източник: МФ

2.1. ПОЛИТИКА ПО ДОХОДИТЕ

В разчетите за периода 2026-2028 г. е взето предвид увеличението на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро.

За 2026 г. е приложена еднократна индексация за всички бюджетни организации от 5% увеличение на индивидуалните работни заплати, достигнати към 31.12.2025 г., в изпълнение на чл. 3, ал. 2, изречение трето от Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено

осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.

За 2026 г. не се предвижда увеличение на разходите за персонал (в т.ч. за длъжностите, които се заемат въз основа на избор), по механизми, политики и нормативни разпоредби, свързани с определяне, преизчисляване или индексация на възнагражденията на база ръста на средната брутна работна заплата/минимална работна заплата. Ангажиметите по колективните трудови договори се изпълняват, като се отчитат предвидените разходи по бюджетите на съответните първостепенни разпоредители с бюджет.

Предвидено е намаляване с 10 на сто, считано от 1 септември 2026 г. (за 4 месеца за 2026 г. и целогодишно за периода 2027-2028 г.) на разходите за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и служебни правоотношения и свързаните с тях задължителни осигурителни вноски от работодатели по бюджетите на ПРБ, с изключение на:

- ✓ общините;
- ✓ лицата по чл. 69 от КСО - военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България; по Закона за Министерството на вътрешните работи; по Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“; по Закона за Националната служба за охрана; по Закона за Държавна агенция „Разузнаване“; по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и др.;
- ✓ разпоредители с бюджет, прилагащи делегиран бюджет;
- ✓ разпоредители с бюджет – лечебни заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения.

Във връзка с предвидените промени в модела на осигуряване на всички държавни служители по Закона за държавния служител и на заетите по Закона за съдебната власт считано от 1 август 2026 г. се предвижда индивидуалните основни месечни заплати на засегнатите лица да се определят така, че същите, намалени със задължителните осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице и дължимия данък, да не са по-ниски от получаваните към 31 юли 2026 г. индивидуални основни месечни заплати, намалени с дължимия данък.

2.2. ПЕНСИОННА ПОЛИТИКА

При разработването на прогнозата за разходите за пенсии за периода 2026-2028 г. са взети предвид действащото законодателство в Кодекса за социално осигуряване (КСО) и параметрите на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за 2025 г. (обн., ДВ, бр. 25 от 2025 г.), в т.ч.:

- чл. 68, ал. 1-2 от КСО – от 1 януари на всяка календарна година продължава увеличаването на възрастта за придобиване право на пенсия с по 2 месеца за жените и с по 1 месец за мъжете, както и на необходимия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия с по 2 месеца и за двата пола до достигане на 37 години за жените и 40 години за мъжете през 2027 г. През 2026 г. необходимите условия за пенсиониране за работещите при условията на трета категория труд са 62 години и 6 месеца навършена възраст и 36 години и 10 месеца осигурителен стаж за жените и 64 години и 9 месеца навършена възраст и 39 години и 10 месеца осигурителен стаж за мъжете;

- чл. 68, ал. 3 от КСО – в периода 2026-2028 г. пенсионната възраст се запазва на достигнатото през 2023 г. ниво от 67 години за двата пола;

- чл. 69, ал. 1, 2, 3, 5, 5а и 6 на КСО – минималната възраст за пенсиониране на работещите в сектор „Отбрана и сигурност" продължава да се увеличава с по 2 месеца до достигане на 54 години и 10 месеца през 2028 г.;

- чл. 69б – минималната възраст за пенсиониране на лицата, работили при условията на първа и втора категория труд, които не отговарят на условията за пенсиониране от професионален пенсионен фонд по чл. 168 на КСО или са променили осигуряването си по чл. 4в на КСО, продължава да се увеличава с по 4 месеца за жените и с по 2 месеца за мъжете до достигане в 2028 г. на 52 години за жените и 54 години и 10 месеца за мъжете от първа категория и на 57 години за жените и 59 години и 10 месеца за мъжете от втора категория труд;

- В периода 2026-2028 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли всяка година с процент по чл. 100 от КСО, определен като сбора от 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година;

- Считано от 1 юли 2026 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и свързаните с нея минимални размери на пенсиите за трудова дейност се увеличават с процента, определен по чл. 100 от КСО;

- Считано от 1 юли 2026 г. размерът на социалната пенсия за старост и свързаните с нея пенсии и добавки се увеличава с процента, определен по чл. 100 от КСО;

- Считано от 1 юли 2026 г. се премахва ковид добавката към пенсиите за новоотпуснатите пенсии;

- В периода 2026-2028 г. максималният размер на получаваните една или повече пенсии се запазва на достигнато през 2022 г. ниво от 1 738,40 евро.

В резултат на посочените по-горе допускания през 2026 г. разходите за пенсии по бюджета на ДОО нарастват с 1 179,9 млн. евро спрямо закона за 2025 г.

През 2027 г. и 2028 г. ръстовете в разходите за пенсии по бюджета на ДОО спрямо предходната година са съответно 1 062,4 млн. евро и 1 037,5 млн. евро.

2.3. СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

По отношение на политиката, свързана със социалните помощи и обезщетения, изплащани от бюджета на ДОО в съответствие с действащото законодателство в КСО, се предвижда:

- За периода 2026-2028 г. се запазват минималният и максималният дневен размер на обезщетението за безработица на достигнатите през 2025 г. нива;

- Запазва се периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане – 410 дни, както и периодът от два месеца за изплащане на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя);

- Запазва се размерът на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) на достигнатото през 2025 г. ниво;

- Запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване – първите два работни дни се изплащат от осигурителя, а от 3-тия ден на настъпване на временната неработоспособност – от ДОО, за целия период до 2028 г. включително;

- Запазва се периодът, от който се изчисляват краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност – 18 календарни месеца, бременност и раждане и безработица – 24 месеца за целия период до 2028 г. включително;

- Запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице – на достигнатото през 2025 г. ниво;

- За периода 2026-2028 г. не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите", като се запазва разпоредбата на чл. 22, ал. 2 от ЗГВРСНР, относно максималния месечен размер на гарантираното вземане, който не може да бъде по-малък от 2,5 минимални работни заплати.

Прогнозата за разходите за обезщетения и помощи за периода 2026-2028 г. по бюджета на държавното обществено осигуряване е съобразена с отчетените разходи за 2024 г. и за 2025 г., динамиката в прогнозирания брой на осигурените лица, нарастването на осигурителния им доход, в т.ч. и за предходни години, доколкото размерът на повечето парични обезщетения се определя от референтен доход за предишните 18 или 24 календарни месеца преди настъпване на риска, както и с отчетни данни за броя на получателите на парични обезщетения и помощи, дневните размери на паричните обезщетения и изплатените работни дни на осигурените лица, и др.

В резултат на тези допускания разходите за обезщетения и помощи по бюджета на ДОО през 2026 г. нарастват с 81,9 млн. евро спрямо закона за 2025 г.

По бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2026 г. за помощи и обезщетения са предвидени допълнителни разходи в размер на 311,7 млн. евро, във връзка с РМС № 224 от 2026 г. за одобряване на финансиране на МТСП за 2026 г. за изпълнение на Програмата за компенсиране на физически лица за увеличените цени на горивата след избухване на конфликта в Близкия изток, ефект от увеличението на МРЗ на 620,20 евро считано от 1 януари 2026 г., ефект от увеличението на линията на бедност на 390,63 евро за 2026 г., динамиката в броя на ползвателите, както и оптимизиращи мерки за подобряване на ефективността на механизмите за оценка и контрол при определяне правото на достъп до социални плащания - лична помощ, социална помощ, финансова подкрепа на хора с увреждания и други.

За делегираните от държавата дейности в сферата на социалните услуги, финансирани чрез бюджетите на общините за 2026 г., са предвидени допълнителни разходи в размер на 73,2 млн. евро във връзка с ефекта от увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. и промяната в натуралните показатели. С предвидените средства за 2026 г. се осигурява финансирането на специализираните институции за предоставяне на социални услуги, социалните услуги, предоставяни в общността, и на асистентската подкрепа.

2.3.1 Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция

Политиката в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция се изпълнява от Министерството на труда и социалната политика (МТСП), като са ангажирани и изпълнителните агенции към министъра на труда и социалната политика – Агенцията по заетостта, Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане и се реализира чрез ежегодно приемания Национален план за действие по заетостта.

Стратегическите цели в областта на пазара на труда включват повишаване качеството на работната сила в контекста на дигитализацията на икономиката и зеления преход и подобряване адаптивността на заетите лица, повишаване предлагането на труд чрез насърчаване икономическата активност на населението, привличане на българи, живеещи в чужбина и подобряване достъпа до пазара на труда за работници от трети страни, и насърчаване на заетостта чрез създаване на възможности за интеграция на неравнопоставените групи на пазара на труда, вкл. лица с увреждания.

Програмата в областта на свободното движение на работници и трудовата миграция, като част от посочената политика, се реализира на основание на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност и на Правилника за неговото прилагане. Стратегическата цел в областта на свободното движение на работници и трудовата миграция е ограничаване на недостига на кадри за пазара на труда в България, чрез регулиране на трудовата миграция, както и чрез гарантиране правата на българските работници, упражняващи правото си на свободно движение и заетост в ЕС/ЕИП[56]. Дейностите в тази област ще бъдат насочени към осигуряване на работна сила за сектори и икономически дейности, където е идентифициран недостиг на кадри, като се използват възможностите за осъществяване на свободното движение на работници в ЕС и механизмите на трудовата миграция, включително чрез спогодби за регулирането ѝ.

2.3.2 Политика в областта на трудовите отношения

Стратегическата цел на политиката в областта на трудовите отношения на МТСП съчетава три основни стратегически направления: повишаване на качеството и сигурността на труда; гарантиране на адекватността и устойчивостта на пенсионната система и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност.

Политиката в областта на трудовите отношения допринася за успешно функциониращ пазар на труда, основан на адекватна регулация на трудовите отношения, балансирана система за социална сигурност и ефективен социален диалог. Основните предизвикателства, които определят насоките за действие в областта на трудовите отношения са: новите тенденции в заетостта, свързани с атипични форми на трудови отношения, включително надомна работа, работа от разстояние и работа чрез предприятия, които осигуряват временна заетост, както и повишаващата се заетост в микро-, малките и средни предприятия, промените на работното място и възникването на нови професионални рискове; тенденцията към увеличаване и/или неравномерно разпределение на работното време и интензивността на труда, демографските промени и застаряването на работещото население. Важно значение имат и въпросите, свързани с

[56] Европейско икономическо пространство.

улесняването на работодателите за изпълнението на законовите им задължения в областта на трудовите и осигурителните отношения и безопасните и здравословни условия на труд.

За изпълнението на заложената стратегическа цел се поставят пет оперативни цели: защита на трудовите и социалните права на работниците и служителите и развитие на законодателството в съответствие с принципите за по-доброто регулиране, подобряване на условията на труд в предприятията и на мотивацията и производителността на работната сила, повишаване на ефективността и ефикасността на контрола по спазване на трудовото законодателство, гарантиране на социалноосигурителните права на гражданите и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност и усъвършенстване и развитие на социалния диалог и съдействие за уреждане на колективни трудови спорове. Изпълнението на оперативните цели се осъществява чрез Програма 1500.02.01 „Осигуряване на подходящи условия на труд".

Разработването и провеждането на политиката в областта на трудовите отношения се осъществява в сътрудничество с признатите за представителни на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите. Принос в политиката има Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда" чрез осъществяване на цялостен контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности в Република България. За постигане целите на политиката допринасят всички участници на пазара на труда.

2.3.3 Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете

Стратегическите цели на политиката в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете са: оптимизиране на системата за социална подкрепа на най-уязвимите групи от населението, повишаване ефективността на програмите и дейностите за социално подпомагане и насърчаване на равнопоставеността на мъжете и жените в различни сфери на обществения живот.

Политиката по социално подпомагане е насочена към гарантиране задоволяването на основните жизненоважни потребности на хората, изпаднали в критична ситуация, като се прилага ясен, точен и обективно обоснован механизъм. За периода 2026-2028 г. приоритет остават оптимизиране на социалното подпомагане на уязвимите групи от населението, гарантиране на тяхната социална защита чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване ефективността на програмите и усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалните помощи в съответствие с динамично променящите се условия на средата.

Равнопоставеността на жените и мъжете е основополагащ принцип в обществото, който гарантира равноправно участие в създаването, управлението и потреблението на обществените блага и услуги. Политиката в областта на равнопоставеността на жените и мъжете има хоризонтален, междусекторен характер. Провеждането ѝ се основава на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете чрез интегриране на въпросите за равнопоставеността на жените и мъжете в отделните секторни политики.

2.3.4 Политика в областта на хората с увреждания

Политиката за правата на хората с увреждания е свързана с универсалността, неделимостта и взаимната зависимост на всички права на човека и основни свободи и

осигуряване на правни гаранции за недопускане на дискриминация по признак „увреждане“. Основният фокус е поставен върху създаване на условия и възможности за социално приобщаване и предоставяне на целенасочени подкрепящи и насърчителни мерки на уязвимите групи от хора с увреждания, имащи благоприятно въздействие върху качеството на живот и превенция от социалното изключване. Тази политика е тясно свързана с прилагането на интегриран подход с хоризонтално въздействие, обединяващ ресурсите в различни секторни политики. Развива се в съответствие с изпълнението на националните ангажименти, съгласно изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и при спазване на приоритетите на релевантните стратегически документи.

Стратегическите цели в тази област са гарантиране на достъпа до ефективна социална подкрепа, повишаване възможностите за независим социален живот в условията на достъпна среда и активно участие на национално представителните организации на и за хората с увреждания в процеса на социално приобщаване на хората с увреждания.

Държавните и местните органи в сътрудничество с национално представителните организации на и за хората с увреждания, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в областта на хората с увреждания.

2.3.5 Политика в областта на социалното включване

Политиката в областта на социалното включване е многосекторна политика, свързана с подобряване на целенасочеността на мерките и прилагане на интегриран подход за насърчаване на социалното включване, реализирана не само от Министерството на труда и социалната политика, но и от други министерства и институции, включително и от местните и регионални власти. За постигане на целите на политиката за социално включване се прилагат редица законодателни мерки и се изпълняват стратегически документи и планове, приети на национално ниво, сред които Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 (приета с Решение № 976 на Министерския съвет от 31.12.2020 г., изменена и допълнена с Решение № 368 на Министерския съвет от 02.06.2022 г.). Мерките, които ще се изпълняват в рамките на политиката, адресират стратегическата цел за насърчаване на социалното включване.

Стратегическата цел е насърчаване на социалното включване. Тази стратегическа цел се постига чрез прилагане на комплексни цели и мерки по политиките в сферата на образованието, здравеопазването, доходите, заетостта, социалните услуги и др. За постигането на стратегическите приоритети, свързани с гарантиране на правата на всички деца и осигуряване на равен достъп до качествени социални услуги и деинституционализация са предвидени стратегически подцели, насочени към осигуряване на повече възможности за подкрепа на децата и семействата и продължаване на процеса на деинституционализация.

Съществена част от политиката за социално включване е предоставянето на материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск. Децата са специфична уязвима група, в много по-голяма степен застрашени от риск от бедност и социално изключване, отколкото възрастните. Те са силно зависими от възрастните, с които живеят и не могат сами да осигурят своето съществуване. Отчитайки факторите, пораждащи бедност – безработица, ниско образование, ниски доходи и т.н., е от особена

важност да се предотврати предаването на бедността между поколенията, да се намали възможността ограниченият достъп до пазара на труда и ниският образователен статус на родителите да се предаде на техните деца.

За периода 2026-2028 г. за семейните помощи за деца по Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД) се предвижда:

- от 1 януари 2026 г. до 31 юли 2026 г. запазване на размерите на доходните критерии съгласно разпоредбите на ЗСПИР;

- увеличение от 1 август 2026 г. и за 2027-2028 г. на размера на доходния критерий за месечните семейни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст (чл. 7 от ЗСПД), съответно от 388,58 евро на 415 евро – за получаване на пълния размер на помощта и от 388,59 евро до 439,71 евро на 415,01 евро до 466 евро, включително – за получаване на 80 на сто от пълния размер на помощта;

- увеличение от 1 август 2026 г. и за 2027-2028 г. на размера на доходния критерий за достъп до останалите две семейни помощи за деца, които се предоставят с доходен критерий – еднократната помощ при бременност и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – от 439,71 евро на 466 евро;

- запазване на размерите на семейните помощи за деца съгласно разпоредбите на ЗСПИР.

2.3.6 Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции

Политиката в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции се разработва в съответствие с приоритетите, заложени в Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.), Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика, Политиката за насърчаване развитието на корпоративната социална отговорност и е насочена към създаване на съвременни мерки, които да са хармонизирани с прилаганите политики на Европейския съюз за намаляване на бедността сред работещите, постигането на социална кохезия и създаването на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи от населението, което е в пълно съответствие с утвърдените практики в страните-членки на ЕС за защита на доходите и жизнения стандарт на нископлатените работници и на „работещите бедни“, както и за прилагането на минимални стандарти за гарантиране на приемливо жизнено равнище. Посрещането на демографските предизвикателства има пряко значение за изпълнение на заложените приоритети. Повишаването на качествените параметри на възпроизводството на населението се превръща в основно предизвикателство пред демографската политика на страната в контекста на концепцията за устойчиво развитие в процеса на пълноправно европейско членство на България и изграждане на икономика, основана на знанията. Стратегическата цел на политиката в тази област е усъвършенстване на инструментариума в съответствие с актуалните изисквания при формирането на минималните подоходни показатели и задаване и развитие на стратегическа рамка за ефективна и ефикасна координация на изпълнението на демографската политика и насърчаване на активния живот на възрастните хора.

Социалната икономика и социалното предприемачество са израз на социалната ангажираност на държавата за стимулиране на предприемаческата активност на лица от уязвими групи. Политиката в тази област се осъществява в подкрепа на цифровия, социалния и зеления преход. Допринася за икономическата устойчивост на страната и социалното приобщаване на гражданите, както и за въвеждане на социални иновации. Социалните инвестиции и социалните иновации имат ключово значение за реализиране на социално отговорни и устойчиви практики, като въздействат и върху средата в областта на социалната икономика. Реализирането на дейности в областта на корпоративната социална отговорност, съвместно със заинтересованите страни от бизнеса, публичния и гражданския сектор осигурява важни ползи за предприятията по отношение на управлението на риска, спестяване на разходи, достъп до капитал, връзки с клиентите, управление на човешките ресурси, способност за иновации и се основава на ценности, върху които се гради по-сплотено и социално ангажирано общество. Дейностите в тази област допринасят за смекчаване на последиците от горепосочените преходи.

Приоритетите в областта на социалната икономика и корпоративната социална отговорност се реализират в изпълнение на Националната концепция за социална икономика и Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика. Стратегическата цел в тази област е повишаване приноса на субектите от социалната и солидарна икономика и социалните инвестиции към БВП.

2.4. ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

Здравната политика за периода 2026-2028 г. е насочена към подобряване на здравния статус на населението чрез осигуряване на достъпни, качествени, своевременни и устойчиво финансирани здравни услуги, повишаване на ефективността и устойчивостта на здравната система. Политиката се основава на принципите на солидарност, ефективност, прозрачност и ориентираност към здравните резултати, като същевременно цели гарантиране на финансовата устойчивост на системата и ефективното използване на публичния ресурс. Основен приоритет е засилването на ролята на профилактиката, превенцията, ранната диагностика и навременната медицинска намеса като най-ефективни инструменти за подобряване на общественото здраве и ограничаване на нарастващата тежест на хроничните незаразни заболявания. В тази връзка здравната политика е насочена към укрепване на доболничната медицинска помощ и на интегрираните здравни грижи, развитието на електронното здравеопазване и цифровите технологии, насърчаването на иновациите в диагностиката и лечението, както и укрепването на кадровия капацитет на здравната система чрез подобряване на условията на труд, професионалното развитие, специализацията и повишаване на мотивацията на медицинските специалисти и предприемане на мерки за преодоляване на регионалния кадрови дефицит.

2.4.1 Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве

Основният обхват на политиката в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве е насочен към намаляване на предотвратимата заболеваемост и смъртност, чрез реализиране на ефективни дейности за промоция на здравето, ранна диагностика, организирани скринингови програми, надзор на заразните болести и ефективен държавен здравен контрол върху факторите на жизнената среда. Особено внимание се отделя на ограничаването на рисковите фактори за социално значимите

заболявания, повишаването на здравната грамотност на населението и насърчаването на здравословния начин на живот.

За изпълнение на политиката се реализират редица превантивни дейности, свързани с поддържането на готовност за реагиране при възникнала необходимост, включително поддържане на висок имунизационен обхват и организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации чрез ваксинопрофилактиката, повишаване готовността на страната за посрещане на грипни пандемии, взривове и епидемии от други заразни болести, както и опазване на страната от разпространение на инфекции с висок епидемичен потенциал чрез ефективни механизми за своевременна реакция при заплахи за общественото здраве. Основен принос към реализацията на националната политика в областта на превенцията и контрола на общественото здраве имат Министерството на здравеопазването, регионалните здравни инспекции и националните центрове по проблемите на общественото здраве.

2.4.2 Политика в областта на диагностиката и лечението

Политиката в областта на диагностиката и лечението е насочена към подобряване на достъпа до качествена медицинска помощ и повишаване на здравните резултати чрез развитие на първичната и специализираната извънболнична медицинска помощ, укрепване на профилактиката и ранната диагностика, намаляване на регионалните различия в достъпа до здравни услуги и повишаване на ефективността и координацията между отделните нива на медицинска помощ. За постигане на целите на тази политика се прилага интегриран подход, насочен към пациентите с хронични заболявания, децата, възрастните хора и други уязвими групи от населението. Особено внимание се отделя на подобряването на достъпа до медицинска помощ в отдалечените и труднодостъпни райони чрез използване на съвременни организационни и технологични решения. Политиката е дефинирана въз основа на анализ на здравно-демографските показатели и състоянието на здравната система, които показват необходимост от ускоряване на реформите за подобряване на достъпа, качеството и ефективността на медицинската помощ и за доближаване на здравните показатели на страната до средните европейски нива. Дейностите, финансирани чрез програмите на настоящата политика, допълват и надграждат дейностите, финансирани от Националната здравноосигурителна каса в областта на диагностиката и лечението на заболяванията, като чрез тях Министерството на здравеопазването реализира своите отговорности по отношение на осигуряването на специфични медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

2.4.3 Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия

Политиката в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия е насочена към гарантиране на равнопоставен, навременен и устойчив достъп на пациентите до качествени, безопасни, ефективни и иновативни лекарствени продукти и медицински изделия при осигуряване на финансовата устойчивост на публичното финансиране. За постигането на тази цел се прилагат механизми за оценка на здравните технологии, проследяване на здравните резултати и насърчаване на рационалната употреба на лекарствените продукти въз основа на научни доказателства и принципите на ефективното управление на публичните средства. Достъпът до лекарства и тяхната рационална употреба са основна потребност за поддържане на живота, облекчаване на страданията, удължаване на продължителността на живота и подобряване на неговото качество, поради което лекарствената политика има съществено значение за общественото здраве. Основен принос към реализацията на тази политика имат

Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса, Изпълнителната агенция по лекарствата и Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

За *делегираните от държавата дейности по здравеопазване*, финансирани чрез бюджетите на общините за 2026 г., са предвидени допълнителни средства в размер на 14,6 млн. евро за увеличение на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. за заетия персонал, ангажиран на минимална работна заплата в детските ясли, детските кухни, в общинските съвети по наркотични вещества и превантивно-информационните центрове, и за здравните медиатори, както и за увеличение на възнагражденията на останалия персонал извън наетия на минимална работна заплата, с 5% в съответствие с предвидената политика по доходите за 2026 г.

Осигурени са средства за продължаване на политиката за компенсирането на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в държавни и общински детски градини.

2.5. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Политиките и мерките за развитие на образованието и науката в Република България са заложени в Приоритет 1 „Образование и умения“ и Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие България 2030.

2.5.1 Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот

Политиките в предучилищното и училищното образование са насочени към ефективна социализация на деца от ранна детска възраст, качествено и достъпно образование и обучение, мотивация за усвояване на ключови компетентности, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизиране на образователните институции, дигитализация на образованието. Изпълняват се мерки, насочени към развитие на личностния потенциал на децата и учениците, откриване и развитие на заложбите и талантите им; включване в извънкласни дейности в областта на природните и приложните науки, изкуствата и спорта. В обхвата на политиката се включват и мерки/дейности, свързани с разширяване на професионалното образование и обучение, дуалното обучение, насърчаване и разширяване на възможностите за учене през целия живот; с подкрепа за приобщаващо образование, намаляване на неравенствата и насърчаване на социалното включване. Политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и ученици, за превенция на отпадането от училище и за намаляване дела на преждевременно напусналите се реализират чрез ефективно взаимодействие между институциите и съвместните усилия на педагогическите специалисти, родителите на децата и учениците и всички заинтересовани страни. Провежда се ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина за съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство извън пределите на Република България. Акцентът се поставя върху стимулиране навлизането на млади и квалифицирани педагози в системата на предучилищното и училищното образование.

Осигурени са средства за закупуване на познавателни книжки, учебници, електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала за децата и за учениците от I до XII клас, за продължаване на политиката за компенсиране на разходите за отглеждане и

обучение на деца, които не са приети поради липса на места в държавни и общински детски градини и училища и за транспорт на деца и ученици по чл. 283, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование.

2.5.2 Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал

Политиката в областта на висшето образование включва мерки, насочени към подобряване на достъпа и увеличаване дела на завършилите висше образование, повишаване на качеството на обучение и на съвместимостта му с европейските системи за висше образование, изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда, целяща успешна реализация през целия живот и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование. Създават се условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, включително и чрез изграждането на университетски мрежи. Стимулира се по-тясното сътрудничество и комуникация между висшите училища, научните институти и бизнеса в рамките на учебния процес и практическото обучение и в научно-изследователските дейности. Политиката за развитие на науката в България се свързва с повишаване на качеството и международната разпознаваемост на научноизследователската и иновационна дейност. Акцентът се поставя върху финансиране на научни изследвания в приоритетни и конкурентни области за решаване на важни обществено значими предизвикателства, подпомагане на млади учени и осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина.

2.6. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНАТА

Политиката в областта на отбраната е свързана с поддържането на оперативно съвместими модерни въоръжени сили (ВС). За нейното реализиране ще се поддържа и развива ефективно и ефикасно планиране на отбраната, базирано на способности, в съответствие с процеса на отбранително планиране на НАТО, Координирания годишен преглед на отбраната в ЕС и в контекста на Постоянното структурирано сътрудничество в отбраната на ЕС. Целта е изграждане, поддържане и използване на необходимите способности на ВС[57] за изпълнение на задачите по отбрана на страната в рамките на колективната отбрана на НАТО, принос към колективната отбрана на Алианса, участие в ръководени от НАТО и ЕС операции и мисии, а също така и принос към националната сигурност в мирно време.

През прогнозния период ще се провежда активна отбранителна политика на Република България в НАТО, Европейския съюз и други международни и регионални формати и ефективно участие в системата на колективната отбрана на НАТО, Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз (ОПСО на ЕС) и в рамките на други международни и регионални инициативи в подкрепа на мира и стабилността в света. Република България ще продължи участието си в процеса на вземане на решения, както и в процеса на изграждане на отбранителни способности на НАТО и ЕС. Освен това, Република България ще продължи съвместната работа и сътрудничество със страните от ЕС в рамките на Постоянното структурирано сътрудничество в областта на отбраната на ЕС (PESCO) и Европейската агенция за отбрана (EDA), както и Европейския фонд за

[57] Въоръжени сили.

отбрана (EDF) и Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната (EDIDP).

С разходите за отбрана за 2025 г. продължи изпълнението на поетия ангажимент за поетапното им нарастване като процент от БВП, като същите надвишиха (по план 2,09% от БВП, а по отчет 2,13% от БВП) параметрите на Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2% от БВП на Република България до 2024 г., одобрен с РМС[58] № 3/04.01.2018 г.

На срещата на най-високо равнище в Хага през м. юни 2025 г. държавите членки на НАТО поеха нов ангажимент за значително повишаване на разходите за отбрана, като съюзниците следва до 2035 г. да постигнат ниво на инвестициите за отбрана в размер на 5% от БВП, разделени в две групи: 3,5% от БВП за основни разходи за отбрана и 1,5% от БВП за разходи, свързани с отбраната и сигурността. Като изходна база от страна на България се прие постигнатото на над 2% разходи за отбрана през 2025 г., да се надгражда с постепенно увеличение на основните разходи за отбрана до постигане на 3,5% от БВП през 2035 г. В тази връзка, разходите за отбрана за 2026 г. са съобразени с поетия ангажимент за поетапното им увеличаване в съответствие с наскоро одобрения с РМС № 448/11.06.2026 г. Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 5% от БВП на Република България до 2035 г. Осигурени са средства за поддържане и развитие на националните отбранителни способности и способностите, свързани с колективната отбрана, в т.ч. средства за изпълнение на одобрените от Народното събрание инвестиционни проекти за модернизация на Българската армия, а именно: доставка на самолети F-16 Block 70, средства за наземно обслужване и обучение, въоръжение и обучение за тях-етап I; придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС[59]; доставка на самолети F-16 Block 70-етап II; придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи; придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси; изграждане на системи за сигурност на помещенията за съхранение на американско класифицирано оборудване и въоръжение; придобиване на наземни терминали от Мултифункционална система за разпространение на информация (MIDS) и за инфраструктура за придобитите нови бойни самолети F-16 Block 70, бойни машини Stryker и модулни патрулни кораби.

Осигурени са средства за придобиване на боеприпаси, в т.ч. боеприпаси за основно бойна техника на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада и горива за бойна подготовка.

В подкрепа на инвестициите за отбрана беше разработен специален инструмент „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ („инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г., по линия на който на държавите членки се предоставя финансова помощ, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка. В тази връзка България е заявила намерение да се възползва от този инструмент за финансиране в размер до 3,2 млрд. евро, който е включен в лимита за дълга за 2026 г., и ще се усвоява поетапно съгласно одобрен от Народното събрание национален план за включване на проекти, одобрени от Европейската комисия и финансирани по инструмента SAFE.

[58] Решение на Министерския съвет.

[59] Военноморски сили.

В разходите за отбрана, съгласно класификацията на НАТО, са включени и разходите за отбрана на другите разпоредители с бюджет, като по този начин планирани същите в общ размер възлизат на 2,15% от БВП за 2026 г., 2,33% от БВП за 2027 г. и 2,55% от БВП за 2028 г., с което се изпълнява поетия ангажимент за поетапното им увеличаване, в изпълнение на одобрения с РМС № 448/2026 г. Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 5% от БВП на Република България до 2035 г.

Табл. III-2: Разходи за отбрана за периода 2025-2028 г.

(млн. евро)

Показатели/години	**Програма 2025 г.**	***Програма 2026 г.***	***Прогноза 2027 г.***	***Прогноза 2028 г.***
1	2	3	4	5
Разходи за отбрана, съгласно класификацията на НАТО	**2 301,7**	**2 692,8**	**3 136,0**	**3 653,0**
в т.ч.:				
Общо разходи по бюджета на МО[60]	2 225,9	2 568,6	3 003,8	3 497,0
Общо трансфери по бюджетите на ДВВУ[61]	43,9	45,8	46,5	46,5
Разходи за отбрана по бюджетите на други ПРБ, от тях:	31,9	78,4	85,7	109,5
- Разходи за пенсии на военнослужещите (по данни на НОИ), намалени с отчисленията за военнослужещи към пенсионните фондове (по данни на МО)	10,7	30,5	57,5	82,0
- Разходи за военни съдилища и военни прокуратури (по данни на ВСС[62])	10,9	11,5	11,5	11,9
- Разходи за издръжка на Постоянната делегация на Република България в НАТО и вноската на Република България към гражданския бюджет на НАТО и към Европейския механизъм за подкрепа на мира, както и финансов принос по Механизма за предоставяне на приоритетно оборудване на Украйна, изплащани от бюджета на Министерството на външните работи	5,6	29,7	12,4	12,4
- Вноска на Република България към фонда на НАТО за иновации и към Ускорител в областта на иновациите в отбраната в северния Атлантик DIANA, изплащани от бюджета на Министерството на иновациите и дигиталната трансформация	3,0	3,1	3,1	3,1
- Разходи за изграждане на базови национални способности за поддръжка на изтребители F-16 блок 70, изплащани от бюджета на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията за изпълнение на публична политика, възложена на „Авионамс“ АД	1,8	3,6	1,2	
Разходи за отбрана, съгласно класификацията на НАТО като % от БВП	**2,09%**	**2,15%**	**2,33%**	**2,55%**

[60] Министерство на отбраната.

[61] Държавни висши военни училища.

[62] Висш съдебен съвет.

Показатели/години	Програма 2025 г.	*Програма 2026 г.*	*Прогноза 2027 г.*	*Прогноза 2028 г.*
Разходи за отбрана по Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2% от БВП на Република България до 2024 г., одобрен с РМС № 3/04.01.2018 г., като % от БВП	*2,00%*			
Разходи за отбрана по Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 5% от БВП на Република България до 2035 г., одобрен с РМС № 448/11.06.2026 г., като % от БВП		*2,15%*	*2,33%*	*2,55%*

Източник: МФ

2.7. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ВЪТРЕШНИЯ РЕД И СИГУРНОСТТА

Политиката в областта на вътрешния ред и сигурността се изпълнява от Министерството на вътрешните работи, Държавната агенция „Разузнаване“, Националната служба за охрана, Държавната агенция „Национална сигурност”, Държавната агенция „Технически операции” и Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства. Дейността в тази област се реализира в следните основни направления:

- Превенция и противодействие на конвенционалната престъпност, опазване на обществения ред, подобряване на контрола на движението по пътищата и ограничаване на пътнотранспортния травматизъм;
- Противодействие на организираната престъпност, с акцент върху киберпрестъпността, борбата с незаконния трафик и производство на наркотични вещества, и каналите за трафик на хора;
- Противодействие на престъпленията срещу данъчната, финансово-кредитната и осигурителната система, контрабандата и на незаконното разпространение и производство на акцизни стоки;
- Интегрирано противодействие на незаконната миграция и ефективен граничен контрол на външните граници на Република България и Европейския съюз;
- Развитие на възможностите за осигуряване на надеждна защита на населението и инфраструктурата при пожари, бедствия и други извънредни ситуации;
- Осигуряване, разработване и прилагане на специални разузнавателни средства (СРС) и на специфични методи за охрана на живота, здравето и имуществото на гражданите, защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС и намирането на баланс между нуждата от използване на СРС, гражданските права и финансовите възможности на държавата;
- Извършване на оперативно-техническа дейност за разкриване и документиране извършването на престъпления, включително и за изготвяне на веществени доказателствени средства;

- Осигуряване на лична постова и техническа охрана, специализиран транспорт и пропускателен режим по месторабота, местоживеене, пребиваване в страната и в чужбина на категориите охранявани и обслужвани лица съгласно Закона за Националната служба за охрана;

- Обезпечаване на оперативната и разузнавателна дейност зад граница и физическа охрана на задграничните дипломатически представителства на Република България;

- Разработване и актуализиране на правила за съхраняването на искания, разрешения и разпореждания по използването и прилагането на СРС, издаване на указания във връзка с подобряване режима на използване и прилагане на СРС, както и за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация; сезиране на органите и уведомяване служебно на гражданите При наличие на данни за неправомерно използване и прилагане на СРС.

2.7.1 Политика в областта на противодействието на престъпността и опазването на обществения ред

Тази област на политика е насочена към противодействие на организираните и конвенционалните форми на престъпност, корупцията, и на престъпленията против личността и собствеността на гражданите, както и към превенция и противодействие на киберпрестъпността.

Дейностите по тази политика се изпълняват от структури на Министерството на вътрешните работи.

Министерството на вътрешните работи си сътрудничи и взаимодейства с всички структури в системата за защита на националната сигурност, определени в Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, с други държавни органи и институции, неправителствени организации и граждани. Активно е взаимодействието и с чужди партньорски служби, с които се обменя информация по каналите за връзка на Европол и Интерпол. Провеждат се съвместни обучения, сформират се съвместни екипи за разследване и се изпълняват годишните оперативните планове за действие на платформата EMPACT[63] от политическия цикъл на ЕС за борба срещу престъпността.

2.7.2 Политика в областта на защитата на границите и контрол на миграционните процеси

Тази област на политика е насочена към гарантиране сигурността на границите и интегрирано взаимодействие и контрол на миграционните процеси.

Дейностите по тази политика се изпълняват от структури на Министерството на вътрешните работи.

Министерството на вътрешните работи си сътрудничи и взаимодейства с всички структури в държавата, имащи отношение към контрола на държавната граница, постигането на летищна сигурност на международните аерогари в страната и регулиране

[63] Европейска мултидисциплинарна платформа срещу престъпни заплахи.

на миграционните процеси, както и с граждани, неправителствени организации и със страни – партньори, за обмен на информация и съвместни действия.

2.7.3 Политика в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при извънредни ситуации

Тази област на политика е насочена към превенция и надеждна защита на населението и инфраструктурата при пожари, бедствия и други извънредни ситуации.

Дейностите по тази политика се изпълняват от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към МВР.

За изпълнението на политиката в областта на пожарната безопасност и защитата на населението МВР си сътрудничи със структурите на централната и местната власт.

За делегираните от държавата дейности в областта на сигурността и защитата на населението при извънредни ситуации по бюджетите на общините за 2026 г. са предвидени допълнителни средства в размер на 5,4 млн. евро във връзка с увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. и промяна в натуралните показатели.

2.7.4 Политика в областта на управлението и развитието на системата на МВР

Тази област на политика е насочена към интегрирано развитие на автоматизираните информационни и комуникационните системи, гъвкаво управление на ресурсите и обучение на служителите, както и към подобряване на административното обслужване на гражданите.

Дейностите по тази политика се изпълняват от административни звена в МВР, Националната система 112, Академията на МВР и Медицинския институт на МВР.

МВР осъществява взаимодействие с всички структури в системата за защита на националната сигурност, определени в Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, с други държавни органи и институции, неправителствени организации и граждани.

2.8. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

Политиките в областта на съдебната власт се координират от Висшия съдебен съвет като постоянно действащ орган, представляващ съдебната власт, който осигурява и отстоява нейната независимост, определя състава и организацията на работа на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечава финансово и технически тяхната дейност без да се намесва в нейното осъществяване.

Изпълнението на заложените политики цели повишаване на общественото доверие в съдебната власт, постигане на ефективно, бързо, прозрачно, справедливо и достъпно правосъдие, както и създаване на съвременни условия на гражданите, вкл. за обвиняемите, за провеждане на съдебния процес. За постигането на тези цели е важно да се наблегне на качествено изпълнение на предвидените в Закона за съдебната власт задължения и повишаване на общественото доверие в съдебната власт, както и да се засили контролът на органите на съдебната власт, основаващ се на принципите на законосъобразност, обективност и публичност.

2.8.1 Политика в областта на правосъдието

Приоритет на **Министерството на правосъдието** е да се реформира и подобри работата на съдебната система за постигане на достъпно, предвидимо, бързо и справедливо правосъдие, за възстановяване на справедливостта в обществото, което да гарантира правовия ред в страната, постигане на конкретни резултати в борбата с престъпността и ефективно справяне с корупцията.

Визията на Министерството на правосъдието за политиката в областта на правосъдието е постигане на независима, прозрачна, достъпна, справедлива и ползваща се с доверие от гражданите и стопанските субекти правосъдна система чрез ефективно управление и организационно усъвършенстване.

Стратегическата цел е ефективно, прозрачно, справедливо и достъпно правосъдие. Оперативните цели са следните: укрепване на върховенството на правото, справедливо, прозрачно и достъпно правосъдие; повишаване ефективността и ефикасността на Министерството на правосъдието; осигуряване на модерна наказателна политика, ефективно противодействие на престъпността и хуманизиране на наказателно-изпълнителната система; повишена законова и институционална защита на правата на гражданите; ефективна защита на националните интереси в областта на правосъдието; подобряване на достъпа до електронно правосъдие и дигитализация на съдебната система.

Усилия ще бъдат положени за усъвършенстване и надграждане на съществуващите електронни регистри към Агенцията по вписванията, създаване на нови регистри и свързването им с регистри, поддържани от други държавни и общински институции и институции от държави членки на Европейския съюз, както и за оптимизация на дейността по водене, съхраняване и достъп до регистрите.

Главна дирекция „Охрана“ в системата на Министерството на правосъдието осъществява функции, свързани с осигуряване на висока степен на сигурност и опазване на обществения ред в съдебните сгради; опазване здравето и живота на магистрати; конвоиране на задържани лица до органите на съдебната власт, оказване на своевременно съдействие на съдебната власт при призоваване, принудително довеждане на лица и привеждане в изпълнение на влезли в сила присъди.

Извън дейностите, които се финансират с бюджетни средства, се подготвят и дейности, финансирани със средства от Норвежкия финансов механизъм, Швейцарско-българската програма за сътрудничество, Инструмента за техническа подкрепа на Европейската комисия, Хоризонтална програма „Правосъдие“ на Европейската комисия и Механизма за възстановяване и устойчивост.

2.8.2 Политика в областта на изпълнение на наказанията

Политиката по изпълнение на наказанията е насочена към по-нататъшното развитие, усъвършенстване и демократизиране на институциите на наказателно-изпълнителната система, като необходима предпоставка за хуманно третиране на закононарушителите и гаранция за спазването на правата на човека.

Политиката в наказателно-изпълнителната дейност цели утвърждаването на съвременен модел на управление и развитие на пенитенциарната система в съответствие с международните минимални стандарти, приети за местата за задържане и Европейските правила за затворите.

Дейността по изпълнение на наказанията е изцяло ориентирана към реформиране на пенитенциарните заведения и към създаването на условия в тях за поправянето и ресоциализацията на осъдените лица. Основната ѝ цел е да осигури защита на обществото от правонарушителите, да гарантира правата и свободите на лишените от свобода и възможностите за тяхната социална рехабилитация.

Реформирането на пенитенциарната система е неразделна част от процеса на ускорена съдебна реформа и успешното противодействие на престъпността. Въпреки че през последните години страната ни постигна значителен напредък в развитието и усъвършенстването на наказателното изпълнение, процесът на реформа е невъзможен без подобряване материалните условия на бит и живот на лишените от свобода и по-нататъшното демократизиране институциите на наказателно-изпълнителната система.

Оперативните цели са следните: подобряване на жилищно-битовите условия в затворите и арестите; повишаване на сигурността на затворите и арестите с внедряването на съвременни и модерни технически средства за наблюдение и контрол, охрана и управление; по-интензивно прилагане на програмите за обществено въздействие в пробационните служби; усъвършенстване на системата за електронен мониторинг; продължаване на действията за повишаване капацитета на персонала чрез обучения по новата съвременна програма за първоначално и продължаващо обучение на служителите; продължаване на действията по внедряване на съвременни програми за рехабилитация и реинтеграция на лишените от свобода.

2.8.3 Конституционен съд

Конституционният съд на Република България е независим държавен орган, създаден с Конституцията и натоварен да осигурява нейното върховенство. Независим е от законодателната, изпълнителната и съдебната власт. Основната му дейност е да дава задължителни тълкувания на Конституцията, както и да се произнася по съответствието ѝ със законите, актовете на Народното събрание и президента и международните договори, по които България е страна.

Конституционният съд членува в три международни организации, като членството в тях е от изключително важно значение за развитието и работата на съда и за добрата позиция в международен аспект на българския Конституционен съд.

Бюджетната прогноза на Конституционния съд отразява оптималния размер на средствата, необходими за нормално функциониране на съда и повишаване ефективността на работата му.

Дейността на Конституционния съд попада в обхвата на функционална област „Върховенство на конституцията“.

2.9. ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Външната политика на Република България се ръководи от принципа на прагматично следване на националния интерес и недопускане на намеса във вътрешните работи на страната ни - утвърждаване и развитие на Република България като модерна европейска демокрация, осигуряваща пълноценно развитие и просперитет за българските граждани, гарантиране на най-високи стандарти в областта на правата на човека и основните свободи, устойчиво гражданско общество, развиващо се в условията на членство на Република България в ЕС и НАТО, принос към укрепване на единството и солидарността

на евроатлантическата общност и утвърждаване на нейните ценности и принципи в регионален, европейски и глобален мащаб.

Министерството на външните работи ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика на Република България в отношенията ѝ с други държави, като осигурява поддържането и развитието на външнополитическия диалог, политиката на сигурност и двустранното, регионалното и многостранното сътрудничество, и осъществява общата координация в областта на външната политика и международната дейност на Република България. Българската дипломация защитава правата и интересите на българската държава и на българските граждани и юридически лица в чужбина в рамките на международноправните норми и установената практика, предприема дипломатически действия за опазване на българското културно-историческо наследство и паметници в чужбина.

2.9.1 Политика в областта на активната двустранна и многостранна дипломация

Чрез осъществяването на политиката на активна двустранна и многостранна дипломация се постигат външнополитическите приоритети на страната и се работи за осигуряване на благоприятна и стабилна външнополитическа среда за развитие и просперитет на българското общество и подобряване качеството на живот на българските граждани, както и за създаването на благоприятна инвестиционна и бизнес среда в страната ни.

Успешната външна политика допринася за укрепване на националната сигурност, отстояване на суверенитета, развитието на икономиката, включително туризма, обогатяването на възможностите за научен, културен и образователен обмен, защита на правата и интересите на лицата с българско гражданство и самосъзнание, и на българските общности зад граница, оказвайки им подкрепа за съхраняване на тяхната идентичност.

В рамките на тази политика е включена и програма, чрез която се отделя специално внимание и ресурси за осъществяването на дипломатическа и консулска защита, както и за предоставянето на качествени консулски услуги за българските граждани.

Важен акцент при осъществяването на тази политика е защита на националните интереси, активно участие и конструктивен принос на България в разработването и прилагането на политиките на ЕС, НАТО[64], ООН[65], Съвета на Европа, ОССЕ[66]; поддържане на активна роля на България в областта на многостранната дипломация и в решаването на глобалните предизвикателства чрез многостранно сътрудничество, утвърждаване на България като водещ фактор за стабилност в Югоизточна Европа, допринасящ за отношения на добросъседство, регионално сътрудничество, интеграция и свързаност, както и превръщане на България в регионален лидер в областта на иновациите и новите технологии.

Българската външна политика работи за приключването на разговорите по присъединяването на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

[64] Организация на Северноатлантическия договор.

[65] Организация на обединените нации.

[66] Организация за сигурност и сътрудничество в Европа.

2.9.2 Политика в областта на публичната дипломация и публичните дейности в подкрепа на целите на външната политика

Стратегическа цел на политиката е генериране на благоприятна вътрешна и външна среда и обществена подкрепа, осигуряваща успешно изпълнение на външнополитическата програма и заложените в нея водещи цели и приоритети, част от които са повишаване на специализираните знания и умения на представителите на дипломатическата служба и държавната администрация, чиято дейност е свързана с планиране и провеждане на външната политика на Република България; насърчаване на публичната дискусия по актуални външнополитически теми и приобщаване на българското общество и гражданските институции към външнополитическите позиции и действия на България; подготовка на служителите от централната администрация за пълноценно участие в процеса на вземане на решения в ЕС и международни организации, както и развитие на положителен публичен образ в страната и в чужбина.

2.9.3 Политика в областта на подкрепата за българските общности и лицата с българско самосъзнание зад граница

Чрез осъществяването на Политиката за подкрепата за българските общности и лицата с българско самосъзнание зад граница се постигат външнополитическите приоритети на страната с оглед опазване и възраждане на българското национално самосъзнание, приобщаване и включване на българските граждани – временно или постоянно пребиваващи зад граница – към държавния и обществено-политическия живот в България; грижа за българските емигранти и техните деца, които са с българско гражданство и постоянно живеещи и работещи в чужбина, и създаване на условия за тяхното завръщане и/или реализация в страната; разпространение на положителния образ на България по света; създаване на подходящи условия за мотивиране към професионална реализация в България на български граждани – временно или постоянно пребиваващи зад граница; използване на възможностите на българските граждани в контекста на мобилността и свободното движение на хора; създаване на по-тесни контакти между българските представители на научната и професионална сфера в страната и чужбина.

2.10. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Политиката, изпълнявана от **Министерството на енергетиката**, е насочена към устойчиво енергийно развитие на страната, ефективно използване на енергията и енергийните ресурси, задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия, природен газ и горива, установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия чрез рационално използване на конвенционалните и възобновяеми източници на енергия, минимизиране влиянието на производството, преноса и използването на енергия върху околната среда, подобряване управлението на природните ресурси. Тенденцията е да се гарантира сигурно, безопасно и устойчиво снабдяване с енергия. Целта на енергийната политика е гарантиране на енергийната сигурност на страната чрез проучване на нови райони, от които да се извършва снабдяване с горива, проучване на нови технологии, по-нататъшно разработване на местните ресурси и подобряване на инфраструктурата за достъп до нови източници на снабдяване, в т.ч.:

- Изграждане на междусистемните газови връзки между България и съседните страни;

- Пълна либерализация на пазарите на електроенергия и газ и интегрирането им в Общия европейски енергиен пазар. Защита на уязвимите потребители;

- Установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия чрез по-рационално използване на изкопаемите ресурси, минимизиране влиянието на производството, преноса, разпределението и потреблението на енергия върху околната среда, подобряване управлението на естествените ресурси;

- Запазване и развитие капацитета на ядрената енергетика;

- Развитие на нови икономически ефективни проекти, създаващи възможност за екологично нисковъглеродно производство на енергия, без предоставяне на държавни или корпоративни гаранции.

2.11. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

С провежданата политика в областта на опазването на околната среда и водите се цели опазване и съхраняване на уникалната българска природа и подобряване на екологичната устойчивост. Следи се за баланса между развитието на бизнеса и опазването на биоразнообразието и ресурсите за постигане на максималните възможни ползи за икономиката и обществото. Акцент се поставя върху цели, които укрепват връзките между ресурсната ефективност и принципите на кръговата икономика, издръжливостта на екосистемите и човешкото благополучие, като усилията ще бъдат насочени към подобряване на взаимодействието с бизнеса, национални и регионални органи, местни власти, неправителствени и научни организации.

За провеждането на политиката в областта на опазването на околната среда и водите отговорна институция е **Министерството на околната среда и водите**, както и **Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС)** за реализацията на проекти и дейности в изпълнение на национални и общински програми в областта на околната среда. С преминаването на Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към Министерството на околната среда и водите се цели по-добра взаимовръзка с оглед изпълнението на дейностите по Закона за водите.

2.11.1 Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Стратегическата цел на политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда е насочена към опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия. Визията за развитие на политиката обхваща прилагането и развиването на комплекс от инструменти, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, предотвратяване образуването на отпадъците и увеличаване на тяхното оползотворяване, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната.

В рамките на тази политика чрез бюджета на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда ще бъдат безвъзмездно финансирани екологични проекти на общините, неинвестиционни проекти и дейности, способстващи за осъществяване на политиката, насочени в секторите: управление на водите, управление на отпадъците и ограничаване загубата на биологичното разнообразие и запазване на естествените екосистеми. Проектите са насочени към изграждането на малки водоснабдителни мрежи и съоръжения, пречиствателни станции за отпадъчни и канализационни мрежи и довеждащи колектори както и проекти за изграждане на нови или реконструкция на съществуващи обекти; разширение на съществуващи регионални депа за битови отпадъци, при които са възникнали аварийни ситуации, свързани с опасност от нарушение на качеството на компонентите на околната среда, живота и здравето на населението, състоянието на екологичната инфраструктура; нови модели и технологии за разделно събиране и рециклиране на отпадъците; съфинансиране на техническа рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания, безвъзмедно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други отпадъци, и подкрепа за изграждане на площадки за строителни и едрогабаритени отпадъци от домакинствата за малки и средни общини.

2.11.2 Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

Политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост е насочена към осигуряване на мониторинг на околната среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда. Основен инструмент на политиката е Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), чието развитие е насочено към цялостно осигуряване на актуална и достоверна информация за състоянието на околната среда, с което да се гарантира вземането на навременни и ефективни управленски решения, както и към непрекъснато разширяване на обхвата на предоставяната публична информация.

Чрез НСМОС се осигурява необходимата информация за изпълнение на задълженията за докладване във връзка с изпълнение на изискванията на европейското и международното екологично законодателство.

В рамките на тази политика чрез Националния институт за метеорология и хидрология се извършва мониторинг на количеството на валежите, подземните и повърхностните води, осигуряват се метеорологични прогнози, анализи и оценки на тенденциите и се създават сценарии за климатични изменения и влиянието им върху ресурсите и други.

2.12. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

2.12.1 Политика за интегрирано развитие на регионите за постигане на растеж и подобряване качеството на жизнената среда

Чрез провежданата от **Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)** политика за интегрирано развитие на регионите за постигане на растеж и подобряване качеството на живот в България се цели да се създадат жизнени, силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните

демографски тенденции и задълбочаване на между-регионалните и вътрешно-регионалните различия.

Тази политика е насочена към подобряване качеството на жизнената среда и превръщането на регионите в привлекателно място за инвестиции и бизнес, както и прилагане на целенасочени мерки за подпомагане на регионите, изоставащи с развитието си, като се отчитат специфичните им нужди и местния потенциал за развитие. Целта е насочена към сближаване в три аспекта – икономическо, социално и териториално сближаване, както и три нива – европейско – с регионите на ЕС, национално – между българските райони и вътрешно регионално – между общините в отделните райони.

Изпълнението на проекти и програми, свързани с устойчивото развитие на регионите, е сред приоритетите на МРРБ и включва както мерки по обновяване на жилищния сграден фонд, така и мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, което ще допринесе за постигане на по-добри параметри на многоетажните жилищни сгради и до подобряване икономическите условия в градовете, повишаване на заетостта сред населението, създаване на условия за нови инвестиции в регионите и подобряване на конкурентоспособността на икономическите субекти.

2.12.2 Политика за подобряване на инвестиционния процес, поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура

Политиката е свързана с дейности за управление, поддържане и изграждане на ВиК инфраструктурата с цел осигуряване на съответствие с директивите на Европейския съюз в областта на водите и устойчивост при предоставяне на ВиК услугите. Приоритетите по отношение на устройството на територията са свързани с осигуряване на териториалното развитие, устройството на територията, административно-териториалното устройство, децентрализацията, изграждането и развитието на техническата инфраструктура и благоустрояването на урбанизираните територии (населени места и селищни образувания), в съответствие с националните стратегически документи, приоритети и програми в сферата на пространственото развитие, пътната инфраструктура и ВиК инфраструктурата.

В рамките на тази политика чрез бюджета на МРРБ се финансират и изпълняват приоритетни проекти във ВиК сектора и геозащитата.

2.13. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КУЛТУРАТА

2.13.1 Политика в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство

Основните приоритети на политиката в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство са опазване и социализиране на културното наследство и стимулиране на обвързването му с туристическите продукти, привличане на проектно финансиране в областта на културата по различни програми и донори, развитие и техническо усъвършенстване на музейната мрежа, привличане на средства от Европейските програми и двустранни спогодби за подкрепа на културата и утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.

В областта на опазването на *недвижимото културно* наследство ще продължи държавната подкрепа за извършване на археологически проучвания, реставрация и съпътстваща консервация (укрепване, защитни покрития, вертикална планировка и др.)

на значими археологически обекти, както и извършването на консервационно-реставрационни работи на недвижими културни ценности.

В областта на опазването и представянето на *движимото културно и аудио-визуално наследство* (държавните музеи, художествените галерии и Българската национална филмотека) ще продължи финансирането на дейностите им по стандарти в подкрепа на възможностите за по-голяма самостоятелност и мотивация на работещите в музейното дело за популяризирането на националното културно богатство.

2.13.2 Политика в областта на създаване и популяризиране на съвременно изкуство в страната и чужбина и достъп до качествено художествено образование

Основните приоритети на политиката в тази област са оптимизиране на действащата система на финансиране в мрежата на сценичните изкуства и повишаване на ефективността на маркетинга и атрактивността на предлаганите културни продукти, разширяване на равнопоставения достъп до култура и културно наследство, опазване и социализиране на културното наследство и стимулиране на обвързването му с туристическите продукти, привличане на проектно финансиране в областта на културата по различни програми и донори, привличане на средства от европейските програми и двустранни спогодби за подкрепа на културата, разширяване на гамата на предлаганите културни продукти и услуги в чужбина и утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.

В областта на *филмовото изкуство* ще продължи подкрепата за създаването на нови български филми.

В областта на *сценичните изкуства (театри, опери, оперно-филхармонични дружества, оркестри и ансамбли)* ще продължи подобряване на управлението, осигуряване на по-голямо разнообразие от представления и на по-широк достъп на зрителите до художествения продукт, както и създаване на трайна уредба на единните разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства.

В областта на *литературното наследство* основните приоритети ще се насочат към подкрепа на книгоиздаването чрез подпомагане на издателската дейност и популяризиране на българската книга по света и създаване на условия за развитието и утвърждаването на библиотеките като съвременни центрове, осигуряващи ефективно библиотечно информационно обслужване на широк кръг потребители. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ ще продължи финансирането на дейностите си по стандарти, прилагайки системата на делегиран бюджет.

За делегираните от държавата дейности в областта на културата, финансирани чрез бюджетите на общините, за 2026 г. е предвидено увеличение от 17,1 млн. евро спрямо програмата за 2025 г. Средствата са за осигуряване ръста на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г., политиката по доходите за увеличение с 5% на възнагражденията на персонала извън наетия на МРЗ, както и промяна в натуралните показатели на музеите, художествените галерии, регионалните центрове за съвременни изкуства и читалищата.

2.14. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

Политиките в областта на младежта и спорта са насочени към насърчаване на икономическата активност и развитие на младите хора, развитие на спорта за учащи и спорта в свободното време, развитие и утвърждаване на спорта за високи постижения.

2.14.1 Политика в областта на младите хора

Политиката за младежта се разработва с оглед подобряване на качеството на живот на младите хора и създаването на условия за успеха на всеки млад човек чрез създаване на устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и мобилизиране на потенциала на развитието на младите хора в България и Европейския съюз.

Приоритетите в областта на младежта са насочени към: улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им; развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание; осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти; превенция срещу рисково поведение и различни форми на зависимост.

За периода 2026-2028 г. са осигурени условия за изпълнение на целите и дейностите във връзка с реализирането на приоритетите на провежданата политика в областта на младите хора.

Основните цели и дейности в областта на младите хора се реализират по две национални програми – Национална програма за младежта и Национална програма за изпълнение на младежки дейности по чл. 10а от Закона за хазарта.

Политиката в областта на спорта е насочена към укрепването на здравето и физическата активност, практикуването на спорт от всички и развитие на спорта за високи постижения.

За периода са разчетени и разходи за финансиране на дейности в областта на физическото възпитание, спорта и културата за сметка на постъпления от хазартните игри, организирани от Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“, съгласно разпоредбите на Закона за хазарта:

- капиталови разходи за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища въз основа на съвместна годишна програма на министъра на младежта и спорта и министъра на образованието и науката съгласно чл. 14, ал. 3, т. 2 от Закона за хазарта;

- дейности, финансирани от Национален фонд „Култура“ съгласно чл. 14, ал. 3, т. 3 от Закона за хазарта.

Съгласно § 9, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за хазарта в бюджетната прогноза за периода 2026-2028 г. на Министерството на младежта и спорта са предвидени разходи за дейности в областта на физическото възпитание, физическата

активност, спорта и спортно-туристическата дейност в размер, надвишаващ размера на данъка по Закона за корпоративното подоходно облагане, променливата част от таксите по чл. 30, ал. 3 и 4, внесени през 2024 г. в държавния бюджет от Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“.

За периода 2026-2028 г. са осигурени условия и финансов ресурс за изпълнението на целите и дейностите във връзка с реализирането на приоритетите на провежданите политики в областта на спорта.

2.14.2 Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време

Приоритетите на политиката в областта на спорта за учащи, в т.ч. деца в риск, са насочени към насърчаване на учащите от различните възрастови групи към физическа активност, здравословен начин на живот и създаване на навици за занимания със спорт. Водеща цел на политиката по отношение на спортните училища е свързана с осигуряване на условия за качествен подбор на деца със спортен талант, конкурентна среда за развитие, възможности за спортно усъвършенстване, създаване на възможности за реализиране на „двойна кариера“ и мотивираща среда за професионалната и личностната реализация на спортистите.

Приоритетите на политиката в областта на спорта в свободното време (спорта за всички и спортно-туристическата дейност) са насочени към укрепване на здравето на гражданите чрез здравословна физическа активност и осигуряване на условия за практикуване на спорт, изява и реализиране на лични спортни резултати, увеличаване броя на лицата, практикуващи спорт като средство за профилактика, поддържане и съхраняване на здравето и на тяхната физическа дееспособност.

2.14.3 Политика в областта на спорта за високи постижения

Политиката е насочена към създаване на условия и възможности за развитие на елитния спорт на регионално, национално и международно ниво чрез реализиране на програми, оптимизиране управлението на спортната подготовка и подобряване на координацията между държавните институции, общините и спортните организации, предоставяне на обективна информация и анализи с високо качество относно динамиката на функционалния капацитет и физическите качества на тестваните спортисти и изпълнение на заложените цели и приоритети в областта на държавната политика по отношение на борбата срещу използването на допинг в спорта.

Политиката е разработена за реализиране на следните основни цели:

- Реализиране на програми за елитен спорт и осигурен ефективен тренировъчен процес за постигане на спортни резултати на международно ниво;
- Развитие на потенциала на младите талантливи спортисти;
- Разработване и внедряване на нови методики за оптимизиране на методите за контрол и оценка на ефективността на тренировъчните въздействия;
- Създаване на условия за реализиране на ефективен тренировъчен и състезателен процес на спортистите, масовизиране на заниманията със спорт в различните възрастови групи и усъвършенстване на системата за управление на тренировъчния процес, като възможност за спортно развитие и основа за реализиране на високи спортни резултати;

- Подпомагане провеждането на международни спортни прояви на територията на страната (домакинства на състезания и първенства от международния спортен календар);

- Осигуряване на награди на спортисти, медалисти и призьори от европейски и световни първенства, олимпийски игри и аналогични първенства и игри за хора с увреждания за постигнати спортни резултати и класирания;

- Осигуряване на месечни премии на медалисти от олимпийски и паралимпийски игри, прекратили активната си състезателна дейност и на треньори на олимпийските медалисти и на сборните олимпийски отбори по съответния спорт;

- Предотвратяване на употребата на допинг в спорта и борба с това явление до окончателното му премахване;

- Постигане на социален ефект чрез отразяване на постиженията на елитните спортисти и увеличена популярност на спорта сред подрастващите, издигане спортния престиж на нацията на световно равнище и популяризирането на страната като спортна и туристическа дестинация.

2.14.4 Политика в областта на привеждането на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти

Държавната политика в тази област е насочена към изграждане, реконструкция и модернизация на спортните обекти и съоръжения и обектите за социален туризъм с цел привеждането им във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти. Спортните обекти и съоръжения и обектите за социален туризъм са основна предпоставка за развитие на системата на физическото възпитание и спорта.

Изграждането на съвременна спортна инфраструктура дава възможност за оптимални условия за спортна подготовка, провеждане на подготвителни лагери и организиране на състезания от държавния и международния спортен календар. Изграждането на модерни спортни съоръжения е предпоставка за привличане на подрастващите към системни занимания със спорт, привикване към здравословен начин на живот и превенция на зависимости.

2.14.5 Политика в областта на усвояването и прилагането на добри международни практики за спорта

Основната цел на политиката е оползотворяване на възможностите, произтичащи от членството ни в Европейския съюз, както и прилагане на добри международни практики в областта на спорта и подкрепа на дейността на спортните организации за въвеждане на нови европейски и световни управленски практики.

2.15. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА

2.15.1 Политика в областта на транспорта

Политиката в областта на транспорта е насочена към развитие на базисната транспортна инфраструктура, която е важно условие за поддържането на устойчив икономически растеж. Основен приоритет на транспортната политика е повишаване на качеството на предлаганите транспортни услуги и устойчивото развитие на транспорта. Транспортният

сектор е ключов за българската икономика, както поради неговата свързваща роля по отношение на останалите сектори, така и заради собствения му принос в брутната добавена стойност и заетостта.

Развитието на транспортната инфраструктура, продиктувано от нуждите на икономиката и обществото, извеждат на преден план железопътния транспорт – дигитализацията в сектора, повишаването на енергийната ефективност, закупуването на нов подвижен състав с високи екологични показатели, внедряването на системи за безопасност и сигурност, интермодалният транспорт – в който преобладават екологичните видове транспорт (комбинирания транспорт), строителството на нови интермодални терминали, използването на алтернативни горива, разширение на метрото.

Приоритет е и поддържането и развитието на републиканската пътна инфраструктура в съответствие със съвременните изисквания на автомобилния транспорт чрез изграждане на националната мрежа от магистрали и скоростни пътища, свързването ѝ с европейските транспортни коридори, модернизация и обновяване на републиканската пътна мрежа и осигуряване на добро експлоатационно състояние и ниво на безопасност на съществуващата пътна мрежа.

В рамките на капиталовите разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за периода 2026-2028 г. се предвижда да бъдат финансирани приоритетни проекти, свързани с изграждане на автомагистрали, скоростни пътища, както и основен ремонт, реконструкция и разширение на ключови съществуващи пътища.

Отговорни институции за изпълнението на политиката в областта на транспорта са **Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Агенция „Пътна инфраструктура“.**

2.15.2 Политика в областта на съобщенията и цифровата свързаност

Политиката в областта на съобщенията отразява необходимостта от установяване на подходящ баланс между интересите на всички участници на пазара, както на електронните съобщителни мрежи и услуги, от една страна и от друга – хармонизация на законодателството в съответствие с европейската регулаторна рамка в областта на съобщенията при отчитане на националните особености.

Цифровата свързаност е от стратегическо значение за растежа и иновациите във всички сектори на икономиката и за социалното и териториалното сближаване. Тя поддържа ефективността на бизнеса, гарантира конкурентоспособността на икономиката и дава възможност на гражданите да подобрят уменията си и да се възползват от онлайн услуги и предложения, включително ключови обществени услуги.

До 2030 г. България трябва да бъде снабдена със симетрични гигабитови мрежи за достъп в цялата страна. Устойчивата оптична мрежа, комбинирана с универсално достъпна мобилна мрежа, ще позволи на всеки гражданин, всеки бизнес и всяка публична институция да използва възможностите за цифровизация при равни условия в цялата страна.

Усилията ще бъдат насочени към преодоляване в максимална степен на цифровото разделение чрез разгръщане на цифрова свързаност в отдалечените и слабонаселени райони и повишаване на цифровите компетентности на населението, постигайки целите на политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г., а именно гигабитов

интернет за всички европейски домакинства и 5G за всички населени места до 2030 г. В резултат на това България ще играе съществена роля в европейския цифров пазар и ще осигури и разшири позицията си на доверен партньор, утвърждаващ европейските ценности на Западните Балкани.

2.16. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА

Визията на политиката за устойчиво развитие на туризма е България да бъде конкурентна туристическа страна, която предлага продукт с високо качество в четири сезона, реализира устойчив растеж, развива местните общности, като същевременно се опазват природните и културните ресурси. Политиката за устойчиво развитие на туризма цели повишаване на конкурентоспособността на този сектор и по-доброто позициониране на бранд България и на българския туристически продукт.

Политиката по устойчиво развитие на туризма се гради върху пет стълба, които именно са в състояние да доведат до повишаване на секторната и при мултиплициращ ефект на свързаните индустрии и на общата конкурентоспособност на икономиката ни: свързаност, достъпност, кадрово обезпечаване и качество на туристическия продукт, реклама и маркетинг, инвестиции в материална база, финансови инструменти и околна среда. Интегрираното реализиране на политиката за устойчиво развитие на туризма в посочените пет направления ще доведе до насърчаване на вътрешния туризъм и възстановяване и увеличаване на туристическите посещения на чужденци в България, и оттам повишаване на броя на нощувките и на приходите от туризъм и свързани с него дейности. Тя е в подкрепа на цялостното устойчиво икономическо развитие на страната.

Реализирането на тази политика изисква целенасочено позициониране на България на приоритетни и перспективни емитивни пазари като привлекателна, сигурна, достъпна и качествена туристическа дестинация. Необходимо е страната да бъде представяна чрез ясен и разпознаваем бранд, насочен към конкретни целеви групи туристи и към продукти с потенциал за растеж - морски, културен, СПА и уелнес, здравен, планински, природолюбителски, винено-кулинарен, градски, събитиен, конгресен и други форми на целогодишен туризъм.

Министерството на туризма ще работи за създаване на условия за устойчиво развитие на дестинацията и туристическите райони през четирите сезона, повишаване на конкурентоспособността на туристическия сектор и качеството на туристическия продукт, на основата на партньорство между всички заинтересовани страни. Ще бъде развивана и прилагана целенасочена и последователна туристическа политика за създаване на благоприятна политическа, правна, икономическа, екологична, социо-културна и технологична среда за развитие на устойчив туризъм, конкурентоспособен туристически сектор и качествен туристически продукт.

В тази връзка националната реклама следва да бъде преосмислена и развивана като интегрирана маркетингова политика, основана на измерими резултати, целево планиране и ефективно използване на публичния ресурс. Необходимо е прилагане на по-фокусиран бранд мениджмънт, по-добро таргетиране на пазарите и по-активно партньорство с туристическия бизнес, общините, организациите за управление на туристическите райони и други заинтересовани страни. Привличането на частни средства и съвместното финансиране на маркетингови инициативи следва да се насърчават при ясни правила, прозрачност и измерим ефект.

Дигиталният маркетинг ще има водещо значение през периода на бюджетното планиране. Онлайн каналите се превръщат в основна среда за информиране, избор, планиране и покупка на туристически услуги. Поради това комуникацията на дестинация България следва да бъде по-фокусирана, таргетирана и резултатно ориентирана, с ясно проследяване на ефекта от кампаниите, поведението на потребителите и възвръщаемостта на вложените средства. Дигиталната реклама, съдържанието за конкретни пазари, социалните мрежи, платформите за пътувания и партньорствата с онлайн посредници следва да бъдат неразделна част от националната маркетингова политика.

Министерството ще развива дългосрочни партньорства на международно, национално, регионално и местно равнище. Сътрудничеството с международни организации, държавни институции, общини, туристическия бизнес, неправителствения сектор и местните общности е необходимо условие за ефективно управление на дестинациите и за създаване на по-конкурентен туристически продукт. Особено значение ще има консолидираният подход при представянето на България на международни туристически изложения, като участието в тях следва да бъде обвързано с ясни цели, приоритетни пазари, измерими резултати и единна визия на националната маркетингова политика.

Кадровото обезпечаване на сектора е друг основен приоритет. Туризмът е трудово интензивен сектор и качеството на туристическия продукт зависи пряко от наличието на подготвени, мотивирани и задържани кадри. Министерството ще насърчава политики, свързани с професионалното образование, партньорствата между образователните институции и бизнеса, повишаването на квалификацията, привличането на млади хора и създаването на възможности за професионална реализация в туристическите райони. Това има значение не само за сектора, но и за местните общности, заетостта и ограничаването на обезлюдяването.

Съществен елемент на политиката е и повишаването на качеството, безопасността и достъпността на туристическите услуги. Министерството ще работи за създаване на механизми за по-реално измерване на качеството на туристическия продукт, за подобряване на стандартите на обслужване и за насърчаване на предлагането на безопасни, достъпни и устойчиви туристически услуги. Повишаването на качеството е необходимо условие за привличане на по-платежоспособни туристи, удължаване на престоя, увеличаване на приходите и подобряване на репутацията на България като туристическа дестинация.

Политиката на Министерството в областта на устойчивото развитие на туризма включва и развитие на институционалната и нормативната рамка за управление на сектора, съобразена със значението му за националната икономика и с европейските насоки за устойчиво развитие на туристическите дестинации. Целта е да се осигури по-ефективно управление, по-добра координация между институциите, облекчен достъп за чуждестранни туристи, по-висока конкурентоспособност на България и по-добри условия за устойчив растеж на сектора.

Необходимо е да бъде разработен интегриран подход за насърчаване на общ туристически продукт между държавата, общините, бизнеса, организациите за управление на туристическите райони, културните институции и други заинтересовани страни. Целта е различните регионални, културни, природни, СПА, кулинарни, събитийни и градски продукти да бъдат обединени в по-ясна национална рамка, която да позволява по-добро позициониране на България като целогодишна дестинация. Ще бъдат предприети действия за устойчиво развитие на туризма чрез диверсификация на

туристическите услуги, повишаване на тяхното качество и добавена стойност и стимулиране на специализираните видове туризъм.

В съответствие с Националния план за развитие България 2030 ще бъде популяризиран българският туристически продукт чрез кампании с фокус върху неговите уникални качества, балансираното развитие на туристическите райони и разширяването на туристическото предлагане извън традиционните летни и зимни пикове. Ще се прилагат интегрирани маркетингови подходи, включително участие с национални и информационни щандове на международни туристически изложения в България и в чужбина, комуникационни кампании на основни целеви пазари, мащабни онлайн кампании, представяне на България като дестинация в еврозоната, организиране на експедиентски и журналистически турове, промотиране на тематични маршрути, работа с инфлуенсъри, влогъри и блогъри, както и акции за насърчаване на продажбите с чуждестранни туроператори, авиокомпании и професионални сдружения.

Важна мярка за по-добро позициониране на България е развитието на туристически представителства или туристически аташета на ключови емитивни пазари. Тяхната роля следва да бъде свързана с поддържане на активни контакти с туроператори, авиокомпании, медии, професионални организации и институции; подпомагане на българския бизнес при достъпа до външни пазари; организиране на представяния, роудшоута и партньорски събития; както и предоставяне на регулярна пазарна информация за нагласите, търсенето и конкурентната среда.

Министерството на туризма ще продължи да подпомага бизнеса от сектора при идентифициране на възможности за финансиране и участие в международни и европейски програми. Ще се търси по-добра координация между националните политики, общинските инициативи, туристическите райони и частния сектор, така че публичният ресурс да мултиплицира частни инвестиции и да води до измерим ефект върху посещенията, нощувките, приходите и качеството на туристическия продукт.

2.17. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Съвременното селско стопанство е изправено пред редица предизвикателства като нарастваща нестабилност на цените, все по-видими прояви на екстремни метеорологични явления, увеличени изисквания и очаквания на потребителите за консумация на безопасни продукти и храни, задълбочаващи се социални и демографски проблеми, развитие на икономически и политически кризи в международен мащаб. Това налага фокусът на аграрната политика да се насочи към повишаване на ефективността, конкурентоспособността и екологичната устойчивост на земеделското производство, по-ефективно използване на ресурсите, увеличаване на икономическата активност и нарастване на заетостта в селските райони, производство на растителни и животински продукти, отговарящи на европейските стандарти за качество и безопасни за човешкото здраве.

2.17.1 Политика в областта на земеделието и селските райони

Отговорността за разпределението на публичните разходи за политиката в областта на земеделието и селските райони е на **Министерството на земеделието и храните**, и се осъществява чрез бюджета на министерството, бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) и сметките за средства от Европейския съюз. Прилаганата политика обхваща дейности в подкрепа на ефективното използване и опазване на земеделските земи и

водите, съхраняване и подобряване на генетичните ресурси в растениевъдството и животновъдството и развитие на потенциала на двата подсектора за производство на конкурентоспособна продукция, развитие на научните изследвания в аграрната сфера, предоставяне на качествено научно обслужване и консултации на земеделските производители, стабилизиране на пазарите на земеделска продукция и гарантиране на доходите на производителите, сигурност и безопасност по веригата на предлагане на храни.

Планираните средства в тази област са насочени към развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност на страната – достатъчно количество земеделски продукти с гарантирани качество и безопасност, за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси и мобилизиране на потенциала на селските райони към постигане на балансирано социално и териториално развитие. Принос за прилагане на политиката, освен структурите в системата на Министерството на земеделието и храните (МЗХ), имат ДФЗ-Разплащателна агенция, Министерството на отбраната (Военно-географска служба), Агенция „Митници“, Министерството на околната среда и водите, Министерството на туризма, Национална агенция за приходите, Гранична полиция, Регионални здравни инспекции, прокуратура, природозащитни организации и други държавни и неправителствени институции и др.

В областта на селското стопанство и земеделие се предоставят услуги на бенефициенти по програмите и мерките за държавно подпомагане, а чрез предвидени ключови индикатори се определя оценката за оказаната финансова подкрепа, обвързана с постигането на целите за ефективно усвояване на средства от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони – по-добро административно и финансово управление и контрол; създаване на ефективно, конкурентоспособно и пазарно-ориентирано земеделие; стабилизиране на пазарите на земеделски продукти чрез оказване на пазарна финансова подкрепа; повишаване на доходите на производителите чрез директни плащания на държавни помощи и други.

Предвижда се подпомагането на земеделските стопани през периода 2026-2028 г. да се определя на базата на промените в европейското законодателство и националното право в областта на държавните помощи. Тенденцията е през 2026 г. да се запазят досега действащите държавни помощи, обособени както от специфичните нужди в отделните подсектори на земеделието, така и от интересите на земеделските стопани. Държавен фонд „Земеделие” осъществява дейността по администриране на нотифицираните от управляващия орган (Министерството на земеделието и храните) и одобрени от Европейската комисия схеми на държавните помощи с инвестиционен характер. Предвидените средства са за изплащане на държавни помощи, преходна национална помощ за тютюн, преходна национална помощ за животни, средства за ДДС, пазарни мерки и национални доплащания за предходни кампании, като интервенции за подпомагане на лозаро-винарския сектор (преструктуриране и конверсия на лозя, промоции в трети страни и популяризиране на пазарите на трети държави), интервенции в сектора на пчеларството, схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ и други.

Допълнителен инструмент за подкрепа на земеделските стопани при извънредни случаи или в случаи, за които не се прилагат схеми на държавни помощи, е подпомагането по линия на „de minimis“ помощите. Тези помощи може да се използват при необходимост през периода 2026-2028 г. в качеството им на резервно подпомагане.

Държавен фонд „Земеделие“ участва в прилагането на политиката на МЗХ в областта на земеделието и селските райони. Фондът работи за постигане на дългосрочната визия на Република България за изграждане на конкурентно, ефективно и устойчиво селско стопанство, защита на пазара на земеделски продукти от сътресения и подобряване качеството на живот в селските райони и споделя дългосрочната национална визия, обвързана с изграждане на конкурентен, ефективен, икономически и екологично устойчив сектор „Рибарство”, като допринася за постигане на стратегическите и оперативни цели, заложени в политиките на Министерството на земеделието и храните, в рамките на Общата политика по рибарство на Европейския съюз и съгласно националния стратегически план. Държавен фонд „Земеделие“ отговаря за разпределението на публичните средства за политиката, които разходва пряко - чрез бюджета си и чрез сметката за средства от Европейския съюз, одобрени с годишния закон за държавния бюджет на Република България.

2.17.2 Политика в областта на рибарството и аквакултурите

Прилаганата политика е насочена към поддържане и възстановяване на биоразнообразието във водните екосистеми и прилагане на екосистемен подход към управлението на рибарството и аквакултурите чрез прилагане на европейските стандарти по отношение на производството, преработката и маркетинга на риба от стопански риболов и аквакултури. Също така, една от основните цели на аграрната политика е превръщането на сектор „Рибарство” в модерен и конкурентоспособен сектор чрез прилагането на иновационни дейности, подпомогнати от научни разработки. Оценката за изпълнението на бюджета по ЕФМДР[67]/ЕФМДРА[68], с който се определя финансовата подкрепа за постигането на целта по подпомагането на сектор „Рибарство“, се основава на ефективното усвояване на средства от Европейския фонд по морско дело и рибарство, устойчивост и конкурентоспособност на продуктите в областта на рибарството и аквакултурите, и насърчаване динамичността в риболовната промишленост.

2.17.3 Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча

С изпълнението на политиката се дава принос за реализация на визията за развитие на горския сектор в Република България с жизнени, продуктивни и многофункционални гори, устойчив, конкурентноспособен и иновативен горски сектор, съхранено биологично разнообразие, количество и качество на водните ресурси в горските територии. Секторът подпомага икономическото развитие на страната и се стреми да гарантира поддържането на здравословна околна среда.

[67] Европейски фонд за морско дело и рибарство.

[68] Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури.

2.18. ИКОНОМИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА, ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ИНОВАЦИИТЕ, ТЕХНОЛОГИЧНОТО И ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

2.18.1 Политика в областта на устойчивото икономическо развитие и конкурентоспособност

С т. 3 от Решението на Народното събрание за приемане структура на Министерския съвет от 8 май 2026 г., Министерството на икономиката и индустрията е преобразувано в Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията. С извършените нормативни промени към министъра на икономиката, инвестициите и индустрията са прехвърлени правомощията по провеждане на държавната политика в областта на насърчаването на инвестициите

Преобразуването на Министерството на икономиката и индустрията в Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията има за цел обединяването на икономическата, индустриалната и инвестиционната политика в рамките на единна институционална структура. По този начин се създават условия за по-добра координация на политиките, по-ефективно използване на административния ресурс и по-добро обслужване на бизнеса и инвеститорите.

Създава се дирекция „Инвестиционна политика и стратегически проекти“, която ще подпомага министъра при разработването и провеждането на държавната политика за насърчаване на инвестициите и реализирането на стратегически инвестиционни проекти и която поема функциите на дирекция „Насърчителни мерки и проекти“ от преобразуваното Министерство на иновациите и растежа.

Към министъра на икономиката, инвестициите и индустрията преминават Българската агенция за инвестиции и Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия като второстепенни разпоредители с бюджет.

Политиката за устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност, изпълнявана от Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията, цели повишаване на потенциала за растеж, основаващ се на насърчаване на инвестициите във високотехнологични промишлени производства и интензивни на знание услуги, насърчаване на предприемачеството и повишаването на производителността на труда. Приоритет на икономическата политика е повишаването на привлекателността на България за инвестиции, както и за създаване на предпоставки за развитието на страната като център за интензивни на знание производства и услуги с висока добавена стойност. Важна част от политиката е повишаване на конкурентоспособността на предприятията и създаване на условия за привличане на капитали, както и насърчаване на междуфирменото сътрудничество и на сътрудничеството на бизнеса с образователните и научните институции, за да бъдат предоставени конкурентоспособни продукти и услуги на пазара.

Предвид настоящото състояние на глобалната икономика и обвързаността на българската индустрия с европейските пазари, политиката на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията през периода 2026-2028 г. ще бъде фокусирана върху минимизиране влиянието на международните фактори върху икономиката ни, запазване и разширяване на пазарните позиции на българската

индустрия, както и осигуряване на благоприятна среда за развитие на малките и средните предприятия.

2.18.2 Политика в областта на ефективното външноикономическо сътрудничество

Провеждането на ефективни външнотърговска политика и външноикономическо сътрудничество е решаващо за устойчивото икономическо развитие на страната и засилването на конкурентоспособността на българските предприятия. Постигането на ръст на износа и привличането на инвестиции са важни за технологичната модернизация и обновяването на производството, за развитието на иновативни продукти и услуги, за подобряване на конкурентоспособността и постигането по този начин на целите за ускорен растеж и нови работни места.

За постигане целите на политиката, Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията прилага активни мерки за насърчаване на износа и на инвестициите в експортно ориентирани дейности, стимулиране външнотърговския капацитет и конкурентоспособността на българските фирми на външните пазари и популяризиране търговско-икономическия потенциал на Република България в чужбина и подкрепа за представянето на българските компании.

Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията продължава активно да участва във формирането и прилагането на Общата търговска политика на ЕС и в защитата на българските приоритети и интереси по достъпа до пазара на стоки и услуги, инвестиции, обществени поръчки и други свързани с търговията области в рамките на водените от ЕС двустранни преговори за либерализация на търговията и насърчаване на инвестициите, преговори по други споразумения и форуми за задълбочаване на търговско-икономическите отношения с приоритетни трети страни и региони, както и отстояване на българските интереси в Световната търговска организация и в разговорите за присъединяване на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

2.18.3 Политика в областта на иновациите, технологичното и икономическото развитие

С Решение на Народното събрание от 8 май 2026 г. бе създадено Министерството на иновациите и дигиталната трансформация (МИДТ) – нова институция, обединяваща Министерството на иновациите и растежа и Министерството на електронното управление. МИДТ обединява в една стратегическа рамка иновационната политика, подкрепата за бизнеса, дигиталната трансформация на държавата, електронната идентичност и киберсигурността, преодолявайки досегашното разделение между политиките за частния и публичния сектор. МИДТ продължава и развива утвърдените държавни политики за иновационното, технологичното и дигиталното развитие на България: подкрепата на иновативните компании и предприемачите, насърчаването на технологичния трансфер, изграждането на национален капацитет в стратегически високотехнологични сектори, развитието на модерна и ориентирана към потребителя електронна държава, защитата на дигиталната инфраструктура и изграждането на сигурна електронна идентичност. Тези политики се обединяват в една стратегическа рамка, отговаряща на предизвикателствата на икономиката на бъдещето.

Новата структура намира решение на проблема, свързан с разделението на политиките и дейности за иновация и дигитална трансформация в частния сектор, от една страна, от

политиките за цифрова трансформация на публичния сектор и киберсигурността – от друга. Основната цел на МИДТ е да утвърждава Република България като активен участник в развитието на иновациите, революционните технологии, знанието и изкуствения интелект. Политиката в областта на иновациите, технологичното и икономическото развитие, изпълнявана от МИДТ е насочена към осигуряване на ускорен и устойчив икономически растеж, повишаване на конкурентоспособността на националната икономика, както и устойчиво интегриране на българските компании в регионалните и световни вериги на стойност. Министерството на иновациите и дигиталната трансформация работи за повишаване на потенциала за растеж, основан на стимулирането на трансфера на знание и технологии и за нарастване на добавената стойност на продуктите и услугите, базирани на иновации и умения.

Министерството ще продължи да работи за повишаване на икономическия потенциал на Република България и за нейното развитие като ключово звено в глобалните вериги на стойност и като регионален лидер в областта на иновациите, технологиите с двойна употреба, отбранителните и космическите технологии, както и други технологии с висок трансформационен и икономически потенциал.

Политиката на министерството цели създаване на условия за развитие на иновативните компании и предприемачи, да подкрепя стартиращите компании и високотехнологичните индустрии, насърчава технологичния трансфер от научните организации към пазара и осигурява целенасочено финансиране в стратегически сектори като микроелектроника, изкуствен интелект, космически технологии, отбрана и технологии с двойна употреба. Министерството провежда и политиката към инвестиционните фондове, финансовите инструменти и фондовете за дялово и рисково инвестиране, както и към други инструменти за осигуряване на подкрепа, растеж и интернационализация на бизнеса.

В осъществяването на тази политика министерството осигурява стабилна, предвидима и съответстваща на европейските стандарти нормативна рамка; предоставя инструментите за финансиране, включително Националния иновационен фонд, европейските фондове за конкурентоспособност, финансовите инструменти на Фонд на фондовете, както и координира стратегическата позиция на Република България в европейските институции и в глобалните технологични процеси с оглед защитата на националните интереси и разкриването на възможности за българските компании.

Посредством изпълнението на тази политика ще се подпомага изграждането на функционираща национална иновационна екосистема, в която талантът, идеите и капиталът намират своето място, научно-развойната дейност достига до пазара, а страната се утвърждава като регионален лидер в областта на иновациите и технологиите с висок трансформационен потенциал. Ще се изгради целенасочена подкрепа за стартиращите и разрастващите се компании, както и високотехнологичните индустрии; технологичен трансфер от научните организации към пазара; целенасочено финансиране в стратегически сектори като микроелектроника, изкуствен интелект, космически технологии, отбрана и технологии с двойна употреба.

Съществен елемент на политиката е целенасоченото финансиране в стратегически сектори с висок трансформационен и икономически потенциал, чрез максималното оползотворяване на съществуващия въвеждането на нов инструментариум за осигуряване на капиталова подкрепа на растежа, нови експериментални инструменти за създаване на политики като регулаторни лаборатории и пясъчници, „бързи писти“ за пилотни и иновативни решения и експериментални режими с ограничен обхват и

времетраене, в координация с компетентните ведомства, с цел тестване на нови технологии и бизнес модели в контролирана среда.

Политиката обхваща и развитието на космическите технологии и осигуряването на сигурни сателитни комуникации. Чрез изпълнението на функциите на компетентен орган по инициативата на Европейския съюз GOVSATCOM, участието в публичната регулирана услуга на „Галилео“ и предстоящата инициатива за защитена свързаност IRIS2, както и чрез изграждането на правителствен комуникационен център и на национална цифрова среда за космически данни, страната развива стратегически капацитет в област с висока добавена стойност и значение за националната сигурност.

За реализирането на тази политика министерството осигурява устойчиви инструменти за финансиране, сред които Националният иновационен фонд като ключов национален инструмент за безвъзмездна подкрепа на иновации, фондовете за дялово и рисково инвестиране и други финансови инструменти за осигуряване на подкрепа, растеж и интернационализация на бизнеса.

Министерството развива и активното участие на страната в европейските и международните програми и партньорства в областта на научните изследвания и иновациите. Чрез координиране на участието на български субекти в Асоциация „Еврика“/Европейско партньорство за иновативни МСП (Евростарс-3), в рамковата програма „Хоризонт Европа“ и в други инициативи се осигурява достъп на български предприятия и научни екипи до съвместни иновационни проекти, до международна експертиза и до възможности за подкрепа на трансграничното сътрудничество.

2.18.4 Политика в областта на дигиталната трансформация на публичния сектор

Тази политика, изпълнявана от МИДТ е насочена към развитие на електронното управление, цифровизацията на публичния сектор, развитието на споделени ресурси и инфраструктура за електронно управление, оперативна съвместимост и предоставяне на качествени електронни услуги за гражданите и бизнеса.

Дигиталната трансформация е хоризонтален процес, който обхваща всички сфери на държавното управление и изисква координирани действия, прилагане на единни стандарти за оперативна съвместимост, управление на данните и информационна сигурност, както и последователно развитие на електронното управление, електронните услуги и споделените ресурси. Политиката е насочена към повишаване на ефективността на администрацията, намаляване на административната тежест, развитие на управление, базирано на данни, и осигуряване на сигурност и надеждност на електронните процеси и услуги.

В съответствие с европейските политики и стратегическите цели на Европейския съюз, включително политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г., Министерството на иновациите и дигиталната трансформация координира и провежда държавната политика в областта на електронното управление, цифровата трансформация, електронната идентификация, управлението на данните, оперативната съвместимост и мрежовата и информационната сигурност.

Политиката се реализира в съответствие с националната и европейската стратегическа и нормативна рамка, включително Националната програма за развитие „България 2030“, рамковия стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2024-2030 г.“, политическата програма на Европейския съюз „Цифрово десетилетие“ до 2030 г., Закона за електронното управление, Закона за киберсигурност, Закона за

електронния документ и електронните удостоверителни услуги и свързаното европейско и национално законодателство.

Политиката за дигитална трансформация се основава на разбирането, че цифровизацията не е единствено внедряване на технологии и електронизация на административни процеси, а цялостна трансформация на начина, по който публичният сектор функционира, взаимодейства и предоставя услуги.

Електронното управление е основният двигател за цифровата трансформация на публичните институции и основна платформа за изграждането на управление, базирано на данни, оперативна съвместимост, автоматизиран обмен на информация и предоставяне на качествени, сигурни и достъпни електронни услуги за гражданите и бизнеса.

Тази политика е насочена към развитие на модерно електронно управление, ефективна цифровизация на административните процеси и предоставяне на качествени, достъпни и сигурни електронни услуги за гражданите и бизнеса чрез използване на данни, цифрови технологии и оперативна съвместимост.

2.18.5 Политика в областта на държавните резерви, военновременните запаси и задължителните запаси от нефт и нефтопродукти

В областта на икономическата и финансова политика държавният надзор върху създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запасите с цел осигуряване на снабдяването с течни горива се осъществява от Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ (ДА ДРВВЗ), която организира и контролира създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запасите от нефт и нефтопродукти. ДА ДРВВЗ контролира съхраняването на територията на страната на запаси от нефт и нефтопродукти, създадени за изпълнение на задълженията на други държави-членки на ЕС; води регистри на задължените лица, регистрираните складове за съхраняване на нефт и нефтопродукти, всички създадени и поддържани запаси за извънредни ситуации, всички създадени и поддържани целеви запаси. ДА ДРВВЗ изчислява общото и индивидуалните нива на запасите по видове и количества, които трябва да се поддържат от задължените лица. ДА ДРВВЗ съдейства на лицата, упълномощени от Европейската комисия да извършват прегледи на готовността за извънредни ситуации, механизма за съхраняване, наличностите и отчетността на запасите; осъществява взаимодействие с органите на Европейската комисия по повод изпълнението на задължението за поддържане на минимални запаси от нефт и нефтопродукти и/или по повод извънредни ситуации, както и изпълнението на влязло в сила решение на Международната агенция по енергетика за отпускане на запаси.

Политиката в областта на държавните резерви и военновременните запаси е насочена към повишаване на процентната обезпеченост на номенклатурите и нормативите за тях, водени на отчет като държавни резерви (ДР) и военновременни запаси (ВВЗ) с оглед: постигане на оптимална обезпеченост и осигуряване на адекватна реакция на правителството в случай на необходимост; обновяване, в рамките на бюджета на агенцията, на стоки, материали и продукти, управлявани от ДА ДРВВЗ, които са с изтичащ срок на съхранение, както и съобразно тяхната специфика и стратегическа тежест с цел поддържането им в съответното количество и качество, както и в непрекъсната готовност за ползване.

Изпълнение на ангажиментите на страната, произтичаща от Директива на Съвета 2009/119/ЕО, за поддържане на минимално изискуемите нива на запаси от нефт и нефтопродукти, обезпечаващи 90 дни средно дневен нетен внос и ВОП , 30 дни от които за сметка на държавния бюджет.

Консолидираните разходи по политиката се представят в програмния бюджет на ДА ДРВВЗ.

2.18.6 Политика в областите на публичните финанси, данъчна политика, управление на държавния дълг, вътрешния контрол, финансовите услуги и финансовите пазари

Министерството на финансите е отговорна институция за разработването, координирането, провеждането и осъществяването на държавната политика в областта на публичните финанси, данъчната политика, управлението на държавния дълг, вътрешния контрол, финансовите услуги и финансовите пазари.

В обхвата на отговорността на министъра на финансите попадат и области, за които са отговорни административни структури и органи към Министерството на финансите, като областите администриране и събиране на държавните приходи, митнически контрол и надзор, финансова инспекция, координиране на процеса на управление на програмите, съфинансирани със средства от ЕС и други донорски програми, одит на средствата от ЕС, контрол върху хазарта, обществените поръчки и др.

Мисията на министерството е да осигури благоприятна среда за икономически растеж като фактор за подобряване на благосъстоянието на българските граждани, поддържайки устойчиви, прозрачни и ефективни публични финанси в защита на интересите на редовните данъкоплатци.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА УСТОЙЧИВИТЕ И ПРОЗРАЧНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

Основните правомощия на министъра на финансите по отношение на провеждането на държавната политика в областта на устойчивите и прозрачни публични финанси са тясно свързани с провеждането на политика за гарантиране на фискалната и макроикономическа стабилност, спазване на правилата и ограниченията на европейското и националното законодателство, осигуряване на финансиране на основните функции на държавата чрез бюджета, както и разработването на основните бюджетни документи - средносрочната бюджетна прогноза и нейната актуализация, съставянето на държавния бюджет на Република България и контролиране на текущото му изпълнение. За осъществяване на тези правомощия на министъра Министерството на финансите следва поставените цели, свързани с провеждането на последователна, прозрачна и предвидима фискална политика, която да подобрява бизнес средата, насърчава инвестициите и стимулира развитието на трудовия пазар за постигане на икономически растеж, заетост и ефективност на публичните разходи. Постигането на горните цели кореспондира и със стремежа за устойчива тенденция към подобряване на бюджетната позиция, каквито са и изискванията на националното законодателство и на заложените в него фискални правила.

Бюджетната процедура за 2026 г. стартира съгласно изискванията и сроковете на Решение № 474 от 17 юли 2025 г. на Министерския съвет.

При разработването на основните параметри на бюджета за 2026 г. и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2027-2028 г. МФ ще се придържа към запазване целите на фискалната политика дефицитът за средносрочния период да бъде в рамките на фискалните правила и ограничения по националното и европейското законодателство, при осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните приоритети, с акцент върху социалните политики, инвестиционните програми и реформите, финансирани както от националния бюджет, така и от сметките за средства от ЕС.

От гледна точка на устойчивостта на публичните финанси министерството ще продължи да определя реалистични цели за основните бюджетни параметри, при спазване на установените фискални правила, ограничения, допустими отклонения и приложими изключения както за показателите по консолидираната фискална програма (КФП), така и за тези на сектор „Държавно управление“. Потенциалните рискове налагат внимателен анализ и плавна пренастройка на фискалната политика и бюджетното планиране към променящата се икономическа ситуация с цел осигуряване на стабилност за фискалната позиция. През периода ще продължи наблюдението на всички институционални единици, попадащи в обхвата на сектор „Държавно управление“, както и на юридическите лица, контролирани от държавата и/или общините, с общ размер на задълженията към съответния отчетен период над 0,1 на сто от БВП, които не са част от КФП и не попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“, на базата на което ще се изготвят прогнозите за бюджетната рамка.

В изпълнение на общите цели на фискалната политика министерството се ангажира с поддържане на нивото на държавния дълг в рамките на законово установените ограничения и осигуряване на своевременно и ефективно финансиране на бюджета.

Провеждането на последователна и предвидима фискална политика намира израз както при определянето на основните фискални параметри и показатели на бюджетната рамка, така и при реализирането на мерки за гарантиране на изпълнението на бюджета.

Министерството на финансите следва целите за постигане на устойчива средносрочна фискална рамка, но нейното реализиране изисква редица мерки за повишаване на качеството на публичните финанси, изразяващи се в подобряване на бюджетния процес, усъвършенстване на бюджетните документи, утвърждаване прилагането на добри бюджетни практики (в т.ч. програмното и ориентирано към резултатите бюджетиране), подпомагане реформите във финансирането на публичните сектори и проследяване на ефектите от провежданите секторни политики с оглед оптимизиране на публичните разходи, както и засилване на капацитета на служителите от публичната администрация за ефективно управление на публичните финанси.

За постигане на целите на фискалната политика водеща роля ще имат инструментите на бюджетната политика и засиленият контрол върху разходите. Спазването на бюджетната дисциплина ще продължи да се осигурява с регламентираното правило за утвърждаване на допустими максимални размери на поети ангажименти за разходи и нови задължения за разходи на разпоредителите с бюджет, на конкретни правила за промяна на размера на задълженията и за извършване на компенсирани промени, както и при спазване на условието за поемане на ангажимент за извършване на разходи след провеждане на обществени поръчки. В условията на възстановяване на икономиката за успеха на провежданата фискална консолидация от ключово значение ще бъдат резултатите от повишаването на ефективността и ефикасността на разходите, както и от мащаба на осъществяваните структурни реформи.

Министерството на финансите ще продължи активното си сътрудничество с международните финансови и кредитни институции с цел осигуряване на необходимото и при възможно най-благоприятни условия външно финансиране и използване на глобалния опит и експертиза на тези институции. С оглед засилване на позициите на страната в международната финансова общност Министерството на финансите ще продължи своето ефективно участие в работните органи на международните финансови институции, както и в работните формати на ЕС по финансовото сътрудничество с тези институции.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ЕФЕКТИВНОТО СЪБИРАНЕ НА ВСИЧКИ ДЪРЖАВНИ ПРИХОДИ

През периода 2026-2028 г. провежданата от Министерството на финансите данъчна политика е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Политиката в областта на данъците се характеризира с предвидимост, като същевременно се насърчава развитието на бизнеса и инвестиционната активност, стимулират се иновациите, енергийната ефективност и заетостта. В международен аспект, данъчната политика на страната е насочена в подкрепа на функционирането на единния пазар на Европейския съюз, успешното осъществяване на цифровата трансформация на обществото и икономиката в Европа и на дейностите по справяне с климата и околната среда. През периода Министерството на финансите ще продължи активно да участва в структурите и дейността на ЕС, както и в дейността на работните органи и инициативи на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) в областта на данъците и административното сътрудничество и обмен на информация за данъчни цели.

Основните цели на данъчната политика през периода са подобряване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите.

Основни инструменти за постигане на поставените цели са реализирането на законодателни промени и административни мерки за ограничаване на данъчните измами, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и отклонение от данъчно облагане чрез засилено взаимодействие между институциите и обмен на информация в национален и в международен мащаб. Повечето от мерките в областта на данъчната политика са постоянни и са включени в стратегическите и оперативните документи на съответните звена, които всяка от отговорните институции разработва и прилага.

През прогнозния период се запазва приоритетът за намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите, като се разработват и внедряват нови електронни услуги от приходните администрации по предоставяне на интегрирана информация на задължените лица и на други институции, облекчаване на процеса на попълване и подаване на декларациите от страна на задължените лица, съкращаване на срокове за извършване на услуги от приходните агенции, осигуряване на възможност за плащане на задължения с платежни карти чрез виртуален ПОС-терминал. Продължава прилагането на мерки за насърчаване на доброволно спазване на законодателството, насочени към повишаване качеството на обслужване, стимулиране на доброволното изпълнение, чрез въвеждане на различни отстъпки при спазване сроковете за деклариране и плащане на данъци и осигурителни вноски, подобряване на данъчно-

осигурителната култура на клиентите и намаляване на разходите както на гражданите, така и на администрацията.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ОБЩЕСТВОТО И ИКОНОМИКАТА ОТ ФИНАНСОВИ ИЗМАМИ, КОНТРАБАНДА НА СТОКИ, ИЗПИРАНЕ НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕ НА ТЕРОРИЗМА

Една от основните цели на администрацията на Министерството на финансите е да подпомага министъра на финансите при формирането и осъществяването на държавната политика в областта на финансовите пазари и финансовите услуги чрез изграждане на прозрачни и сигурни финансови пазари и повишаване качеството на финансовите услуги.

Приоритетите на администрацията на министерството за периода 2026-2028 г. ще продължат да бъдат насочени към интегрирането на финансовата система на страната във финансовата система на ЕС чрез прилагане на европейските политики и практики в областта на финансовите пазари и финансовите услуги при максимална защита на националните интереси и гарантиране на финансовата стабилност.

За реализиране целите на тази област на политика Министерството на финансите ще продължи да си взаимодейства с всички национални и международни структури и организации, имащи отношение към финансовата система и гарантирането на финансовата ѝ стабилност, в т.ч. финансовите услуги и движението на капитали.

В отговор на предизвикателствата на непрекъснато променящите се условия при осъществяването на контрола за защита на финансовите, социалните и икономическите интереси на ЕС, без да се създават ненужни пречки пред легалния бизнес, българската митническа администрация, ще работи за постигането на общите стратегически цели на Митническия съюз.

За изпълнението на тези стратегически цели в тясно сътрудничество с митническите администрации на останалите държави членки, с правоприлагащи органи и с икономическите оператори Агенция „Митници” си е поставила следните приоритетни цели:

- Повишаване на приходите в държавния бюджет чрез ефективна превенция и борба с митническите и данъчните измами, отклонението от данъчно облагане и др. Насърчаване на спазването на разпоредбите;
- Гарантиране на растежа и конкурентоспособността на националната и европейска икономика. Управление на риска;
- Защита на гражданите и финансовите интереси на ЕС и неговите държави членки;
- Осигуряване на пълноценно функциониране на електронното управление. Управление на електронната търговия;
- Поддържане, развитие и засилване на сътрудничеството с митническите органи на държавите членки, с другите правоприлагащи органи, с икономическите оператори и с обществеността. Митнически органи на държавите членки, които действат като едно цяло;
- Предоставяне на обучение, съобразено с европейските стандарти, в контекста на стратегическата рамка на компетентностите в митническата професия.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ДЪЛГА

Основната стратегическа цел на провежданата от МФ политика в областта на управлението на държавния дълг е насочена към осигуряване на необходимите ресурси за рефинансиране на дълга в обращение, финансиране на планирания дефицит по държавния бюджет и подкрепа на ликвидността. Усилията ще бъдат съсредоточени в посока обезпечаване на възможности за пазарно-ориентирано финансиране както на местния, така и на международните капиталови пазари и договаряне на държавни заеми по линия на инструменти на Европейския съюз и от международни финансови институции, включително за финансиране на проекти и програми, при спазване на годишните дългови ограничения.

Политиката в областта на управлението на държавния дълг през следващите години ще бъде съобразена с конкретните пазарни условия и ще цели минимизиране на ликвидните рискове при изпълнението на бюджета и запазване устойчивостта на основните дългови параметри. Определянето на конкретните характеристики на новопоетия дълг ще бъде съобразено с настоящата пазарна конюнктура и профила на дълга в обращение, при отчитане на възможностите за намаляване на риска при рефинансирането на държавния дълг и избягване на допълнителна концентрация на плащания в годините с натоварен погасителен профил.

Сметна палата

Сметната палата на Република България е държавен орган за независим външен одит в публичния сектор, създаден по силата на чл. 91 от Конституцията на Република България, който при осъществяването на своята дейност се отчита пред Народното събрание. Основна задача на Сметната палата е да контролира надеждността и достоверността на финансовите отчети на бюджетните организации, законосъобразното, ефективно, ефикасно и икономично управление на публичните средства и дейности.

Предвид спецификата в дейността и функциите на Сметната палата, проектът на бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. е изготвен при спазване на приложените най-добри международни практики – Методология за стратегическо планиране и Наръчник за извършване на оценка за потребностите от изграждане на капацитет във върховните одитни институции, разработени от Инициативата на ИНТОСАЙ за развитие (IDI).

Основните параметри, посочени в бюджетната прогноза за периода 2026-2028 г., обхващат разходите за ръководните органи, одитния състав, изнесените работни места и администрацията на Сметната палата.

Планираните за периода 2026-2028 г. бюджетни разходи са обвързани с основните стратегически приоритети и цели, които Сметната палата (СП) изпълнява в съответствие със законовите си правомощия. Разходните разчети на СП имат своето нормативно основание, посочено в Закона за Сметната палата, Правилника за устройството и организацията на дейността на Сметната палата, като са взети предвид и Програмата за одитната дейност, програмите за обучение и международна дейност и други програми.

2.19. ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ

Народно събрание

Планираните за периода 2026-2028 г. консолидирани бюджетни разходи са обвързани със стратегическите цели и приоритети по основни функционални области и програми, които Народното събрание изпълнява в съответствие с конституционните си правомощия. Стратегическите цели на Народното събрание за посочения период са насочени към повишаване качеството на приеманите закони; осигуряване на ефективно представителство, публичност и прозрачност на дейността на Народното събрание; повишаване на ефикасността на парламентарния контрол; приоритизиране на международната дейност на Народното събрание и засилване на междупарламентарното сътрудничество, както и повишаване на тежестта на електронния обмен в дейността на Народното събрание.

Министерски съвет

2.19.1 Политика в областта на управлението на средствата от Европейския съюз

Визията за развитието на политиката е създаване на условия за устойчив икономически растеж чрез подкрепа за изграждане на конкурентоспособна икономика, базирана на знанието и иновациите, повишаване на трудовата заетост, насърчаване на социалното включване и териториалното сближаване.

Осигуряване на подкрепа за постигане целите на Споразумението за партньорство и програмите за изпълнение на многогодишната финансова рама за периода 2021-2027 г.; допринасяне за ефективното и координирано прилагане на политиката на сближаване с акцент върху укрепването на административния капацитет на националните органи, бенефициентите и партньорите по програмите от Споразумението за партньорство; ангажиране на социално-икономическите партньори и организации на гражданското общество за добро управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление; и осигуряване на видимост, прозрачност и комуникация на подкрепата от Програма „Техническа помощ“.

2.19.2 Политика в областта на осъществяването на държавните функции на територията на областите в България

Областите са административно-териториални единици за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси. Стратегическата цел е провеждане на ефективна регионална политика и държавно управление по места, осигуряване на съответствие между националните и местните интереси, с оглед създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот.

2.19.3 Политика в областта на правото на вероизповедание

Политиката в областта на вероизповеданията се регламентира от Конституцията на Република България и Закона за вероизповеданията. Законодателството на страната ни в тази област е едно от най-новите и либерални в Европейския съюз. Законът за вероизповеданията е получил положителна оценка от Европейската комисия, което е доказателство, че предначертаната и провеждана политика на държавата в тази насока не се нуждае от корекции на този етап.

Стратегическата цел е свободно и безпрепятствено упражняване на правото на вероизповедание, поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между вярващи и невярващи в дългосрочен план.

2.19.4 Политика в областта на архивното дело

Държавната агенция „Архиви" (ДАА) провежда държавната политика в областта на подбора, комплектуването, регистрирането, обработването, опазването, съхраняването и използването на документите от Националния архивен фонд (НАФ), както и в областта на развитието и усъвършенстването на архивното дело. Дейността на ДАА е насочена към подобряване управлението на НАФ чрез осигуряване на необходими нормативни актове. Изготвянето на конкретни предложения за промени в правната рамка е продиктувано от необходимостта за преодоляване на идентифицираните проблеми в регулирането на законово и подзаконово ниво. В съответствие със своите компетенции ДАА има ангажимент за разработването и актуализирането на нормативни и методически документи, свързани с процесите по организация, експертиза, съхранение и използване на електронните документи в държавните и общинските институции, както и по предаване, опазване, съхранение и използване на ценните електронни документи в държавните архиви чрез Система за е-архивиране. В изпълнение на държавната политика за насърчаване, въвеждане и използване на инструментите на електронното управление от държавната администрация се цели повишаване на ефективността на предоставените услуги, както и насърчаване прозрачността във взаимоотношенията между администрацията и потребителите.

Централна избирателна комисия

Централната избирателна комисия организира и произвежда законосъобразни, честни и свободни избори и национални референдуми за осигуряване правото на всеки избирател да упражни правото си на глас и работи за повишаване на доверието в изборния процес. За периода 2026-2028 г. са разчетени разходи за изпълнението на дейността на Централната избирателна комисия като постоянно действащ независим държавен орган, насочен към организиране и произвеждане на законосъобразни избори и референдуми, разработени съобразно Изборния кодекс, при спазване принципите на върховенство на закона, публичност и прозрачност.

За периода 2026-2028 г. са предвидени разходи за подготовката и произвеждането на избори съгласно Изборния кодекс.

Държавна комисия по сигурността на информацията

Държавната комисия по сигурността на информацията осъществява политика в областта на защитата на класифицираната информация. Необходимостта от защита на класифицираната информация се поражда от значението ѝ за националната сигурност на Република България. Ограничаването на достъпа до класифицирана информация цели да предотврати заплахата или увреждането на интересите на страната, свързани със суверенитета, независимостта, териториалната цялост, отбраната, конституционно-установения ред, външната политика и международните отношения.

Държавната комисия по сигурността на информацията отговаря за организирането, осъществяването, координирането и контролирането на дейностите по защитата на класифицираната информация и осигуряването на цялостната ѝ защита в национален и международен план.

Стратегическите цели на Държавната комисия по сигурността на информацията включват:

- Защита на класифицираната информация от нерегламентиран достъп;
- Усъвършенстване, развитие, координация и общ контрол на системата за защита на класифицираната информация по персонална, документална, физическа, индустриална сигурност, сигурност на комуникационните и информационни системи (КИС) и криптографска сигурност;
- Усъвършенстване на системата за обучение по защита на класифицирана информация с цел изграждане на съзнание за сигурност сред лицата, ангажирани по Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ);
- Подобряване на институционалния и административен капацитет на Държавната комисия по сигурността на информацията за успешно изпълнение на мисията и функциите.

Бюджетната прогноза за периода 2026-2028 г. на Държавната комисия по сигурността на информацията цели финансовото осигуряване на нейната дейност, което ще гарантира устойчивост в изпълнението на приоритетите и заложените цели през посочения период.

Комисия за защита от дискриминация

Комисията наблюдава и контролира спазването на Закона за защита от дискриминация и съответствието на новоприетото законодателство в страната и на подзаконовата нормативна уредба с неговите антидискриминационни разпоредби. Осъществява наблюдение и предприема мерки за съответствие на българското антидискриминационно законодателство с правото на ЕС и международноправните актове. Осъществява и координира международното сътрудничество в областта на антидискриминационната политика на Република България с международни органи и организации, както и със сходни чуждестранни институции. Комисията се явява и като национален орган по правата на човека към ООН.

Администрация на президента

Планираните разходи са обвързани с изпълнението на Програмата за работата на Администрацията на президента по осъществяване на конституционните правомощия на президента и вицепрезидента на Република България в интерес на гражданите и обществото.

Целите на Програмата включват:

- Защита и реализация на националните интереси на Република България чрез активно участие в международните отношения;
- Устойчиво развитие на българската нация и държава;
- Защита на националната сигурност и териториалната цялост на Република България - президентът върховен главнокомандващ на въоръжените сили на Република България;
- Усъвършенстване и развитие на съвременна, високо оперативна и функционираща администрация, която напълно да обезпечава организационно,

логистично и финансово дейността на президента и вицепрезидента за изпълнение на правомощията им по Конституцията на Република България;

- Поддържане и модернизиране на сградния фонд и прилежащите площи в съответствие с изискванията за представителност.

Омбудсман

Омбудсманът е застъпник на правата на хората и пазител на обществения интерес. Основната функция на омбудсмана е да създава условия за достоен живот на всеки български граждани и защита на неговите права в обществена и институционална среда на респект и уважение към тях. В тази връзка държавата финансира дейността му, която е изключително разнородна и всеобхватна, а основните му инициативи са свързани предимно с:

- Правата на човека в местата за лишаване от свобода;
- Правата на децата;
- Правата на хората с увреждания;
- Правата на потребителите;
- Социалните права на гражданите;
- Здравеопазването;
- Образованието;
- Собствеността на гражданите;
- Опазването на околната среда.

Основните принципи, от които се ръководи омбудсманът, са безпристрастност, независимост, справедливост, утвърждаване на правова държава, защита на най-добрия интерес на детето, преценка по вътрешно убеждение относно спазването на изискванията за добро управление.

В своята дейност омбудсманът се подпомага от своята администрация, осъществява сътрудничество със сродни институции в други държави, както и с международни организации, чийто предмет на дейност обхваща защитата на правата на човека. Взаимодейства с местните обществени посредници и други сродни институции в България, осъществява сътрудничество с неправителствени организации, чийто предмет на дейност обхваща защитата на правата на човека.

С приетия Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, на омбудсмана са вменени нови отговорности, касаещи външното одитиране, извършване на проверки на място, приемане и разглеждане на жалби срещу Комисията за защита на личните данни на лица, подали сигнали, включително за неосигурена защита или нарушения на поверителността на информацията за тях.

Параметрите, заложени в бюджетната прогноза, касаещи омбудсмана, целят финансовото осигуряване на дейността му, което ще гарантира устойчивост в изпълнението на приоритетите и заложените цели през периода.

Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) е независим държавен орган, който осъществява политиката на Република България за разкриването, обявяването и съхраняването на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия съгласно Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Планираните разходи са за обезпечаване дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество

Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ) е независим специализиран постоянно действащ държавен орган за осъществяване на политиката по отнемане на незаконно придобито имущество.

За постигане на целите на Закона за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗОНПИ), Комисията и органите на Комисията, Комисията за противодействие на корупцията, Прокуратурата, Министерството на вътрешните работи, органите на Държавна агенция „Национална сигурност“, органите на Националната агенция за приходите, органите на Агенция „Митници“, Главният инспекторат на Министерския съвет, Инспекторатът към Висшия съдебен съвет и инспекторатите по чл. 46 от Закона за администрацията си взаимодействат съобразно предоставената им компетентност.

Предвидените със ЗОНПИ специфични дейности на Комисията са публични и прозрачни, и съобразно естеството на частта от функционалната област са насочени в следните направления:

- По установяване на незаконно придобито имущество – Комисията образува производство за отнемане на незаконно придобито имущество, когато може да се направи обосновано предположение и установи значително несъответствие в имуществото на проверяваното лице;

- По отнемане на незаконно придобитото имущество – осъществяване на процедурите по налагане на обезпечителни мерки и отнемане в полза на държавата на незаконно придобитото имущество, в т.ч. съдебни производства, организиране на дейностите по управление и пазене на имуществото, върху което е наложено обезпечение на основание ЗОНПИ, поддържане на регистър за обезпеченото имущество, както и механизъм за предоставяне за обществени нужди на отнети в полза на държавата имоти, изготвяне на удостоверения за наличието на обезпечителни мерки, наложени по реда на ЗОНПИ и други.

Комисия за защита на личните данни

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е независим надзорен орган, който осъществява защитата на физическите лица при обработването на техните лични данни, както и спазването на законовите изисквания в тази област и централен орган за външно

подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗБПСПОИН). Ключово условие за адекватното изпълнение на мисията и функциите й е осигуряването на необходимия административен капацитет, ресурсна обезпеченост, както и поддържането на висок професионализъм и мотивация на нейните служители. Технологичното развитие през последните години поставя нови предизвикателства пред защитата на личните данни. Това налага изграждането на административен капацитет, който да е адекватен на задачите, рисковете и предизвикателствата, възникващи за защита на правата на субектите на данни. Развитието на административната структура на КЗЛД отразява нормативно възложените й задачи, както и обществените очаквания към нея като национален надзорен орган в областта на защитата на личните данни и централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя по ЗЗЛПСПОИН.

Дейността на КЗЛД попада в обхвата на функционална област „Защита на личните данни на физическите лица“.

Национален статистически институт

Националният статистически институт (НСИ) осъществява независима статистическа дейност на Република България. Мисията на НСИ относно Националната статистическа система е да осигурява безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието и тенденциите в развитието на икономиката, социалната сфера, демографията и околната среда.

Главната цел в развитието на Националната статистическа система за периода 2026-2028 г. е да осигури непрекъснатост по отношение на разработването, изготвянето и разпространението на висококачествени, съпоставими и надеждни статистически данни, които да са основа за формулирането, изпълнението, мониторинга и оценката на всички политики в Европа и България и да помага на гражданите, създателите на политики, предприятията, академичните среди и медиите да вземат информирани решения.

Дейността на НСИ попада в обхвата на функционална област „Безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието на Република България“.

Съвет за електронните медии

Съветът за електронни медии е независим специализиран орган, който регулира медийните услуги и услугите на платформите за споделяне на видеоклипове, предоставяни от лица под юрисдикцията на Република България.

Съветът за електронни медии упражнява правомощията си съгласно Закона за радиото и телевизията и осъществява приоритетите си в следните основни насоки:

- регулира медийните услуги чрез издаване на лицензии и регистрации за осъществяване на радио- и телевизионна дейност, вписва лицата, заявили намерение да осъществяват услуги по заявка и заявили намерение да предоставят услуги на платформа за споделяне на видеоклипове;

- осъществява надзор върху дейността на доставчиците на линейни медийни услуги относно спазването на разпоредбите на Закона за радиото и телевизията, на условията на издадените им лицензии, съответно заявените при регистрацията програмни ангажименти; осъществява надзор за спазване на закона от

доставчиците на нелинейни медийни услуги и надзор върху платформите за споделяне на видеоклипове.

Планираните за периода 2026-2028 г. бюджетни разходи са обвързани с основните приоритети и цели, които Съветът за електронни медии изпълнява в съответствие с определените му със Закона за радиото и телевизията правомощия.

Дейността на Съвета за електронни медии попада в обхвата на функционална област „Регулиране на медийните услуги и на услуги на платформи за споделяне на видеоклипове“.

Комисия за регулиране на съобщенията

Дейността на Комисията за регулиране на съобщенията е насочена към осигуряване предоставянето на съвременни и качествени електронни съобщителни услуги на гражданите и бизнеса чрез създаване на условия за развитие на пазара на електронните съобщителни мрежи и услуги, част от вътрешния пазар на Европейския съюз, създаване на съгласувани условия за инвестиции в следващо поколение електронни съобщителни мрежи, ефективна и устойчива конкуренция при предоставянето на електронни съобщителни мрежи и услуги, включително по отношение на инфраструктурата, сигурност на мрежите и услугите и равностоен достъп до услугите.

Комисията за регулиране на съобщенията е орган, който упражнява правомощия и изпълнява функции и задачи, уредени в Закона за електронните съобщения (ЗЕС), Закона за пощенските услуги (ЗПУ), Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура (ЗЕСМФИ) и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ), както и в техните подзаконови актове. Като национален регулаторен орган, определен в ЗЕС, Комисията извършва наблюдение и надзор на изпълнението на Регламент (ЕС) 2022/612 от 6 април 2022 г. относно роуминга в обществени съобщителни мрежи в рамките на Съюза и на Регламент (ЕС) № 2015/2120 от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет.

Агенция за ядрено регулиране

Агенцията за ядрено регулиране е независим специализиран орган на изпълнителната власт и председателят на агенцията осъществява държавното регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво.

Комисия за енергийно и водно регулиране

Комисията за енергийно и водно регулиране е независим специализиран държавен орган за регулиране на дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията. При осъществяване на своите правомощия комисията е независима от изпълнителната власт и дейността ѝ се осъществява въз основа на независимост, безпристрастност, професионализъм, почтеност, последователност, публичност и прозрачност.

Комисия за защита на конкуренцията

Основната роля на Комисията за защита на конкуренцията (Комисията, КЗК) е да предотвратява прилагането на антиконкурентни практики. От своето създаване през 1991 година до настоящия момент националният орган по конкуренция изпълнява своята мисия да гарантира разширяването на ефективната конкуренция и да стимулира развитието на свободната стопанска инициатива на пазарите в страната.

Като независим държавен орган, на КЗК са възложени обществено значими функции, свързани с осъществяване на контрол върху пазарните процеси, върху отношенията между пазарните участници и върху поведението на пазара както на малките предприятия, така и на компаниите и икономическите групи, заемащи съществен дял от съответния пазар.

Пълноправното членство на България в ЕС допълнително изисква Комисията за защита на конкуренцията да участва активно в прилагането на правилата по конкуренция на Съюза в сътрудничество с Европейската комисия и националните органи по конкуренция на страните членки. Ролята, която изпълнява КЗК като национален орган по конкуренция в държава от Европейския съюз, привлича вниманието на обществото към дейността й, като очакванията към Комисията са да гарантира непротиворечивото прилагане на националните и общностните правила по конкуренция и по този начин ефективно да бъде прекратено и предотвратено нарушаването на тези правила.

В изпълнение на правомощията си по ЗЗК, Комисията приема решения, с които установява наличието или липсата на нарушения, представляващи злоупотреба с монополно или господстващо положение, забранени споразумения или съгласувани практики и нелоялна конкуренция. Тя осъществява и контрол върху концентрациите между предприятията, като може да разреши, включително и под условие, или да забрани осъществяването й. Част от функциите на Комисията са и изготвянето на секторни анализи и осъществяването на застъпничество за конкуренцията, като предлага на компетентните органи на изпълнителната власт и на местното самоуправление да отменят или изменят нормативни актове, издадени в нарушение на правилата на конкуренцията. Проектите на нормативни актове, които предстои да бъдат приети по съответния ред, са обект на анализ за съответствието им със ЗЗК, за което Комисията приема становища.

КЗК е органът, пред който се обжалват относно тяхната законосъобразност и всички актове, действия или бездействия на възложители и концеденти в процедури за възлагане на обществени поръчки или предоставяне на концесии. Съгласно Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите, КЗК може да спре процедура по възлагане на обществена поръчка, съответно по предоставяне на концесия, да разреши предварително изпълнение на решения за избор на изпълнител, при наличието на посочени в законите условия, както и да наложи имуществени санкции и глоби в предвидените от закона случаи.

В изпълнение на своята дейност, КЗК съблюдава за стриктното спазване на Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и отговаря за прилагането на Общностното право в областта на конкуренцията.

Комисията сътрудничи с Европейската комисия и другите национални органи по конкуренцията на държавите - членки на Европейския съюз, по реда на Регламент (ЕО) № 1/2003 и Регламент (ЕО) № 139/2004. Тя също предлага на компетентните държавни органи и органи на местното самоуправление да отменят или изменят издадени от тях административни актове, които водят или могат да доведат до предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията.

КЗК взаимодейства с държавните органи, включително с органите на изпълнителната власт и органите на местното самоуправление, както и с институции и неправителствени организации чрез участие в разработването на проекти на нормативни актове, изразяване

на становища по проекти, както и по действащи нормативни и общи административни актове, обмен на информация и други форми на сътрудничество.

Комисия за финансов надзор

Комисията за финансов надзор е специализиран държавен орган за регулиране и надзор на небанковия финансов сектор. Комисията извършва регулация и надзор на финансовите пазари, които са част от единния европейски пазар на финансови услуги, и осъществява надзор за спазването на европейското законодателство.

Дейността на Комисията за финансов надзор попада в обхвата на функционална област „Регулация и надзор на небанковия финансов сектор“.

Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори

Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори е специализиран държавен орган за регулиране и надзор над дейността на регистрираните одитори, който осъществява периодични проверки на одиторските фирми, които извършват одити на предприятия от обществен интерес, изразяващи се в извършване на проверки за контрол на качеството на услугите с цел постигане на високо качество на предоставяните одиторски услуги. Приоритет на комисията е утвърждаването на правилата и процедурите за извършване на проверки на качеството на дейността на регистрираните одитори, както и годишните планове за проверки.

Дейността на комисията попада в обхвата на функционална област „Осъществяване на публичен надзор над регистрираните одитори“.

3. ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Подобряването на управлението на публичните инвестиции е от съществено значение, предвид факта, че същите оказват влияние върху икономическото развитие на страната, инфраструктурата, социалната сфера и други области. Инвестициите в подобряване качеството на инфраструктурата носят ползи не само пряко за ползвателите ѝ, но допринасят и за стимулиране на икономическия растеж в средносрочен и дългосрочен план, създавайки по-привлекателна инвестиционна среда както за местните, така и за чуждестранните инвеститори. Подобряването на ефективността на разходване на публичните средства за капиталови инвестиции и предоставянето на финансиране на база оценка на икономическия и социален ефект в условията на фискална стабилност е основна цел за Министерството на финансите.

Дефинирането, прецизирането и изграждането на устойчивост на процесите, свързани с управлението на публични инвестиции (дългосрочна стратегическа визия и планиране, координация между различните сектори и равнища на управление, оценка, приоритизиране и подбор на проекти, икономическа ефективност на публичните и частните инвестиции в инфраструктура) ще има широкообхватни положителни въздействия върху икономическите показатели и цялостното развитие на страната.

Считано от 1 август 2024 г. беше въведена нова функция на министъра на финансите по координиране на процесите по подготовка, одобряване и финансово изпълнение на програми и проекти за публични капиталови инвестиции с национално финансиране от държавния бюджет за целите на бюджетната политика на страната в краткосрочен и средносрочен план.

За успешното изпълнение на възложените функции е идентифицирана необходимостта от подход и механизъм, чрез които правителството да гарантира, че публичните инвестиции с национално финансиране отговарят на стратегическите приоритети на национално и европейско ниво, максимизират финансовата и социално-икономическата си възвръщаемост, създават трудова заетост и допринасят за борбата с изменението на климата. В тази връзка, с цел подобряване процеса на планиране на публичните инвестиции беше въведен структуриран и проектно-ориентиран подход, съгласно който инвестиционните проекти бяха обособени в следните три групи:

- „Проекти, свързани с административната дейност“ - такива, които са класифицирани от ПРБ като придобиване, надграждане или основен ремонт на дълготрайни активи като сгради, машини, оборудване, съоръжения, превозни средства, доставка на мебели/офис обзавеждане, предназначени за обезпечаване на административната дейност на бюджетните организации;

- „Проекти в областта на електронното управление и информационните и комуникационните технологии;

- „Стратегически инвестиционни проекти“ – такива, които са класифицирани от ПРБ с висока обществена стойност, съответстващи на заложените в стратегическите документи на национално и европейско ниво мерки/цели/приоритети.

Стратегическите инвестиционни проекти, изпълнението на които беше предложено да бъде финансирано със средства от държавния бюджет през периода 2025-2028 г. бяха приоритизирани от всеки ПРБ чрез оценка за съответствие с единни критерии, в резултат на което като приложение към ЗДБРБ за 2025 г. беше включена ***„Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2025-2028 г.“.***

Прилагането на структурирания и проектно-ориентиран подход продължи и в рамките на бюджетната процедура за 2026 г. съгласно Указания № БЮ-2/18.05.2026 г. на министъра на финансите за подготовката и представянето на проектобюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г. и на актуализираните им бюджетни прогнози за периода 2027-2028 г.

С указанията са дадени насоки да се преустанови стартирането на „нови“ проекти, чиято реализация изисква извършване на капиталови разходи от ПРБ, докато не се приключат „преходните“ проекти, чието изпълнение произтича от ясно установени и формализирани ангажименти от страна на съответния разпоредител с бюджет, изпълнението на които е в резултат от задължение, произтичащо от приети нормативни и други актове и/или сключени договори/споразумения. Указано е, че стартирането на „нови“ проекти ще е възможно само в условията на доказана аварийност и спешност, както и в областта на отбраната в рамките на процента на разходи за отбрана към БВП и „нови“ проекти, чиято реализация не търпи отлагане поради рискове от налагане на санкции/неустойки по договори, загуба на осигурено външно финансиране, нарушение на поети международни или национални договорености или блокиране на ключови административни процеси.

Стратегическите инвестиционни проекти, изпълнението на които е предложено да бъде финансирано със средства от държавния бюджет през периода 2026-2028 г., са

приоритизирани от всеки ПРБ чрез оценка за съответствие с единни критерии, определени с БЮ-2/18.05.2026 г.

В съответствие с наличния бюджетен ресурс и извършената от ПРБ приоритизация са обособени приоритетни стратегически инвестиционни проекти, които са включени в *„Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2026-2028 г.“* - приложение към ЗДБРБ за 2026 г., като срокът на програмата е съобразен с изготвения Национален средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г. Средствата за капиталови разходи през 2026 г. за финансово обезпечаване на приоритетните стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране са в рамките на утвърдените капиталови разходи по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г. В програмата са включени отговорните институции за изпълнението на съответните проекти, както и показатели за оценка на резултатите, които ще бъдат обект на наблюдение и анализ относно изпълнение/неизпълнение на заложените целеви стойности.

Продължава разплащането на проекти по Инвестиционната програма за общински проекти, стартирала още през 2024 година, като за целта през 2026 г. е разчетен общ ресурс в размер на 1 108,0 млн. евро, от които:

- 48,0 млн. евро, одобрени за разплащане чрез ББР през 2025 г.;
- 460,2 млн. евро, одобрен ресурс за разплащане чрез ББР през 2026 г. с удължителния закон за бюджета;
- до 600,0 млн. евро - средства от централния бюджет по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси.

Със закона за бюджета за 2026 година се предвижда Министерският съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройство да одобри списък с проекти от Инвестиционната програма за общински проекти, включени с определена прогнозна стойност в колона „Прогнозна стойност на проекта за 2025 г.“ на Приложение № 3 към чл. 113 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., за които има сключено споразумение, дейностите по проекта са стартирали и няма възможност за осигуряване на финансиране с европейски средства.

Финансирането на утвърдените проекти ще се извършва при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството, за проекти със стартирало изпълнение, както следва:

1. Чрез разплащане от Българската банка за развитие до изчерпване на одобрения ресурс;

2. След изчерпване на средствата по т. 1, финансирането на проектите ще продължи чрез бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за сметка на предоставени средства от централния бюджет по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси - до 600,0 млн. евро.

В случай, че одобрен за финансиране проект по ИПОП, е одобрен за финансиране по програми и механизми на Европейския съюз, както и по други международни програми и договори, съответната община подава заявление за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и рефинансиране на извършените разходи по съответната програма, механизъм или договор, а получените средства от държавния бюджет се възстановяват по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

С оглед създаване на устойчива правна база за управление на публичните инвестиции в България, свързани с регулациите, политиките и процесите, определящи как публичните средства се разпределят, управляват и използват за инвестиционни цели, допринасяйки за дългосрочната фискална устойчивост на страната, на последващ етап, като част от изпълняваната в момента реформа „Създаване на устойчива рамка за планиране и управление на публичните инвестиции с национално финансиране в България“, част от Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г., се предвижда разработването на подзаконов нормативен акт за метода за оценка и процедурата за одобрение на публични инвестиционни проекти с национално финансиране и единна методология за оценка и приоритизиране на публични инвестиционни проекти с национално финансиране.

Част IV.
Фискална децентрализация и бюджетни взаимоотношения с общините за периода 2026-2028 г.

Предвидените общински приходи за 2026 г. са в размер на 2 396,3 млн. евро, като са разработени при съобразяване с тенденциите в постъпленията от местни данъци и такси през предходните няколко години. Предвижданият ръст на общинските приходи е от 10,5% през 2026 г. спрямо програмата за 2025 г. В прогнозата за 2027 г. се предвиждат 2 597,9 млн. евро приходи на общините и за 2028 г. – 2 693,9 млн. евро.

Продължава действието на стартиралите през 2025 г. мерки за оптимизиране събираемостта на приходите от местни данъци и такси, свързани с обмена на информация:

1. Обезпечена е техническата възможност за засилване на аналитично-контролните дейности от страна на общините във връзка с наблюдението и с установяването по реда на ДОПК на непогасени задължения за местни данъци и такси от минали години.

2. Обезпечена е техническата възможност за обмен на информацията по реда на чл. 51 от ЗМДТ[69] относно прехвърлените и учредените вещни права върху недвижимите имоти, превозните средства, корабите и нощувките с цел пълно обхващане на облагаемите обекти и своевременното им облагане от служителите в общинската администрация с данък върху недвижимите имоти, данък върху превозните средства и туристически данък.

3. Обезпечава се техническата възможност за интеграция на софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси в общините с регистрови справки от Регистър на населението – Национална база данни „Население“, касаещи семейно положение, адрес и родственост, с цел ускоряване на процеса по установяване на задълженията за местните данъци лица.

4. Обезпечава се техническата възможност за интеграция на софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси в общините със системата за сигурно електронно връчване с цел осигуряване на възможност за електронно връчване на съобщения и актове, издавани от общинските органи по приходите.

5. Изградена е система за автоматично генериране на актове за установяване на задължения и за текущ анализ на несъбраните местни данъци и такси. Ще се въведе изискване към местните администрации на тримесечна база да информират

[69] Закон за местните данци и такси.

Министерството на финансите за размера на несъбраните вземания и за предприетите действия за установяването и събирането им.

Предвидени са разходи за общините за 2026 г. в размер на 6 881,9 млн. евро, които като относителен дял достигат 5,5% от БВП, а спрямо общата структура на разходите по КФП – 12,4%.

Разходите за местни дейности през 2026 г. са в размер на 2 459,9 млн. евро и представляват 35,7% от общите разходи на общините.

Разчетите за делегираните от държавата дейности са направени при допускания за МРЗ в размер на 620,2 евро за заетите на минимална работна заплата, единна политика по доходите по отношение на персонала, извън ангажирания на МРЗ, за всички дейности с 5% и промяна на натурални показатели.

Предвидените за 2026 г. разходи за делегираните от държавата дейности са в размер на 4 422,0 млн. евро, като са увеличени спрямо 2025 г. с 323,8 млн. евро, с което се осигурява ръстът на МРЗ и увеличение с 5% на средствата за останалия персонал във всички сектори.

В прогнозата за 2027 г. се предвиждат разходи за общините в размер на 6 879,4 млн. евро, от които разходите за местни дейности са 2 445,9 млн. евро и за делегирани от държавата дейности – 4 433,5 млн. евро.

В прогнозата за 2028 г. се предвиждат разходи за общините в размер на 6 940,0 млн. евро, от които разходите за местни дейности са 2 506,2 млн. евро и за делегирани от държавата дейности – 4 433,8 млн. евро.

Табл. IV-1: Основни бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет за периода 2026-2028 г.

(в хил. евро)

Основни бюджетни взаимоотношения	Програма 2026	от тях:		Прогноза 2027	Прогноза 2028
		местни	делегирани		
Общо:	**4 887 464,0**	**465 462,3**	**4 422 001,7**	**4 898 990,4**	**4 899 284,6**
Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	4 351 706,0	0,0	4 351 706,0	4 363 232,4	4 363 526,6
Обща изравнителна субсидия	255 658,0	255 658,0	0,0	255 658,0	255 658,0
Трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	25 100,0	25 100,0	0,0	25 100,0	25 100,0
Целева субсидия за капиталови разходи	255 000,0	184 704,3	70 295,7	255 000,0	255 000,0

Източник: МФ

В прогнозата за 2026 г. са разчетени **основни бюджетни взаимоотношения между общините и централния бюджет** в общ размер 4 887,5 млн. евро, от които обща субсидия за делегираните от държавата дейности – 4 351,7 млн. евро; обща изравнителна субсидия – 255,7 млн. евро; трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища – 25,1 млн. евро; целева субсидия за капиталови разходи – 255,0 млн. евро.

Допълнително в бюджетните взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините като трансфер за други целеви разходи за местни дейности са предвидени 40,5 млн. евро за достигане на минималната работна заплата за 2026 г. в местните дейности на общините. Разпределението на средствата по общини е на база относителния дял на разходите за заплати и възнаграждения на конкретната община в съответната функция в местните дейности спрямо общия им размер във функцията и съобразно теглото на всяка функция, определено чрез относителния дял на броя персонал на минимална работна заплата за всяка функция в местни дейности спрямо общия брой персонал на минимална работна заплата в местни дейности по данни от отчета за касовото изпълнение на бюджета на общината към 31 декември 2024 г. и справката за натурални показатели към него.

Част V.
Управление на средствата от европейските фондове и програми за периода 2026-2028 г.

1. НАЦИОНАЛЕН ФОНД

В рамките на сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд (ССЕС на НФ) се планират приходите и разходите за периода 2026-2028 г. по програми, съфинансирани от Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионния фонд (КФ), Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Социалния фонд за климата, двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външни граници (ПТГС) на Европейския съюз и програмите, съфинансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП), Норвежкия финансов механизъм (НФМ) и Швейцарско-Българска програма за сътрудничество (ШБПС).

1.1. ПРИХОДНА ЧАСТ

При разработване на разчетите за приходи са взети предвид разходите, които се очаква да бъдат възстановени от Европейската комисия през периода по програмите, съфинансирани от ЕСФ+, ЕФРР и Кохезионния фонд за програмен период 2021-2027 г., финансовите средства от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Швейцарско-Българската програма за сътрудничество, както и приходите по Механизма за възстановяване и устойчивост, които се основават на договорения профил за изплащане на европейско финансиране;

Очакваните приходи и постъпления по години са, както следва: през 2026 г. в размер до 4 625,2 млн. евро, през 2027 г. са 2 083,7 млн. евро, а за 2028 г. са 2 298,3 млн. евро.

Рискове за изпълнение на прогнозите за приходите по програмите в рамките на ССЕС на НФ:

- Относно изпълнението на приходите по НПВУ през 2026 г. би могъл да се реализира риск при неизпълнение на заложени реформи в НПВУ доколкото реформите зависят от нормативна и законодателна дейност.

1.2. РАЗХОДНА ЧАСТ

При разработване на разчетите за разходите и плащанията през периода 2026-2028 г. са взети предвид елементи, които влияят на изпълнението на разходната част на план-сметката като етапът на изпълнение на програмите, включително нивото на договаряне, постигнатото изпълнение и спецификите на отделните програми от гледна точка на

икономическата област към която са насочени, както и периода на допустимост на разходите по програмите и инструментите. Относно инвестициите, които се финансират от Националния план за възстановяване и устойчивост, разходите се планират на базата на актуалните бюджети, включително последните допускания в резултат на извършваните промени в хода на предоговаряне.

Очакваните разходи и плащания за периода 2026-2028 г. са, както следва: до 6 458,24 млн. евро за 2026 г., прогнозните плащания през 2027 г. са в размер до 3 229,24 млн. евро, а през 2028 г. са 3 446,10 млн. евро. Следва да се отбележи, че за 2026 година голям дял от планираните плащания са по НПВУ като сумата достига 3 960 млн. евро предвид крайният срок на Механизма.

Рискове за изпълнение на прогнозите за разходите по програмите в рамките на ССЕС на НФ:

- Относно изпълнението на разходите би могъл да се реализира риск през 2026 г. от неизпълнение на разходната част в резултат на комбинацията от оставащият кратък срок за изпълнение и големият остатъчен ресурс, който следва да бъде разплатен от инвестициите от НПВУ.

2. ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“

2.1. ПРИХОДИ И ПОСТЪПЛЕНИЯ

При разработване на разчетите за приходите и постъпленията за периода 2026-2028 г. по програмите, финансирани от ЕС, е взет под внимание определеният индикативен размер на разходите, който се очаква да бъде възстановен от ЕК през този период. Очакваните приходи и постъпления по години са, както следва: през 2026 г. в размер до 1 357,09 млн. евро, през 2027 г. са 1 204,73 млн. евро, а за 2028 г. са 1 257,19 млн. евро.

2.2. РАЗХОДИ И ПЛАЩАНИЯ

Очакваните разходи и плащания за периода 2026-2028 г. са, както следва: до 1 681,38 млн. евро за 2026 г., прогнозните плащания през 2027 г. са в размер до 1 719,37 млн. евро, а през 2028 г. са 1 730,7 млн. евро.

ОБЩА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 г.

Приоритетите в областта на селскостопанската политика са насочени към осигуряване на стабилна пазарна среда, подкрепа на доходите на земеделските стопани и развитие на селските райони. Основните инструменти за провеждането на общата селскостопанска политика са директните плащания, пазарната подкрепа на земеделските стопани и интервенциите за развитие на селските райони. Планираното подпомагане на земеделските стопани по обвързани и необвързани с производството схеми за директни плащания за сметка на ЕС е, както следва: 841,53 млн. евро за 2026 г., 850,49 млн. евро за 2027 г. и 860,38 млн. евро за 2028 г. За пазарни мерки са предвидени 87,13 млн. евро през 2026 г., 102,62 млн. евро за 2027 г. и 102,56 млн. евро за 2028 г. За развитие на селските райони, в това число за директни плащания от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, са планирани по 837,6 млн. евро за 2026 г., 846,5 млн. евро за 2027 г. и 856,4 млн. евро за 2028 г.

В средносрочен план средствата, които страната ни предвижда да усвоява по програмите на ЕС и да изплаща за селскостопанската политика, са както следва:

Табл. V-1: Разходи и плащания за селскостопанската политика за периода 2026-2028 г.

(млн. евро)

	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Средства от ЕС	1 129,7	1 146,6	1 157,0
Национално съфинансиране и авансови плащания	474,5	500,9	503,3
Общо	**1 604,2**	**1 647,5**	**1 660,3**

Източник: МФ

ОБЩА РИБАРСКА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 г.

Преобладаващата част от дейностите по Програмите за морско дело, рибарство и аквакултури за периода са насочени към повишаване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектор рибарство; насърчаване на устойчиво, отличаващо се с ефективно използване на ресурсите рибарство; диверсификация на дейностите, в рамките на сектор рибарство, както и в други сектори на морската икономика; пазарна организация за продуктите на риболов и аквакултурите и други.

В средносрочен план средствата, които страната ни предвижда да усвоява по програмите на ЕС и да изплаща за общата рибарска политика са, както следва:

Табл. V-2: Разходи и плащания за рибарската политика за периода 2026-2028 г.

(млн. евро)

	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Средства от ЕС	19,26	17,86	17,12
Национално съфинансиране и авансови плащания	8,26	7,66	7,34
Общо	**27,52**	**25,52**	**24,46**

Източник: МФ

3. ДРУГИ СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС И СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА РЕЖИМ НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС

С Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. са разчетени приходи, разходи и съответното съфинансиране от държавния бюджет по други сметки за средства от Европейския съюз и средства по международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз. Разчетите са изготвени на база предложенията на първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет за очакваните приходи и разходи, включително и за съфинансирането им, по различните международни програми, проекти и договори.

Финансирането на политиката в областта на вътрешния ред и сигурността се допълва със средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС. В прогнозата за периода

2025-2028 г. на МВР са включени средства по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ), Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС), „Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП) за периода 2021-2027 г.“, проекти, програми и грантови споразумения. Прогнозираното национално съфинансиране по тях възлиза на общо 108,8 млн. евро и е разпределено по години, както следва:

- за 2026 г. – 56,5 млн. евро;
- за 2027 г. – 35,3 млн. евро;
- за 2028 г. – 17,0 млн. евро.

С Решение на Министерски съвет № 196 от 11 април 2019 г. Министерството на вътрешните работи е определено за водещо ведомство за разработване на програмите на Република България по ФВС, ИУГВП и ФУМИ за периода 2021-2027 г. По визираните програми се предвижда предоставянето на средства и за Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция „Технически операции“, Министерски съвет на Република България и Министерство на външните работи.

В прогнозата за периода 2026-2028 г. в областта на регионалното развитие са разчетени приходите и разходите за петнайсетте програми на Европейския съюз по трите направления на европейското териториално сътрудничество (ИНТЕРРЕГ): трансгранично (V-A), транснационално (V-B) и междурегионално (V-C), съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Инструмента за предприсъединителна помощ II (ИПП II), в които България участва.

В прогнозата за периода 2026-2028 г. на МВнР[70] са разчетени средства за следните три проекти, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС:

- Проект № BG65BVPR001-2.002-0002 с наименование „Развитие и надграждане на програмното и техническото осигуряване на НВИС[71]“, финансиран по линия на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 812108-81/20.11.2024 г. от Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз;
- Проект № BG65BVPR001-2.001-0001 с наименование „Следгаранционна поддръжка и обновяване на софтуерните компоненти на НВИС“, финансиран по линия на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 812108-10/09.02.2024 г. от Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз;
- Проект № BG65BVPR001-2.001-0002 с наименование „Надграждане на свързаността между МВнР и задграничните представителства на България“, финансиран по линия на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 812108- 11/09.02.2024 г. от Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз.

[70] Министерство на външните работи.

[71] Национална визова информационна система.

4. ПРОГНОЗА ЗА ВНОСКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС

Прогнозата за размера на вноските на Република България в общия бюджет на Европейския съюз по години за периода 2026-2028 г. е, както следва: 1 282,2 млн. евро за 2026 г., 1 386,5 млн. евро за 2027 г. и 1 789,4 млн. евро за 2028 г.

Тази прогноза е изготвена при възможно най-консервативни допускания въз основа на:

- действащото европейско законодателство по отношение бюджета на ЕС[72], както и Съобщение на Комисията до Европейския парламент (ЕП) и Съвета „Техническа корекция на многогодишната финансова рамка за 2026 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021-2027“, както и Доклада на Европейската комисия (ЕК) до ЕП и Съвета „Дългосрочна прогноза за бъдещите входящи и изходящи парични потоци на бюджета на ЕС за периода 2026-2034 г.“ и на представеното на 16.07.2025 г. амбициозно предложение на ЕК за Регламент за определяне на Многогодишната финансова рамка (МФР) за годините 2028-2034;

- прогнози по години за периода 2026-2028 г. за отделните категории собствени ресурси[73], съставляващи вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изготвени при отчитане макроикономическата прогноза за периода 2026-2028 г. от 01.04.2026 г.;

- прогнози по години за периода 2026-2028 г. за отделни категории собствени ресурси, съставляващи вноските в общия бюджет на ЕС на останалите държави членки, изготвени въз основа на одобрените прогнози за 2026 г. и 2027 г. на заседанието на Консултативния комитет по собствените ресурси (ККСР) – Подкомитет „Прогнози“, проведено на 29.05.2026 г., преизчислени чрез прилагане на очакваните стойности за номиналните и реалните растежи на брутния национален доход (БНД) и брутния вътрешен продукт (БВП) и за дефлатора по години и държави членки с оглед изчисляване на съответните вноски за 2028 г.

[72] Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на ЕС и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; Регламент (ЕС, Евратом), както и Регламент 2024/765 на Съвета от 29 февруари 2024 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 за определяне на многогодишната финансова рамка (МФР) за годините 2021-2027.

[73] Традиционни собствени ресурси (мита) и собствени ресурси на база брутния национален доход (БНД), данъка върху добавената стойност (ДДС), нерециклираните отпадъци от опаковки от пластмаса и участието на България във финансирането на брутното намаление за Австрия, Дания, Германия, Нидерландия и Швеция и за вноска за корекция за неучастие на съответни държави членки в някои политики за свобода, сигурност и правосъдие, вкл. съответните суми за т.нар. „ДДС- и БНД-баланси“ и очаквания размер за доплащане по баланса за нерециклираните отпадъци от опаковки от пластмаса, които следва да се платят през 2026 г. съгласно Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014.

5. ПРОГНОЗА ЗА ВНОСКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ СЪГЛАСНО СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ФИНАНСОВ ПРИНОС ПО ИНСТРУМЕНТА МАКРОФИНАНСОВА ПОМОЩ +

Изготвена е прогноза за вноските на Република България за периода 2026-2027 г. съгласно Споразумението за финансов принос между Република България и Европейската комисия съгласно член 7 от Регламент (ЕС) 2022/2463 на Европейския парламент и на Съвета, който се отнася до създаването на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна през 2023 г. (макрофинансова помощ +). Чрез сключените споразумения за принос България и останалите държави членки се ангажираха, при определените в Регламент (ЕС) 2022/2463 и споразумението условия, да покриват т.нар. „лихвена субсидия“ в периода 2024-2027 г., във връзка с евентуалното поемане от страна на ЕС на лихви по отпуснатия на Украйна заем в размер до 18 млрд. евро под формата на инструмента „макрофинансова помощ +“.

В тази връзка се прогнозират вноски от страна на България в размер на 3,7 млн. евро на година в периода 2026-2027 г.

Прогнозата е в съответствие с приложеното в споразумението за финансов принос разпределение за максималния размер на вноските по държави членки за периода 2024-2027 г., като взима предвид както предоставените при обсъжданията му разяснения от страна на Европейската комисия, че прогнозите ѝ са изготвени при предвиждане на равни годишни вноски, така и размера на вече платените през 2025 г. траншове от България.

Част VI.
Политика по дълга и финансирането за периода 2026-2028 г.

Политиката на правителството за управление на държавния дълг за периода 2026-2028 г. ще бъде насочена към осигуряване на необходимите ресурси за рефинансиране на дълга в обращение, финансиране на планираните дефицити по държавния бюджет, покриване на националния принос по проектите, финансирани по линия на фондовете на ЕС и подкрепа на ликвидността. Изпълнението на тези стратегически задачи ще се реализира в среда на засилена геополитическа несигурност, очаквания за забавяне на икономическия растеж и непредвидимост относно очакванията за паричната политика на водещите централни банки, включително в еврозоната и САЩ, в отговор на нарастващата инфлация. Усилията ще бъдат съсредоточени в посока обезпечаване на възможности за пазарно-ориентирано финансиране на местния и на международните капиталови пазари, както и към договаряне на държавни заеми по линия на инструменти на Европейския съюз и от международни финансови институции, включително за финансиране на проекти и програми при спазване на нормативно регламентираните годишни дългови ограничения.

1. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ. ОБСЛУЖВАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ

Номиналният размер на държавния дълг към 31.12.2024 г. възлиза на 24,2 млрд. евро или под прага на предвиденото в Закона за държавния бюджет за 2024 г. дългово ограничение от 24,5 млрд. евро (48,0 млрд. лв.), а съотношението на държавния дълг към БВП е в размер на 23,1%. Новопоетият през годината държавен дълг възлиза на 5,2 млрд. евро (при законово ограничение за новия дълг, който може да бъде поет през годината от 6,0 млрд. евро), в т.ч. емисии на ДЦК[74] на вътрешния пазар и облигации на международните капиталови пазари. Емитираните на местния пазар ДЦК, деноминирани в лева, са с обща номинална стойност 0,9 млрд. евро (1,7 млрд. лв.), от които 0,5 млрд. евро 3-годишни ДЦК и 0,4 млрд. евро 6-годишни ДЦК. На външните капиталови пазари, в рамките на Средносрочната програма за емитиране на дълг на МКП[75] (GMTN) са емитирани облигации с общ номинален обем от 4,3 млрд. евро в три транша, както следва: 1,75 млрд. евро - 8-годишни еврооблигации, 1,25 млрд. евро - 20-годишни еврооблигации и 1,5 млрд. щ.д. - 12,5-годишни облигации. През 2024 г. са извършени 1,8 млрд. евро погашения по държавния дълг към външни и вътрешни кредитори.

Изминалата 2025 г. започна при липсата на приет от Народното събрание Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2025 г., като за периода до

[74] Държавни ценни книжа.

[75] Международни капиталови пазари.

приемане на ЗДБРБ за 2025 г. бяха прилагани разпоредбите на чл. 87, ал. 2 и ал. 4 на Закона за публичните финанси (ЗПФ), при действието на разпоредбите на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2025 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2025 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г. В съответствие с посочените разпоредби от Закона за публичните финанси, Министерският съвет може да поема държавен дълг за рефинансиране на дълга в обращение до размера на годишните погашения по държавния дълг, поет до началото на съответната бюджетна година.

В рамките разпоредбата на чл. 87, ал. 2 от ЗПФ, Министерството на финансите емитира на вътрешния пазар ДЦК, деноминирани в лева, с общ номинален размер от 511,3 млн. евро (1 000 млн. лв.), от които:

- през януари 2025 г. – ДЦК, деноминирани в лева, с общ номинален размер от 306,8 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 153,4 млн. евро и падеж 22.01.2028 г. и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 153,4 млн. евро и падеж 29.01.2032 г.;
- през февруари – ДЦК, деноминирани в лева, с общ номинален размер от 102,3 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро;
- през март – ДЦК, деноминирани в лева, с общ номинален размер от 102,3 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро.

С приемането на ЗДБРБ за 2025 г. се предостави възможност за поемане на държавен дълг за осигуряване на необходимите средства за рефинансиране на дълга в обращение, за финансиране на планираните дефицити по държавния бюджет и за обезпечаване на ликвидната позиция на фискалния резерв, в т.ч. за осигуряване на възможност за финансиране на специфични програми за капитализация на търговски дружества с държавно участие в капитала в сферите на сектор ВиК, регионално развитие, отбрана, здравеопазване, енергетика и иновации. С предвиденото ново дългово финансиране в размер до 9,7 млрд. евро (18,9 млрд. лв.), съгласно приетия ЗДБРБ за 2025 г., се осигури възможност за емитиране на ДЦК на вътрешния и международните капиталови пазари, както и за сключване на структурни програмни заеми в общ размер до 750,0 млн. евро, в т.ч. с ЕИБ[76] (500,0 млн. евро) и БРСЕ[77] (250,0 млн. евро) за съфинансиране на проекти, изпълнявани със средства от Европейските фондове при споделено управление през програмния период 2021-2027 г.

За периода от приемане на ЗДБРБ в края на м. март до края 2025 г. са емитирани на вътрешния пазар ДЦК, деноминирани в лева, с общ номинален обем от 1 176,0 млн. евро (2 300,0 млн. лв.), както следва:

- през април - ДЦК, деноминирани в лева, с общ номинален размер от 409,0 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 255,6 млн. евро и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 153,4 млн. евро;
- през юни - 7-годишни ДЦК, деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;

[76] Европейска инвестиционна банка.

[77] Банка за развитие на Съвета на Европа.

- през август - 3-годишни ДЦК, деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;

- през септември - 7-годишни ДЦК, деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;

- през октомври - 3-годишни ДЦК, деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;

- през ноември - 7-годишни ДЦК, деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро.

За същия период са емитирани еврооблигации с общ номинален обем от 7,2 млрд. евро, като на 28.04.2025 г. в рамките на Средносрочната програма за емитиране на дълг на международните капиталови пазари (GMTN) са пласирани еврооблигации в два транша с обща номинална стойност от 4,0 млрд. евро. Първият транш е с номинален обем от 2,25 млрд. евро, срочност 9 г. и годишен лихвен купон 3,5%, а вторият транш от облигации е с номинален обем от 1,75 млрд. евро, срочност 13 г. и годишен лихвен купон 4,125%. На 15.07.2025 г. за втори път през тази година са пласирани еврооблигации на МКП в двоен транш с общ номинален обем 3,2 млрд. евро, като първият е с номинален обем 2,0 млрд. евро, срочност 10 г. и годишен лихвен купон 3,375%, а вторият транш е с номинален обем 1,2 млрд. евро, срочност 20 г. и годишен лихвен купон 4,125%.

Поетият нов дълг през 2025 г. е в размер на 9 637,3 млн. евро, от които 7 200,0 млн. евро - еврооблигации на външните пазари, 1 687,3 млн. евро (3 000,0 млн. лв.) - емисии ДЦК, деноминирани в лева, на вътрешния пазар, 750,0 млн. евро – ратифицирани структурни програмни заеми, в т.ч. с ЕИБ (два заема по 250,0 млн. евро) и БРСЕ (250,0 млн. евро) за съфинансиране на проекти, изпълнявани със средства от Европейските фондове при споделено управление през програмния период 2021-2027 г.

Общият размер на извършените през годината погашения към външни и вътрешни кредитори достигат 1,8 млрд. евро. В резултат от извършените и планирани дългови операции, към края на 2025 г. дългът възлезе на 31,4 млрд. евро или 27,1% от БВП.

Настоящата 2026 г. също започна без приет от Народното събрание ЗДБРБ, като за периода до приемане на закона се прилагат разпоредбите на чл. 87, ал. 2 и ал. 4 на Закона за публичните финанси (ЗПФ), при действието на разпоредбите на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. (обн., ДВ, бр. 113 от 23.12.2025 г., в сила от 1.01.2026 г., изм. и доп., бр. 30 от 27.03.2026 г., в сила от 27.03.2026 г., бр. 52 от 8.06.2026 г., бр. 57 от 23.06.2026 г., в сила от 23.06.2026 г.).

В рамките на ограничението по чл. 87, ал. 2 от ЗПФ с цел рефинансиране на дълг от предходни години, Министерството на финансите емитира на вътрешния пазар ДЦК, деноминирани в евро, с общ номинален размер от 1 410,0 млн. евро, от които:

- през януари - ДЦК, с общ номинален размер от 300,0 млн. евро, от които 2-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро и 5-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро;

- през февруари - ДЦК, с общ номинален размер от 300,0 млн. евро, от които 2-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро и 10-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро;

- през март - ДЦК, с общ номинален размер от 300,0 млн. евро, от които 2-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро и 5-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро;

- през април - ДЦК, с общ номинален размер от 300,0 млн. евро, от които 5-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро и 10-годишни ДЦК с номинална стойност 150,0 млн. евро;

- през май – 10-годишни ДЦК с номинален размер от 210,0 млн. евро.

С последните изменения и допълнения на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. се дава възможност до приемането на ЗДБРБ за 2026 г., освен дълга по чл. 87, ал. 2 от ЗПФ, Министерският съвет да поема и държавен дълг в размер до 3,8 млрд. евро за финансиране на бюджетния дефицит, включително за префинансиране по НПВУ на Република България. В рамките на ограничението от 3,8 млрд. евро се осигурява възможност за целите на касовото управление и плащанията на бюджетните организации да се поема краткосрочен държавен дълг, който се изплаща до края на текущата бюджетна година, както и за поемане на външен държавен дълг на международните капиталови пазари, посредством Средносрочната програма за емитиране на дълг на международните пазари. Максималният лимит по програмата се увеличава от 27,0 млрд. евро на 30,8 млрд. евро с оглед диверсификация на дълговите източници за набавяне пълния обем на нужното дългово финансиране.

В ЗДБРБ за 2026 г. планираният максимален размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет през годината е до 10,1 млрд. евро, с което се осигурява възможност за емитиране на ДЦК на местния и международните капиталови пазари в размер до 6,8 млрд. евро (в т.ч. 1,41 млрд. евро, емитирани съгласно чл. 87, ал.2 от ЗПФ) и възможност за провеждане на преговори и сключване с Европейската комисия на споразумение за заем в размер до 3,3 млрд. евро за получаване на финансова подкрепа по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“, при условие за последваща ратификация. В ограничението за максималния размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет през 2026 г. заемът е предвиден в пълния му размер от 3 261,7 млн. евро, като само очакваното през 2026 г. предварително финансиране (аванс) от ЕК в размер на 15% от размера на финансовата помощ или 489,3 млн. евро ще рефлектира върху нивото на държавния дълг към края на годината.

Възможността за договаряне и сключване с Европейската комисия на споразумението за заем по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE), е регламентирана с разпоредбата на чл. 3а, ал. 1, т.3 от Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. Тъй като действието на тази норма е времево ограничено, същите разпоредби са взети предвид и са нормативно регламентирани в закона, в т.ч. при формирането на общите дългови ограничения.

През годината са планирани и усвоявания по вече договорени държавни заеми в общ размер на 400,0 млн. евро, в т.ч. пълния размер на заема от 250,0 млн. евро по Финансовия договор между Република България и ЕИБ за финансиране на проект „България-

съфинансиране по фондовете на ЕС 2021-2027 г.(СПЗ)“Б (Финансов договор Б) и остатъка за усвояване в размер на 150,0 млн. евро по Рамковото споразумение за заем в размер на 250,0 млн. евро между Банката за развитие на Съвета на Европа и Република България, Механизъм за съфинансиране на програми, съфинансирани от Европейския социален фонд плюс през 2021-2027 г. програмен период.

Средствата от новия държавен дълг, който се предвижда да бъде поет през годината, ще бъдат насочени за рефинасиране на дълга в обращение, покриване на бюджетен дефицит, включително за префинансиране по Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, за придобиване на дялове, акции и съучастия [78] и други финансиращи операции.

На базата на планираните дългови операции се очаква държавния дълг към края на 2026 г. да достигне до 37 691,8 млн. евро (30,1% от БВП), като в Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. е определено ограничение за максималния размер на държавния дълг към края на годината до 37,7 млрд. евро.

В средносрочен план за периода 2027-2028 г. се планира поемането на нов държавен дълг съответно от 8,8 млрд. евро и 8,0 млрд. евро годишно, като дългът в обращение, който ще бъде рефинансиран е в размер на 1,8 млрд. евро за 2027 г. и 2,6 млрд. евро за 2028 г. Въз основа на тези допускания през периода 2027-2028 г. се предвижда значителен темп на нарастване на държавния дълг, достигайки съответно до 44,7 млрд. евро (33,2% от БВП) и 50,5 млрд. евро (35,2% от БВП).

Пред реализирането на дълговото финансиране както през 2026 г., така и в средносрочен план, продължават да съществуват рискове, произтичащи от външни фактори, които са извън контрола на емитента, включително засилената геополитическа несигурност, като например войната в Украйна, конфликтите в Близкия изток и продължаващите глобални търговски и стратегически напрежения, които създават предпоставки за повишена волатилност на международните финансови пазари и периодични промени в инвеститорските нагласи. Те водят до сериозен натиск върху инфлацията чрез по-високите търговски и енергийни разходи, породени от риска за енергийните доставки и нарастващите цени на енергоизточниците, блокиране на търговските маршрути, промяна на търговските потоци и др.

Предвид горните рискови фактори се наблюдава нарастване на степента на непредвидимост относно очакванията за паричната политика на водещите централни банки, включително в еврозоната и САЩ. Предприетото през юни 2026 г. повишение на основните лихвени проценти от Европейската централна банка от 2,0% на 2,25% допълнително подчертава зависимостта на бъдещите решения от развитието на инфлационните процеси и външната среда, което предполага запазване на несигурността относно динамиката на лихвените проценти по международните дългови пазари.

Дългосрочните лихвени проценти остават на сравнително високи нива спрямо средните стойности от предходното десетилетие, а значителният дял на пазарното финансиране предполага пренасяне на тези външни фактори както върху изпълнението на бюджетното финансиране, така и върху вътрешния дългов пазар, който продължава да се характеризира с относително ограничен капацитет и инвеститорска база.

[78] Част VI. Политика по дълга и финансирането за периода 2026-2028 г., т.4 Други операции в частта на финансирането, т.4.4 Придобиване на дялове, акции и съучастия.

От друга страна, членството на България в еврозоната от 1 януари 2026 г. създаде предпоставки за по-благоприятни условия за достъп до финансиране чрез разширяване на инвеститорската база, намаляване на валутния риск и постепенно сближаване на доходностите по българските държавни ценни книжа с тези на държавите от еврозоната. Освен това, позитивното развитие на тенденциите при суапите за кредитно неизпълнение (CDS) в перспектива потенциално биха смекчили въздействието на покачващите се лихвени проценти, свивайки спредовете към бенчмарка.

Направените допускания относно новото дългово финансиране на бюджета в средносрочен хоризонт, както и индикативното разпределение между външни и вътрешни източници на финансиране, валутна структура, матуритетен профил и лихвени характеристики на планирания нов дълг, заедно с реализираните дългови операции, оказват пряко влияние върху развитието и структурата на държавния дълг през прогнозния период 2026-2028 г. и следва да бъдат разглеждани в контекста на динамичната геополитическа среда, променящите се условия на международните капиталови пазари и очакванията за постепенно нормализиране на лихвените равнища в еврозоната и САЩ.

Табл. VI-1: Държавен дълг – вътрешен и външен и съотношение спрямо БВП

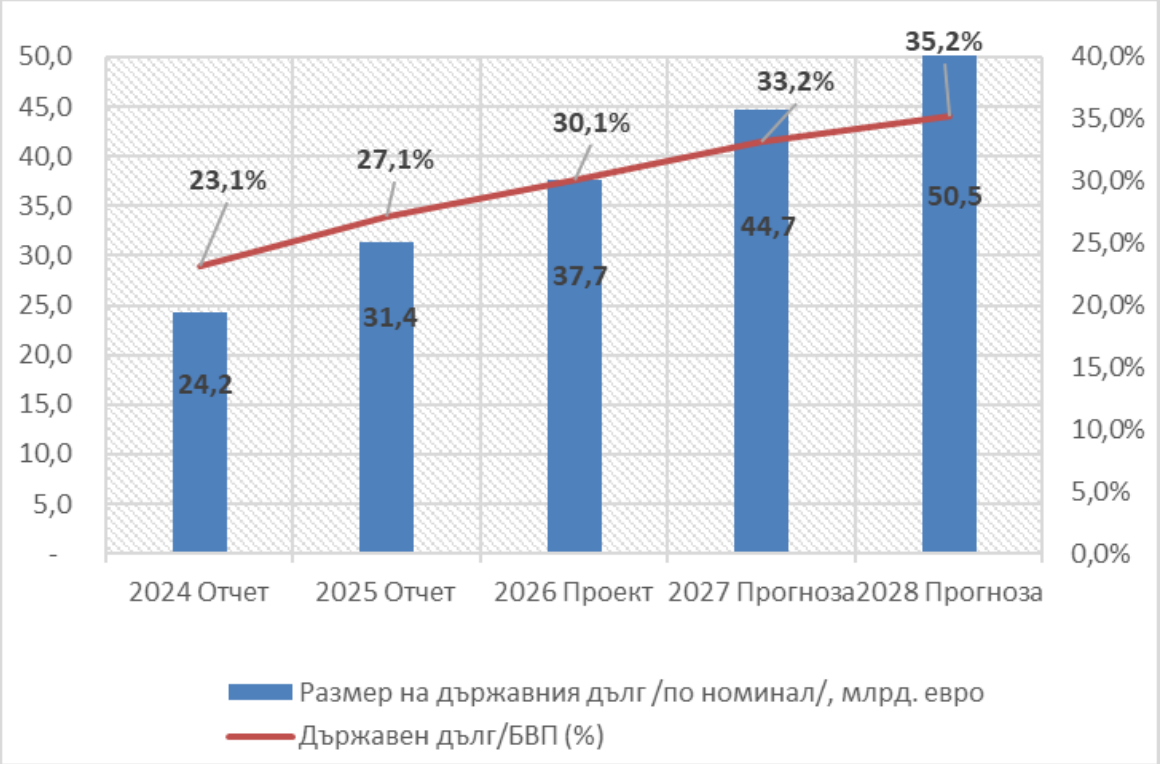
Показатели	2024 Отчет	2025 Отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Държавен дълг, млн. евро	**24 227,0**	**31 428,9**	**37 691,8**	**44 698,9**	**50 468,3**
Държавен дълг/БВП (%)*	23,1%	27,1%	30,1%	33,2%	35,2%
Външен дълг, млн. евро	**18 124,5**	**25 373,9**	**31 036,4**	**36 822,3**	**43 362,8**
Външен дълг/БВП (%)	17,3%	21,9%	24,8%	27,4%	30,3%
Вътрешен дълг, млн. евро	**6 102,5**	**6 055,0**	**6 655,4**	**7 876,6**	**7 105,6**
Вътрешен дълг/БВП (%)	5,8%	5,2%	5,3%	5,9%	5,0%
БВП, млн. евро	***104 767,2***	***116 018,3***	***125 246,7***	***134 592,2***	***143 253,9***

Забележка: Поради закръгления някои от сумарните позиции е възможно да не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

В сравнение с нивата през 2025 г., към края на 2026 г. се очаква външният дълг да нарасне от 25,4 млрд. евро до 31,0 млрд. евро, а вътрешният дълг - от 6,1 млрд. евро до 6,7 млрд. евро. За периода 2027-2028 г. при външния държавен дълг се запазва възходящата тенденция, докато при вътрешния се наблюдава увеличение на нивата през 2026 г. и 2027 г., последвано от намаление през 2028 г.

Граф. VI-1: Държавен дълг и съотношение на държавния дълг към БВП

Източник: МФ

В *структурата на дълга по остатъчен матуритет* към края на 2025 г. се наблюдава превес на дълга със срочност от 5 до 10 г. – 39,4% (при 31,4% за 2024 г.), следван от дълга със срочност над 10 г. – 30,4% (при 32,4% за 2024 г.), дълга със срочност от 1 до 5 г. – 26,1% (при 29,1% за 2024 г.) и този с матуритет до 1 г. – 4,1% (при 7,2% за 2024 г.). През целия прогнозен период се наблюдава запазване на преобладаващия дял на дълга с матуритет от 5 до 10 г. и на дълга с матуритет над 10 години.

В структурата на дълга по видове инструменти в края на 2025 г. облигациите, емитирани на МКП и ДЦК емитирани на вътрешния пазар заемат доминантна позиция с дял от 91,7% (при 90,2% за 2024 г.). Тази тенденция се наблюдава през целия прогнозен период, като делът им нараства и се очаква в края на периода да достигне до 93,3%. Държавните и държавните инвестиционни заеми са с намаляващ дял, който в края на 2028 г. достига съответно до 6,5% и 0,2%.

Лихвената и валутната структура на дълга към края на 2025 г. се характеризират с ясно изразен превес на задълженията с фиксиран лихвен процент от 99,9% и на евровия и левовия компонент на дълга – 95,9%. До края на периода се очаква целият държавен дълг да бъде съставен от дълг с фиксирани лихвени проценти, като 97,4% от дълга да бъде в евро (от 01.01.2026 г. еврото е официална валута в Република България). Делът на дълга в щатски долари спада от 3,4% през 2026 г. до 2,6% през 2028 г., като този в японски йени остава под 0,1% през целия прогнозен период.

В структурата на държавните заеми по кредитори към края на 2025 г. най-голям дял имат получените заеми от Европейски съюз (в т.ч. от ЕИБ и ЕК) – 81,6% (при 82,3% за 2024 г.), като през следващите години се прогнозира запазване на доминантната им

позиция. Очакванията са за дял на заемите, получени от БРСЕ на нива около 10,3-11,6%, при намаляващ дял на заемите от МБВР[79] и на заемите от кредитори в раздел „Други“.

Табл. VI-2: Структура на държавния дълг за периода 2024-2028 г.

Показатели	2024 Отчет	2025 Отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Матуритетна структура на дълга (по остатъчен матуритет)					
Дълг с матуритет до 1 г.	7,2%	4,1%	4,4%	5,6%	5,6%
Дълг с матуритет от 1 до 5 г.	29,1%	26,1%	25,4%	21,5%	18,0%
Дълг с матуритет от 5 до 10 г.	31,4%	39,4%	37,5%	31,5%	30,1%
Дълг с матуритет над 10 г.	32,4%	30,4%	32,8%	41,3%	46,3%
Структура на дълга по видове инструменти					
Облигации, емитирани на МКП	65,0%	72,5%	73,4%	75,1%	79,2%
ДЦК, емитирани на вътр. пазар	25,2%	19,3%	17,7%	17,6%	14,1%
Държавни заеми	8,8%	7,6%	8,4%	6,9%	6,5%
Държавни инвестиционни заеми	1,0%	0,6%	0,5%	0,3%	0,2%
Лихвена структура					
Заеми с фиксирани лихви	99,7%	99,9%	99,9%	100,0%	100,0%
Заеми с плаващи лихви	0,3%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Валутна структура					
Дълг в лева	24,2%	19,3%	-	-	-
Дълг в щатски долари	6,0%	4,1%	3,4%	2,9%	2,6%
Дълг в евро	69,7%	76,6%	96,5%	97,1%	97,4%
Дълг в други валути (яп. йени)	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Структура на държавните заеми по кредитори					
Заеми от ЕС /в т.ч. ЕИБ и ЕК/	82,3%	81,6%	82,7%	83,3%	89,5%
Заеми от МБВР	3,0%	1,7%	0,7%	0,1%	0,0%
Заеми от БРСЕ	7,2%	10,0%	11,6%	11,4%	10,3%
Заеми от други кредитори	7,5%	6,7%	5,1%	5,1%	0,2%
Средна продължителност на дълга в обращение /в години/	**8 г. и 3 м.**	**8 г. и 8 м.**	**9 г. и 1 м.**	**9 г. и 5 м.**	**10 г. и 3 м.**

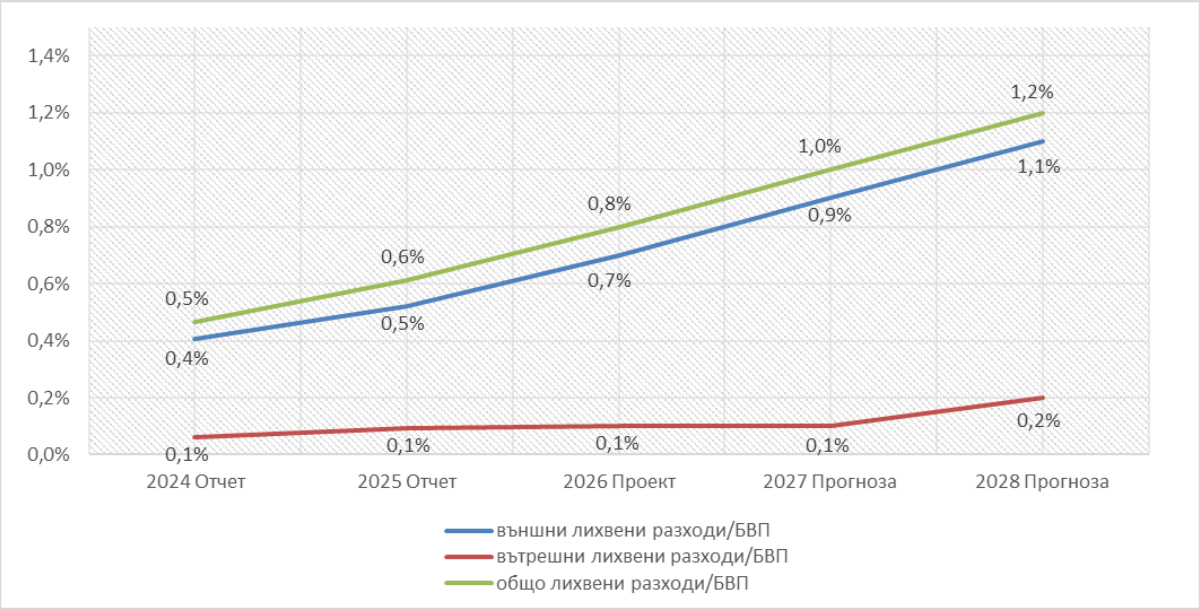
Забележка: Поради закръгления някои от сумарните позиции е възможно да не се изчерпват от съставните им числа

Източник: МФ

Лихвените разходи за обслужването на държавния дълг през 2024 г. възлизат на 487,4 млн. евро (424,8 млн. евро по външния и 62,6 млн. евро по вътрешния), а през 2025 г. - на 708,9 млн. евро (602,5 млн. евро по външния и 106,4 млн. евро по вътрешния държавен дълг). За периода 2026-2028 г. тенденцията за нарастване на лихвените разходи за обслужването на държавния дълг се запазва вследствие на прогнозираното увеличение на размера на дълга за целия период в комбинация с конюнктурата на местния и международните пазари на суверенен дълг, като съотношението на лихвените разходи спрямо прогнозния БВП в края на средносрочния хоризонт се очаква да достигне до 1,2% (при 0,5% в края на 2024 г.).

[79] Международна банка за възстановяване и развитие.

Граф. VI-2: Съотношение на лихвените разходи към БВП по държавния бюджет

Забележка: Поради закръгления някои от сумарните позиции е възможно не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

2. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ

Към края на 2025 г. нивото на държавногарантирания дълг намалява до ниво от 646,2 млн. евро от 869,0 млн. евро през 2024 г. Съотношението му спрямо БВП също отбелязва спад до 0,6% от 0,8%. Към края на 2025 г. външният държавногарантиран дълг възлиза на 422,3 млн. евро (при 745,1 млн. евро през 2024 г.), а вътрешният на 223,9 млн. евро (при 123,9 млн. евро през 2024 г.). През годината превес имат издадените държавни гаранции за сектор „Енергетика“ – 48,9%, следвани от сектор „Инструменти на ЕС“ – 24,2%, сектор „Финансов“ – 19,3%, сектор „Образование“ – 3,7%, сектор „Транспорт“ – 3,4% и сектор „Други“ – 0,5%, докато през 2024 г. доминиращ дял имат издадените държавни гаранции за сектор „Финансов“ – 46,0%, следвани от сектор „Енергетика“ – 28,6%, сектор „Инструменти на ЕС“ – 18,4%, сектор „Транспорт“ – 3,3%, сектор „Образование“ – 3,1% и сектор „Други“ – 0,5%.

В рамките на ограничението за максималния размер на държавните гаранции, които могат да бъдат издадени през 2025 г. (до 3,5 млрд. евро съгласно чл. 74 от ЗДБРБ за 2025 г.) са издадени нови държавни гаранции в общ размер на 241,1 млн. евро (471,6 млн. лв.), в т.ч. вътрешни държавни гаранции в размер на 127,3 млн. евро в полза на „Булгартрансгаз“ ЕАД във връзка с Договори за дългосрочни кредити с „Обединена Българска Банка“ АД (102,3 млн. евро) и „Инвестбанк“ АД (25,0 млн. евро) за частично финансиране на проекта „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД за изпълнение на инициативата Вертикален коридор на газопреносните оператори на България, Гърция, Румъния, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова“. Издадена е нова държавна гаранция (с РМС № 913 от 19.12.2025 г.), като е подписано Гаранционно споразумение между Република България като (Гарант) и „Обединена Българска Банка“ АД, във връзка с Договор за банков кредит между „Обединена Българска Банка“ АД и „Българска банка за развитие” ЕАД (кредитополучател) в размер на 100,0 млн. евро с цел финансиране на Инвестиционната

програма за общински проекти (ИПОП) по чл. 113 от ЗББР[80] и Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради за периода 2025-2029 г (НПЕЕ) по чл. 109 от ЗББР. На 19.12.2025 г. е ратифицирано със закон от Народното събрание и Споразумението за гаранция с Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) във връзка със споразумение за принос между Република България и ЕИБ по отношение на участието на Република България с гаранция в размер до левовата равностойност на 10,0 млн. евро в доверителния фонд „ЕС за Украйна“ в размер до левовата равностойност на 10,0 млн. евро (обн., ДВ, бр.115 от 30.12.2025 г.). В рамките на ограничението по чл. 73, т.1 от ЗДБРБ за 2025 г. (издаване на нови държавни гаранции по Закона за кредитиране на студенти и докторанти в размер до 30,0 млн. лв. или 15,3 млн. евро), към края на годината реално са договорени студентски кредити с държавни гаранции за такси и издръжка в размер на 3,8 млн. евро (7,5 млн. лв.).

В ЗДБРБ за 2026 г. е предвидено да бъдат издадени държавни гаранции в общ размер до 2 040 млн. евро, които бяха предвидени за издаване в ЗДБРБ за 2025 г. и не бяха реализирани, в т.ч. както следва:

- По реда на Закона за държавния дълг в размер до 2 020 млн. евро, за финансиране на инвестиционните проекти:

1. на „Булгартрансгаз“ ЕАД в размер до 192 299 056 евро или тяхната равностойност в друга валута за финансиране на инвестиционен проект „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД във връзка с инициативата Вертикален коридор на газопреносните оператори на България, Гърция, Румъния, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова“, осигуряваща възможност за пренос на допълнителни обеми природен газ, при спазване на законодателството в областта на държавните помощи, чрез реализация на следните инвестиционни проекти:

а) „Повишаване на капацитета за пренос на природен газ в точка на междусистемно свързване Кулата/Сидирокастро в посока от Гърция към България“;

б) „Повишаване на капацитета за пренос на природен газ в точка на междусистемно свързване Негру Вода/Кардам в посока от България към Румъния“;

в) „Довеждаща газопреносна инфраструктура с високо налягане за захранване на потребители в Източномаришкия регион“.

2. на „Булгартрансгаз“ ЕАД - по проекта от общ интерес 6.20.2 „Разширение на капацитета на ПГХ[81] Чирен“, в размер до 207 586 411 евро или тяхната равностойност в друга валута, при спазване на условията в решението на ЕК по дело за държавна помощ SA.106120 (2023/N) – Bulgaria State guarantee to Bulgartransgaz EAD for expansion of the capacity of the Chiren natural gas storage facility;

3. на „Националната Електрическа Компания“ ЕАД за финансиране на инвестиционен проект „Модернизация и рехабилитация на ПАВЕЦ[82] „Чаира“, в размер до 79 250 242 евро (или тяхната равностойност в друга валута), при спазване на законодателството в областта на държавните помощи;

4. на „Националната Електрическа Компания“ ЕАД във връзка с финансиране на проект „Увеличаване обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждането на

[80] Закон за Българската банка за развитие.

[81] Подземно газохранилище.

[82] Помпено-акумулираща водноелектрическа централа.

язовир „Яденица“ и реверсивен напорен тунел за връзка с язовир „Чаира“ в размер до 38 346 891 евро или тяхната равностойност в друга валута, при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

5. на АЕЦ „Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД по нови заемни споразумения във връзка с финансиране на проект „Изграждане на нова ядрена мощност от най-ново поколение на площадка на АЕЦ „Козлодуй“ (7 блок) в размер до 1 500 417 089 евро или тяхната равностойност в друга валута, при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

Държавногарантираното финансиране по инициативата Вертикален газов коридор първоначално е включено в Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. в размер до валутната равностойност на 625,0 млн. лв. (319,6 млн. евро) В процеса на реализация на проекта са издадени държавни гаранции с общ размер от 127 258 370 евро. За останалата, нереализирана част от предвиденото финансиране на проекта в размер на 192 299 056 евро, през 2026 г. Министерският съвет може да издава държавни гаранции по заемни споразумения на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Финансирането на проектите по т. 2 – 5 през 2026 г. се запазва непроменено.

- На други държавни гаранции по чл. 37, ал. 1, т. 4 от Закона за публичните финанси в размер до 15,4 млн. евро - по Закона за кредитиране на студенти и докторанти, относно прилагане на програмата за студентско кредитиране, в общ размер до 15 338 756 евро (одобрени с РМС № 614 от 2025 г.).

При допускането за издаване на по-горе изброените нови държавни гаранции и при пълно усвояване на средствата от заемите до края на 2026 г. се очаква общият размер на държавногарантирания дълг да нарасне до ниво от около 3,0 млрд. евро, а показателят „Съотношение на държавногарантирания дълг към прогнозния размер на БВП“ съответно до 2,4% (при 0,6% за 2025 г.).

За периода до 2028 г. прогнозите са за лек спад в нивото на държавногарантирания дълг в абсолютна стойност спрямо нивото му от края на 2026 г. (2,9 млрд. евро), но като относителния дял спрямо прогнозния БВП в края на 2028 г. също се очаква да отбележи намаление достигайки до 2,0%.

3. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ ЧРЕЗ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И ДРУГИ ФОРМИ НА ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

За периода 2026-2028 г. не се предвижда поемане на нов дълг от първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет по чл. 37, ал. 1, т. 1, буква „б“ от Закона за публичните финанси.

4. ДРУГИ ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО

4.1. УСВОЯВАНИЯ ПО ДЪРЖАВНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ЗАЕМИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

За периода 2026-2028 г. не е предвидено усвояване на външно финансиране по държавни инвестиционни заеми. По централния бюджет са разчетени приходи от лихви по държавни инвестиционни заеми с краен бенефициент търговско дружество общо за 2026 г. в размер на 381,4 хил. евро, за 2027 г. – 264,7 хил. евро и за 2028 г. – 148,2 хил. евро.

Общо разчетените разходи по държавните инвестиционни заеми, в т.ч. и с краен бенефициент търговско дружество, за 2026 г. са в размер на 5 746,2 хил. евро, в т.ч.

5 695,1 хил. евро разходи за лихви и 51,1 хил. евро разходи за издръжка по проект, изпълняван от Министерството на финансите. За 2027 г. са планирани разходи по държавните инвестиционни заеми в общ размер 5 096,0 хил. евро и за 2028 г. – 4 149,6 хил. евро.

Разчетените средства за погашения по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. и с краен бенефициент търговско дружество, за 2026 г. са в размер на 28 538,5 хил. евро, за 2027 г. – 28 413,9 хил. евро и за 2028 г. – 26 311,3 хил. евро.

4.2. ФИНАНСИРАНЕ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ЕКСПОРТНОТО ЗАСТРАХОВАНЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ) в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година се предвиждат средства от централния бюджет за изплащане на застрахователни обезщетения по чл. 3 от ЗЕЗ (дейността за сметка на държавата). За периода 2026-2028 г. се предвиждат средства в размер както следва: 76,7 млн. евро за 2026 г., 79,3 млн. евро за 2027 г., 81,8 млн. евро за 2028 г.

В съответствие с мисията и целите на „Българска агенция за експортно застраховане“ (БАЕЗ) като държавна агенция, която да подкрепя българските износители, дружеството акцентира върху развитието в предлагането на застрахователните продукти по дейността за сметка на държавата. За изпълнението на заложените показатели БАЕЗ се нуждае от съответния застрахователен капацитет, който да покрива нуждите на компанията.

Мерките за постепенно повишаване на заделените средства в държавния бюджет целят повишаване на застрахователния капацитет на БАЕЗ по дейността за сметка на държавата, в съответствие със ЗЕЗ, както и са необходими като превенция относно достигане на застрахователния капацитет и невъзможност за сключване на застрахователни договори или спешно увеличаване на средствата през текущата година.

4.3. ПОСТЪПЛЕНИЯ ОТ ПРИВАТИЗАЦИЯ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Прогнозните постъпления от приватизация за периода 2026-2028 г. са по 1,0 млн. евро годишно за всяка година от разглеждания период.

4.4. ПРИДОБИВАНЕ НА ДЯЛОВЕ, АКЦИИ И СЪУЧАСТИЯ

За 2026 г., с оглед изпълнението на инвестиционни програми, както и на възложени публични политики, за капитализация на търговски дружества с държавно участие в капитала в сферите на сектор ВиК, земеделие, регионално развитие, здравеопазване, енергетика, икономика, индустрия и иновации, са направени допускания за прогнозни средства в размер до 429,3 млн. евро, както следва:

№	Дружество	Сума в евро	Цел на увеличаване на капитала
1	„МБАЛ „Св. Пантелеймон“ - Ямбол“ АД	3 056 400	Закупуване на медицинска апаратура, информационни табели, обзавеждане и оборудване на Спешно отделение и проектиране и извършване на допълнителни СМР [83] , необходими за въвеждане в експлоатация на обекта

[83] Строително-монтажни работи.

№	Дружество	Сума в евро	Цел на увеличаване на капитала
2	„Напоителни системи“ ЕАД	20 000 000	Възстановяване и модернизация на обекти от съществуващия държавен хидромелиоративен фонд с оглед ефикасно и устойчиво използване на водните ресурси в страната
3	„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ) или новосъздадено държавно дружество	127 823 000	Инвестиции с цел за обезпечаване на дейности по техническа рекултивация на нарушените терени на находище „Източномаришки въглищен басейн“, при условие на положително решение от Европейската комисия по нотифицираната държавна помощ
4	„Български ВиК Холдинг“ ЕАД	166 514 300	Осигуряване на съфинансиране и краткосрочно финансиране за разплащания към изпълнители по проекти по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., както и финансиране за изпълнение на инвестиционни проекти във връзка с подобряване на техническото и експлоатационно състояние на ВиК системите, модернизация и гарантиране непрекъснатост на услугите, минимизиране негативното влияние на климатичните изменение
5	„Фонд ФЛАГ“ ЕАД	40 000 000	Повишаване на капацитета за управление на финансови инструменти по линия на ЕС и финансиране на общински инвестиции в сфери като ВиК, енергийна ефективност и градско развитие
6	„София Тех парк“ АД	10 935 400	Инвестиции за изграждане на „Фабрика за изкуствен интелект“ (AI Factory – BRAIN++) и развитие на суперкомпютъра Discoverer++ за нуждите на научноизследователската и иновационна дейност
7	„Иганово“ ЕАД	47 714 000	Реализация на проект за изграждане на завод за производство на енергетични материали и заряди и завод за производство на 155 мм. боеприпаси, в т.ч. осигуряване на пълна инженерна, техническа и логистична инфраструктура, необходима за функционирането на производствените мощности
8	„Икономическа зона Доброславци“ ЕАД	12 179 000	Изграждане на съоръжения и вътрешна инфраструктура с цел привличане на инвеститори в сектора на автомобилостроенето и такива с висока добавена стойност, положителен търговски баланс и устойчиво икономическо развитие, както и превръщане на Република България в притегателен център за чужди инвестиции

№	Дружество	Сума в евро	Цел на увеличаване на капитала
			/изграждане на модерна икономическа зона от нов тип/
9	„СБАЛТОСМ проф. д-р Димитър Шойлев“ ЕАД	1 100 000	Завършване изцяло преустройството и пребазирането на лечебното заведение и за закупуване и инсталиране на медицинска апаратура и оборудване на обекта

Увеличаванията на капитала на дружествата ще се извърши при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

4.5. СРЕДСТВА ЗА КАПИТАЛОВАТА ВНОСКА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ МЕХАНИЗЪМ ЗА СТАБИЛНОСТ

С присъединяването си към еврозоната България следва да се присъедини и към Европейския механизъм за стабилност (ЕМС). Това е международна финансова институция, създадена от страните от еврозоната с цел осигуряване на финансова стабилност в рамките на валутния съюз. Неговата мисия е в случай на нужда да подпомага държавите от еврозоната да поддържат дългосрочна финансова стабилност и просперитет. Механизмът изпълнява тази мисия, като предоставя заеми, техническа помощ и експертиза на държави членки от еврозоната. Разпределението между държавите от еврозоната на вноските в капитала на ЕМС се базира на ключа за внесения от тези държави капитал в Европейската централна банка. Плащанията по първоначално определения за внасяне капитал са разпределени на равни части, по 20% за пет години, като за страните с БВП на глава от населението под 75% от средния за ЕС (сред които и България) се използва адаптиран временен ключ за период от 12 години от датата на приемане на еврото. През този период първоначалното капиталово участие на държавата, възползваща се от корекцията, е по-ниско, което води и до по-ниски вноски във внесения капитал на ЕМС. След приключване на 12-годишния период държавата членка следва да депозира оставащата сума.

На базата на описаната по-горе методология и последните налични данни беше изчислена вноската на България в Европейския механизъм за стабилност, дължима на равни годишни вноски през първите пет години от присъединяването на България към еврозоната: по 121,0 млн. евро на година за периода 2026-2028 г.

4.6. ФИСКАЛЕН РЕЗЕРВ

Съгласно дефиницията за показателя „Фискален резерв“ в т. 41 на § 1 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси в неговия обхват се включват салдата по всички банкови сметки на бюджетните организации без тези на общините и техните разпоредители с бюджет, активите на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система (ДФГУДПС), вземания от фондове на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други, и други финансови активи по чл. 154, ал. 22 и 23 от същия закон.

Минималният размер на показателя „Фискален резерв“ е определен на база необходимите средства на разположение към 31 декември 2026 г. за обезпечаване на наличностите на ДФГУДПС и текущите ликвидни нужди на бюджета. Следва обаче да

се подчертае, че минималният размер на фискалния резерв не представлява целева стойност за показателя към даден период. Той представлява минимален праг за показателя, който има за цел да минимизира рисковете от ликвидни проблеми в краткосрочен хоризонт.

В тази връзка минималният размер на фискалния резерв към 31 декември 2026 г. се предвижда бъде в размер на 2,6 млрд. евро.

Част VII.
Перспективи за развитието на публичните финанси

1. УСТОЙЧИВОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

В този раздел се разглежда дългосрочната устойчивост на фискалната позиция, като се оценява текущото състояние на публичните финанси от гледна точка на бъдещото нарастване на публичните разходи, свързани със застаряването на населението. За тази цел се използват индикаторите за устойчивост S1 и S2, изчислени по методология разработена от ЕК[84].

Индикаторът S1 показва необходимата корекция в структурното първично бюджетно салдо през първата прогнозна година (2026 г.) за да се задържи съотношението на държавен дълг към БВП под 60% към 2070 г. Индикаторът S2 показва корекцията в структурния първичния баланс през първата прогнозна година, която се изисква за да се стабилизира държавният дълг в дългосрочен план. Положителна стойност на индикаторите означава необходимост от фискална консолидация или структурни реформи, които да намалят тежестта от застаряването на населението върху публичните финанси, докато отрицателната показва наличие на фискално пространство.

Табл. VII-1: Индикатори за устойчивост

	МФ		ЕК	
	S1	S2	S1	S2
Стойност, от която:	2,8	3,7	0,7	1,4
Начална бюджетна позиция	4	4,2	2,0	2,2
Дългово ограничение	-0,6		-0,6	
Бъдещи промени в бюджетната позиция	-0,7	-0,6	-0,7	-0,8
Необходим структурен първичен баланс през първата прогнозна година	-1,2	-0,4	-1,0	-0,3

Източник: МФ, Debt Sustainability Monitor 2025

Според оценките на МФ, индикаторите S1 и S2 са над 2%, което според референтните стойности на ЕК[85] показват умерен риск за фискалната устойчивост в дългосрочен план. За да се поддържа нивото на дълга под 60% от БВП до 2070 г. е необходима корекция в структурно коригирания първичен дефицит. Мониторинговият доклад за устойчивостта на дълга на ЕК от 2025 г. оценява риска пред публичните финанси на България в дългосрочен план като нисък. Това се дължи на по-благоприятните очаквания на ЕК за бюджетния баланс при изготвянето на тяхната есенна прогноза от 2025 г.

[84] European Commission (2026). "Debt Sustainability Monitor 2025". Institutional Paper 332

[85] S1<2 – нисък риск; 2<S1<6 – умерен риск; S1>6 – висок риск;
S2<2 – нисък риск; 2<S2<6 – умерен риск; S2>6 – висок риск.

1.1. ОЦЕНКА НА СТРУКТУРНИЯ БЮДЖЕТЕН БАЛАНС И ГОДИШНИЯ РЪСТ НА РАЗХОДИТЕ СПРЯМО РЕФЕРЕНТНИЯ РАСТЕЖ НА ПОТЕНЦИАЛНИЯ БВП

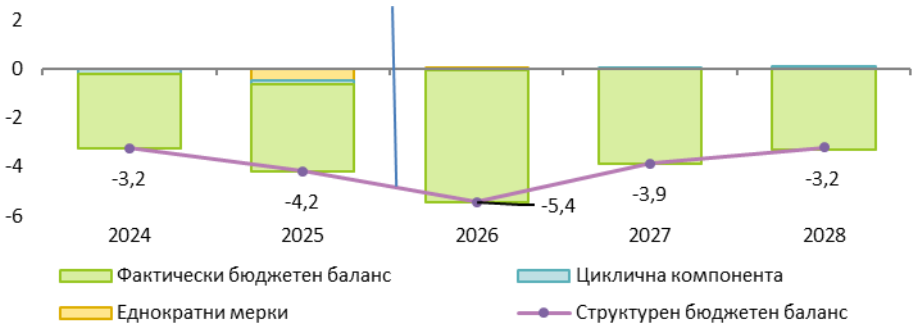
1.1.1 Структурен баланс (циклични компоненти на баланса, еднократни и временни мерки) и фискална позиция, вкл. бенчмарк за правителствените разходи

Оценката за структурния бюджетен баланс през 2025 г. е за дефицит от 4,2% от БВП. Тази стойност съответства на реализирания бюджетен дефицит на сектор „Държавно управление“ (3,5% от БВП), с отчитане на влиянието върху бюджетното салдо от функционирането на икономиката над потенциала (0,14 пр.п.) и въведените еднократни приходни мерки (0,5 пр.п.).

През 2026 г. се планира увеличение на дефицита на сектор „Държавно управление“ до 5,4% от БВП. Размерът на планираните фискални мерки с еднократно действие е минимален и не води до отклонение на структурния спрямо фактическия дефицит. Прогнозата е, че икономиката ще функционира близко до потенциалния си темп, което предполага малка отрицателна корекцията спрямо фазата от икономическия цикъл, която също не се отразява на баланса. В резултат, структурният бюджетен дефицит е оценен на 5,4% от БВП през 2026 г.

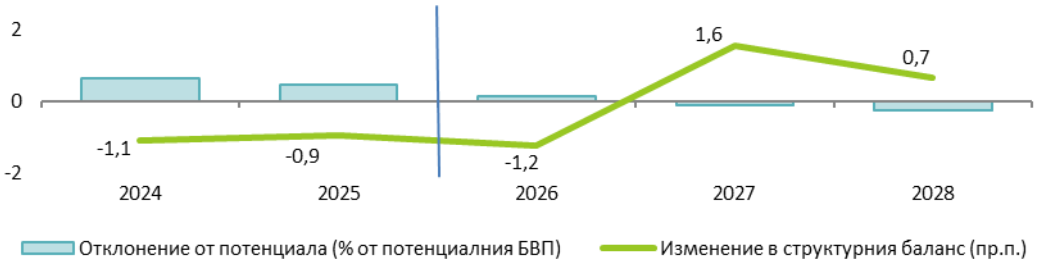
През 2027-2028 г. се планира дефицитът на сектор „Държавно управление“ да се свие съответно до 3,9% и 3,3% от БВП. Очаква се отклонението на икономиката от потенциала да премине в леко отрицателно, като корекцията отново ще е минимална, но положителна, в размер на 0,01 пр.п. през 2028 г. Това ще се отрази в по-малък структурно-коригиран дефицит спрямо планирания фактически такъв. Не се очакват ефекти по линия на приходни и разходни еднократни мерки. Оценките за структурния бюджетен дефицит са за 3,9% и 3,2% от БВП, съответно през 2027 и 2028 г.

Граф. VII-1: Структурен бюджетен баланс (% от БВП)

Източник: МФ

Граф. VII-2: Фискална позиция

Източник: МФ

1.1.2 Разходно правило

Оценката на съответствието с изискванията на Пакта за стабилност и растеж и ЗПФ по отношение на растежа на бюджетните разходи се базира на общата методология на Европейската комисия за т. нар. бенчмарк на разходите, при отчитането на разделението между финансираните с национални средства и със средства от ЕС публични инвестиции. Бенчмаркът на разходите се сравнява с нивото на потенциалния средносрочен растеж на БВП, изчислен от ЕК. След реформата на Пакта за стабилност и растеж през 2024 г. изпълнението на бенчмарка на разходите вече не е показател, който се следи от ЕК при оценката за спазване на фискалните правила в ЕС.

На база направени изчисления от Министерството на финансите изменението в реално изражение на разходния индикатор се оценява съответно на 1,8% за 2025 г., 9,7% за 2026 г., -3,3% за 2027 г. и 2,5% за 2028 г. Според изчисленията на ЕК нивото на референтния растеж се оценява средно на 2,2% за периода 2024-2028 г.

2. АНАЛИЗ НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТТА

Макроикономически симулационен модел

Според чл. 75, ал. 3 от Закона за публичните финанси разработването на средносрочната бюджетна прогноза и на проекта на държавния бюджет се съпровожда с изготвянето на алтернативни сценарии, свързани със съответни рискове, при различни допускания. Макроикономическият симулационен модел на МФ оценява ефекти върху основни макроикономически и бюджетни показатели от промени в глобалната и/или вътрешната икономическа среда.

2.1. АЛТЕРНАТИВЕН СЦЕНАРИЙ НА ИЗБРАНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

В допълнение към основния сценарий е разгледан и алтернативен вариант на развитие на външната среда. Геополитическите конфликти в различни части на света създават висока степен на несигурност от началото на 2026 г., което увеличава вероятността от внезапно покачване на цените на енергийните суровини и храните. Рисковете са свързани основно с по-продължителен период на ограничено преминаване през Ормузкия проток и затруднение в доставките на горива. Повишава се опасността от фрагментиране на пазарите, което ще намали ефективността на веригите за доставки и ще доведе до ограничаване на движението на международно търгуваните стоки. В тази международна среда икономиката на ЕС се очаква да бъде най-сериозно засегната, в сравнение с другите големи икономики, предвид силната ѝ зависимост от вноса на енергийни суровини. По-

високите цени ще ограничат реалния разполагаем доход на домакинствата в основните търговски партньори на България, което ще предизвика забавяне на реалното потребление.

За оценка на макроикономическите ефекти е направена симулация с по-високи цени на суровия петрол сорт „Брент“ и природен газ за Европа (Dutch TTF). Прието е, че затрудненията в международната търговия произтичащи от военния конфликт ще продължат и след второто тримесечие на годината. В резултат средната цена на суровия петрол ще е малко над 100 щ.д./барел през 2026 г., което е поскъпване с 22,1% спрямо базовия сценарий. В този сценарий се очаква цената на природния газ да достигне около 67 евро/МВтч или с 40,7% по-висока спрямо основния сценарий през 2026 г.

Табл. VII-2: Обобщение на допусканията, използвани в алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия)

Международна среда	2026	2027	2028
Световна икономика [реален растеж, пр.п.]	-0,2	0,2	0,0
Европейска икономика – ЕС 27 [реален растеж, пр.п.]	-0,5	0,5	0,0
Цена на петрол „Брент“ [щ.д./барел, %]	22,1%	0,0%	0,0%
Цена на природен газ, [евро/МВтч, %]	40,7%	0,0%	0,0%

Източник: МФ

Резултатите от извършената симулация показват, че инфлацията в България ще е по-висока с 1 пр.п. през 2026 г. спрямо базовия сценарий. Шоковете по линия на международните цени на енергийните суровини ще се отразят и в повишение на дефлатора на БВП през текущата и следващата години. Несигурната външна среда и по-скъпите суровини ще ограничат инвестиционната активност в страната, като ефектът ще е с известно забавяне спрямо останалите компоненти на БВП и се очаква да се отрази негативно през 2027 г.

Очаква се външното търсене да е по-слабо спрямо базовия сценарий, което ще се отрази неблагоприятно върху растежа на износа на стоки и услуги. Вносът на стоки и услуги също ще бъде по-нисък в резултат на влошеното вътрешно търсене и износ. Отрицателният принос на нетния износ към растежа на БВП ще се увеличи през 2026 г. Балансът на текущата сметка ще следва тенденциите във външната търговия и динамиката на цените на внос и износ, което ще доведе до влошаване, т.е. увеличаване на дефицита. Предвид ограниченото предлагане на работна сила в страната не се очаква това да се отрази на коефициента на безработица.

Реалният растеж на БВП за 2026 г. ще бъде по-нисък с 0,2 пр.п. спрямо базовия сценарий. През 2027 г. нивото на БВП по текущи цени леко ще надвиши този в базовия (с 0,2%), поради по-високият дефлатор на БВП.

Табл. VII-3: Основни макроикономически показатели при алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия)

Основни макроикономически показатели	2026	2027	2028
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ			
БВП ниво по текущи цени (%)	0,0%	0,2%	0,1%
БВП (реален растеж, пр.п.)	-0,2	0,1	0,0

Основни макроикономически показатели	2026	2027	2028
Потребление	0,0	0,0	0,0
Брутообразуване на основен капитал	0,1	-0,7	0,3
Износ на стоки и услуги	-0,6	0,7	-0,1
Внос на стоки и услуги	-0,3	0,3	0,0
ПАЗАР НА ТРУДА И ЦЕНИ			
Заетост (СНС, %)	-0,1%	0,0%	0,0%
Коефициент на безработица (НРС, пр.п.)	0,0	0,0	0,0
Компенсация на наетите (%)	0,0%	0,2%	0,1%
Дефлатор на БВП (пр.п.)	0,2	0,1	-0,2
Средногодишна инфлация (ХИПЦ, пр.п.)	1,0	-0,1	-0,4
ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС			
Текуща сметка (% от БВП, пр.п.)	-0,3	0,1	0,0
БЮДЖЕТЕН СЕКТОР			
Бюджетни приходи (%)	0,0	0,1	0,1
Бюджетен баланс (% от БВП)	0,0	0,0	0,0
Държавен дълг (% от БВП)	0,0	-0,1	-0,1

Източник: МФ

2.2. ЧУВСТВИТЕЛНОСТ НА ПРОГНОЗИТЕ КЪМ АЛТЕРНАТИВНИЯ СЦЕНАРИЙ

Анализът на чувствителността представя промяната върху основни бюджетни параметри, която би настъпила при реализиране на алтернативния макроикономически сценарий.

При алтернативния сценарий БВП по текущи цени е по-нисък през целия прогнозен период, което има отрицателен ефект върху растежа на данъчните постъпления и съответно общите бюджетни приходи. През 2027 г. положителен ефект се наблюдава по линия на приходите от данъка върху доходите на физическите лица и социалноосигурителни вноски. През следващата 2028 г. повишение имат приходите от ДДС, както и тези от акцизи и мита. Общият ефект върху бюджетния баланс през 2027 и 2028 г. е леко положителен. Повишението на общите приходи спрямо базисния сценарий е оценено на 0,1% през 2027 и 2028 г., докато бюджетният баланс ще се задържи практически без промяна в отношение спрямо БВП.

Промяната в допусканията се отразява в минимално понижение на държавния дълг, като процент от БВП.

3. ПРОЦЕДУРИ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Приемането на бюджетната процедура е от ключово значение за изготвянето на основните бюджетни документи, тъй като тя включва сроковете, разпределението на отговорностите и изискванията за съставянето на средносрочната бюджетна прогноза и на проекта на държавния бюджет и обхваща всички бюджетни организации, както и юридически лица, контролирани от държавата и/или от общините, които не са част от

консолидираната фискална програма, но попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“.

Съставянето на бюджетната процедура за 2026 г. предполагаше при разработването на националните бюджетни документи да се стъпи на приетите бюджетни закони за 2025 г., както и на други документи, чието изготвяне е регламентирано в бюджетната процедура за 2025 г., а също и на Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 година, одобрен с Решение № 111 на Министерския съвет от 2025 г., който съдържа политики, приоритети, реформи и планове за инвестиции в средносрочен хоризонт.

Рамката на Бюджет 2025 не бе приета навреме, а съставянето и представянето пред Европейската комисия на първия национален средносрочен фискално-структурен план (с хоризонт поне четири години) беше отложено за края на м. февруари 2025 г., доколкото същият съдържа политики, приоритети, реформи и планове за инвестиции в средносрочен хоризонт, което е функция на редовно правителство с ясни ангажименти, заложени в управленска програма.

В кратки срокове през м. февруари 2025 г. се изготвиха проектите на трите бюджетни закона за 2025 г. и актуализирана бюджетна рамка за периода 2025-2028 г., като *Законът за държавния бюджет на Република България за 2025 г.* беше приет от Народното събрание на 21 март 2025 г. и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 26 (извънреден) от 27 март 2025 г.

Предвид изложените обстоятелства, бюджетната процедура за 2026 г**.** беше приета с Решение № 474 от 17 юли 2025 г. на Министерския съвет на основание чл. 67, ал. 1 от Закона за публичните финанси. Във връзка с горепосоченото забавяне при изготвянето и приемането на бюджетните закони за 2025 г., с чл. 115 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. еднократно беше уреден първият етап от бюджетната процедурата за 2026 г., като с одобряването с т. 4 от Решение № 88 на Министерския съвет от 2025 г. на Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2025-2028 г. се счита за одобрена и Средносрочната бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г.

В съответствие с правомощията по чл. 67, ал. 4 от Закона за публичните финанси Министрескиият съвет определи програмен формат на бюджет за 2026 г. да прилагат всички първостепенни разпоредители с бюджет, чиито бюджети са част от държавния бюджет, с изключение на Народното събрание и на съдебната власт, за които това е уредено в закон. Това е инструмент на правителството за повишаване на качеството на управление на публичните финанси, подобряване процесите на планиране и изготвяне на проектобюджетите на бюджетните организации, повишаване на прозрачността и отчетността на бюджетните системи.

Първоначално разработеният проект на РМС за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г., който беше одобрен от Министерския съвет с РМС № 781 от 13 ноември 2025 г. и внесен за разглеждане в Народното събрание, беше оттеглен с РМС № 839 от 2 декември 2025 г. Последващо след проведени разговори с работодателските и синдикални организации беше изготвена нова рамка на бюджета с актуализирани параметри, съответно с РМС № 860 от 8 декември 2025 г. беше одобрен нов законпроект и отново внесен в Народното събрание, но процедурата по разглеждането му беше прекратена, като междувременно правителството подаде оставка.

Правителството в оставка, отчитайки сложната политическа обстановка в страната, както и практическата невъзможност Народното събрание да приеме бюджетните закони за 2026 г. до края на 2025 г. изработи проект на Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г., с който да се осигури яснота и предвидимост относно събирането на приходите, извършването на разходите и трансферите. Законопроектът беше одобрен с РМС № 886 от 15 декември 2025 г. и внесен за разглеждане в Народното събрание. Законът беше приет от Народното събрание на 17 декември 2025 г. и обнародван в Държавен вестник, бр. 113 от 23.12.2025 г.

С приетия удължителен закон за бюджета се осигури правна рамка за безпроблемното функциониране на държавата и общините, а от друга страна се гарантираха правата и законните интереси на гражданите, предоставяйки им правна сигурност във връзка с изплащането на възнаграждения, пенсии, социални помощи и други социални плащания, ползване на данъчни преференции и облекчения, както и извършването на други плащания. Едновременно с това беше осигурено прилагането на специалните закони уреждащи специфични обществени отношения до приемането на бюджетните закони за 2026 г., в т.ч. и редът за извършване на плащанията по бюджетите на общините, бюджета на ДОО и бюджета на НЗОК.

Законът за изменение и допълнение на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. беше приет на 18 март 2026 г. (обн., ДВ, бр. 30 от 27 март 2026 г.). С него беше удължен срокът на действие на удължителния закон да приемането редовен бюджет за 2026 г.

Освен това беше предложена възможност предвиденото увеличение на възнагражденията с еднократна индексация и от ръста на минималната работна заплата, както и увеличението на социалните плащания, произтичащи от влезли в сила нормативни актове, включително и трансферите за общини, да може да се финансират и за сметка на наличности от предходната година с изключение на средствата на Държавния фонд за гарантиране на устойчивост на държавната пенсионна система.

Осигурена беше възможност общините да извършват разходи за делегираните от държавата дейности при отчитане на влезли в сила нормативни актове. Беше уредено след решение на общинския съвет кметът на общината да може да финансира разходи за местни дейности в размери, по-големи от разходите за същия период на предходната година, до размера на собствените приходи на общината за съответния период, бюджетните взаимоотношения с централния бюджет и с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз и заемните средства на общината. Също така беше удължен срокът за оценка на общините с финансови затруднения, по реда на ЗПФ, в условията на неприет бюджет за 2026 г.

Беше дадена възможност до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., освен дълга по чл. 87, ал. 2 от Закона за публичните финанси, Министерският съвет да може да проведе преговори и да сключи с Европейската комисия споразумение за заем в размер до 3 261,7 млн. евро за получаване на финансова подкрепа под формата на заем по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“, при условие за последваща ратификация.

След проведените парламентарни избори на 19 април 2026 г. и сформирането на ново редовно правителство една от първите задачи беше да бъдат разработени законопроект за държавния бюджет за 2026 г. и Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. като мотиви към него.

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. са съобразени с приоритетите за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план и с необходимостта от реализиране на приходни мерки и осигуряване на разходни политики, като в резултат на отразените промени се наблюдава фискална консолидация.

Параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. са съобразени с фискалните правила, ограниченията, допустимите отклонения и активираните клаузи за дерогации, предвидени в реформираната и ревизирана европейска рамка за икономическо управление и други актове на ЕС, които предстои да бъдат транспонирани и в националното бюджетно законодателство. Те са съобразени и с процедурата по свръхдефицит и необходимостта от стабилизиране на публичните финанси в средносрочен и дългосрочен план.

Промените на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки следва да бъдат транспонирани в националното бюджетно законодателство и понастоящаем е в ход изготвянето на предложения за промени в Закона за публичните финанси, Закона за Фискален съвет и автоматични коригиращи механизми и др., свързани с необходимостта от привеждане на националното законодателство в съответствие с реформираната рамка за икономическо управление на Европейския съюз.

Освен това, във връзка с членството на България в еврозоната от 1 януари 2026 г. се предвиждат и промени в националното законодателство, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната.

Качеството на публичните финанси се гради на основата на разработваните макроикономически и бюджетни прогнози в подкрепа на провежданата от правителството фискална политика.

На база на проведеното през 2023 г. девето проучване през м. май 2024 г. беше присъдена и публикувана на интернет страницата на Международното бюджетно партньорство регулярната оценка за бюджетната прозрачност на страната, която се повиши на 79 пункта (с 8 пункта повече от присъдената оценка през 2022 г.), с което България запази позицията си сред втората група държави с оценка между 60 и 80 пункта (от максимални 100), което предполага, че се предоставя „значителна информация“ за бюджета.

През 2025 г. Министерството на финансите получи уведомление от Международното бюджетно партньорство, че временно органичава обхвата на държавите, в т.ч. и България, които ще бъдат обект на проучването за открит бюджет. Въпреки това, Министерството на финансите си е поставило амбициозната задача да продължава последователните си стъпки за надграждане на бюджетната прозрачност.

Във връзка с прегледа на присъединяването на Република България по правните инструменти от обхвата на Комитета за висши длъжностни лица по бюджета на

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие през м. декември 2024 г. беше проведено заседание на Комитета за вземане на решение за присъединяване. Въз основа на извършения преглед се констатира, че политиките и практиките на България като цяло са в съответствие с политиките и практиките на ОИСР по отношение на съответните основни принципи в областта на бюджетното управление, с което беше взето и окончателно решение на Комитета за финализиране на присъединителната процедура. В тази връзка Министерството на финансите работи по активизирането на участието в различни групи и формати към Комитета за висши длъжностни лица по бюджета, потвърждение на което е и фактът, че Министерството на финансите прие домакинството на двадесетата Годишна среща на регионалната мрежа на Комитета за висши длъжностни лица по бюджета на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за Централна, Източна и Югоизточна Европа. Срещата се проведе на 2 и 3 октомври 2025 г. в София съвместно с Бюджетната общност за практика към инициативата PEMPAL под егидата на Световната банка и в нея участваха представители на ОИСР, на Световната банка на други международни организации, институти и делегати от двадесет държави от региона.

Във връзка с изпълнение на препоръките от присъединителния преглед за определяне на документите, процедурите и приложимата методология за капиталово бюджетиране в рамките на бюджетния процес се реализира проект 25BG11 „Improving the efficiency and quality of public investments in Bulgaria“ („Подобряване на ефективността и качеството на публичните инвестиции в България“) с консултантската подкрепа на ОИСР.

Част VIII. Приложения

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1:
ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г., ПРЕДВАРИТЕЛЕН ОТЧЕТ ЗА 2025 Г. И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 30.04.2026 Г.

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г.[86]

(в млн. евро)

ПОКАЗАТЕЛ	Програма[87] 2024 г.	Отчет 31.12.2024 г.			спрямо Програма 2024 г.
		КФП*	Национален бюджет	ЕС[88]	
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**38 495,0**	**36 820,8**	**35 060,1**	**1 760,7**	**95,7%**
Данъчни приходи	29 629,8	30 010,3	30 010,3	0,0	101,3%
Преки данъци	6 579,7	6 399,8	6 399,8		97,3%
Косвени данъци	13 040,0	13 219,0	13 219,0		101,4%
Приходи от социални и здравноосиг. вноски	9 063,4	9 211,0	9 211,0		101,6%
Други данъци	946,6	1 180,5	1 180,5	0,0	124,7%
Неданъчни приходи	5 244,9	4 953,3	4 956,7	-3,4	94,4%
Помощи и дарения	3 620,3	1 857,1	93,1	1 764,0	51,3%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**41 674,9**	**39 972,2**	**38 029,9**	**1 942,3**	**95,9%**
Нелихвени	39 997,0	38 642,2	36 700,0	1 942,2	96,6%

[86] С оглед съпоставимост с АСБП 2026-2028 г. данните за 2023 г. и 2024 г. са представени в млн. евро.

[87] Разчети към ЗДБРБ за 2024 г. (обн., ДВ., бр. 108 от 30.12.2023 г.).

[88] Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС и по оперативни програми от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от Националния фонд към МФ), Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, и Европейския фонд за рибарство (управлявани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

ПОКАЗАТЕЛ	Програма[87] 2024 г.	Отчет 31.12.2024 г.			спрямо Програма 2024 г.
		КФП*	Национален бюджет	ЕС[88]	
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
Текущи	34 667,8	35 139,4	34 457,4	681,9	101,4%
Капиталови**	5 125,8	3 478,0	2 225,8	1 252,3	67,9%
Предоставени тек. и кап. трансфери за чужбина	14,1	24,9	16,8	8,1	176,8%
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	189,3				
Лихвени	516,7	515,9	515,9	0,0	99,8%
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 161,2	814,1	814,1	0,0	70,1%
ТРАНСФЕРИ – НЕТО			**-434,2**	**434,2**	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**-3 179,9**	**-3 151,4**	**-3 404,1**	**252,6**	

* Данните са на база на тримесечните отчети за касовото изпълнение на ПРБ; ** Вкл. нетен прираст на държавния резерв.

Изпълнение на приходите, помощите и даренията по КФП

Постъпилите ***приходи, помощи и дарения*** за 2024 г. са в размер на 36 820,8 млн. евро. Постъпленията нарастват номинално с 2 543,3 млн. евро спрямо отчетените за 2023 г., за което основен принос имат данъчните приходи. Приходите останаха по-ниски от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. (95,7% от годишните разчети за 2024 г.) главно поради забавянето на втория транш за България по Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС.

Данъчните приходи (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 30 010,3 млн. евро, което представлява 101,3% спрямо разчетените за годината и формират 81,5% от общите постъпления по КФП за периода. Съпоставени с предходната година, данъчните приходи нарастват номинално с 3 260,3 млн. евро (12,2%).

Постъпленията в групата на *преките данъци* са в размер на 6 399,8 млн. евро, което представлява 97,3% от разчета за 2024 г. и ръст от 662,0 млн. евро (11,5%) спрямо отчетените за 2023 г.

Отчетените приходи от *осигурителни вноски* на общественото и здравно осигуряване към 31.12.2024 г. са в размер на 9 211,0 млн. евро, 101,6% спрямо разчета за 2024 г. и отчитат ръст от 1 221,4 млн. евро (15,3%) спрямо 2023 година.

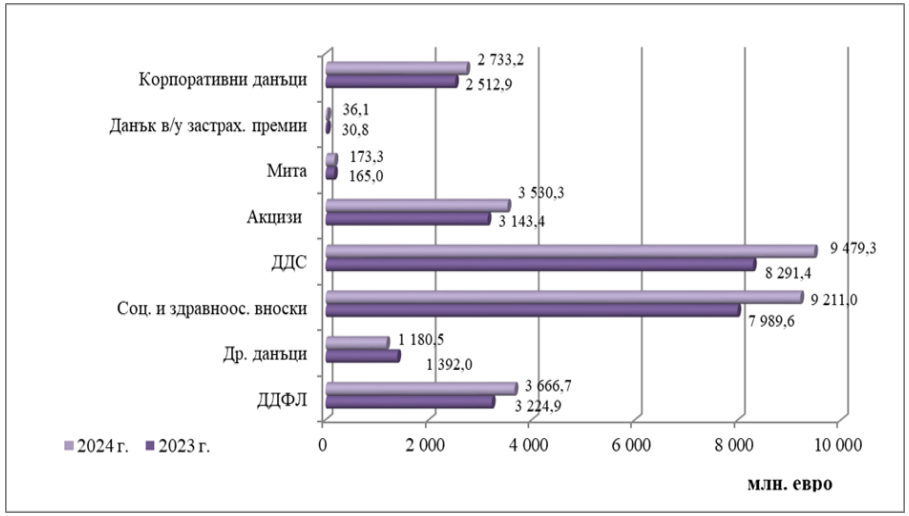
Постъпленията от *косвени данъци* са в размер на 13 219,0 млн. евро, което представлява 101,4% спрямо предвидените в ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 1 588,4 млн. евро (13,7%) спрямо отчетените за 2023 г. Приходите от ДДС са в размер на 9 479,3 млн. евро, което представлява 99,5% от планираните със ЗДБРБ за 2024 г. и нарастват с 1 187,9 млн. евро (14,3 на сто). Приходите от акцизи за 2024 г. са в размер на 3 530,3 млн. евро, което е 107,1% спрямо планираните със ЗДБРБ за 2024 г. Съпоставени с 2023 г. постъпленията от акцизи нарастват номинално с 386,9 млн. евро (12,3%). Митата са в размер на 173,3 млн. евро или 91,6% от планираните със ЗДБРБ за 2024 г. и са с 8,3 млн. евро (5,1%) повече спрямо 2023 г. Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на 36,1 млн. евро, при планирани за годината 32,2 млн. евро и отчитат ръст от 5,3 млн. евро (17,0%).

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 1 180,5 млн. евро.

Неданъчните постъпления по КФП за 2024 г. са в размер на 4 953,3 млн. евро, което представлява 94,4% от годишните разчети и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други. Неданъчните приходи са по-ниски от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. основно поради по-ниските постъпления от продажба на нефинансови активи (главно при постъпленията от продажба на квоти за емисии на парникови газове), по-ниски от планираните държавни и общински такси и други. Относителният дял на неданъчните приходи към общите постъпления по КФП е 13,5%.

Постъпилите ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 1 857,1 млн. евро което представлява 51,3% от разчетените за 2024 г. Постъпленията от помощи и дарения остават значително под заложените в разчета към ЗДБРБ за 2024 г. (3 620,3 млн. евро), което се дължи основно на непостъпване на планираните втори и трети транш по Плана за възстановяване и устойчивост и на част от планираните приходи по оперативните програми на ЕС (неизпълнение на разчетите по приходите от помощи и дарения по КФП с 1 763,2 млн. евро).

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП за 2023 г. и 2024 г.

Източник: МФ

Изпълнение на разходите

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за 2024 г. възлизат на 39 972,2 млн. евро, което е 95,9% от годишните разчети. По-ниски от планираните са разходите основно по сметките за средства от ЕС, докато разходите по националния бюджет превишават разчетите за годината, което се дължи на по-високи от планираните разходи по бюджетите на общините. По-ниско е усвояването на планираните средства по НПВУ, както и при някои от оперативните програми по новия програмен период, което изцяло компенсира неизпълнението в частта на приходите и помощите, представено по-горе.

Разгледани по икономически елементи разходите нарастват основно в частта на социалните разходи, вследствие на изплатените по-високи пенсии след влезлите в сила увеличения от юли 2023 г. (с 12 на сто) и юли 2024 г. (с 11 на сто), изплатените еднократни добавки към пенсиите на пенсионерите с пенсии до 268,9 евро през април и декември 2024 г., както и при разходите за персонал, след увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал, увеличението на възнагражденията на лицата от академичния състав в държавните висши училища, както и при други администрации със ЗДБРБ за 2023 г., ЗДБРБ за 2024 г., Закона за висшето образование и други.

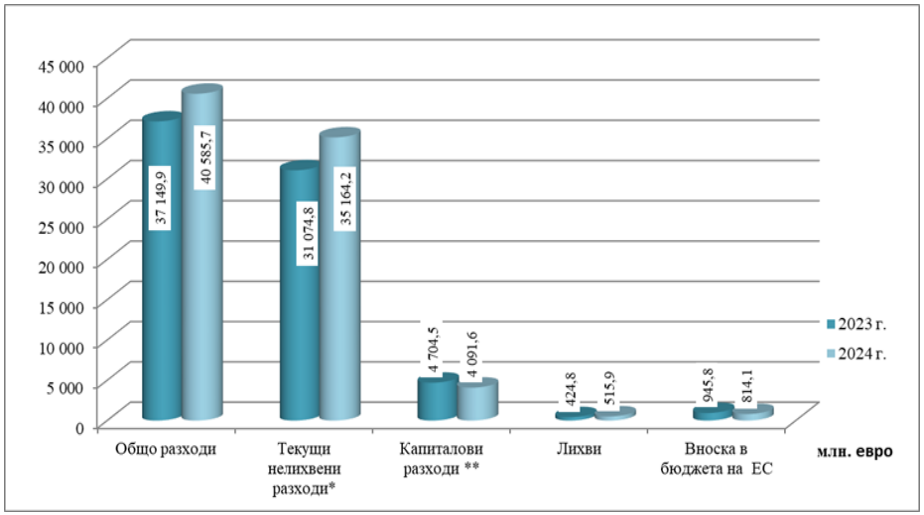
Нелихвените разходи за 2024 г. са в размер на 38 642,2 млн. евро, което представлява 96,6% от годишния разчет. Текущите нелихвени разходи са в размер на 35 139,4 млн. евро. Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 3 478,0 млн. евро. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 24,9 млн. евро.

Лихвените плащания са в размер на 515,9 млн. евро (99,8% от планираните за годината и ръст от 91,1 млн. евро спрямо 2023 г.).

Вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 31.12.2024 г. от централния бюджет, възлиза на 814,1 млн. евро, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

С оглед постигане на съпоставимост на графиката по-долу за 2024 г. е елиминирано влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. (възстановени разходи в размер на 613,6 млн. евро от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството).

Граф.: Основни разходни показатели по КФП за 2023 г. и 2024 г. (на съпоставима база)

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина
** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Източник: МФ

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

• Държавен бюджет

Общият размер на ***разходите по държавния бюджет*** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) за 2024 г. е 25 548,1 млн. евро, 97,1% от разчета. На съпоставима база при елиминирането на влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. разходите по държавния бюджет за 2024 г. нарастват спрямо 2023 г. с 3 126,1 млн. евро (13,6%).

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) за 2024 г. са в размер на 9 905,1 млн. евро.

Разходите за *персонал* (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 5 038,1 млн. евро или 100,8% спрямо планираните за 2024 г. и ръст от 692,8 млн. евро (15,9%) спрямо 2023 г. Разходите за *издръжка* (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 891,4 млн. евро или 77,3% от планираните за годината. *Социалните разходи* (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 891,5 млн. евро или 65,3% от предвидените за годината като нарастват с 206,6 млн. евро (30,2%) спрямо 2023 г. Част от планираните социални разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 14,6 млн. евро. Разходите за *субсидии* са в размер на 1 218,1 млн. евро или 122,2% спрямо планираните за годината и нарастват с 474,4 млн. евро (63,8%) сравнени с предходната година. За 2024 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД са в размер на 131,6 млн. евро (в т. ч. 24,6 млн. евро допълнителна субсидия за изпълнението на обществена превозна услуга за месец декември 2024 г. - ПМС № 410/28.11.2024 г.), субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" са 163,8 млн. евро (в т. ч. допълнителна субсидия за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура за месец декември 2024 г. в размер на 9,7 млн. евро и отпуснати средства за стихийни бедствия в размер на 0,075 млн. евро - ПМС № 423/04.12.2024 г.) и 40,0 млн. евро са за „Български пощи" ЕАД, в т.ч. 14,9 млн. евро за извършване на универсална пощенска услуга (вкл. 0,3 млн. евро доплащане за 2022 г.), 15,7 млн. евро за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания (вкл. 1,9 млн. евро доплащане за 2022 г. и 2023 г.) и 9,4 млн. евро за предоставяне на административни услуги. За отчетния период субсидиите за „България Хели Мед Сървиз" (център за спешна медицинска помощ по въздуха) са в размер на 1,1 млн. евро (отчетена е възстановена субсидия в размер на 2,0 млн. евро). Към края на декември 2024 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 479,5 млн. евро, от които 414,5 млн. евро държавна помощ; 35,6 млн. евро преходна национална помощ за тютюн, 24,9 млн. евро преходна национална помощ за сектор „Животновъдство" и 4,1 млн. евро средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко".

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 851,4 млн. евро.

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.12.2024 г. са в общ размер на 487,4 млн. евро или 98,6% от предвидените в годишните разчети.

Нетният размер на ***трансферите по държавния бюджет*** към декември 2024 г. е 14 341,5 млн. евро.

• Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове

Извършените разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове за 2024 г. са в размер на 16 805,6 млн. евро (100,8% спрямо разчета за годината и ръст от 2 192,3 млн. евро, 15,0% спрямо 2023 г.), в т.ч. пенсии, помощи и

обезщетения по КСО в размер на 12 645,7 млн. евро и здравноосигурителни плащания в размер на 4 003,3 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на общините**

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети, са в размер на 7 525,5 млн. евро или 146,7% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 17,6% спрямо 2023 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 6 265,5 млн. евро (129,8% спрямо годишния разчет и ръст от 15,8% спрямо 2023 г.), а капиталовите разходи са в размер на 1 232,2 млн. евро (ръст от 28,3% спрямо отчетените за 2023 г.). Лихвените плащания са в размер на 27,1 млн. евро или 121,0% спрямо разчета за годината и ръст от 15,5% спрямо отчетените за 2023 г.

- **Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма за 2024 г.**

Бюджетното салдо по КФП за 2024 г. е отрицателно в размер на 3 151,4 млн. евро (3,0% от БВП) и се формира от дефицит в размер на 3 404,1 млн. евро по националния бюджет и излишък в размер на 252,6 млн. евро по европейските средства.

Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) към 31.12.2024 г. е 2 638,5 млн. евро. Нетните постъпления от ЕС към 31.12.2024 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 1 824,4 млн. евро.

Размерът на **фискалния резерв** към 31.12.2024 г. е 6 066,6 млн. евро, в т. ч. 4 901,2 млн. евро депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1 165,4 млн. евро вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

2. ПРЕДВАРИТЕЛЕН ОТЧЕТ НА КФП ЗА 2025 Г.[89]

(в млн. евро)

ПОКАЗАТЕЛ	Програма[90] 2025 г.	Отчет 31.12.2025 г. КФП*	Национален бюджет	ЕС[91]	спрямо Програма 2025 г.
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**46 154,7**	**44 014,7**	**40 887,7**	**3 127,0**	**95,4%**
Данъчни приходи	36 221,5	34 603,1	34 603,1	0,0	95,5%
Преки данъци	7 480,4	7 626,6	7 626,6		102,0%
Косвени данъци	16 856,3	15 038,0	15 038,0		89,2%
Приходи от социални и здравноосиг. вноски	10 718,6	10 586,9	10 586,9		98,8%
Други данъци	1 166,2	1 351,6	1 351,6		115,9%
Неданъчни приходи	6 129,7	6 063,4	6 068,0	-4,7	98,9%
Помощи и дарения	3 803,4	3 348,2	216,6	3 131,6	88,0%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**49 445,0**	**47 507,2**	**43 636,3**	**3 871,0**	**96,1%**
Нелихвени	47 581,9	45 729,1	41 858,2	3 870,9	96,1%
Текущи	40 469,4	39 802,3	38 655,1	1 147,1	98,4%
Капиталови**	6 889,2	5 891,1	3 187,0	2 704,1	85,5%
Предоставени тек. и кап. трансфери за чужбина	14,2	35,8	16,1	19,7	252,7%
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи***	209,2				
Лихвени	830,0	737,1	737,1	0,0	88,8%
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 033,1	1 041,0	1 041,0	0,0	100,8%
ТРАНСФЕРИ – НЕТО			**3,3**	**-3,3**	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**-3 290,3**	**-3 492,5**	**-2 745,3**	**- 747,3**	

* Данните са на база на тримесечните отчети за касовото изпълнение на ПРБ; ** Вкл. нетен прираст на държавния резерв.
*** В позицията „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ се отразяват само разходите по разчет, а средствата, изразходвани за сметка на резерва по отчет са отчетени по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

[89] С оглед съпоставимост с АСБП 2026-2028 г. данните за 2024 г. и 2025 г. са представени в млн. евро.

[90] Разчети към ЗДБРБ за 2025 г. (обн., ДВ., бр. 26 от 27.03.2025 г.).

[91] Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС и по ОП от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от НФ към МФ), Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, и Европейския фонд за рибарство (управлявани от РА към ДФ „Земеделие“), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

Изпълнение на приходите, помощите и даренията по КФП

Постъпилите ***приходи, помощи и дарения*** през 2025 г. са в размер на 44 014,7 млн. евро, което представлява 95,4% от разчетите към ЗДБРБ за 2025 година. Постъпленията нарастват с 19,5% (7 193,9 млн. евро) спрямо отчетените за 2024 година. За този ръст принос имат най-вече данъчните приходи, които нарастват с 15,3% (4 592,8 млн. евро). Неданъчните приходи нарастват с 22,4% (1 110,1 млн. евро) спрямо отчетените за 2024 г., а постъпленията в частта на помощите и даренията са повече спрямо 2024 г. с 80,3% (1 491,1 млн. евро). Ръстът при помощите се дължи основно на получените втори и трети транш по Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), като част от дължимите средства и по двата транша бяха задържани от ЕК.

Данъчните приходи (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 34 603,1 млн. евро, което представлява 95,5% от разчетените за годината и формират 78,6% от общите постъпления по КФП за годината. При основните групи данъци, с изключение на косвените данъци и социалните и здравноосигурителните вноски, изпълнението на разчетите е близко до планираните годишни цели, като при преките данъци се отчита преизпълнение на годишния план с 2 на сто, а при другите данъци – с 15,9 на сто. За наблюдаваното неизпълнение на годишните разчети при приходите от косвени данъци и осигурителните вноски причината е по-късното приемане на ЗДБРБ за 2025 г., което ограничи периода за прилагането на промените, свързани с мерките за повишаване на събираемостта на приходите и свързаните с това амбициозни цели за годината.

Постъпленията в групата на *преките данъци* са в размер на 7 626,6 млн. евро, което представлява 102,0% спрямо разчета за 2025 г. и ръст от 1 226,7 млн. евро спрямо отчетените за 2024 г.

Постъпленията от *косвени данъци* са в размер на 15 038,0 млн. евро, което представлява 89,2% от предвидените в ЗДБРБ за 2025 г. и ръст от 1 819,0 млн. евро, 13,8% спрямо отчетените за 2024 г. (основно поради ръст на приходите от ДДС). Приходите от ДДС са в размер на 10 998,5 млн. евро, което представлява 86,6% от планираните със ЗДБРБ за 2025 година. Съпоставени с 2024 г., приходите от ДДС нарастват с 1 519,2 млн. евро (16 на сто), в резултат основно на по-високите приходи от ДДС от сделки в страната и вътреобщностни придобивания (ВОП). Приходите от акцизи са в размер на 3 795,7 млн. евро, което е 96,5% от планираните със ЗДБРБ за 2025 г. Съпоставени с предходната година постъпленията от акцизи са с 265,4 млн. евро (7,5%) повече. Митата са в размер на 203,6 млн. евро или 108,5% спрямо планираните със ЗДБРБ за 2025 г. В сравнение с предходната година събраните мита са с 30,3 млн. евро (17,5%) повече. Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на 40,2 млн. евро, при планирани за годината 38,1 млн. евро, и в сравнение с 2024 г. отчитат ръст от 4,1 млн. евро.

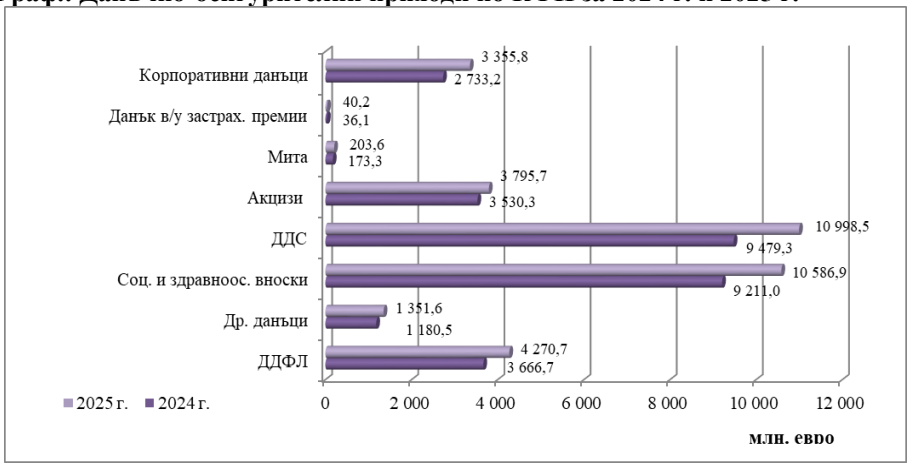
Отчетените приходи от *осигурителни вноски на обществото и здравно осигуряване* към 31.12.2025 г. са в размер на 10 586,9 млн. евро или 98,8% от разчета за 2025 г. и ръст от 1 376,0 млн. евро (14,9%) спрямо отчетените за 2024 г.

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 1 351,6 млн. евро, което представлява 115,9% спрямо годишния разчет и ръст спрямо отчетените за 2024 г. от 171,2 млн. евро (14,5%).

Неданъчните постъпления по КФП за 2025 г. са в размер на 6 063,4 млн. евро, което представлява 98,9% от годишните разчети и ръст от 1 110,0 млн. евро, 22,4% спрямо 2024 г. Тези приходи се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Постъпилите ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 3 348,2 млн. евро, в т.ч. получени 1 904,3 млн. евро по Механизма за възстановяване и устойчивост.

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП за 2024 г. и 2025 г.

Източник: МФ

Изпълнение на разходите по КФП

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за 2025 г. възлизат на 47 507,2 млн. евро, което е 96,1% от годишните разчети. За сравнение, разходите по КФП за 2024 г. бяха в размер на 39 972,2 млн. евро, като следва да бъде взето предвид, че през месец февруари 2024 г. има отчетена трансакция по възстановяване на разходи от сметка за чужди средства на Министерството на регионалното развитие и благоустройството обратно към бюджета на министерството в размер на 613,6 млн. евро. При елиминирането на тази трансакция, с оглед съпоставимост, разходите през 2025 г. нарастват с 6 921,5 млн. евро (17,1%). Нарастване на разходите има основно в частта на социалните плащания, вкл. разходите за пенсии, както и при разходите за персонал, капиталовите разходи и други.

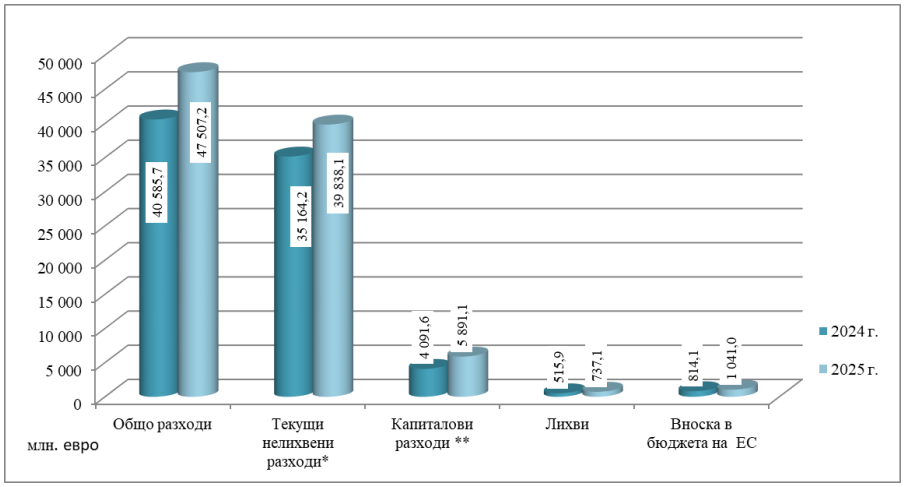
Нелихвените разходи през 2025 г. са в размер на 45 729,1 млн. евро, което представлява 96,1% от годишния разчет и ръст на съпоставима база от 6 473,3 млн. евро (16,5%) спрямо отчетените за 2024 г. Текущите нелихвени разходи са в размер на 39 802,3 млн. евро. Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 5 891,1 млн. евро. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 35,8 млн. евро.

Лихвените плащания са в размер на 737,1 млн. евро (88,8% от планираните за годината и ръст от 221,2 млн. евро спрямо 2024 г., което се дължи основно на календара по обслужването на държавния дълг.

Вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 31.12.2025 г. от централния бюджет, възлиза на 1 041,0 млн. евро, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

С оглед постигане на съпоставимост на графиката по-долу за 2024 г. е елиминирано влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. (възстановени разходи в размер на 613,6 млн. евро от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството).

Граф.: Основни разходни показатели по КФП за 2024 г. и 2025 г.

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина
** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Източник: МФ

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

• Държавен бюджет

Общият размер на ***разходите по държавния бюджет*** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) за 2025 г. е 29 420,8 млн. евро, 92,4% от разчета.

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) 2025 г. са в размер на 12 233,5 млн. евро. На съпоставима база нелихвените разходи по държавния бюджет за 2024 г. са в размер на 10 518,7 млн. евро, като разходите през 2025 г. нарастват номинално с 1 714,8 млн. евро (16,3 на сто), след елиминиране на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 6 323,8 млн. евро или 97,1% от планираните за 2025 г. и ръст от 1 285,7 млн. евро (25,5%) спрямо предходната година. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и

административни санкции) са в размер на 2 044,6 млн. евро или 73,7% от планираните за годината. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 1 019,4 млн. евро или 58,8% от предвидените за годината като нарастват със 127,9 млн. евро (14,4%) спрямо предходната година. Част от планираните социални разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. Разходите за субсидии са в размер на 965,7 млн. евро или 88,2% от планираните за годината. През 2025 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД са в размер на 116,0 млн. евро, субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" са 180,6 млн. евро (в т. ч. 0,047 млн. евро стихийни бедствия) и 53,4 млн. евро са за „Български пощи" ЕАД, в т. ч. 15,9 млн. евро за извършване на универсална пощенска услуга, 16,2 млн. евро за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания, 9,6 млн. евро за предоставяне на административни услуги, 11,6 млн. евро за обмяна на левове в евро и 0,2 млн. евро за дейности, предвидени в Комуникационната стратегия за информация и публичност на присъединяването на България към еврозоната, чрез мрежата от пощенските станции на територията на страната (ПМС № 480/21.12.2022 г.). През 2025 г. субсидиите за „България Хели Мед Сървиз" (център за спешна медицинска помощ по въздуха) са в размер на 4,9 млн. евро. През 2025 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 186,4 млн. евро, от които 121,7 млн. евро държавна помощ; 36,1 млн. евро преходна национална помощ за тютюн, 23,0 млн. евро преходна национална помощ за животни и 4,7 млн. евро средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко".

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 1 865,2 млн. евро.

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.12.2025 г. са в общ размер на 708,9 млн. евро или 88,5% от предвидените в годишните разчети.

Нетният размер на ***трансферите по държавния бюджет*** за 2025 г. е 15 437,5 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове**

Извършените разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове през 2025 г. са в размер на 18 727,5 млн. евро (99,0% от разчета за годината и ръст от 1 921,9 млн. евро, 11,4% спрямо 2024 г.), в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 14 022,8 млн. евро и здравноосигурителни плащания в размер на 4 538,7 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на общините**

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети, са в размер на 8 359,6 млн. евро или 138,2% от разчетите към ЗДБРБ за 2025 г. и ръст от 11,1% спрямо предходната година. Текущите нелихвени разходи възлизат на 7 136,8 млн. евро (129,9% спрямо годишния разчет и ръст от 13,9% спрямо 2024 г.), а капиталовите разходи са в размер на 1 195,4 млн. евро (намаление от 3,0% спрямо отчетените за 2024 г.). Лихвените плащания са в размер на 26,7 млн. евро или 92,9% от разчета за годината и намаление от 1,4% спрямо отчетените за 2024 година.

- **Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма за 2025 г.**

Бюджетното салдо по КФП за 2025 г. е отрицателно в размер на 3 492,5 млн. евро (3,0% от БВП). То се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 2 745,2 млн. евро и дефицит по европейските средства в размер на 747,3 млн. евро.

Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) за 2025 г. е 4 030,4 млн. евро. Нетните постъпления от ЕС към 31.12.2025 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 2 989,4 млн. евро.

Размерът на **фискалния резерв**[92] към 31.12.2025 г. е 8 930,8 млн. евро, в т. ч. 7 600,8 млн. евро депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1 330,0 млн. евро вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

[92] Обхватът на показателя фискален резерв е в съответствие с §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 30.04.2026 Г.

(в млн. евро)

ПОКАЗАТЕЛ	Отчет 30.04.2025 г.	Отчет 30.04.2026 г.			спрямо април 2025 г.
		КФП*	Национален бюджет	ЕС[93]	
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**12 513,6**	**14 071,1**	**13 217,3**	**853,8**	**112,4%**
Данъчни приходи	10 015,9	11 465,9	11 465,9	0,0	114,5%
Преки данъци	1 751,7	2 102,6	2 102,6		120,0%
Косвени данъци	4 430,5	5 037,7	5 037,7		113,7%
Приходи от социални и здравноосиг. вноски	3 232,6	3 721,0	3 721,0		115,1%
Други данъци	601,1	604,5	604,5		100,6%
Неданъчни приходи	2 007,8	1 701,4	1 702,4	-1,0	84,7%
Помощи и дарения	490,0	903,8	49,1	854,8	184,5%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**13 492,4**	**15 832,3**	**14 717,0**	**1 115,2**	**117,3%**
Нелихвени	12 934,6	15 241,3	14 126,0	1 115,2	117,8%
Текущи	11 946,7	13 746,2	13 349,5	396,6	115,1%
Капиталови**	977,4	1 481,5	774,8	706,7	151,6%
Предоставени тек. и кап. трансфери за чужбина	10,5	13,6	1,7	11,9	129,8%
Лихвени	219,2	239,2	239,2	0,0	109,1%
Вноска в общия бюджет на ЕС	338,5	351,8	351,8	0,0	103,9%
ТРАНСФЕРИ – НЕТО			**-270,0**	**270,0**	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**-978,7**	**-1 761,1**	**-1 769,7**	**8,5**	

* Данните са на база на месечните отчети за касовото изпълнение на ПРБ; ** Вкл. нетен прираст на държавния резерв.

[93] Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС и по ОП от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от НФ към МФ), Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, и Европейския фонд за рибарство (управлявани от РА към ДФ „Земеделие“), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

Изпълнение на приходите, помощите и даренията по КФП

Постъпилите ***приходи, помощи и дарения*** към април 2026 г. са в размер на 14 071,1 млн. евро. Постъпленията нарастват с 12,4% (1 557,5 млн. евро) спрямо същия период на 2025 г., като данъчно-осигурителните приходи нарастват номинално с 14,5% (1 450,0 млн. евро), неданъчните приходи са по-ниски с 306,4 млн. евро (главно поради промяна на срока на вноската от превишение на приходите над разходите на БНБ от 30 април на 30 юни), а постъпленията в частта на помощите и даренията са повече с 413,9 млн. евро.

Данъчните приходи (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 11 465,9 млн. евро и формират 81,5% от общите постъпления по КФП за периода.

Постъпленията в групата на *преките данъци* са в размер на 2 102,6 млн. евро, което представлява ръст от 350,9 млн. евро (20,0%) спрямо отчетените към април 2025 г.

Постъпленията от *косвени данъци* са в размер на 5 037,7 млн. евро, което представлява ръст от 607,2 млн. евро (13,7%) спрямо отчетените към април 2025 г. Приходите от ДДС са в размер на 3 848,1 млн. евро и нарастват с 614,5 млн. евро (19 на сто) спрямо април 2025 г. Приходите от акцизи са в размер на 1 084,6 млн. евро. Съпоставени със същия период на предходната година постъпленията от акцизи са с 30,9 млн. евро (2,8%) по-малко. Митата са в размер на 86,2 млн. евро и нарастват с 22,2 млн. евро (34,6%) спрямо април 2025 г. Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на 18,9 млн. евро и в сравнение с април 2025 г. отчитат ръст от 1,4 млн. евро.

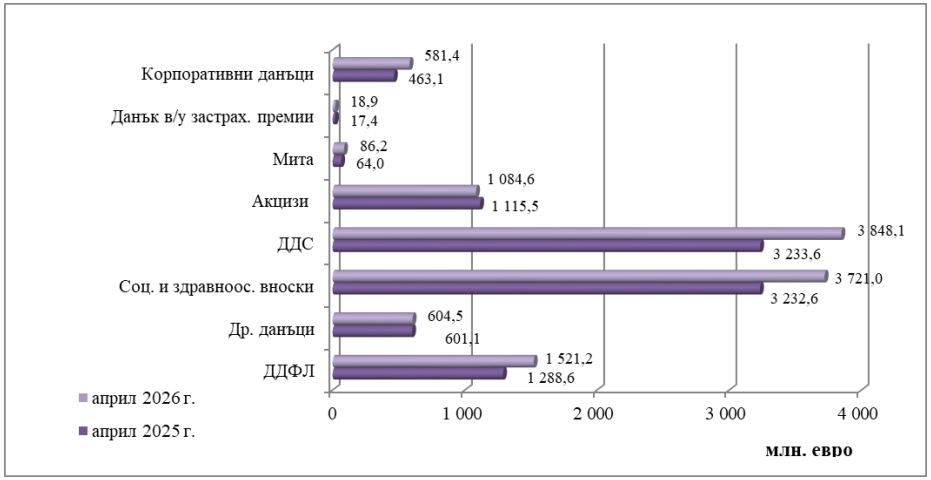
Отчетените приходи от *осигурителни вноски на обществото и здравно осигуряване* към 30.04.2026 г. са в размер на 3 721,0 млн. евро, което представлява ръст от 488,5 млн. евро (15,1%) спрямо отчетените към април 2025 г.

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 604,5 млн. евро, което представлява ръст спрямо отчетените към април 2025 г. с 3,4 млн. евро (0,6%).

Неданъчните постъпления по КФП са в размер на 1 701,4 млн. евро, което представлява спад с 306,4 млн. евро, 15,3% спрямо същия период на 2025 г. Тези приходи се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Постъпилите ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 903,8 млн. евро.

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП към април 2025 г. и април 2026 г.

Източник: МФ

Изпълнение на разходите по КФП

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС)) към април 2026 г. възлизат на 15 832,3 млн. евро. За сравнение, разходите по КФП към април 2025 г. бяха в размер на 13 492,4 млн. евро или ръст на разходите към април 2026 г. от 2 339,9 млн. евро (17,3%). Нарастване на разходите има основно при социалните и здравноосигурителните плащания, включително разходите за пенсии, както и при разходите за персонал, капиталовите разходи и други. Причините за наблюдавания ръст на разходите са, от една страна, базов ефект в разходите за пенсии след тяхната индексация от 1 юли 2025 г. с 8,6 на сто. От друга страна, ЗДБРБ за 2025 г. бе обнародван в държавен вестник в края на месец март 2025 г., като политиката по доходите заложена в него не бе прилагана до влизането му в сила. След приемането на закона, заложеното увеличение на възнагражденията бе приложено след месец април, считано от януари 2025 г., поради което за месеците януари-април 2025 г. възнагражденията са по-ниски от определените им размери по действащото законодателство. Върху разходите за персонал влияние оказва и увеличението на минималната работна заплата от януари 2026 г., както и допълнителното увеличение на възнагражденията с размера на натрупаната инфлация за 2025 г., считано от януари 2026 г. Не на

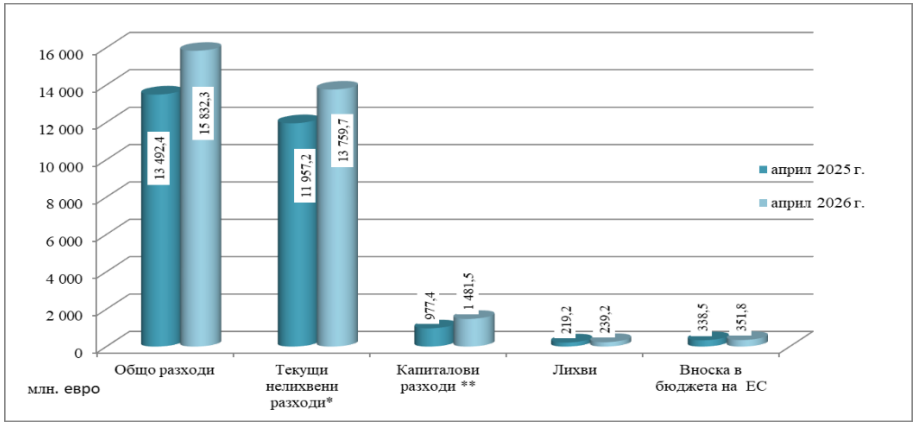
последно място капиталовите разходи също отчитат значителен ръст, което се дължи на разплатените средства по Общинската инвестиционна програма и изпълнението на инвестициите и проектите по Националния план за възстановяване и устойчивост.

Нелихвените разходи към април 2026 г. са в размер на 15 241,3 млн. евро, което представлява ръст от 2 306,6 млн. евро (17,8%) спрямо април 2025 г. Текущите нелихвени разходи са в размер на 13 746,2 млн. евро. Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 1 481,5 млн. евро. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 13,6 млн. евро.

Лихвените плащания са в размер на 239,2 млн. евро (ръст от 20,0 млн. евро спрямо същия период на 2025 г.).

Частта от вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 30.04.2026 г. от централния бюджет, възлиза на 351,8 млн. евро, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

Граф.: Основни разходни показатели по КФП към април 2025 г. и април 2026 г.

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина
** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Източник: МФ

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

• Държавен бюджет

Общият размер на ***разходите по държавния бюджет*** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към април 2026 г. са в размер на е 9 882,2 млн. евро.

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към април 2026 г. са в размер на 3 756,0 млн. евро и нарастват номинално с 528,5 млн. евро (16,4 на сто), сравнени със същия период на предходната година.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 2 202,0 млн. евро и нарастват с 354,6 млн. евро (19,2%) спрямо същия период на предходната година. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 640,0 млн. евро и нарастват със 162,3 млн. евро (34,0%) спрямо същия период на предходната година. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 341,7 млн. евро, като нарастват с 47,9 млн. евро (16,3%) спрямо същия период на предходната година. Част от социалните разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. Разходите за субсидии са в размер на 303,2 млн. евро. Към април 2026 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД са в размер на 44,4 млн. евро (в т. ч. 5,8 млн. евро субсидия за изпълнението на обществена превозна услуга по РМС № 217/13.03.2026 г.), субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" са 69,3 млн. евро (в т. ч. 9,0 млн. евро субсидия за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура по РМС № 217/13.03.2026 г.) и 18,1 млн. евро (в т. ч. 5,0 млн. евро субсидия по РМС № 219/13.03.2026 г.) са за „Български пощи" ЕАД, от които 4,9 млн. евро за извършване на универсална пощенска услуга, 4,8 млн. евро за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания и 3,4 млн. евро за административни услуги. За отчетния период субсидиите за „България Хели Мед Сървиз" (център за спешна медицинска помощ по въздуха) са в размер на 1,0 млн. евро. Към месец април 2026 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 42,3 млн. евро, от които 7,6 млн. евро държавна помощ; 31,8 млн. евро преходна национална помощ за тютюн и 2,9 млн. евро средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко".

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 267,6 млн. евро.

Лихвените плащания по държавния бюджет към 30.04.2026 г. са в общ размер на 229,6 млн. евро.

Нетният размер на ***трансферите по държавния бюджет*** е 5 544,9 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове**

Извършените разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове към април 2026 г. са в размер на 6 614,4 млн. евро (ръст от 684,8 млн. евро, 11,5% спрямо същия период на 2025 г.), в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 4 886,4 млн. евро и здравноосигурителни плащания в размер на 1 673,9 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на общините**

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети, са в размер на 2 795,6 млн. евро, като нарастват с 34,7% спрямо същия период на предходната година. Текущите нелихвени разходи възлизат на 2 302,5 млн. евро (ръст от 20,2% спрямо същия период на 2025 г.), а капиталовите разходи са в размер на 483,6 млн. евро (ръст от 332,2 млн. евро спрямо отчетените към април 2025 г.). Лихвените плащания са в размер на 9,5 млн. евро (ръст от 15,3% спрямо същия период на 2025 г.).

- **Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма към 30.04.2026 г.**

Бюджетното салдо по КФП към април 2026 г. е отрицателно в размер на 1 761,1 млн. евро (1,4% от прогнозния БВП).

Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) към април 2026 г. е 1 273,6 млн. евро. Нетните постъпления от ЕС към 30.04.2026 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 921,8 млн. евро.

Размерът на **фискалния резерв**[94] към 30.04.2026 г. е 6 803,5 млн. евро, в т. ч. 5 282,6 млн. евро депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1 520,9 млн. евро вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

[94] Обхватът на показателя фискален резерв е в съответствие с §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2:
ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ ПО АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
1.	Размер на данъчната ставка за облагане с ДДС		*20*	20	20	20
	в т.ч.:					
	- Данъчна ставка за настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения	%	*9*	9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на книги на физически носители или извършвана по електронен път или и двете, периодични печатни произведения – вестници и списания		*9*	9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на храни, подходящи за бебета или за малки деца по приложение № 4 от ЗДДС		*9*	9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на бебешки пелени и подобни бебешки хигиенни артикули по приложение № 4 от ЗДДС		*9*	9	9	9
2.	Размер на основната данъчна ставка на корпоративния данък	%	*10*	10	10	10
	- национален допълнителен данък (domestic top-up tax)		*15*	15	15	15
3.	Данък върху доходите на физическите лица, основна ставка		*10*	10	10	10
	в т.ч.:	%				
	- Данъчна ставка за данъка върху доходите от стопанска дейност на едноличните търговци		*15*	15	15	15
4.	Данъци, удържани при източника					
	в т.ч.:					

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
4.1.	Данък, удържан при доходи от дивидентите и ликвидационните дялове		*5*	5	5	5
	в т.ч.:					
	- от дивидентите и ликвидационните дялове, разпределени в полза на чуждестранно юридическо лице, което е местно лице за данъчни цели на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и другите лица по чл. 194, ал. 3 от ЗКПО	%	*0*	0	0	0
4.2.	Данък върху доходите на чуждестранни юридически лица		*10*	10	10	10
	в т.ч.:					
	- Данъчна ставка за данъка върху доходите от лихви, авторски и лицензионни възнаграждения, когато са изпълнени допълнителните условия по чл. 195, ал. 7-12 от Закона за корпоративното подоходно облагане	%	*0*	0	0	0
5.	Данък върху разходите		*10*	10	10	10
	в т.ч.:	%				
	- Данък върху разходите в натура		*3*	3	3	3
6.	Данък върху хазартната дейност от игри, при които залогът за участие е чрез цената на телефонна или друга електронна съобщителна услуга (основна ставка)	%	*15*	15 (от 1 януари 2026 г.) 20 (ДВ, бр. 30/2026 г., в сила от 27 март 2026 г.)	20	20
7.	Данък върху приходите на бюджетни предприятия		*3*	3	3	3
	в т.ч.:	%				
	- на общините		*2*	2	2	2
8.	Акцизи					
	в т.ч.:					
8.1.	Акциз на безоловен бензин	евро/1000 л.	*363,02 евро/1000 л.*	363,02 евро/1000 л.	363,02 евро/1000 л.	363,02 евро/1000 л.

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
8.2.	Акциз на газьол (в т.ч. използван и като гориво за отопление)	евро/1000 л.	*330,29 евро/1000 л.*	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.
8.3.	Акциз на втечнен нефтен газ (LPG)					
	- използван като моторно гориво	евро/1000 л.	*173,84 евро/1000 л.*	173,84 евро/1000 л.	173,84 евро/1000 л.	173,84 евро/1000 л.
	- използван като гориво за отопление		*0,00 евро/1000 кг.*	0,00 евро/1000 кг.	0,00 евро/1000 кг.	0,00 евро/1000 кг.
8.4.	Акциз на керосин	евро/1000 л.	*330,29 евро/1000 л.*	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.
8.5.	Акциз на кокс и въглища	евро/гигаджаул	*0,31/гигаджаул*	0,31/гигаджаул	0,31/гигаджаул	0,31/гигаджаул
8.6.	Акциз на електрическа енергия					
	- използвана за стопански нужди	евро/мегаватчас	*1,02/мегаватчас*	1,02/мегаватчас	1,02/мегаватчас	1,02/мегаватчас
	- използвана за битови нужди		*0,00/мегаватчас*	0,00/мегаватчас	0,00/мегаватчас	0,00/мегаватчас
8.7.	Акциз на цигари - общ (не по-малък от)	евро/1000 къса	*107,37 евро/1000 къса*	113,51 евро/1000 къса (от 1 януари 2026 г.) / 120 евро/1000 къса (от 1 август 2026 г.)	126 евро/1000 къса (от 1 март 2027 г.)	132 евро/1000 къса (от 1 януари 2028 г.)
8.8.	Акциз на тютюн за пушене (за лула и цигари)	евро/кг.	*113,51 евро/кг.*	121,69 евро/кг. (от 1 януари 2026 г.) / 130 евро/кг. (от 1 август 2026 г.)	138 евро/кг. (от 1 март 2027 г.)	146 евро/кг. (от 1 януари 2028 г.)
8.9.	Акциз на нагреваемо тютюнево изделие	евро/кг.	*204,52 евро/кг.*	214,74 евро/кг. (от 1 януари 2026 г.) / 225 евро/кг. (от 1 август 2026 г.)	235 евро/кг. (от 1 март 2027 г.)	251 евро/кг. (от 1 януари 2028 г.)
8.10.	Акциз на течност за електронни цигари, независимо дали съдържа никотин	евро/милилитри	*0,23 евро/милилитър*	0,25 евро/милилитър (от 1 януари 2026 г.) / 0,28 евро/милилитър (от 1 август 2026 г.)	0,31 евро/милилитър (от 1 март 2027 г.)	0,34 евро/милилитър (от 1 януари 2028 г.)

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
8.11.	Акциз на заместители на тютюна	евро/кг.				
	- съдържащ никотин до 20 мг. на единица продукт	евро/кг.	*15,34 евро/кг.*	16,87 евро/кг. (от 1 януари 2026 г.) / 20 евро/кг. (от 1 август 2026 г.)	23 евро/кг. (от 1 март 2027 г.)	28 евро/кг (от 1 януари 2028 г.)
	- съдържащ никотин над 20 мг. на единица продукт	евро/кг.	*58,80 евро/кг.*	60,33 евро/кг. (от 1 януари 2026 г.) / 64 евро/кг. (от 1 август 2026 г.)	69 евро/кг. (от 1 март 2027 г.)	73 евро/кг. от 1 януари 2028 г.)
8.12.	Акциз на нагреваемо изделие със съдържание, различно от тютюн	евро/кг.	*204,52 евро/кг.*	214,74 евро/кг. (от 1 януари 2026 г.) / 225 евро/кг. (от 1 август 2026 г.)	235 евро/кг. (от 1 март 2027 г.)	251 евро/кг. (от 1 януари 2028 г.)
8.13.	Акциз на пури и пурети	евро/1000 къса	*202,47 евро/1000 къса*	212,70 евро/1000 къса (от 1 януари 2026 г.) / 223 евро/1000 къса (от 1 август 2026 г.)	235 евро/1000 къса (от 1 март 2027 г.)	246 евро/1000 къса (от 1 януари 2028 г.)
8.14.	Акциз на спиртни напитки (етилов алкохол)	евро/хектолитър	*562,42 евро/хектолитър*	562,42 евро/хектолитър	562,42 евро/хектолитър	562,42 евро/хектолитър
	- Акциз на етилов алкохол (ракия) - намалена ставка		*281,21 евро/хектолитър*	281,21 евро/хектолитър	281,21 евро/хектолитър	281,21 евро/хектолитър
8.15.	Акциз на междинни продукти		*46,01 евро/хектолитър*	46,01 евро/хектолитър	46,01 евро/хектолитър	46,01 евро/хектолитър
8.16.	Акциз на бира - основна ставка	евро/хектолитър на градус Плато	*0,77 евро/хектолитър на градус Плато*	0,77 евро/хектолитър на градус Плато	0,77 евро/хектолитър на градус Плато	0,77 евро/хектолитър на градус Плато
	- намалена ставка за бира, произведена от независими малки пивоварни		*0,38 евро/хектолитър на градус Плато*	0,38 евро/хектолитър на градус Плато	0,38 евро/хектолитър на градус Плато	0,38 евро/хектолитър на градус Плато
8.17.	Акциз на природния газ:					
	- използван като моторно гориво	евро/гигаджаул	*0,43 евро/гигаджаул*	0,43 евро/гигаджаул	0,43 евро/гигаджаул	0,43 евро/гигаджаул

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
	- използван като гориво за отопление		*0,00 евро/гигаджаул*	0,00 евро/гигаджаул	0,00 евро/гигаджаул	0,00 евро/гигаджаул
8.18.	Акциз на тежки горива:					
	- използвани като моторно гориво	евро/1000 кг.	*330,29 евро/1000 кг.*	330,29 евро/1000 кг.	330,29 евро/1000 кг.	330,29 евро/1000 кг.
	- използвани като гориво за отопление		*204,52 евро/1000 кг.*	204,52 евро/1000 кг.	204,52 евро/1000 кг.	204,52 евро/1000 кг.
9.	Данък върху застрахователните премии	%	*2*	2	2	2
10.	Размер на минималната работна заплата	евро	*550,66*	620,20	Съгласно нов механизъм за определяне на МРЗ	Съгласно нов механизъм за определяне на МРЗ
11.	Размер на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване					
	в т.ч.:					
11.1.	за фонд „Пенсии” (посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд)	%	*19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;*	19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;
			14,8 за родените след 31 декември 1959 г.	14,8 за родените след 31 декември 1959 г.	14,8 за родените след 31 декември 1959 г.	14,8 за родените след 31 декември 1959 г.
11.2.	за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ (посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд)		*60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;*	60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;
			55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	55,8 за родените след 31 декември 1959 г.
11.3.	за фонд „Общо заболяване и майчинство”		*3,5*	3,5	3,5	3,5
11.4.	за фонд „Трудова злополука и професионална болест”		*0,7*	0,7	0,7	0,7
			(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)
11.5.	за фонд „Безработица”		*1*	1	1	1

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
12.	Размер на осигурителната вноска за здравно осигуряване	%	*8*	8	8	8
13.	Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване – универсални пенсионни фондове	%	*5*	5	5	5
14.	Размер на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд	%	*4,3*	4,3	4,3	4,3
15.	Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване за работещите при условията на първа и втора категория труд - професионални пенсионни фондове	%	*12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд;* *7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд*	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд
16.	Размер на вноската за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“	%	*0*	0	0	0
17.	Линия на бедност	евро	*326,20*	390,63	Определена в съответствие с Методика за определяне на линията на бедност за страната, приета с ПМС № 241 от 2019 г.	Определена в съответствие с Методика за определяне на линията на бедност за страната, приета с ПМС № 241 от 2019 г.
18.	Максимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година	евро	*1 917,34 , считано от 1 януари;* *2 111,64, считано от 1 април*	2 111,64 , считано от 1 януари; 2300, считано от 1 август	2 300	2 300

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
19.	Минимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година за самоосигуряващите се лица	евро	*477, 04, считано от 1 януари; 550,66, считано от 1 април*	550,66, считано от 1 януари; 620,20, считано от 1 август	На равнището на МРЗ, съгласно нов механизъм.	На равнището на МРЗ, съгласно нов механизъм.
20.	Разпределение на осигурителните вноски между осигурители и осигурени лица в т.ч.:					
20.1.	Разпределение на осигурителните вноски между осигурители и осигурени лица за фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“*	съотношение	*60:40*	60:40	60:40	60:40
20.2.	Размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ за осигурители и осигурени лица*	%	*11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.*	11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.	11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.	11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.
			8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.
20.3.	Разпределение на здравноосигурителната вноска между осигурители и осигурени лица*	съотношение	*60:40*	60:40	60:40	60:40
21.	Минимален размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст		*Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли*	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли
22.	Максимален размер на получаваните една или повече пенсии	евро	*1 738,39*	1 738,40	1 738,40	1 738,40
23.	Пенсионна политика		*Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли*	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли
24.	Размер на месечното парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)	евро	398,81	398,81	398,81	398,81

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
25.	Размер на средномесечния доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*414,15, считано от 1 януари; 439,71, считано от 1 април*	439,71, считано от 1 януари; 466 считано от 1 август	466	466
26.	Размер на средномесечния доход по чл. 4а, ал. 2, т. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*363,02 считано от 1 януари; 388,58 считано от 1 април*	388,58 считано от 1 януари; 415 считано от 1 август	415	415
27.	Размер на средномесечния доход по чл. 4а, ал. 2, т. 2 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*от 363,02 до 414,15 включително, считано от 1 януари; от 388,59 до 439,71 включително, считано от 1 април*	от 388,59 до 439,71 включително, считано от 1 януари; от 415,01 до 466 включително, считано от 1 август	от 415,01 до 466 включително	от 415,01 до 466 включително
28.	Размер на еднократната помощ при бременност по чл. 5а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*115,04*	115,04	115,04	115,04
29.	Размер на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца					
	в т.ч.:					
29.1.	- за първо дете	евро	*191,74*	191,74	191,74	191,74
29.2.	- за второ дете		*460,17*	460,17	460,17	460,17
29.3.	- за трето дете		*230,09*	230,09	230,09	230,09
29.4.	- за четвърто и всяко следващо дете		*153,39*	153,39	153,39	153,39
30.	Размер на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на двегодишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*51,13*	51,13	51,13	51,13

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
31.	Размер на еднократната помощ при осиновяване на дете по чл. 6б, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*191,74*	191,74	191,74	191,74
32.	Размер на еднократната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 6а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*613,55*	613,55	613,55	613,55
33.	Размер на еднократната помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, по чл. 8в, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*1 472,52*	1 472,52	1 472,52	1 472,52
34.	Размер на месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*102,26*	102,26	102,26	102,26
35.	Размер на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца					
	в т.ч.:					
35.1.	- за семейство с едно дете	евро	*25,57*	25,57	25,57	25,57
35.2.	- за семейство с две деца		*56,25*	56,25	56,25	56,25
35.3.	- за семейство с три деца		*84,37*	84,37	84,37	84,37
35.4.	- за семейство с четири деца, като за всяко следващо дете в семейството помощта за семейството расте с 10,23 евро		*89,48*	89,48	89,48	89,48
36.	Размер на месечната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 7, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*38,35*	38,35	38,35	38,35
37.	Размер на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца за родители (осиновители), семейства на роднини или близки и доброволни приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания					
	в т.ч.:					

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
37.1.	- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност	евро	*603,33*	603,33	603,33	603,33
37.2.	- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*291,44*	*291,44*	*291,44*	*291,44*
37.3.	- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*230,09*	*230,09*	*230,09*	*230,09*
38.	Размер на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца за професионални приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания					
	в т.ч.:					
38.1.	- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*317,00*	317,00	317,00	317,00
38.2.	- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност	евро	*270,99*	270,99	270,99	270,99
38.3.	- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*230,09*	*230,09*	230,09	230,09
39.	Размер на месечната помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител	евро	*76,70*	76,70	76,70	76,70
40.	Размер на еднократната помощ за ученици по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца	евро	*153,39*	153,39	153,39	153,39
41.	Размер на еднократната помощ за ученици в осми клас, по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца	евро	*153,39*	153,39	153,39	153,39
42.	Целева помощ по чл. 12а, ал. 1 от Закона за социално подпомагане за посрещане на коледните празници	евро		50	50	50

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	1	2	3	4
43.	Минимален дневен размер на обезщетението за безработица по чл. 54б, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване	евро	*9,20*	9,21	9,21	9,21
44.	Максимален дневен размер на обезщетението за безработица по чл. 54б, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване	евро	*54,78*	*54,78*	*54,78*	*54,78*

*** Забележка:** С изключение на държавните служители по Закона за държавния служител и заетите по Закона за съдебната власт, които от 01.08.2026 г. се предвижда поетапно да започнат да плащат лични осигурителни вноски, като съотношението между осигурителя и осигуреното лице е 80:20 разпределено по съответните фондове. От 01.01.2027 г. се предвижда държавните служители по Закона за държавния служител и заетите по Закона за съдебната власт да започнат да плащат лични осигурителни вноски, като съотношението между осигурителя и осигуреното лице достига размерите и съотношенията както за категорията лица, които и към момента заплащат личните си осигурителни вноски съобразно установеното в чл. 6, ал. 3, т. 7 от КСО за фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“ и в чл. 6, ал. 1, т. 4, б. „а“ и б. „б“ и ал. 3, т. 8, б. „а“ и т. 9, б. „б“ от КСО за фонд „Пенсии“.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3:
КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЕРИОДА 2024-2028 Г.

Показатели млн. евро	2024 Отчет	2025 Предв. отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Приходи, помощи и дарения	**36 820,8**	**44 014,7**	**49 615,3**	**50 272,0**	**53 394,9**
Данъчно-осигурителни приходи	**30 010,3**	**34 603,1**	**38 440,1**	**41 431,8**	**44 343,7**
Преки данъци	***6 399,8***	***7 626,6***	***8 262,4***	***8 972,2***	***9 561,3***
Корпоративни данъци	2 733,2	3 355,8	3 498,5	3 836,9	4 109,2
от нефинансови предприятия	2 439,5	2 695,8	3 153,7	3 462,6	3 707,9
от финансови институции	293,6	660,1	344,8	374,3	401,3
Данъци върху доходите на физическите лица	3 666,7	4 270,7	4 764,0	5 135,4	5 452,1
Приходи на социалното и здравното осигуряване	***9 211,0***	***10 586,9***	***11 617,1***	***12 648,0***	***13 811,7***
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	6 651,0	7 674,2	8 429,5	9 277,1	10 299,9
Здравноосигурителни вноски	2 560,0	2 912,7	3 187,5	3 371,0	3 511,8
Косвени данъци	***13 219,0***	***15 038,0***	***17 030,7***	***18 328,5***	***19 524,9***
ДДС	9 479,3	10 998,5	12 803,8	13 894,0	14 823,6
Акцизи	3 530,3	3 795,7	3 963,5	4 157,7	4 408,1
Данък върху застрахователните премии	36,1	40,2	43,4	46,6	49,7
Мита и митнически такси	173,3	203,6	220,0	230,2	243,5
Други данъци	***1 180,5***	***1 351,6***	***1 529,9***	***1 483,1***	***1 445,8***
Имуществени данъци	786,9	913,6	1 009,1	1 051,1	1 080,2
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	107,4	118,6	128,3	137,9	146,8
Други данъци	286,1	319,5	392,5	294,0	218,8
Неданъчни приходи	**4 953,3**	**6 063,4**	**5 784,1**	**6 126,0**	**6 219,9**
Превишение на приходите над разходите на БНБ	***337,5***	***281,2***	***281,0***		
Други	***4 615,9***	***5 782,2***	***5 503,1***	***6 126,0***	***6 219,9***
Приходи от такси	1 698,1	1 873,5	2 263,5	2 673,3	2 718,5
Приходи и доходи от собственост	1 132,4	1 901,0	1 170,1	1 208,4	1 300,1
Глоби, санкции и наказателни лихви	285,2	322,8	329,2	335,3	338,5
Постъпления от продажба на нефинансови активи	942,6	997,7	977,3	1 084,7	1 035,1
Приходи от концесии	101,7	114,9	184,1	243,5	244,3
Други приходи	455,9	572,3	578,9	580,8	583,5
Помощи и дарения	**1 857,1**	**3 348,2**	**5 391,1**	**2 714,2**	**2 831,3**
помощи от страната	20,4	22,2	20,4	21,4	21,4
помощи от чужбина	1 836,7	3 326,0	5 370,7	2 692,8	2 809,9

Показатели млн. евро	2024 Отчет	2025 Предв. отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	**39 972,2**	**47 507,2**	**56 807,2**	**55 350,8**	**57 687,0**
Разходи	**39 158,1**	**46 466,3**	**55 525,0**	**53 964,3**	**55 897,6**
Нелихвени разходи	***38 642,2***	***45 729,1***	***54 465,9***	***52 535,1***	***54 112,5***
Текущи разходи	**35 526,3**	**40 393,8**	**45 881,1**	**47 011,4**	**48 585,9**
Персонал	10 347,2	12 446,8	12 397,9	12 419,7	12 496,4
Заплати	6 731,0	8 016,2	8 575,7	8 685,5	8 748,8
Други възнаграждения и плащания за персонала	1 431,3	1 743,0	976,4	947,7	952,1
Осигурителни вноски	2 184,9	2 687,5	2 845,8	2 786,5	2 795,6
Издръжка - общо	3 853,7	4 251,5	5 784,7	5 643,6	5 581,9
Стипендии	81,9	96,0	107,1	102,8	102,8
Субсидии и други текущи трансфери - общо	3 129,8	3 180,2	4 130,1	3 455,1	3 296,1
Субсидии и други текущи трансфери	2 958,2	3 002,0	3 941,0	3 266,0	3 107,0
Субсидии и други текущи трансфери за осъществяване на болнична помощ	171,6	178,2	189,1	189,1	189,1
Социални и здравноосигурителни плащания	17 597,7	19 682,2	22 402,0	23 961,1	25 323,5
Пенсии	11 130,5	12 396,4	13 577,8	14 654,1	15 707,2
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2 586,0	2 889,1	3 891,1	4 042,1	4 138,1
Здравноосигурителни плащания	3 881,2	4 396,7	4 933,1	5 264,9	5 478,1
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**24,9**	**35,8**	**14,5**	**14,2**	**10,4**
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	**7,9**	**11,1**	**47,5**	**16,0**	**16,0**
Капиталови разходи	**3 463,8**	**5 870,1**	**9 360,6**	**6 691,2**	**7 047,3**
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	**135,3**	**155,4**	**221,3**	**231,5**	**238,1**
- по бюджетите на бюджетните организации	122,4	142,4	154,9	165,0	171,6
НЗОК	122,1	142,0	154,1	164,3	170,9
Народно събрание			0,3	0,3	0,3
Съдебна власт	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	12,9	13,0	66,5	66,5	66,5
Лихви	***515,9***	***737,1***	***1 059,2***	***1 429,2***	***1 785,1***
Външни лихви	434,6	614,3	894,2	1 259,7	1 555,1
Вътрешни лихви	81,3	122,8	165,0	169,5	230,0
Вноска в общия бюджет на ЕС	**814,1**	**1 041,0**	**1 282,2**	**1 386,5**	**1 789,4**
Бюджетно салдо (+/-)	**-3 151,4**	**-3 492,5**	**-7 191,9**	**-5 078,8**	**-4 292,1**
Финансиране (+/-)	**3 151,4**	**3 492,5**	**7 191,9**	**5 078,8**	**4 292,1**

Забележка: За 2024 и 2025 г. сумите на ред „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ са посочени с оглед съпоставимост на информацията.

Показатели в % от БВП	2024 Отчет	2025 Предв. отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Приходи, помощи и дарения	**35,1%**	**37,9%**	**39,6%**	**37,4%**	**37,3%**
Данъчно-осигурителни приходи	**28,6%**	**29,8%**	**30,7%**	**30,8%**	**31,0%**
Преки данъци	***6,1%***	***6,6%***	***6,6%***	***6,7%***	***6,7%***
Корпоративни данъци	2,6%	2,9%	2,8%	2,9%	2,9%
от нефинансови предприятия	2,3%	2,3%	2,5%	2,6%	2,6%
от финансови институции	0,3%	0,6%	0,3%	0,3%	0,3%
Данъци върху доходите на физическите лица	3,5%	3,7%	3,8%	3,8%	3,8%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	***8,8%***	***9,1%***	***9,3%***	***9,4%***	***9,6%***
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	6,3%	6,6%	6,7%	6,9%	7,2%
Здравноосигурителни вноски	2,4%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Косвени данъци	***12,6%***	***13,0%***	***13,6%***	***13,6%***	***13,6%***
ДДС	9,0%	9,5%	10,2%	10,3%	10,3%
Акцизи	3,4%	3,3%	3,2%	3,1%	3,1%
Данък върху застрахователните премии	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Мита и митнически такси	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Други данъци	***1,1%***	***1,2%***	***1,2%***	***1,1%***	***1,0%***
Имуществени данъци	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Други данъци	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%
Неданъчни приходи	**4,7%**	**5,2%**	**4,6%**	**4,6%**	**4,3%**
Превишение на приходите над разходите на БНБ	***0,3%***	***0,2%***	***0,2%***		
Други	***4,4%***	***5,0%***	***4,4%***	***4,6%***	***4,3%***
Приходи от такси	1,6%	1,6%	1,8%	2,0%	1,9%
Приходи и доходи от собственост	1,1%	1,6%	0,9%	0,9%	0,9%
Глоби, санкции и наказателни лихви	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%
Постъпления от продажба на нефинансови активи	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%
Приходи от концесии	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Други приходи	0,4%	0,5%	0,5%	0,4%	0,4%
Помощи и дарения	**1,8%**	**2,9%**	**4,3%**	**2,0%**	**2,0%**
помощи от страната	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
помощи от чужбина	1,8%	2,9%	4,3%	2,0%	2,0%

Показатели в % от БВП	2024 Отчет	2025 Предв. отчет	2026 Програма	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	**38,2%**	**40,9%**	**45,4%**	**41,1%**	**40,3%**
Разходи	**37,4%**	**40,1%**	**44,3%**	**40,1%**	**39,0%**
Нелихвени разходи	***36,9%***	***39,4%***	***43,5%***	***39,0%***	***37,8%***
Текущи разходи	**33,9%**	**34,8%**	**36,6%**	**34,9%**	**33,9%**
Персонал	9,9%	10,7%	9,9%	9,2%	8,7%
Заплати	6,4%	6,9%	6,8%	6,5%	6,1%
Други възнаграждения и плащания за персонала	1,4%	1,5%	0,8%	0,7%	0,7%
Осигурителни вноски	2,1%	2,3%	2,3%	2,1%	2,0%
Издръжка - общо	3,7%	3,7%	4,6%	4,2%	3,9%
Стипендии	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Субсидии и други текущи трансфери - общо	3,0%	2,7%	3,3%	2,6%	2,3%
Субсидии и други текущи трансфери	2,8%	2,6%	3,1%	2,4%	2,2%
Субсидии и други текущи трансфери за осъществяване на болнична помощ	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%
Социални и здравноосигурителни плащания	16,8%	17,0%	17,9%	17,8%	17,7%
Пенсии	10,6%	10,7%	10,8%	10,9%	11,0%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2,5%	2,5%	3,1%	3,0%	2,9%
Здравноосигурителни плащания	3,7%	3,8%	3,9%	3,9%	3,8%
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Капиталови разходи	**3,3%**	**5,1%**	**7,5%**	**5,0%**	**4,9%**
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	**0,1%**	**0,1%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**
- по бюджетите на бюджетните организации	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
НЗОК	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Народно събрание			0,0%	0,0%	0,0%
Съдебна власт	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Лихви	***0,5%***	***0,6%***	***0,8%***	***1,1%***	***1,2%***
Външни лихви	0,4%	0,5%	0,7%	0,9%	1,1%
Вътрешни лихви	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%
Вноска в общия бюджет на ЕС	**0,8%**	**0,9%**	**1,0%**	**1,0%**	**1,2%**
Бюджетно салдо (+/-)	**-3,0%**	**-3,0%**	**-5,7%**	**-3,8%**	**-3,0%**
Финансиране (+/-)	**3,0%**	**3,0%**	**5,7%**	**3,8%**	**3,0%**
Б В П	**104 767,2**	**116 018,3**	**125 246,7**	**134 592,2**	**143 253,9**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4:
ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Бюджетни организации	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	Администрация на президента	6 595,1	6 261,7	6 279,5
2	Министерски съвет	123 662,4	114 684,3	114 723,9
3	Конституционен съд	5 122,5	12 815,5	7 753,7
4	Омбудсман	2 632,6	2 637,6	2 637,6
5	Министерство на финансите	409 151,9	383 948,6	383 240,8
6	Министерство на външните работи	138 619,3	113 677,5	113 677,5
7	Министерство на отбраната	2 568 607,9	3 003 769,4	3 496 996,8
8	Министерство на вътрешните работи	2 115 233,2	2 100 662,1	2 086 561,9
9	Министерство на правосъдието	360 030,3	364 977,4	361 866,9
10	Министерство на труда и социалната политика	2 112 455,5	2 211 827,3	2 249 483,6
11	Министерство на здравеопазването	646 423,2	647 009,3	647 272,8
12	Министерство на образованието и науката	758 408,4	757 215,6	757 215,6
13	Министерство на културата	269 051,7	267 535,9	268 707,0
14	Министерство на околната среда и водите	77 774,1	74 554,0	79 420,3
15	Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията	71 544,5	67 021,4	65 819,9
16	Министерство на иновациите и дигиталната трансформация	42 188,7	40 606,3	41 117,7
17	Министерство на енергетиката	43 267,8	40 710,0	40 710,0
18	Министерство на туризма	14 462,4	13 524,3	13 287,7
19	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	1 058 603,6	1 099 232,3	1 099 232,3
20	Министерство на земеделието и храните	200 331,6	186 170,6	186 170,6
21	Министерство на транспорта и съобщенията	571 711,9	538 110,3	537 851,4
22	Министерство на младежта и спорта	89 706,6	89 344,1	89 344,1
23	Държавна агенция „Национална сигурност“	142 580,1	140 731,4	140 625,5
24	Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия	2 849,7	2 753,7	2 753,7
25	Комисия за защита от дискриминация	2 349,7	2 301,0	2 301,0
26	Комисия за защита на личните данни	3 346,0	3 373,0	3 373,0
27	Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество	7 865,8	7 417,2	7 417,2
28	Национална служба за охрана	48 891,0	49 422,9	49 422,9
29	Държавна агенция „Разузнаване“	35 889,5	35 652,9	35 638,2

№	Бюджетни организации	2026 г.	2027 г.	2028 г.
30	Национален статистически институт	23 427,2	22 591,4	22 591,4
31	Комисия за защита на конкуренцията	4 725,7	4 905,1	4 812,8
32	Комисия за регулиране на съобщенията	12 400,3	13 540,9	13 540,9
33	Съвет за електронни медии	1 980,1	1 978,0	1 978,0
34	Комисия за енергийно и водно регулиране	8 550,9	7 215,4	7 215,4
35	Агенция за ядрено регулиране	7 233,7	7 504,6	7 504,6
36	Държавна комисия по сигурността на информацията	10 714,2	10 463,9	10 463,9
37	Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“	78 232,2	46 156,6	46 156,6
38	Комисия за финансов надзор	17 926,0	14 901,6	14 901,6
39	Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори	1 465,6	1 388,7	1 388,7
40	Централна избирателна комисия	3 792,5	3 610,8	3 610,8
41	Държавен фонд „Земеделие“	300 917,5	274 338,5	274 338,5
42	Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства	1 050,9	1 091,2	1 089,1
43	Държавна агенция „Технически операции“	76 316,0	76 792,1	76 792,1
44	Сметна палата	23 180,5	23 467,3	23 636,2
45	Национален осигурителен институт	15 261 998,8	16 403 983,8	17 489 705,0
	в т.ч. Пенсии	13 503 887,0	14 566 311,4	15 603 829,1
46	Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“	2 484,4	2 489,0	2 481,8
47	Учителски пенсионен фонд	73 969,9	87 830,5	103 411,6
48	Национална здравноосигурителна каса	5 256 677,2	5 595 160,9	5 815 010,1

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5:
ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Бюджетни организации	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	Народно събрание	63 167,0	69 413,0	66 846,0
2	Висш съдебен съвет	762 033,0	701 847,8	701 847,8

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6:
РАЗМЕРИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИТЕ) НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ С БЮДЖЕТИТЕ НА БНТ, БНР, БТА, БАН, ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА И ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Бюджетни взаимоотношения (трансфери)	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българската национална телевизия	49 503,7	49 526,7	49 526,7
	в т. ч. по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	3 118,9	3 118,9	3 118,9
2	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българското национално радио	35 299,2	35 355,9	35 355,9
	в т. ч. по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	1 994,0	1 994,0	1 994,0
3	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българската телеграфна агенция	9 761,6	8 343,1	8 343,1
4	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на образованието и науката за бюджетите на Българската академия на науките и държавните висши училища - общо	792 877,6	796 495,8	797 355,4
4,1	- за бюджета на Българската академия на науките	131 577,7	131 794,2	131 794,2
4,2	- за бюджетите на държавните висши училища	661 299,9	664 701,6	665 561,2
5	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на околната среда и водите за бюджета на Българската академия на науките	345,1	345,1	0,0
6	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на отбраната за бюджетите на държавните висши военни училища	45 836,8	46 496,9	46 496,9

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7:
РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

Сметки за средствата от Европейския съюз	2026 г.			2027 г.			2028 г.		
	Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.	
	к.2.1-к.2.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.3.1-к.3.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.4.1-к.4.2	Разходи	Трансфери (нето)
1	2	2.1	2.2	3	3.1	3.2	4	4.1	4.2
Сметка за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд „Земеделие“	210 206,9	692 956,5	482 749,6	220 338,3	728 987,2	508 648,9	223 631,5	734 248,0	510 616,5
Сметка за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	4 919 989,8	6 458 247,9	1 538 258,1	2 570 320,0	3 229 246,1	658 926,1	2 772 504,6	3 446 106,0	673 601,4
Други сметки за средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз	348 349,9	461 484,2	113 134,3	394 887,2	593 773,5	198 886,3	284 162,3	430 906,1	146 743,8

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8:
РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОБОСОБЕНИ ЛИЦА И СТРУКТУРНИ ЕДИНИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В КФП ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Други икономически обособени лица, включени в КФП	2026 г.			2027 г.			2028 г.		
		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.	
		к.2.1-к.2.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.3.1-к.3.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.4.1-к.4.2	Разходи	Трансфери (нето)
	1	2	2.1	2.2	3	3.1	3.2	4	4.1	4.2
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	12 654,9	32 087,1	19 432,2	26 589,7	44 446,9	17 857,2	25 767,1	43 824,3	18 057,2
2	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“	1 451 400,3	1 487 826,0	36 425,7	1 246 308,8	1 285 995,9	39 687,1	1 145 757,1	1 145 757,1	
3	Селскостопанска академия	9 203,3	52 434,9	43 231,6	9 203,3	52 434,9	43 231,6	9 203,3	52 434,9	43 231,6
4	Държавно предприятие „Научно-производствен център“	1 872,6	1 872,6		1 872,6	1 872,6		1 872,6	1 872,6	
5	Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“		9 712,1	9 712,1		9 519,5	9 519,5		9 519,5	9 519,5

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9:
РАЗМЕРИ НА ОСНОВНИТЕ БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Показатели	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	Основни бюджетни взаимоотношения - всичко	4 887 464,0	4 898 990,4	4 899 284,6
	от тях:			
1	Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	4 351 706,0	4 363 232,4	4 363 526,6
2	Трансфери за местни дейности	280 758,0	280 758,0	280 758,0
	от тях:			
2.1.	Обща изравнителна субсидия	255 658,0	255 658,0	255 658,0
2.2.	За зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	25 100,0	25 100,0	25 100,0
3	Целева субсидия за капиталови разходи	255 000,0	255 000,0	255 000,0
	от тях:			
3.1.	делегирани от държавата дейности	70 295,7	70 295,7	70 295,7
3.2.	местни дейности	184 704,3	184 704,3	184 704,3

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10:
ДАНЪЧНИ РАЗХОДИ ЗА 2024 Г. И 2026 Г.

Изготвената прогноза за данъчните разходи за 2026 г. представлява предварителна оценка на данъчните разходи по данъчни преференции и облекчения, регламентирани в Закона за данък върху добавената стойност, Закона за акцизите и данъчните складове, Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица за съответната година.

За целите на прогнозата е използван методът на преотстъпените приходи. Това е най-често използваният метод за оценка на стойността на данъчните разходи, който се свежда до оценка на суми, които не са платени в бюджета в резултат на съществуването на определен данъчен разход.

При остойностяване на данъчните разходи по различните видове данъци е използвана информацията от пролетната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите за периода 2026-2028 г., действащата нормативна уредба, предвидените промени в данъчните закони, основните допускания в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза, разпоредбите от ЗДБРБ за 2026 г., както и отчетна информация, предоставена от Националната агенция за приходите, Агенция „Митници“, Националния статистически институт, Българска народна банка и др.

Предвидено е през 2026 г. да се запази размера на общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна и общия размер на сумата, подлежаща за възстановяване на земеделските стопани от акциза за газьола, както и повишения размер на данъчните облекчения за деца.

(в хил. евро)

Данъчни разходи по видове данъци, в т.ч.	**2024 г. Отчет**	**2026 г. Програма**
ДДС	212 819	251 121
Акцизи	85 425	119 273
Корпоративни данъци	220 555	263 053
Данъци върху доходите на физическите лица	310 262	360 186
Общо данъчни разходи	**829 061**	**993 633**
БВП	104 767 224	125 246 711
% от БВП	**0,79%**	**0,79%**